

THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES
OFFICIAL REPORT

Seventh day of the First Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

Andhra Pradesh Legislative Assembly

Tuesday, the 28th March, 1972.

The House met at Half-Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker, Sri P. Ranga Reddy, in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

MOSQUITO MENACE IN THE TWIN CITIES OF HYDERABAD
AND SECUNDERABAD

* S. N. Q. No. I-V. Q.—Sri J. Nagi Reddy (Macherla) :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the fact that there is unbearable mosquito menace in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad for the last two or three months ; and

(b) what preventive steps Government have taken so far to protect the public from the mosquito menace ?

The Minister for Health and Medical (Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari) :—(a) Yes, Sir.

(b) Anti-larval scheme is being implemented in the twin cities for the past many years. The Government of India have recently instituted more effective measures for the eradication of malaria and of mosquitoes in urban areas all over the country. Effective anti-larval measures will definitely result in the control of the mosquito menace. The Government of India have been requested to increase the allocation for the twin cities under the Fourth Five Year Plan from Rs. 1.84 lakhs to Rs. 2.63 lakhs. However, it is proposed to proceed with the plan in anticipation of the sanction of the Government of India.

శ్రీ వి. నవ్యనారాయణ (పెనుగొండ).—మలేరియా నివారణ స్కీమును అమలు జరుపడంలో గతంలో అన్ని గ్రామాలలోనూ డి. డి. టి. వాడేవారు. ఇప్పుడు అది వాడటం లేదు. అందువల్ల అవి పెరుగుతున్నాయి. డి. డి. టి. కొరత వున్నదా ? వుంటే ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకొంటున్నది ?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—Due to lack of central assistance, the scheme was slackened down. We are taking it up seriously.

Sri V. Srikrishna (Mangalagiri):—May I know the results of the scheme adopted by the Government? After spending so much amount, what are the results of the scheme adopted?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—The results had been very effective. Only since last year, as I have already mentioned, due to lack of central assistance, the spraying was slackened down a bit.

Sri Kona Prabhakara Rao (Bapatla):—What are the steps the Government are going to take? I want to know in how many samithis anti-malarial campaign has reached maintenance stage and in how many samithis it is being continued.

Mr. Speaker:—The question relates to twin cities only.

Sri Kona Prabhakara Rao :—The question relates to unbearable mosquito menace and the necessary anti-malarial operations. If the hon. Minister has got information, he can give it.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—I beg to submit that this question relates only to the menace in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad for the last two or three months. [As such, if the hon. Member wants to know about samithis he may put a separate question.

Sri A. Sriramulu (Eluru):—There is a feeling in the city that this mosquito menace has very largely increased after the formation of the State. Will the hon. Minister be pleased to state why this feeling has been allowed to develop and what immediate steps the Government propose to take to eradicate that feeling?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—Government of India has come forward with an assistance of nearly Rs. 10 lakhs for intensive spraying in the urban areas.

Sri A. Sriramulu :—I do not think the Municipal Corporation is taking any interest, because even in prominent localities like Himayatnagar, Abids, etc., there is this menace. The people are suffering very much. I feel the Corporation will be able to do precious little. Will the hon. Minister give some assurance that he will do something immediately in this matter?

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari :—I would submit that only two days back I have convened a meeting of the Special Officer, Municipal Corporation and the Secretary of the Public Health Department and Director of Medical and Public Health, and asked them to take it up immediately without waiting for central assistance.

Sri C.V. K. Rao (Kakinada):—Why not a portfolio be created for mosquitos so much so the menace can be effectively tackled?

Sri A. Sriramulu :—I am referring to this feeling in the Hyderabad City. It has a very great significance. People here seem to feel that a large number of people from outside have come to the Hyderabad city, that sanitation has been neglected and that mosquito menace has become unbearable on account of the formation of the new State and the location of the capital in the city. That feeling has to be eradicated and Government has to take very speedy measures.

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari :—We have taken up this matter in all seriousness.

Sri D. Venkatesham (Kuppam) : The Minister was pleased to inform that only two days back he has convened a meeting. How long back was this menace brought to the notice of the Government ; and when was it reported to the Centre, because the Centre has come forward with a proposal.

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari :—It was only last year. The Municipal Corporation could not take it up. They were waiting for central assistance. Now we have asked them to take it up immediately and get the amount re-imbursed whenever it was sanctioned by the Government of India.

Sri D. Venkatesham :— May I know whether there are any schemes for the eradication of mosquito threat in rural areas as in the twin cities ?

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari :—What I have submitted pertains to urban areas only.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ (ఖమ్మం) :—మౌరూబాదు, సిందరాబాదులలోనే కాకుండా మొత్తం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అంతా కూడా ఈ దోమల బాధ ఎక్కువగా వున్నది. పేదవారు ఇంట్లో పడుకోలేని పరిస్థితి వుంది. మలేరియా నిర్మూలన పథకం ఎందుకు అమలు జరపడం లేదు ? రెండు సంవత్సరాలనుండి డ్రాప్ చేయడం జరిగింది. దానిగురించి కొన్ని ప్రవీజత్స్ ఏర్పాదాయా? తీసుకొనే చర్య ఏమిటి ?

శ్రీ ఇబ్రహీం అలీ అన్సారి :—రజబ్ అలీగారు మా తెలుగులో మాట్లాడితే బాగా వుంటుంది.

شری محمد رجب علی — آب حیدرآباد و سکندرآباد کے تعلق سے کہہ رہے ہیں لیکن اضلاع میں کثیر تعداد میں مچھر پیدا ہو گئے ہیں جسکی وجہ سے غریبوں کو اپنے مکانات میں سونا مشکل ہو گیا ہے۔ ملیریا کی روک تھام کیلئے کئی تحریکیں اضلاع سے آپکے پاس آرہی ہیں کیا آپ ان پر توجہ دینگے۔

شری ابراہیم علی انصاری — اضلاع کی حد تک افریکٹو ایکشن لیا جا رہا ہے۔ لیکن یہ کوئسچن ٹوئن سٹیز سے متعلق ہے اسلئے عرض کیا گیا۔

شری محمد رجب علی — دیہی رقبہ جات میں مچھر زیادہ پیدا ہو رہے ہیں۔ عوام ملیریا سے متاثر ہو رہے ہیں یہ کامن ایشو ہے۔

شری ابراہیم علی انصاری — جو مچھر آیکو کاٹ رہے ہیں وہ ملیریا کے مچھر نہیں ہیں۔

شری پی۔ جناردھن ریڈی — بعض کیسز ملیریا کے بھی آپکے ڈپارٹمنٹ میں آئے ہیں اور آپکے ڈپارٹمنٹ کو رپورٹ ملی۔ ملیریا اسکوڈ بند کرنے کی اطلاع سے عوام کو نشوونما ہو رہی ہے۔ ملیریا کے مچھر اب بھی زندہ ہیں اور آپ کے ڈپارٹمنٹ میں اسکا ثبوت ہے۔

شری ابراہیم علی انصاری — اکا دوکا کیس بھی آئے ہیں لیکن اسکو
راڈیکٹ کرنے کی کوشش کی جا رہی ہے۔

Sri Kona Prabhakara Rao :—Instead of feeling helpless, will the State Government start a campaign 'Catch and Kill the Moquito'

Sri Mohd Ibrahim Ali Ansari :—We never felt helpless. We are doing our best to eradicate it.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—అధ్యక్షా, మస్కిటోస్ వల్ల కేవలము మలేరియా ఒకటే వస్తుందని మంత్రీగారు దురభిప్రాయముతో వున్నారు. సిటీలో వైలేరియా స్పైడ్ అవుతున్నది. దానిని ఎరాడికేట్ చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నము చేస్తుందా ?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—Our proposal is to eradicate all the mosquito population.

MATTER UNDER RULE 341 OF THE ASSEMBLY RULES

re: Water scarcity for standing Crops in East Godavari District.

Sri C. V. K. Rao :—Mr. Speaker, Sir, I have given notice of a matter concerning the lack of water-supply in East Godavari District, resulting in the total failure of high-yielding varieties like Jaya and Ratna during the crop season' The notice reads as under.

"As the water-supplies to the rabi crop in the Eastern delta of East Godavari District are dwindling due to shortfall in Dhawaleswaram reservoir, the bigger landlords are resorting to such methods as to deprive the smaller ryots by cutting water supplies to the smaller ryots and by abusing the age-old practice of securing Takeedu for getting special permit for extra water-supplies" As such, I would like to know the steps that the Government are taking immediately in order to see that the high yielding varieties of Jaya and Ratna and other crops are not destroyed.

The Minister for Major Irrigation (Sri P. Narasa Reddy):—Sir. Due to drought condition during this year, the expected inflows in river Godavari during the current second crop season had not been fully realised, with the result that difficulty has been experienced in supply of water to the extent of about 4 lakh acres for second crop, especially during the month of March. However, it has been made possible to release 1000 to 1500 cusecs of water from Kinnerasani reservoir from 19th of this month. By this time the effect of this increase would have been felt at Dowlaiswaram and the situation eased. There may not be any difficulty now. Regarding abusing of the old age practice of securing 'Takeedu' for getting special permit for extra-water as mentioned by the hon. Member, the local officers are entrusted to look into this, especially those from P. W. D. and Revenue Department and to arrange equitable distribution of water. Instructions have been issued to local officers to maintain equitable supplies.

Sri C. V. K. Rao :—When were the instructions issued to the local officers?

Sri P. Narasa Reddy :—I cannot tell the exact date; but they have been issued prior to this.

Sri C. V. K. Rao: My information is that no instructions have so far been received even after I gave notice of this motion. I request the Minister to take notice of this and see that immediate instructions are issued. Instructions have so far failed. As such this necessity to bring this motion before the House.

Sri P. Narasa Reddy :—We will again issue instructions.

ELECTION OF DEPUTY SPEAKER

Mr. Speaker :—I now proceed to the next item on the agenda, viz., Election of Deputy Speaker.

Under Rule 8 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, I have first to read out to the Assembly the names of the members who have been duly nominated for the office of the Deputy Speaker together with those of their proposers. They are:

Sl. No.	Member nominated	Proposer.
1.	Sri Mohd. Rajab Ali	Smt. J. Eshwari Bai
2.	Sri C. Jagannath Rao	Sri P. V. Narasimha Rao
3.	Sri C. Jagannath Rao	Sri K. Ram Reddy.

Under Rule 7 (4) of the Assembly Rules, any member so nominated may withdraw his candidature before the ballot commences.

Sri C. V. K. Rao :—Last time we have made an appeal to the Government and to the Leader of the House, and I think you have also put our request to him (Chief Minister) through the Finance Minister. I do not know what transpired. The Chief Minister has come. Then, he was at Delhi. I hope he would consider our request and withdraw his candidate. It is his candidate that has been nominated. I am sure there would be no need for any election, and a member from our side, from the Opposition would be elected as Deputy Speaker.

Mr. Speaker :—Under Rule 7 (4) of the Assembly Rules, any member so nominated may withdraw his candidature before the ballot commences.

As more than one member has been duly nominated, the Assembly will now proceed under sub-rule (4) of Rule 7 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly to elect a Deputy Speaker by ballot. I have requested the Secretary to call the members according to the order in which their names appear in the alphabetical list, and as each member approaches his seat, he/she will be handed over a ballot paper. After getting his/her ballot paper each member is requested to go into the officer's box, record his/her vote by putting a cross mark against the name of the candidate of his/her choice and after doing so, deposit his/her ballot paper in the ballot box kept on the Secretary's table.

Before I call upon the Secretary to call out the names of the hon. Members, to avoid suspicion that canvassing is going on in the House, hon. Members are requested to remain in their places.

(శ్రీమతి తె. ఈశ్వరీబాయి(ఎల్లారెడ్డి) :—అధ్యక్షా, మనము డెప్యూట్రి కంట్రీలో వున్నాము. మీకు యింత మందికి ఒక స్పీకరు వున్నాడు. ఎట్లయినా కంట్రీలో చేస్తే మీరే వస్తారు. ప్రిసిపుల్ ప్రకారము రానివ్వ కూడదు. పెద్ద హృదయము వుండాలి. మొన్న నేను అన్నట్లు కాంగ్రెస్

అంటే కారవుల సైడ్‌న స్పీకరు వున్నారు గాబట్టి మా వైపున అంటే పాండవుల సైడ్‌న డిప్యూటీ స్పీకర్ యిస్తే బాగుంటుంది. మేము మొన్న అడిగితే భగవంతురాయ గారు ముఖ్యమంత్రిగారిని కన్సల్ట్ చేయాలన్నారు. ఇప్పుడు పి. వి. నరసింహారావుగారు యిక్కడే వున్నారు. మరి....

మిస్టర్ స్పీకరు :—ఇప్పుడు వుపస్థాపాలకు తావు లేదు.

Srimathi J. Eswari Bai:—This is not an upanyasam. It is only my request.

Mr. Speaker:—Before I call upon the Secretary to call out the names of the hon. Members, to avoid suspicion that canvassing is going on in the House, hon. Members are requested to remain in their places, go to the Secretary's seat as they are called, mark their votes within the Officer's box, put the ballot paper in the ballot box kept on the Secretary's table and then return to their seats. They are requested to avoid talking either before or after voting so that the secrecy of the ballot may be maintained.

Now, I call upon the Secretary to call out the names of the hon. Members.

(The names of hon. Members in the alphabetical order were called out).

Mr. Speaker:—As many as 170 hon. members have taken part in the voting. 149 votes were valid votes and 21 were invalid. I shall announce the figures of voting. The following are the figures supplied to me by the Tellars:

Sri Mohd. Rajab Ali 30.

Sri C. Jagannatha Rao 119.

I now declare that Sri C. Jagannatha Rao has been duly elected as the Deputy Speaker of this Assembly.

(Pause)

శ్రీ జగన్నాథరావుగారిని హృదయపూర్వకంగా ఆభినందిస్తున్నాను. ఈ ఎన్నిక జరగడం ఒక విధంగా బాగానే ఉన్నది. మీమీ బలాబలాలు చూసుకొన్నారు. అంతవరకు సంతోషం. దానివల్ల ఉభయ పక్షాలవారు ఒక విధంగా లాభ పడ్డారు. కాని నష్టపడింది నేను—పవిత్రమైన దాదాపు రెండు గంటల కాలాన్ని పోగొట్టుకొన్నామని. దానికి కూడా విచారించవలసిన అవసరం లేదు. ప్రజాస్వామికంలో అవసరమైనప్పుడు ఎన్నికలు జరుపుకొనుట అవసరమని అందరికీ తెలిసినదే. ఏమైనప్పటికీ సంతోషపూర్వకంగా యీ ఎన్నిక జరగడం శ్రీ జగన్నాథరావుగారిని ఉప సభాపతిగా ఎన్నుకొనడం మిక్కిలి సంతోషం. జగన్నాథరావుగారు యీ సభకు కొత్త కాదు. 1967 నుంచి మొన్న ఎన్నికలవరకు శాసన సభ్యులుగా ఉన్నారు. తిరిగి మొన్న ఎన్నుకోబడి రావడం కూడా జరిగింది. వారు శాసనసభయొక్క నిర్వహణలో కూడ అనుభవం సంపాదించారు. ఆ అనుభవంతో తమకు కొత్తగా లభించిన యీ పదవిని అత్యంత నిష్పక్షపాతముగా అందరి సభ్యులకు న్యాయం చేకూర్చేలా నాకు ఎక్కువగా సహాయపడేట్లుగా వారు వారి కార్య నిర్వహణ సాగిస్తారని ఆశిస్తూ నాకు ఎలాగైతే మీ అందరి సహకారం అందజేయబోతున్నారో ఉపసభాపతికూడ అదే విధంగా అందజేస్తారని ఆశాభావం

వెలిబుచ్చుతూ మరొకసారి జగన్నాథరావుగారిని అభినందిస్తూ మీరుకూడ అభినందనలు తెలిపేవారు తెలియజేయమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ :—అధ్యక్షా, శ్రీ జగన్నాథరావుగారు రూలింగు పార్టీకి చెందినవారు కావడం ప్రజాస్వామ్యంలో డిప్యూటీ స్పీకరు స్థానం ప్రతిపక్షాలకు యిచ్చినట్లయితే చాలా డెమాక్రటిక్ గా ఉంటుందని ప్రతిపక్షాల్లో కూర్చోన్న మేమంతా భావించాము. ప్రజాస్వామ్యంలో దానికి అనుగుణంగా జరగడం సహజమే. జగన్నాథరావుగారు సహచరుడుగా మాకు చాలా కాలం నుంచి పరిచడం కలిగినవారు. వ్యక్తిగతంగా మంచివారని నాకు వ్యక్తిగత అనుభవంలో ఉన్నది. వారు యిప్పుడు డిప్యూటీ స్పీకరు స్థానానికి ఎన్నికై నందుకు ప్రతిపక్షాలతరపున ముఖ్యంగా నేను వ్యక్తిగతంగా వారికి ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను. తమరు యిప్పుడు సెలవిచ్చినట్లు వారు అన్ని పక్షాలయెడల గౌరవ మర్యాదలతో నిష్పక్షపాతంగా ఉంటారని భావిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ బి. రత్ననభావతి (రాజంపేట) :—అధ్యక్షా, ఈ రోజు నా తరపున మా పార్టీ తరపున ఉపాధ్యక్షులుగా ఎన్నికైన జగన్నాథరావుగారికి హృదయ పూర్వకంగా అభినందనలు అర్పిస్తున్నాను. ఈ ఎలెక్షన్ లో ప్రతిపక్షాలు కంటెస్టు చేయడంలో ప్రతిపక్షాలకు ఏమీ అపోహలు లేవని మనవి చేసుకొంటున్నాను. కేవలము కంటెస్టు చేయడంవల్ల గెలుస్తామనిగాని, ప్రతిపక్షాలు నిలబెట్టిన అభ్యర్థి గెలుస్తాడనిగాని ప్రతిపక్షాలకు అపోహలు ఏమీ లేవు. ఈ పోటీ కేవలం సింథా లిక్ గా నూచనప్రాయంగా పెట్టించాము. దురదృష్టవశాత్తు యిప్పుడు జరిగిన ఎన్నికలలో ప్రతిపక్షాలవారి సంఖ్య చాలా నష్టగిల్లింది. వచ్చే రోజుల్లో తమరి అధ్యక్షతన, ఇప్పుడు ఎన్నికైన డిప్యూటీ స్పీకర్ అధ్యక్షతన ఇక్కడ జరిగే చర్చలలో, వ్యవహారాలలో ప్రతిపక్షంకూడ ఉండనే విషయం మీకు తెలియ జేయడం, గవర్నమెంటుకు తెలియజేయడం అనే ముఖ్యోద్దేశంతో యిది చేశాము. ఇప్పుడు జరిగిన ఎన్నికలలో ప్రభుత్వ పక్షానికి పెద్ద మెజారిటీవచ్చింది. అటువంటినమయంలో ప్రతిపక్షం లేదనే అభిప్రాయం ప్రభుత్వానికి కలగవచ్చును. కనుక అప్పుడప్పుడు యిటువంటి అవకాశాలువచ్చినప్పుడు ప్రతిపక్షం ఒకటున్నదని ప్రజాస్వామ్యం వర్తిల్లాలంటే ప్రతిపక్షం అననరమని తెలిసేందుకు యీ పోటీపెట్టాము. ప్రజాస్వామికంలో ప్రతిపక్షాలు బ్రతకాలంటే అసెంబ్లీలో వారి కర్తవ్యము సక్రమంగా నిర్వహించాలంటే—నేను వినయపూర్వకంగా చెబుతున్నాను—మీ రక్షణ వారి రక్షణ అవసరమని ఏ విషయంలోనైనాగాని మీరు వారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపించి కాలవ్యవధి కేటాయించడంలో మిగతా వ్యవహారాలు అన్నింటిలో ప్రతిపక్షాలకు ప్రత్యేకమైన ప్రొటెక్షన్ యివ్వాలని మనవి చేసుకొంటున్నాను. ప్రజాస్వామ్యం వర్తిల్లాలంటే యీ రాష్ట్రంలో దానిని సక్రమంగా నెలకొల్పాలంటే యీ 5 సంవత్సరాలు ప్రతిపక్షానికి ఆ ప్రొటెక్షన్ అవసరం. అది గుర్తిస్తారని మీకు డిప్యూటీ స్పీకరుకు మనవి చేసుకొంటున్నాను. మరొకసారి వారి విజయమునకు అభినందనలు అర్పిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, ఈనాడు డిప్యూటీ స్పీకరు ఎలెక్షన్లు ఆయనవి. నేను రజిష్ట్ర అధికారిని ప్రపోజ్ చేశాను. ప్రతిపక్షాలున్నవని మీకు తెలియాలి. డెమోక్రటిక్ ప్రెస్సిఫుల్స్ వైన ఇటువంటివి అప్పుడప్పుడూ జరుగుతుంటే బాగుంటుంది. జగన్నాథరావుగారు నాకు కూడ బాగా తెలుసు. ఆయన మేము ఒకేసారి ఎలెక్ట్ అయినాము. ఆయనకూడ మాతో బాటు కొన్నాళ్ళు తెలంగాణా మూవ్ మెంట్ లో, అప్రోజెక్ట్ లో వున్నారు. వారు డిప్యూటీ స్పీకరుగా ఎలెక్ట్ అయినందుకు హృదయపూర్వకంగా కంగ్రాచ్యులేట్ చేస్తున్నాను. వారు చైర్ తీసుకొన్నప్పుడు వార్షియాలిటి లేకుండా అటు కాంగ్రెసువారి తట్టే దయ చూపించకుండా యిటు ప్రతిపక్షం చిన్న సంఖ్యలో ఉన్నా మాకు కూడ అండదండగా ఉండాలి. అంటే మాకు ఫేవరు చేయాలని కాదు. ప్రతిపక్షాలకు కూడ న్యాయం కలుగజేయాలి. ఎంచుకోవడం అటు మెజారిటీ ఉంది, నేను చెబుతుంటాను—కొరవులు పొందవులు అని డెమోక్రసీలో ప్రతిపక్షంకూడ ఉన్నదని తెలపడానికి యీ కంటెస్టు చేశాము. జగన్నాథరావు గారికి మా రివల్యూషన్ పార్టీ తరపున తెలంగాణా ప్రజాసమితి తరపున కంగ్రాచ్యులేషన్లు తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ కొన ప్రభాకరరావు :—అధ్యక్షా, ఉపసభాపతిగా ఎన్నికైనటువంటి శ్రీ జగన్నాథరావుగారిని నేను 67 నుంచి బాగా ఎరిగిన్నాను. వారు బాగా చదువుకొన్నవారు. అన్ని విషయాలు అబ్జెక్టివ్ గా పరిశీలించి ఒక నిర్ణయం తీసుకోగలిగిన శక్తిపామర్థ్యాలు కలిగినవ్యక్తి. ఎంతోకాలంగా సమర్థవంతమైన వ్యక్తులకు సరైనటువంటి రిక్విజిట్ రావటంలేదని బాధపడుతున్న మా లాంటి మిత్రులకు వారు ఉపాధ్యక్షులుగా ఎన్నిక అవటం సంతోషదాయకమైంది. లోగడ సభాపతి ఎన్నిక జరిగినప్పుడు, ఇప్పుడుకూడ ప్రతిపక్షంనుంచి మాకు రక్షణ కావాలి అనేటటువంటి వాదన ఒకటి వింటూ వస్తున్నాము. ఎవరికి రక్షణ కావాలి, ఎవరికి రక్షణ అక్కరలేదు అన్నది ఇక్కడ కర్తవ్యనియాంశం కాదు. ముఖ్యంగా ఏదీ న్యాయము, ఏదీ ధర్మము అనేదానికి రక్షణ కావాలిగాని, వ్యక్తుల గురించి కాదు. అసెంబ్లీ ప్రొసీడింగ్స్ నడిచేటప్పుడు, ఎక్కువ మంది చదువుకొన్నవారు, కొత్తవారు, ఉత్సాహవంతులు, యీ అసెంబ్లీ వేదిక మీద ఉపన్యాసం చేయాలనే ఉత్సాహం ఉన్నవారు చాలామంది ఉంటారు. దానిని కంట్రోల్ చేసేటప్పుడు—అది క్వాలిటేటివ్ గా ఉండేటట్లు చూడటం చాలామంచిదని సలహా ఇస్తున్నాను. అసెంబ్లీ సమావేశం అయినప్పుడు ప్రతి రోజు స్టేటు షాప్ చైర్మన్ కు 15, 20 వేల రూ.లు ఖర్చు అవుతుంది. ఈ డబ్బు సర్వీసియోగం జరగాలంటే యీ అసెంబ్లీ డిజేట్స్ క్వాలిటేటివ్ ప్రొసీడింగ్స్ ఉంటేనే ప్రజలకు ఉపయోగం ఉంటుందని నేను భావిస్తున్నాను. ఉపసభాపతిగారు యీ అసెంబ్లీ ప్రొసీడింగ్స్ నడిచేటప్పుడు యీ విషయం మనసులో పెట్టుకోవాలని పార్టీ స్తున్నాను. రెండు గంటలు దీనినిగురించి ఖర్చు అయినదని తమరు నెలవిచ్చారు. నా మనసుకు ఏమి తోచిందంటే—మన ఎం.ఎల్.ఎ.లు వోటు చేసినపుడే 21 వోట్స్ ఇన్ వేలిడ్ అయినవి అంటే—ఈజీ మెథడ్ ఆఫ్ మార్కింగ్ లోనే ఇట్లా జరిగిందంటే—కొద్దికాలంలో జరగబోయే రాజ్యాసభ ఎన్నికలకూడ యీ మార్కింగ్ సిస్టమ్ లోనే జరుగుతాయి కాబట్టి—ఇది మనకు

కనువిప్పు ఆయనది సి. దీని విషయంలో కొంచెం క్రద్ద వహించవలసి ఉన్నదని ఉభయ పక్షాలవారు భావించాలి. పార్లమెంట్, అసెంబ్లీ ఉన్నట్లు మాకు గడ్డి పార్లమెంటుఉంది. దాంట్లో స్పీకర్ ఉంటారు, ఉపసభాపతి ఉంటారు. అందులో ఉన్న మెంబర్స్ ఒకరు ఒకరు మంత్రులుగా డిప్యూటీ స్పీకర్ గా అయిపోతుంటే అది బొత్తిగా భాళి అయిపోతున్నది. మా గడ్డి పార్లమెంటులో ఉన్నటువంటి మెంబర్ ఇప్పుడు అసెంబ్లీలో డిప్యూటీ స్పీకర్ గా రావటం ముదావహమని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. రాజేశ్వరరావు (హుజూరాబాద్):—అధ్యక్షా. ఈ రోజు సి. జగన్నాధరావుగారు యీ సభకు ఉపాధ్యక్షులుగా ఎన్నిక కావటం మా అందరికీ సంతోషము. మొన్న తమకు అభినందనలు తెలుపుకొనే అవకాశం నాకు లేకపోయింది. ఈ అవకాశం తీసుకొని తమకుకూడ నా అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. ఈ సభలో వృద్ధులు యువకులు చాలామంది ఉన్నారు మాలాంటిమధ్య వయస్కులు కొంతమందిఉన్నారు.మాకుకూడ ఎక్కువ అవకాశం ఇచ్చి మమ్ములను మంచి పార్లమెంటరీయన్స్ గా తయారు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. కాశయ్య (పాల్వంచ):—అధ్యక్షా, ఈనాడు యువకులు సహచరులు మిత్రులు శ్రీ జగన్నాధరావుగారు ఉప సభాపతిగా ఎన్నికై నందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను. ఇది రాష్ట్రంలో రాజకీయ ప్రపంచితో ఒక మంచి అంశముగా భావిస్తున్నాను. విద్యార్థిదశలో ఆయన ఎంతో వినయ విధేయ తలతో చాలా చురుకైన విద్యార్థిగా ఉండిన విషయం నాకు తెలుసు. వారు గత 5 సంవత్సరాలుగా శాసన సభ్యులుగా ఉండి మంచి అనుభవం గడంచి ఈనాడు యువకుల ప్రతినిధిగా వారిని డిప్యూటీ స్పీకరుగా ఎన్నుకొన్నందుకు సభ్యులందరిని అభినందిస్తున్నాను. అనుభవ కాలురైన మీ నేతృత్వంక్రింద మీ వారడడిలో ఒక యువకులు మంచి శిక్షణ పొందటానికి యీ సభా కార్యక్రమాల నిర్వహణలో మంచి నేర్పు గడించటానికి అవకాశం దొరికినందుకు సంతోషిస్తున్నాను. ఇక్కడ వారంరోజులుగా జరిగిన చర్చల స్థాయి చూస్తుంటే ఒకటి తెలుస్తుంది ఎవరికివారు తమ నియోజకవర్గంనుంచి తమ నియోజకవర్గంలోని సమస్యలగురించి చెప్పినారు. వారి నియోజకవర్గ సమస్యలను ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవాలనే ఆదుర్దా వారిలో కనబడింది. ఈ శాసనసభ రాష్ట్ర స్థాయిలో ఉన్న సమస్యలగురించి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నదని భావిస్తున్నాను. ఇక్కడ చర్చల సరళి ఆ విధంగా ఉండాలి. దానికి మార్గదర్శకంగా ఉండేట్లు, రాష్ట్ర స్థాయిలో రాష్ట్ర సమస్యలమీద ఈ చర్చలు జరిగేట్లు తమరు, ఉపసభాపతిగారు చూస్తారని ఆశిస్తున్నాను డిప్యూటీ స్పీకర్ గా మిత్రులు యువకులు సహృదయులు, సమర్థత కలిగినవ్యక్తి ఎన్నికై నందుకు వారిని హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను.

Sri M. R. Appa Rao (Nuzvid):—Sri Jagannadha Rao is a very good friend of mine. I have known him for about 10 years. He is in my opinion, a very brilliant young man. I think he is one of the real young men I have known for the few years that should occupy the

position to which he has been elected. He is experienced, unblemished and of equable temper. I only request you, Sir, to give him most of the time which will provide him an opportunity to conduct the proceedings of the House. He is a representative of the youth and I wish him long life, happiness and brilliant career.

శ్రీ యం, నానాదాస్ (నర్సేపల్లి):—అధ్యక్షా, శ్రీ జగన్నాథరావుగారు డిప్యూటీ స్పీకరుగా ఎన్నికైనందుకు వారికి అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా యీ సభలో ఒక కొత్తదనం కనబడుతున్నది. ఇక్కడ ఉన్నటువంటి 287 మంది శాసనసభ్యులలో ఎక్కువమంది అధ్యక్షుని మెజారిటీ యీ వెనుకబడిన వర్గాలకు, పెడ్యూల్డు కాస్ట్, పెడ్యూల్డు ట్రయిబ్స్, క్రిస్టియన్స్, ముస్లిమ్స్—ఇట్లాంటి వర్గానికి చెందినవారు ఉన్నారు. ఈ విధమైన ఒక నూతన చరిత్రను యీ సభలో ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టారని అనుకోవాలి. అదేవిధంగా కేబినెట్ లో కూడా వారు ఔచార్యంతో 15 మంత్రులను పెడ్యూల్డు కాస్ట్, బ్యాక్ వర్డ్ క్లాస్, ఇతర వెనుకబడిన వర్గాలవారిని తీసుకోవడం జరిగింది. ఇప్పుడు వెనుకబడిన వర్గాల తరపున ఉన్నటువంటి జగన్నాథరావుగారిని డిప్యూటీ స్పీకర్ గా ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రపోజ్ చేసి వారు ఎన్నుకోబడటం చేసినందులకు వారికి కృతజ్ఞత యీ వెనుకబడిన వర్గాలు తెలియజేయవలసి ఉంది. యీ సభలో ఉన్నటువంటి వెనుకబడిన వర్గాలవారికి ఎక్కువ సమయం ఇచ్చి, వారిని ఎక్కువగా ప్రోత్సహించి, యీ సభలో రాజకీయంగా వారికి ఉన్న హక్కులు గురించి మాట్లాడుకొనే అవకాశం కలుగజేయాలని డిప్యూటీ స్పీకర్ గా ఎన్నికైన జగన్నాథరావుగారిని కోరుతూ, వారు ఆ విధంగా అవకాశం ఇస్తారని విశ్వశిస్తూ మరొకసారి వారికి అభినందనలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వి. పాలవెల్లి (చోడవరం):—అధ్యక్షా, మిత్రులు జగన్నాథరావుగారు ఉపసభాపతిగా ఎన్నిక కావడం మాకందరికి చాలా ఉత్సాహకరమైన విషయము, చాలా సంతోషకరమైన విషయము. వారితోగత ర సంవత్సరాలుగా నాకు పరిచయం ఉంది. నిరంతరం వారిపెదవులపైన చిరునవ్వు కనిపిస్తుంది. వారు చాలా గంభీరమైన హృదయం కలిగిన మనిషి. చాలా ఉదారమైన శీలసంపద కలిగిన మనిషి. అటువంటి ఉన్నతపగవి? ఎన్నిక కావడం మాయమగరానికి వెలుగుబాటగా ఆశాకిరణంగా కనిపిస్తున్నది. తమరు చెట్టిన హావడిలో సమ యొక్క శిక్షణలో మిత్రులు జగన్నాథరావుగారు చాల చక్కగా సభాసామర్థ్యము నిర్వహిస్తారని ఈ సభ యొక్క కీర్తి ప్రతిష్ఠలు యినుమడించేస్తారని ముగిసిన సందర్భ విశ్వాసం ఉన్నది. ఈ శుభ సమయంలో నా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు, అభినందనపరంపరలు తెలియజేసుకుంటూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Sri Ch. Parasurama Naidu (Parvathipuram) :— Mr. Speaker, Sir, Congratulating a gentleman on the occasion of his success in an election is a natural happening. I shall, however, congratulate him at the end of the term, when he lays down his term.

We have put up an opposition for the purpose of vindicating democratic process. We have not contested the office of the Speaker of this House for the reason that that office is such an elevated one

that it should be unanimous. The occupant of the office, we know to be a very able gentleman as we saw in the discharge of his office in the Upper House very well. It is also admitted that in the other House he has received so many encomiums. We have a guarantee that the proceedings of this House will be well conducted.

Now, Sir, this gentleman had been elected and we all expect of him, we all wish that the responsibilities of his office are very well discharged and particularly in support of democracy. There is a very heavy majority on the other side. My learned friend, hon. Sri Prabhakar Reddy was stating that the request of the opposition for a larger time for expressing their views cannot be so much accommodated. You will kindly see, Sir, that it is not the number that really matters. Late Mohd Ali Jinnah has spoken of 'brute majority'. The number, therefore is not a vital thing. Here in this House two views have to be expressed. One view to be expressed by the members on the Treasury Benches and the other view to be expressed by us. You know fully well that we are at a disadvantage. So we need a sort of support not for us, but for the democratic process. We hope and expect that following the traditions which you are also disclosing, our learned Deputy Speaker also will help the functioning of the democratic process by helping the opposition to express themselves.

I take my seat, Sir.

Sri Syed Hasan (Charmimar) : — Mr. Speaker, Sir, on behalf of my party and my own behalf I express felicitations and greetings to the hon. Deputy Speaker elected. I hope that though he belongs to a particular party, as long as he occupies the Chair he will try to follow your footsteps and try to prove that he is non-partisan Deputy Speaker and that he would also try to maintain the dignity of the House.

Thank You, Sir.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు : — అధ్యక్షా, జగన్నాథరావుగారు డిప్యూటీ స్పీకర్ గా ఎన్నిక కావడం నేను హర్షిస్తున్నాను. గత శాసనసభలో మా సహచరులు. ఎన్నిక జరిగిపోయింది. పోటీకూడ ఉండదు అని అనుకున్నాము. ఏమైనా జగన్నాథరావుగారిని చెడుతున్నాము, మీరు పోటీ పెట్టవద్దు అని అడగడానికి ముఖ్యమంత్రిగారికిగాని, ఆ పార్టీకిగాని సాహసం లేకపోయినందుకు విచారిస్తున్నాను. ఏమైనప్పటికీ ఎన్నిక అయిపోయిన తరువాత బాధ్యతలు వస్తాయి. ముఖ్యంగా ఈ శాసనసభకు సంబంధించినంతవరకు ఆ అధ్యక్షస్థానంలో కూర్చున్నవారికి ప్రత్యేక బాధ్యత ఉన్నదని నేను ఈ సమయంలో హెచ్చరించక తప్పదు. ఈ శాసనసభలో అధికార పక్షంగాని, ప్రతిపక్షంగాని యిద్దరు సరిసమానులే. అధికారపక్షం అని ప్రత్యేకత లేదు, ప్రతిపక్షం అని తక్కువలేదు. ఏ వ్యక్తి అయినా అధికారం చేతిలోయున్నది కనుక తాను దైవాంశ సంభూతుడనని, తనకు అభిమానవస్తువు, దురభిమాన వస్తువు, ప్రీతికరమైన వస్తువు, అప్రీతికరమైన వస్తువు అని భావించినట్లుయితే అక్కడ కూర్చున్నా, యిక్కడ కూర్చున్నా ఖండించవలసిందే. అటువంటి సందర్భంలో అధ్యక్షస్థానంలో ఉన్నటువంటి వ్యక్తులు అతి బాధ్యతతో నిర్వహించవలసి ఉంటుందని నా మనవి, నేను ఇంగ్లండ్ లో పార్లమెంటు చూచాను. మద్రాసులో పార్లమెంటు చూచాను. అందులో భాగస్వామిగా ఉన్నాను. కర్నూలులో చూచాను. ఇక్కడ

చూస్తున్నాను. ఈ సాంప్రదాయాన్ని మీ శక్తివంతకే లేకుండా నిలబెడుతూ ఉన్నట్లు నేను గుర్తిస్తూ ఉన్నాను. ఇది 5 సంవత్సరాలు సాగుతుందని విశ్వసించడానికి సాహసిస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో మీకు ఒక చిన్న తమ్ముడిని యిచ్చాము. ఒకసారి మీ రిద్దరు చూసుకున్నట్లుంటే అచ్చు మీ చిన్న తమ్ముడిలాగా ఉంటాడు. ఆయన చాల సౌమ్యమైనవారు. మీరు అనేక పేదలు, తగాదాలలో పుట్టినటువంటివారు. దానినుంచి సౌమ్యతను సంపాదించుకొన్నారని నేను నమ్ముతూ ఉన్నాను. ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి సూచనలో దేవాంతక సరాంతకులు ఆ సైడ్ లో ఉన్నారని నేను భావిస్తున్నాను ఎవరు ఎవరిని కాలులో కాలుపెట్టి పడదోస్తారో తెలియదు. కాని ఆ స్థానంలో కూర్చున్నంత మటుకు, అది బ్రహ్మాండమైన స్థానం, నిష్పక్షపాతంగా వ్యవహరించాలి. మాకు సంబంధించినంతవరకు మనస్సు విప్పి నిష్కల్మషంగా గ్రూపులు ఉన్నా గ్రూపులు లేకపోయినా, పార్టీలు ఉన్నా పార్టీలు లేకపోయినా మాట్లాడదలచుకొన్నాము. అదే పద్ధతిలో అవతలకూడ మాట్లాడమని హెచ్చరిస్తున్నాను. పార్టీ మాది, గొప్పతనం మాది, మాకు ఆధికారం ఉన్నది, దేశానికి మేము అధిపతులం అనే భావం ఉండకూడదని నేను భావిస్తున్నాను. దీనిని నడిపే బాధ్యత మీ పైన డిప్యూటీ స్పీకర్ పైన ఉన్నదని భావిస్తున్నాను. ఇప్పటివరకు నేను ఎంతో ఆనందిస్తున్నాను. మీకు సహచరుని అందజేస్తున్నాము. అటువంటి అనందాన్ని పంచుకోవడానికి, మీకు కొంచెం బరువు తగ్గడానికి, ఈ బాధ్యతలు ఒండ్రులు కలిసికట్టుగా చేసుకోవడానికి చక్కని అవకాశం కలిగింది. మిమ్మల్ని గౌరవించడం, మీ మాటలను లెక్కచేయడం, ఒక్కొక్కప్పుడు తిరస్కరించదలచుకొన్నాము. ఆ విషయం కూడ తమకు మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు దేశంలో మంచి చెడ్డల మధ్య సంఘర్షణ. ఆ సంఘర్షణలో మంచి కొంచెం చెప్పకపోవచ్చు. ఈ సందర్భంలో పార్టీ విషయం నేను ఒకటి చెప్పాలి. మొట్టమొదట అతి చొరవతో మీరు రాజకీయ శిష్యుడని బ్రతుకవద్దాను. కాని అది పొరపాటు చేశానేమోననుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు చెప్పిన దానిని కూడ మేము ఎదిరిస్తాము అని చెప్పారు. అది ఎక్కడైనా సాంప్రదాయం ఉన్నదా? అటువంటిది సత్యసాంప్రదాయమా?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మీరు అంటే మీ ద్వారా వారని చెప్పుతున్నాను. మీరు సరైన సాంప్రదాయం పెట్టారు. మేము అవతలవారిని మాట్లాడటంబట్టి మీరు అని అంటూఉండేవాళ్ళు మమ్మిలిని సుఖ్యారెడ్డిగారు కరెక్ట్ చేయలేదు. వేమారెడ్డిగారు కరెక్ట్ చేయలేదు. మీ ద్వారా మేము అవతలి సైడ్ కు చెప్పవలసి ఉంటుంది. స్పీకర్, డిప్యూటీ స్పీకర్ ఏ పార్టీకి చెందకుండా ఉండడం సత్యసాంప్రదాయం అవుతుంది. మీరు అనడం అర్థం ఉన్నది. అవసరంకూడ అని నేను అనుకుంటున్నాను. ఆ సందర్భంలో అవసరం అయ్యేటట్లయితే నేను ఆలోచించి ఆ విషయంపైన ఒక విధానాన్ని అవలంబిస్తాను. అది ఉన్నతమైన విధానంకూడ. పార్టీ అనడంతోనే మెజారిటీ నిర్ణయం ఉంటుంది, మెజారిటీ నిర్ణయం ఒకసారి తప్పు అవచ్చు. ఆ సందర్భంలో స్పీకర్ ఒకరియొక్క నిర్ణయానికి బద్ధుడుకాదు. మంచి చెడ్డ అనుకున్నటువంటిది కాను నిర్ణయించడమే. తనంతట కాదు అతి ఉన్నతమైన

స్థానం వచ్చి అతి ఉన్నతమైనటువంటి స్టేట్ లెస్ పరిస్థితి వస్తుందన్నమాట. స్పీకర్ యొక్క ఆలోచన అందరి అనుభవంనుంచి ఉద్భవించిన ఆలోచన. స్పీకర్ గాని డిప్యూటీ స్పీకర్ గాని తనంతట తాను అతి త్వరితంగా చక్కని జడ్జిమెంటు పొందేటటువంటి విషయం. తను ఏమనిషి ఏమి చెప్పినప్పటికీ, వినే శక్తి సామర్థ్యాలు గలిగిన మనిషన్నమాట. డిప్యూటీ స్పీకర్ గాని, స్పీకర్ గాని తనంతట తాను నిమిషాలలో సర్దుకునే శక్తి సామర్థ్యాలు వుండవలసిన వున్నత పదవికి సంబంధించినవారు. ఇంక, పార్టీలు అన్నప్పుడు మీకు తెలుసు. యీ దేశంలో పార్టీల సంగతి; పదవులనుబట్టి పార్టీలు, సంఖ్యనుబట్టి పార్టీ యింకా అనేక విషయాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని పార్టీలుతప్ప ప్రెస్సిపుల్ నుబట్టి పార్టీలు యింకా యీ దేశంలో ఉద్భవించలేదు. ఒక ప్రెస్సిపుల్ నుబట్టి పార్టీలు వుద్భవించేంతవరకూ స్పీకర్ గారే యీనాటి యీ రాజకీయ వాతావరణంలో అత్యున్నత స్థాయిలో నిష్కల్మషంగా, నిర్మోగమాటంగా నిర్ణయాలు యిచ్చేవ్యక్తి. అంతేగాక, రాష్ట్రానికి సంబంధించిన పరిపాలనా బాధ్యతవహించే, శాసనసభ్యులందరికీ బాధ్యతవహించే మంత్రులువున్న స్థానంలో ఆయన నిర్ణయం, ఆయన ఆలోచన చాలా జాగ్రత్తగా ఫాలో చేయవలసినస్తుంది. అందుచేత, యీ సందర్భంలో, డిప్యూటీ స్పీకర్ గా మీరు నాన్-పార్టీగా వుండడం మంచిదని నేను సాహసించి మనవిజేస్తున్నాను. నెలవు.

శ్రీ వై. సూర్యనారాయణమూర్తి (పితాపురం):—అధ్యక్షా, మిత్రులు జగన్నాధరావుగారు డిప్యూటీ స్పీకర్ గా ఎన్నికకావడం ముదావహం. ఇంత చిన్న వయస్సులోనే ఆయన డిప్యూటీ స్పీకర్ గా ఎన్నికకావడం సంతోషం. అనుభవజ్ఞులయినవారు స్పీకరుగా వుండవలసిన వయసులో చిన్నవారయినవారు డిప్యూటీ స్పీకరుగా వచ్చినప్పుడు వారు పెద్దవారి అనుభవమును తీసుకోవచ్చును. మీవంటి అనుభవజ్ఞులు వుండడమువలన ఆయన మీనుండి ఎక్కువ అనుభవమును సంపాదించుకోగలరని, తనయొక్క కార్యక్రమములను సక్రమముగా నెరవేర్చుకోగలరనే నమ్మకం నాకువున్నది. అయితే, ఒక విషయం. సభాసాంప్రదాయాన్ని నిలబెట్టుకోవడంలో సభ్యులు మాట్లాడడానికి సంజ్ఞ చేసినప్పుడు దానిని గమనించడం, యింకా అనేక విషయాలను గుర్తుంచుకుని చేయడంలో అధ్యక్షస్థానమనేది అష్టావధానం, శతావధానం చేయడం వంటిది. ఏమాత్రం కూడ ఏమరుపాటు లేకుండా జ్ఞానశుద్ధితో నెరవేర్చవలసిన స్థానం. నిజం చెప్పాలంటే—యీ శాసనసభా కార్యక్రమాలలో మంత్రి చెయ్యడము సులువేమో. తరువరి ఏ పదవి చేసినప్పటికీ సులువేమోగాని, యీ అధ్యక్షపదవిమాత్రం కత్తి మీద సామువంటిదని నేను గౌరవనీయులు, పూజ్యులు అయిన శ్రీ బి. వి. మశ్వా రెడ్డిగారు సభాధ్యక్షులుగా వున్నప్పుడు—ఆ నాటి పరిస్థితులలో, ఆ నాటి క్లిష్ట సమయములో, వారి ఓర్పును, వారి బౌధార్యమును, వారు యిచ్చిన తీర్పులను విన్న తరువాత, అధ్యక్షస్థానములోనున్నవారు ఎంతటి ఓర్పుతో, ఓరిమితో, ఓపికతో, న్యాయాన్వయ విచక్షణతో, ఎన్నో కార్యక్రమాలలో విమగ్నమై నిర్వహించవలసిన మహత్తరమైన పదవి అని తెలుసుకున్నాను. చిన్నవయసులో వున్నప్పటికీ పెద్దల అకీర్వాదబలముతో మిత్రులు జగన్నాధరావుగారు డిప్యూటీ స్పీకర్ గా ఎనుకోబడడం ఆనందదాయకం. సభా కార్యక్రమాలలో యీ మైము

చాలా అమూల్యమైన మేము. సభ్యులమైన మేము, మీ కార్యక్రమ నిర్వహణలో చేదోడువాదోడుగా, సహకరిస్తావుంటామని మనవిజేస్తూ, మీరు డెప్యూటీ స్పీకర్ గా ఎన్నుకోబడినందుకు నా సంతోషాన్ని తెలియజేస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను. కై హింద్.

శ్రీ ఎంకా సత్యనారాయణ:—అధ్యక్షా, డెప్యూటీ స్పీకర్ గారి మీదవారా అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను ఈ ఎంప్లీస్ లో ఒక ఎంప్లీషన్ లో బయటపడింది. దానిని ప్రభుత్వ సడంబారు గమనించాలని కోరుకున్నాను. 21 మంది శకుకు ఓటు తెలియక పాడుచేయలేదు. ఈ సత్సంప్రదించును పాటించకపోవడం సరికాదని, తమ పార్టీకి తెలియజేయాలని ఈ ఎంప్లీషన్ లు యీ రూపంలో తెలియజేశారని మేము అనుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్.—అవి ఉభయ పక్షాలలోనూ వున్నవి.

శ్రీ ఎంకా సత్యనారాయణ:—11 ఓట్లు మాకు అటునుండి వచ్చాయి అందుచేత, ఏది ఏమైనప్పటికీ, భవిష్యత్తులో యీ సంప్రదాయాన్ని నిలబెట్టే తీరిగి ఆలోచించవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడినదని మీదవారా వారిని కోరుకుంటున్నాను. కాంగ్రెసు పక్ష సభ్యులు తమరుకూడా ఎక్కువ అవకాశాలను యివ్వాలని కోరుతున్నారు. కాంగ్రెస్ తరపున ప్రాతినిధ్యం పోషించడంకంటే ఈ కౌన్సిల్ లో మినిస్టర్లు వున్నారు. జాగ్రత్త అంతా వారిదే వారు ప్రతినిధులుగా చేసే పనులను, కార్యక్రమాలను ఎప్పటికప్పుడు ఎన్ని చూపింపాలి కాంగ్రెస్ ప్రతిపక్షంపై వున్నది. అందువలన వారికి ఎక్కువ అవకాశం వుండగానే మేము క్రసీలో పాలక వర్గానికి ప్రతిపక్షంతోజాటు యింట్లో రైల్వే రాంసెన్ నేను భావిస్తున్నాను. మంత్రులు వారికి ప్రాతినిధ్యం పోషిస్తూ వుంటారు కాబట్టి, వారికి ఎక్కువ అవకాశం కావాలని కోరవలసిన అవసరం లేదు. మీరు ఏర్పాటు చేసిన ఒకవడిలోనే డెప్యూటీ స్పీకర్ గారుకుడ సడుస్తూ ముందుకు నీను పడతారని ఆశిస్తూ యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటుంటే సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఒంకార్ (నర్సంపేట):—అధ్యక్షా, బగన్నాథరావుగారు డెప్యూటీ స్పీకర్ గా ఎన్నికయిన యీ సందర్భంలో మీదవారా నా తరపున, నా ఎంబ్లీ అయిన కమ్యూనిస్టుపార్టీ-మార్క్సిస్టు-తరపున అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. వారి గుణగణాల గురించి మిత్రులు చెప్పిన అభిప్రాయాలతో పట్టినట్లు, నేను వారిని మరొకసారి అభినందిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రంగదాసు (కొల్లాపూర్):—అధ్యక్షా, నేడు డెప్యూటీ స్పీకర్ గా శ్రీ జగన్నాథరావుగారు ఎన్నుకోబడడం చాలా వర్ధించడగిన విషయం. యువకులు, సమర్థులు, ఏ పక్షంనుంచి ఎన్నుకోబడితినేమి, డెప్యూటీ స్పీకర్ గా మన సభా మర్యాదలను కాపాడడానికి తప్పకుండా ఆయన కృషి చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మా ప్రోగ్రెస్స్ ఫ్రంట్ తరపున, పద్మక్షిగతంగా వారికి వర్ధించు పూర్వకమైన అభినందనలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (వడ్డన్నపేట):—అధ్యక్షా, మిత్రులు బగన్నాథరావుగారు డెప్యూటీ స్పీకర్ గా ఎన్నిక కావడం చాలా సంతోషకరమైన

విషయం. ఆయన సన్నిహిత మిత్రులు; నాకే కాకుండా ఆయనకు పరిచయం వున్న ప్రతి ఒక్కరితోను సన్నిహితంగా వ్యవహరించే ఓపిక, నిదానం వున్న వ్యక్తి. ఆయన డెపూటీ స్పీకర్ గా ఎంతో ఓపికతో, నిష్పక్షపాతంగా వ్యవహరిస్తూ యీ సభయొక్క ఉన్నతమైన సాంప్రదాయాలను కాపాడుతారనే విశ్వాసం మాకు వుంది. ఈ సందర్భంలో వారికి నా హృదయపూర్వకమైన అభినందనలు, మా పార్టీ తరపున తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ జన్నాధనరెడ్డి:—అధ్యక్షా, జగన్నాధరావుగారు మా ప్రాధరాబాదు విద్యార్థి సంఘములో చాలా వెనుకటికాలమునుండి పనిచేసిన వ్యక్తి. ప్రోగ్రెసివ్ థావారు గలిగినవారు. ముఖ్యంగా, వారు తెలంగాణా ప్రాంతీయులు. తెలంగాణా సమస్యలు వారికి కంటోపాతంగా తెలుసు. అందువలన, తెలంగాణా సమస్యలు సభలో వచ్చినప్పుడు ఎక్కువ తైము కేటాయిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. వారు యువకులు, వారికి భగవంతుడు ఆయురారోగ్యములు యిచ్చి ఇంకా ఉన్నత పదవులలోకి తీసికెళ్లవలసినదిగా కోరుతూ నేను సెలవు తీసు కుంటున్నాను.

شری شفیع الرحمن (سینا رام باغ) - جناب اسپیکر صاحب - شری جگناتھ راو ڈپٹی اسپیکر ہونے پر میں انھیں مبارکباد پیش کرتا ہوں اور ساتھ یہ کہتے ہوئے فخر محسوس کرتا ہوں کہ انھوں نے ظلم اور نا انصافی کے خلاف ہمارے ساتھ مل کر لڑے۔ اُنہیں ابھی مجھے امید ہے کہ وہ جماعتی حیثیت سے بالآخر ہو کر حق کا ساتھ دیں گے۔

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—అధ్యక్షా, సహచరుడు, సమకాలికుడు ఆయన జగన్నాధరావుగారితో గత 6 సంవత్సరాలుగా పరిచయం ఉన్నది. తరచు కలుసుకుంటూ, పరామర్శించుకుంటూ సన్నిహితంగా ఉంటున్నాము. అటు వంటి మిత్రునికి బాధ్యతాయుతమైన పదవి యివ్వడం, పెద్ద మెజారిటీతో వారికి గెలుపు నివ్వడం చూచి సంతోషంగా వున్నది. దీనికి కారకులైన పెద్ద లందరికీ అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. జగన్నాధరావుగారికి కూడా అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. ఈ సందర్భంలోనే, ఓటమి తప్పదని తెలిసి కూడా రజాబ్ ఆలీ గారు స్పోర్టివ్ గా నిలబడినందుకు వారికి కూడా అభినందనలు తెలుపు తున్నాను. శ్రీ జగన్నాధరావుగారికి మరోసారి అభినందనలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీమతి విజయరామానుజం (గుంటూరు-1.):—అధ్యక్షా, శ్రీ జగన్నాధ రావుగారు ఉప సభాపతిగా ఎన్నికైనందుకు వారికి హృదయపూర్వకమైన అభినందనలు అర్పించుకుంటున్నాను. మా మా నియోజకవర్గాలను గురించి అనేక సమస్యలను గురించి యిక్కడ మాట్లాడుకోడానికి మాకు కూడా తగిన అవకాశం యివ్వాలని మా ప్రీ సభ్యుల తరపున నేను కోరుతున్నాను. నేనిట్లా కోరడానికి ఒక ప్రత్యేకమైన కారణమున్నది. మేము 6 నిమిషాలు మాట్లాడితే ప్రతిపక్షంవారు పది నిమిషాలు తీసుకొంటున్నారు. మేము యంతమంధిమి యిక్కడ వున్నా మాకు తగిన అవకాశం కలగడం లేదు. మేముంకా యిక్కడ

మాట్లాడడానికి టైము చాలదని శాధ పడుతున్నాము, జంకుతున్నాము. కాబట్టి నిష్పక్షపాతంగా వారక్కడ కూర్చుని మేము మాట్లాడడానికి తగిన అవకాశం యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

Sri Kudipudi Prabhakar Rao (Amalapuram) :—Mr. Speaker Sir, I congratulate Mr. C. Jagannada Rao on his being elected as Deputy Speaker. We are colleagues since 1967 and I know he is a man of amiable nature. He being a practising advocate, I am sure, he will keep up the dignity and decorum of this August House. We very much are grateful to the hon. Chief Minister on behalf of the young Congress Legislators for having nominated young Congress Legislator for the Deputy Speakership. At the same time I congratulate Mr. Rajab Ali who is quite sportive enough to contest in a true democratic form even though the result is known beforehand.

Thank you very much.

శ్రీమతి డి. భానుశిలకం (కొత్తపేట) :—అధ్యక్షా, శ్రీ జగన్నాథరావుగారు డెప్యూటీ స్పీకరుగా ఎన్నికై నందుకు వారిని మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తున్నాను. ఎన్నిక కుపోటీ నామమాత్రంగా జరిగినప్పటికీ ఏకగ్రీవంగానే ఎన్నిక జరిగినట్లు నేను భావిస్తున్నాను. వారు మీతో ఏ విధంగానూ తీసిపోకుండా యీ సభా కార్యక్రమాన్ని నిర్వహిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మరోసారి వారికి అభినందనలు తెలియజేస్తూ నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వై. వెంకటరావు (వేమూరు) :—అధ్యక్షా, యువకులు, ఉత్సాహ వంతులు, విద్యావంతులు అయిన శ్రీ జగన్నాథరావుగారు డెప్యూటీ స్పీకరుగా ఎన్నిక కావడం సంతోషం. వారికి వా ప్రత్యేక అభినందనలు. వారు ఎన్నిక కావడం యువతరానికి శుభ సూచనయని మనవి చేస్తున్నాను. వారితో గత 5 సంవత్సరాలుగా మాకు పరిచయమున్నది. సమర్థవంతమైన మీ డైరెక్షనులో జగన్నాథరావుగారు యీ సభలో సత్సాంప్రదాయాలను నెలకొల్పుతారని ఆశిస్తున్నాను. కాంగ్రెసు పక్షంలో అధిక సంఖ్యలో మెంబర్లు వున్నారు. ప్రతిపక్షాలకంటే ఎక్కువ అవకాశం మాకు యివ్వవలసివుంటుంది. పాత మెంబర్లు కానీ, కొత్త మెంబర్లు కానీ—ఎవరు మాట్లాడాలన్నా ఒక్క. 5 నిమిషాలిచ్చి మాట్లాడమంటే కష్టం. కాబట్టి ఎక్కువ టైము యివ్వవలసిన అవశ్యకత ఉన్నది. డెప్యూటీ స్పీకరుగారు యీ విషయాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని అందరికీ సమానావకాశాలిచ్చి ఇంకా ఎక్కువగా సత్సాంప్రదాయాలు నెలకొల్పుతారని ఆశిస్తూ, వారిని అభినందిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి (జహీరాబాద్) :—అధ్యక్షా, శ్రీ జగన్నాథరావుగారిని డెప్యూటీ స్పీకరు పదవికి ప్రపోజ్ చేసినందుకు మా మెదక్ జిల్లా తరపున పార్టీ లీడరుగాడి కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నాను. జగన్నాథరావుగారితో నాకున్నంత పర్సనల్ పరిచయం యీ వభలో వున్న యింకెవరికీ లేదేమోననుకుంటాను. మేమిద్దరమూ ఒక జిల్లాకు చెందినవారమే కాకుండా 48 నుంచి కాలేజీలోనూ, యూనివర్సిటీలోనూ కలిసిమెలసి చదువుకున్నవారం మేము. 48 లో చదరఫూట్ కాలేజీ పూడెంట్లు యూనియనుకు నేను ప్రెసిడెంట్ గా వుంటే నాకు మెంబరుగా వున్నారు. 49 లో వారు కాలేజీ యూనియనుకు

ప్రెసిడెంటు అయినారు. అప్పటినుంచీ జగన్నాధరావుగారికి రాజకీయాలంటే ఉత్సాహం ఉన్నది. ఆ తరువాత వారు సర్పాపురం పంచాయతీ సమితికి ప్రెసిడెంటుగా ఉండిరి. ఆ తరువాత గత 5 సంవత్సరాలుగా వారిక్కడ ఎం. ఎల్. ఎ. గా వున్నారు. వారు లా గ్రాడ్యుయేట్ అయినందువల్ల వారికి రాజకీయ పరిజ్ఞానం కూడా బాగా వుంది. ఈ సందర్భంలో అపొజిషను వారికి ఒక విషయం చెప్పదలచుకున్నాను. గత పది, పదిహేను సంవత్సరాలనుంచీ వారు ఏ విధంగా ప్రవర్తిస్తున్నారో గమనించిన దానిని బట్టి, నా అనుభవాన్ని బట్టి అపొజిషను వారికి కూడా ఏమీ యిబ్బంది వుండదనీ, అందరికీ సరైన న్యాయం కలుగుతుందనీ నేను అపొజిషను వారికి హామీ యిస్తున్నాను. మీ ఏబుల్ అండ్ ఎఫెక్టివ్ గై డెస్సులో వారు భవిష్యత్తులో పైకి రాగలుగుతారని ఆశిస్తూ జగన్నాధరావుగారికి తిరిగి అభినందనలు చెబుతూ నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు (కంకిపాడు):—అధ్యక్షా, మిత్రులు యువకులు, ఉత్సాహవంతులు (శ్రీ జగన్నాధరావుగారు ఉప సభాపతిగా రావడం చాలా సంతోషదాయకమైన విషయం. ఈ సందర్భంలో వారికి నా హృదయపూర్వకమైన అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. ఈ సందర్భంలోనే ప్రతిపక్షంనుంచి వచ్చిన ఒక వాదన గురించి మనవి చేయదలచుకున్నాను. తప్పులు ఎత్తి చూపడం కేవలం ప్రతిపక్షంవారి సొత్తుఅన్నట్లుగా వారు భావించినట్లు వున్నది. ఈ పక్షంలో మంత్రులు వుంటారు కాబట్టి యివతలివారు మాట్లాడనక్కరలేదనే భావం కూడా వారు వ్యక్తం చేశారు. మంత్రులు అంధరి సొత్తాను, ఏ ఒక్క పక్షం సొత్తుకూడ కాదని చెబుతుంటారు. అటువంటప్పుడు తప్పులు ఎత్తి చూపేవని కేవలం వారి ఒక్కరికే వారు ఎందుకు దత్తం చేసుకున్నారో అర్థం కావడం లేదు. తప్పులు ఎత్తి చూపే జాగ్రత్త సభ్యులందరి మీదా ఉంటుంది. తప్పులు ఎత్తి చూపి యీ ప్రభుత్వం పనికి రాదు అని ప్రతిపక్షంవారు చెబుతుంటారు. మేము తప్పులు చూపి ప్రభుత్వం యీ తప్పులు సవరించుకోవాలని చెబుతుంటాము. కాబట్టి యిందులో ప్రతిపక్షం, స్వస్వం అనే భేదం లేకుండా ఉపాధ్యక్షులు (శ్రీ జగన్నాధరావుగారు అందరికీ సమానావకాళం యిప్పించాలని మనవి చేస్తూ యీ సందర్భంలో వారికి ప్రత్యేకమైన అభినందనలు తెలుపు తున్నాను.

(శ్రీ జె. నరసింగరావు (సిరిసిల్ల):—అధ్యక్షా, యువకులు, ఉత్సాహ వంతులు, విద్యావంతులు అయిన (శ్రీ జగన్నాధరావుగారు ఎన్నిక కావడం చాలా సంతోషం. వారు మీ గై డెస్సులో ఉన్నత స్థాయినందుకుంటారనే ఆశ ఉన్నది. ఈ పక్షం ఆ పక్షం అనే విచక్షణ లేకుండా వారు యీ సభా కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తారనే విశ్వాసం మాకున్నది. మీ గై డెస్సులో వారు ఉన్నత సాంప్రదాయాలు నెలకొల్పగలరు. అటువంటి శక్తి సామర్థ్యాలు భగవంతుడు వారికి ప్రసాదించాలని కోరుతూ నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ విజయ శిఖామణి (పీరువతి):—అధ్యక్షా, డిప్యూటీ స్పీకరుగా ఎన్నికైన జగన్నాధరావుగారికి నా అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. గత ఎన్నికలలో ప్రతిపక్షాలవారు ఇందిరా ప్రవాహంలో కొట్టుకుపోయారు. ఈనాడు మరల

కాండిడేటును పెట్టి ఆ ప్రవాహములోనే కలిసిపోయారు. ఈవిధంగా కాలం వృథాచేయటంకంటే రాష్ట్రాన్ని ఆర్థికంగాను, సాంఘికంగాను అభివృద్ధిచేయడంలో అధ్యక్షులవారికి విన్నవించుకోడానికి కాలం వెచ్చించితే మంచిని ప్రతిపక్షసభ్యులకు మనవిచేస్తూ—

Sri D. Venkatesham :—I raise a point of order. The Hon'ble Member without knowing the responsibilities of the opposition, he is framing charges. He thinks that he is more responsible and is doing more business than the opposition. He said that the opposition is wasting the time. So, I request the Hon'ble Member to withdraw those words.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆయన నిజాని చెప్తున్నాడు. దానిని పుచ్చుకుంటే పుచ్చుకోండి, లేకపోతేలేదు.

Sri D. Venkatesham :—No, Sir. He is framing charges. He says that there is no other business for the opposition. ప్రతిపక్షానికి వేరే పనిలేదు. ఓడిపోతామని తెలిసికూడా పోటీచేసారన్నట్లు ఆయన చెబుతున్నాడు. ప్రజాస్వామ్యంలో అంతమాత్రం హక్కు మాకులేనట్లు మాట్లాడితే మేము వింటూ కూర్చోవాలా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆ విషయాలలోనికి పోకుండా వారు చాలా మంచిపని చేసారు అనుకుని మిగతావిషయాలలోనికి వెళ్ళండి. Please resume your seat. I know when to order a Member to withdraw.

శ్రీ విజయ శిఖామణి :—ప్రతిపక్షసభ్యులు చాలా ఉత్సాహంగా మాట్లాడుతున్నారు. అటువంటి ఉత్సాహం ఉండవలసిందే. అటువంటి ఉత్సాహాన్ని ప్రజలశ్రేయస్సుకు ఉపయోగించాలి. అధికారపక్షాన్ని విమర్శించడమే ధ్యేయంగా పెట్టుకోకుండా గతించిన ఎన్నికలలో సీట్లు పోగొట్టుకున్నామనే కనితో మాట్లాడడం మంచిదికాదని మనవిచేస్తున్నాను. వాటిని వదిలిపెట్టి ప్రజలశ్రేయస్సుకు చరిత్రాత్మకమైన నిర్ణయాలు తీసుకోవాలని కోరుతూ జగన్నాధరావుగారిని మరొకసారి అభినందిస్తున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—ప్రతిపక్షాలవారికి పనిపాటలు లేనట్లు ఓడిపోయారుకాబట్టి ఇట్లామాట్లాడుతున్నారు అంటున్నారు. దానిని విత్ డ్రా చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఆపుదూడలేకుంటే మీరు అసలే—

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు మరల విత్ డ్రా చేసుకోవలసి వస్తుంది.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—ఎందువల్ల? మీరట్లా చెప్పడానికిలేదు.

శ్రీ ఎ. వీరప్ప (నల్లమడ) :—అధ్యక్షా, జగన్నాధరావుగారు ఉపాధ్యక్షులుగా ఎన్నికైనందుకు మేము హార్మిస్తూ మాఅభినందనలు తెలుపుతున్నాము. యువకుడైనవారు ఈపదవికిరావడం యువభరంవారికి ఉత్సాహం కలిగిస్తుంది. యువతరం వారు ముందుకు పోతారనే ఆశకలిగిస్తున్నది. మొన్నజరిగిన ఎన్నికలు న్యాయమైనవికావని ప్రతిపక్షసభ్యులు చెప్పడం జరిగింది. ఈ ఎన్నికైన ప్రతిపక్షసభ్యులు ఆమోదించినందుకు మేము సంతోషిస్తున్నాము. యువకులు ముందుకువచ్చే అవకాశంవుందని నేనుభావిస్తూ వారికి ఘనోహారం అభినందనలు తెలుపుతున్నాను.

Calling attention to a matter of urgent public Importance : 28th March, 1972. 19

re : Delay in admissions to medical colleges for the year 1971-72.

శ్రీ జి. భూపతి (నేరెళ్ళ):—జగన్నాథరావుగారికి నాహృదయపూర్వకమైన అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. చాలామంది క్రొత్తవారు జగన్నాథరావుగారు ఎక్కడవున్నారని అడుగుతున్నారు. వారు అధ్యక్ష ఫీతంపై కూర్చుని కార్యక్రమంనడిపితే బాగుంటుందని ఆశిస్తున్నాను. వారు ఎన్నికైనందుకు హృదయపూర్వకమైన అభినందనలు తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి (మునుగోడు):—అధ్యక్షా! నామిత్రుడు జగన్నాథరావు డిప్యూటీ స్పీకరుగా ఎన్నికైనందుకు నాకు సంతోషంగా ఉంది. యువతరానికి చెందినవాడు. మీరు స్పీకరుగాను, వారు డిప్యూటీ స్పీకరుగాను ఈ సభకు తప్పకుండా వస్తే తెస్తారని నాకు నమ్మకం ఉంది. వారిని సమర్థవంతమైన వ్యక్తిగా మీరు తయారుచేయవలసి ఉంటుంది. వారికి ఎక్కువ అవకాశాలు ఇచ్చి వారిని సమర్థవంతమైన వ్యక్తిగా తయారుచేయగలరని ఆశిస్తూ వారు పైకి రావాలని అభివృద్ధి దశలోనికి వచ్చి సమర్థవంతమైన వ్యక్తిగా పేరుగాంచాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను. ఔహింద్.

శ్రీ సి. జగన్నాథరావు (సర్నాపూర్):—అధ్యక్షా! పెద్దలారా, స్నేహితులారా, చాలామంది మిత్రులు నా విషయమై చెప్పడం జరిగింది. ఈ సభలో నాకంటే అనుభవజ్ఞులు, పెద్దలు ఎంతోమందిఉన్నప్పటికీ నాకే ఈ అవకాశం ఇవ్వడం ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక ఎక్స్‌పెరిమెంట్ చేస్తున్నారేమో అని నేను భావిస్తున్నాను. నేను మీ నాయకత్వంతోను మీ అనుభవంతోను లాభపడుతూ ఒకే మాట మనవి చేయదలచుకున్నాను. ప్రజాస్వామ్య సాంప్రదాయాల ప్రకారము నిష్పక్షపాతంగా మీ సలహా ప్రకారం ఈ సభాసదులందరికి అవకాశం కలుగచేస్తానని హామీ ఇస్తున్నాను. ఈ అవకాశం ఇచ్చిన పెద్దలకు మీకు నా హృదయపూర్వకమైన వందనములు తెలుపుతూ మరొకసారి ప్రజాస్వామిక సత్సాంప్రదాయాలను నిష్పక్షపాతంగా నిలబెడతానని హామీ ఇస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను. ఔహింద్.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re : DELAY IN ADMISSIONS TO MEDICAL COLLEGES FOR THE YEAR 1971-72

శ్రీమతి డి. ఇందిర (తెనాలి):—అధ్యక్షా! 1971 వ సంవత్సరం ఏప్రిల్‌లో డి. యు. సి. పరీక్షలు జరిగాయి. జూన్ నెలలో ఫలితాలు తెలిసాయి. తిరిగి 1972 ఏప్రిల్ వస్తున్నది. విద్యార్థులు మరల పరీక్షలకు తయారు అవుతున్నారు. 1971 వ సంవత్సరం ఆగస్టు, సెప్టెంబరు మాసాలలో జరుగవలసిన మెడికల్ కాలేజీ ఎడ్మిషన్స్ మాత్రం ఇంతవరకు జరుగలేదనిచెప్పడానికి విచారంగా ఉంది. ఫలితాలు తెలిసిన తరువాత ఎంట్రిన్స్ ఎగ్జామినేషన్స్ కండక్టు చేయడానికి డివార్డుమెంటు ఆరు మాసాలు తీసుకుని డిసెంబరు నెలలో కండక్టు చేశారు. వాటి ఫలితాలు మూడు మాసాలు జరిగి ఏప్రిల్ వచ్చినప్పటికీ ఇంతవరకు ప్రకటించలేదు. దీనికి కారణాలు ఎన్ని ఐనా చెప్పవచ్చును. కోర్టులకు పోయారని చెప్పవచ్చు. కోర్టులకు పోయే అవసరం ప్రజలకు ఎందుకు వచ్చిందని ప్రభుత్వము వునరాలోచించాలని

కోరుతున్నాను. ప్రతి సంవత్సరము విద్యార్థిభాగంలోను కాండిడేట్స్ సెలక్షన్ లోను ప్రభుత్వం తీసుకువస్తున్న మార్పులు దీనికి కారణమని నేను భావిస్తున్నాను. చారణమేదైనా కావచ్చు. యూనివర్సిటీవారు సరీక్షలు కండక్టు చేసి ఫలితాలు చెప్పడానికి మూడు మాసాలు సడిచే మెడికల్ డిపార్టుమెంటుకు సెలక్షన్ చేయడానికి 3 మాసాలు చాలవంటే హస్తాన్వయముగాను అప్రవర్తనరంగాలకు ఉంటే మనవిచేస్తున్నాను. నెపాలు ఎన్ని చెప్పినా దీనివల్ల సప్లయ్ తున్నది రాష్ట్రంలోని విద్యార్థులు, వారి తల్లిదండ్రులు అని మనవిచేస్తున్నాను. సీటు వస్తుందో రాదో అనే ఆదుర్దాతో విద్యార్థులు, పిల్లల భవిష్యత్తు పమి అవుతుందో అనే అందోళనతో తల్లిదండ్రులు ఉన్నారు. సీటు వచ్చేలోపల అప్పు కాలేదో చీరాలంటే పీరంటూ దాదాపు మధ్యతరగతి కుటుంబీకులే కావడంవల్ల ఆర్థిక పరిస్థితి ఇందుకు అనుకూలంగా లేని మనవిచేస్తున్నాను. కాలం మనకోసం ఉంటుంది. గడిచిన కాలాన్ని తిరిగి చెప్పుకోలేం అనే సత్యం మనకు తెలుసు. రాష్ట్రంలోని విద్యార్థుల జీవితాలలో ఒక సంవత్సరం కాలాన్ని వృథాచేయవద్దని ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తూ ఇలాంటి ఆలస్యం లేకుండా సరీక్షలు తెలిసిన వెంటనే రెండు మూడు మాసాలలో ఎడ్మిషన్లు జరిగేట్లు విద్య సక్రమంగా జరిగేట్లు చూడవలసిన జాప్యం మీపై ఉంటే మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari : - The hon. Member apparently intends admissions to Medical Colleges in Andhra area. Consequent on the delivery of the Supreme Court Judgment upholding the Backward Classes G. O. on 28-1-1972, the Director of Medical & Health Services was requested not to announce the results of the Entrance Test in the Andhra area pending further instructions from Government. With the delivery of the Supreme Court Judgement, the DM & HS was instructed to obtain Backward Class Certificates from the candidates concerned for declaring the results of the Entrance Test for admission to the Medical Colleges in Andhra area. The Notification was issued by the DM & HS directing all the candidates that appeared for the Entrance Test to produce the Backward Class Certificates on or before 3-3-1972. On scrutiny of these certificates some defects were noticed which have since been set right. The results of Entrance Test based on the rotation fixed by the Education Department in their G. O. Ms. No. 1798 Education dated 28-9-1970 will be announced shortly, and in any case, in a week's time.

శ్రీమతి డి. ఇందిర : - అధ్యక్షా, తెలంగాణ ప్రాంతలో విద్యార్థులను గురించి మిసిఫ్ఫరు గారు ఏమీ చెప్పలేదు. వారిని గురించి కూడా చెప్పవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ ఇబ్రహీం అలీ అన్సారి : - తెలంగాణ ప్రాంతం విద్యార్థుల గురించి చెప్పలే అవ్వకపోయింది.

GOVERNMENT RESOLUTION

re:—ELECTION OF REPRESENTATIVE OF THE ANDHRA PRADESH LEGISLATURE TO SERVE ON THE ZONAL RAILWAY USERS' CONSULTATIVE COMMITTEE OF SOUTH EASTERN RAILWAY.

The Deputy Chief Minister (Sri B. V. Subba Reddy):—Sir, I move: "That as the South Eastern Railway Administration have requested the Government to communicate the name of one representative of the Andhra Pradesh Legislature for the Zonal Railway Users' Consultative Committee of South Eastern Railway, to be reconstituted from 1-4-1972, the Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, S. E. Railway, the name of the Member elected by the Assembly to serve on the Committee aforesaid for the period from 1-4-1972 to 31-3-1974."

Mr. Speaker:—Resolution moved.

(Pause)

Mr. Speaker:—The question is:

"That as the South Eastern Railway Administration have requested the Government to communicate the name of one representative of the A. P. Legislature for the Zonal Railway Users' Consultative Committee of South Eastern Railway, to be re-constituted from 1-4-72, the Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, S. E. Railway, the name of the Member elected by the Assembly to serve on the Committee aforesaid for the period from 1-4-1972 to 31-3-1974."

The resolution was adopted.

Mr. Speaker:—I am to announce to the House that nominations for election of a candidate to serve on the Zonal Railway Users' Consultative Committee of the South Eastern Railway will be received upto 1-30 P. M. on 31-3-1972.

If the number of candidates nominated exceeds the number of vacancies to be filled, a poll will be taken on a day to be announced in due course. The election will be of ordinary method (direct election) and not according to the principle of proportional representation by means of a single transferrable vote.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

11-25 A. M. ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1972-73 (VOTE ON ACCOUNT)

శ్రీ బి. ఎల్లారెడ్డి (ఇందూర్):— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు బడ్జెటు ప్రతిపాదనలు, అర్థికమంత్రిగారి ఉపన్యాసము ముగియించుకుంది. వీటిని పరిశీలించిన మీదట మనకు ఏమి కనిపిస్తున్నదంటే వచ్చే సంవత్సరంలో ఎక్కువ అభివృద్ధి సాధించడానికి ఎక్కువ ఆశ కనిపిస్తున్నదా లేకపోతే మరి ఏమిటి అని పరిశీలించిన మీదట మనకు కనిపించే ఆశ ఏమీలేదు. ఎక్కువ అభివృద్ధిని సాధించగలిగేది ఏమీలేదని దీనిలో స్పష్టముగా కనిపిస్తున్నది. వైగా నిరాశనే మనకు కనిపిస్తున్నది. వారు చెప్పిన విషయాలను బట్టి చూస్తే వారి ఉపన్యాసంలో ముఖ్యంగా వారు పేర్కొనటవంటి వనరులను గురించి పేర్కొన్నారు. ఒకరులు ఏమిటి, వాటిని సాధించడం ఎట్లా అనే దానిగురించి స్పష్టముగా ఏమీచెప్పలేదు. వారు ఓవర్ డ్రాఫ్టు గురించి ఎక్కువగా దానిలో చెప్పారు. చెప్పినప్పుడు మనకు ఏమి కనిపిస్తున్నది? అనలు ఓవర్ డ్రాఫ్టు తగ్గించుకోవాలని తక్కువ ఉపయోగించుకోవాలని కేంద్ర ప్రభుత్వము పోషక

చేస్తున్నారు. తగ్గించుకోకపోయినట్లయితే సంవత్సర ప్లాను తగ్గించేస్తాము, ప్లాను ఖాతాలో తగ్గించేస్తామని చెప్పారు. అయితే తగ్గించడం పోయి ఓవర్ డ్రాఫ్టు యింకా హెచ్చయినవి. తగ్గించడం ఎట్లా, ఆర్థిక అభివృద్ధి సాధించడం ఎట్లా? ప్లాను ఖాతాలో అట్టే పెట్టుకుని దానిని తరగటండా ఉంచుకోవడం ఎట్లా అనేది అలోచించాలి. అయితే 10 కోట్ల రూపాయల ఓవర్ డ్రాఫ్టు తగ్గించుకోవాలని ఈ సంవత్సరం ప్లానింగు కమిషను సూచించారు. అది చేసినట్లయితే మన ప్లాను 105 కోట్ల రూపాయల ప్లాను అట్లాగే ఉంటుందని చెప్పారు. తగ్గించుకోడానికి బదులు పెరిగింది. ఆ తగ్గించుకోవడం ఎట్లా అని సూచించారు. అయితే వారు చెప్పారు, ఏమని? మీరు పొదుపు ద్వారా తగ్గించుకోండి 10 కోట్ల రూపాయలు అన్నారు. పొదుపు ద్వారా అంటే ఎంత కష్టమైన విషయమో చెప్పవలసిన అవసరము లేదు. ఏ విధముగా పొదుపు చేయాలంటే కొన్ని అవసరం అయినటువంటి పనులకు ఖర్చు పెట్టవలసిన డబ్బును తగ్గించుకోవడమా లేక పోతే డిపార్టుమెంటు యొక్క ఖర్చును తగ్గించుకోవడమా లేక దుకారా ఎక్కడ జరుగుతున్నదో పరిశోధించి వాటిని తగ్గించుకోవడమా అనేది స్పష్టంగా చెప్పలేదు. నా అనుమానము ఏమిటంటే అవసరాలకు ఖర్చుపెట్టే డబ్బును తగ్గించేసి ఆ తగ్గించు చూపిస్తారనేమోనని నా అనుమానం. అది పొదుపు అనిపించుకోదు. తెలంగాణా వంటి వెనుకబడిన ప్రాంతంలో జరగవలసిన పనులున్నాయి. ప్లాను బయట జరుగవలసిన పనులున్నాయి. అని తగ్గించి వేస్తారని నా అనుమానం. కాబట్టి మనకు ప్లాన్ ఆఫ్ ఏమీ వచ్చే సంవత్సరంలో సాధించేది కనిపించడం లేదు. వచ్చే సంవత్సరం బడ్జెటులో ఏమయినా చేస్తారనే సూచన కూడా ఏమీ కనిపించడంలేదు. అందుకొరకు మరింత వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ఏదో పెద్ద అభివృద్ధి పథకాలను తెచ్చిపెడతాం, అమలుపరుచుతాం, అభివృద్ధి సాధించుతాం వెనుకబడిన ప్రజల కొరకు ఏదో చేస్తామని చెబుతున్నారు. ఎంతవరకు ఏ విధముగా సాధించగలుగుతారో అది మట్టుకు యిప్పుడు ఏమీచెప్పలేదు. దానికి అవసరమైన ఒనగడులు ఏమిటి కావాలి ఎక్కడ నుంచి తెస్తాం అనేది ఎక్కడా మనకు దీనిలో చూపించలేదు. అందువల్ల నిరాశజనకంగా ఉందని మనపించేస్తున్నాను. తెలంగాణాలో రాయలసీమలో వాటి అభివృద్ధి కొరకు ఏమి పథకాలు వేయబోతున్నారు ఏ విధముగా అభివృద్ధిని సాధిస్తారు అనే దానిగురించి యిక్కడ ఏమీస్పష్టంగా లేదు. వారు ఊరికే చెప్పడానికి ప్రత్యేకమైన స్పెషల్ డెవలప్మెంటు ఫండు ఉన్నదని చెప్పి చూపించి విడదీసే ప్రయత్నంగా కనిపిస్తున్నది; తప్ప ఏమీ ఆశ కనిపించలేదు. స్పెషల్ డెవలప్మెంటు ఫండ్ ఏదో తెలంగాణాకు 9,40,00,000 లు తెలంగాణాకు ప్రత్యేకంగా కేటాయించామని చెప్పారుగాని అది ఏ విధముగా ఖర్చు పెడతారనేది మట్టుకు ఎక్కడా ఏమీలేదు. మూడు సంవత్సరాల క్రితము తెలంగాణాకు 9 కోట్ల రూపాయలు స్పెషల్ ఫండు యిచ్చారు. అది ఏ విధంగా ఖర్చు పెట్టారు. ఏమీ స్పెషల్ డెవలప్మెంటు జరిగింది అని చూస్తే అక్కడక్కడ మిగిలిపోయిన పనులకు ఖర్చుపెట్టారు కాని క్రొత్తగా సాధించిన అభివృద్ధి ఎక్కడా ఏమీలేదు. మామూలుగా రావలసినటువంటి డబ్బు అభివృద్ధి ప్రణాళికలకు రావలసిన చూమూలు ఫండ్లు మట్టుకు రాలేదు.

ఆ ఫండ్ లాకప్ గా ఉండి ఉన్నట్లే మిగిలిపోయింది. మామూలు ఫండ్ లా? స్పెషల్ డెవలప్ మెంటు ఫండ్ అని ఏమైనా ప్రత్యేకంగా డెవలప్ చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా? మామూలు ఫండ్ స్థాయిలోనే వీరిని కూడా పెట్టి...

ఆర్థికమంత్రి (శ్రీ ఎ. భగవంతురావు):— రీజిస్టర్ కమిటీ వారే స్పెషల్ డెవలప్ మెంటు ఫండును డిల్ చేస్తున్నారు మీరు కూడా దానిలో మెంబర్ కదా. ఏదో డెవలప్ మెంటు వర్క్ పనిచేయాలి అనేది అందరూ కలిసి ఆలోచించే పనే కాని మేము చేసే పని కాదు.

(శ్రీ బి. ఎల్లారెడ్డి):— రీజిస్టర్ కమిటీ అప్పుడు వుంది. ప్రభుత్వము ఫండ్ ప్రావైడ్ చేస్తే కదా రీజిస్టర్ కమిటీ చేసేది? ముగ్ధాత్మములో అనేక ప్రాంతాలలో కరువు పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. డ్రా కండిషన్స్ చాల తీవ్రముగా వున్నవి. ముఖ్యముగా తెలంగాణాలో చాల తీవ్రముగా వున్నవి. ఆంధ్ర ప్రాంతములోని మెట్ట తాలూకాలలో ఈ సగవత్సరం వర్షాలు లేక పరిస్థితులు చాల గడ్డుగా వున్నవి. అందులో తెలంగాణాలో పరిస్థితి చాల తీవ్రముగా వున్నది. దీన్ని గురించి ఏమి చేయాలి, దీనిని ఏ విధంగా ఎదుర్కోవాలనే ఆలోచన వున్నదా అంటే అదేమి ఇందులో స్పష్టముగా లేదు. గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో కూడా స్పష్టమైన ఆలోచన లేదు. దీన్ని బట్టి ప్రభుత్వానికి స్పష్టమైన ఆలోచన లేదని అనుమానపడవలసి వస్తున్నది. నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు జవాబు యిస్తూ కరువు వసులకు వచ్చిన డబ్బు అంతా ఖర్చు అయినది. కొద్దిగా మాత్రము మిగిలిన ఆ మొత్తమును ఏ విధంగా ఖర్చు పెట్టాలనేది జాగ్రత్తగా ఆలోచనచేసి ఖర్చు పెడతామని అన్నారు. ఆ ఆలోచన ఏమిటి? దీనిని ఎట్లా ఎదుర్కోంటారు? అది ఏమి కన్పించడములేదు. ఇక నీటి కొరత ఏ విధంగా ఉన్నది చెప్పవలసిన అవసరము వుంది. రబీ క్రాప్ ఎండిపోతున్నది. బావుల క్రిందవున్న పైరులు నీరులేక ఎండిపోతున్నవి. బావులు లోతు త్రవ్వితే బండలుపడి త్రవ్వడానికి వీలులేని పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ఈ కరువు పరిస్థితిని యింకా తీవ్రముగా ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది. దాన్ని గురించిన ఆలోచన ఇప్పటినుంచి వుంటే తప్ప అప్పటికప్పుడు చేయడానికి వీలులేని పరిస్థితి ఏర్పడి చాల ఇబ్బందిగా తయారవుతుంది. ప్రజలు బాధలకు లోను అవుతున్నారు. అందువల్ల ఇప్పటి నుంచే ఆలోచన వుండాలి. ఒక బావి క్రిందవున్న 4 ఎకరాలకు 1 ఎకరము మాత్రమే పండే పరిస్థితి ఏర్పడినది అనేది ప్రభుత్వం గుర్తించి ప్రభుత్వము ఈ కరువు పరిస్థితులను ఎదుర్కొనడానికి ఆలోచన చేసి పథకాలు వేయాలి. తెలంగాణా అభివృద్ధికొరకు ప్రత్యేక ఫండ్ అంటున్నారు. రీజిస్టర్ కమిటీ వారు చూస్తారు. తెలంగాణాలో ఎక్కువ ప్రాంతానికి ఎక్కువ లాభము కలుగచేసే ప్రాజెక్టు పోచంపాడు. ఈ ప్రాజెక్టు నిర్వహణ ఏ విధంగా జరుగుతోంది. దీనిని ప్రారంభించి 10 సం.లు అయివుంటుంది? తీవ్రమైన ప్రయత్నము చేస్తున్నామని చెప్పి 10 సం.లు అయినది. ఎక్కువ డబ్బు అలాట చేసే ప్రయత్నము చేస్తున్నట్లు 10 సం.ల క్రితము చెప్పారు. ఎంత డబ్బును కేటాయించారు? ఎంతవరకు వచ్చినది? అనేది చూస్తే పెద్ద ఆశాజనకముగా లేదని మనవిచేయవలసి వుంటుంది. 2, 3 సం.లలో కరీంనగర్ వరకు పెద్ద కాలువ వస్తుందని చెప్పారు.

కాని అక్కడకు 40 మైళ్ళ దూరముతోనే వుండిపోయింది. ఈ పని నష్టనష్టాలా జరుగుతోందని చెప్పవలసివుంటుంది. తెలంగాణా అభివృద్ధికి ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టు పని నష్టనష్టాలా సాగితే ఏ విధంగా అభివృద్ధి సాధిస్తారు? ఎన్ని సంవత్సరములు పడుతుంది? 50 సం. లలో పూర్తి చేయగలరా? ఎంత డబ్బు కేటాయించారు? ఎంత కేటాయిస్తున్నారు? 10 కోట్లు అయినా కేటాయిస్తున్నారా, అంటే లేదు. 2, 8 కోట్లు మాత్రమే కేటాయిస్తున్నారు. అంతంత మూల్యముగానే పని జరుగుతోంది. అలాట్ చేసినది అయినా ఖర్చుచేయకుండా దుబారా చేస్తున్నారు. లోయర్ మానేరు ప్రాజెక్టును ప్రారంభించారు. ఆ పెద్ద కాలువ కరీంనగర్ కి వచ్చే సరికి 20 సం.లు పడతుంది అనుకొంటున్నాను. లోయర్ మానేర్ కరీంనగర్ ప్రక్కనే కడుతున్నారు. దానివల్ల ప్రస్తుతము ఉపయోగము లేకపోగా అవకారం జరుగుతోంది. దానికొరకు ఒక కోటి రూపాయలు ఖర్చు చేశారు. కొన్ని క్యార్టర్లు కట్టడానికి అని, రోడ్డు వేయడానికి అని ఖర్చు పెట్టారు. ఆ కోటి రూపాయలకూడ ఇక్కడే ఖర్చుపెట్టి పని చేస్తే మంచిగా కొంత ఎక్కువ డెవలప్ మెంటు వుండేది. లోయర్ మానేరు దగ్గర వున్న నీటిని నిబ్బందికి పీపిపనిలేదు. కూర్చొని జీతములు తీసుకొంటున్నారు. ఈ పద్ధతిలో సాగితే తెలంగాణా అభివృద్ధి సాగదు. ఎక్కువ డబ్బును కేటాయించనిదే పని జరగదు. ప్రభుత్వము ఏమిచెప్పినప్పటికీ బుకాయించడం కోసము చెప్పే మాటలు తప్ప ఆచరణలో చేయకపోతే ఎవ్వరూ నమ్మజాలరు. అందువల్ల ఎక్కువ డబ్బును కేటాయించి పని చురుకుగా సాగేటట్లు చూడాలని కోరుచున్నాను.

(శ్రీ) యమ్. సుబ్బారెడ్డి (నందికొట్కూర్) :—అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటు ఉపన్యాసములో శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు విషయము పీపీ ప్లెన్ చేయలేదు. దాని పరిస్థితి ఏమి అనేది తెలియకుండా వుంది. ఎన్ని రోజులు పోస్టపోన్ చేయవలసి వుంది? లేక ఉద్యోగులకొరకే ఒక ప్రాజెక్టు పూర్తు చేసుకొనడము జరుగు తున్నదా? ఒక ప్రాజెక్టు పేరుమీద ఉద్యోగులకు జీతాలు యిస్తూ ఎన్ని రోజులు ఈ విధంగా పోస్టపోన్ చేయాలి? 45 కోట్లతో ప్రారంభించిన ప్రాజెక్టు 100 కోట్లు అయితే ఇంకా ఎన్ని కోట్లకు పోతుందో ఆ మల్లికార్జునానికి తెలియాలి. కాని మానవుడు అర్థము చేసుకోలేని పరిస్థితులలో పడిపోయింది. ఈ ప్రాజెక్టుకు ఎన్ని రోజులు పోస్టపోన్ అవుతుందో కాని ఎలక్ట్రీసిటీ విషయం చాలా ఆందోళనగా వుంది. 15 పైసలకు పెంచాలనే ధోరణి వున్నట్లువుంది. ఈ మధ్యనే ఎన్నికలు జరిగినవి. 15 పైసలకు పెంచితే వచ్చే ఆందోళన ఎంతవరకు పోతుందో చెప్పేదానికి పీటలేదు. వ్యవసాయపనులకు రైతులకు ఎలక్ట్రీసిటీకి ఉదయము పూట ఇవ్వవలసినది మానివేసి రాత్రిపూట యిస్తున్నారు. పగలు అంతా ఇండస్ట్రీయలిస్టులకు సప్లయ చేస్తున్నారు. కాని అగ్రికల్చరిస్టు సంగతి ఏమి అనేది ఆలోచించాలి. ఉదయము పూట కనీసము 4 గంటలయినా యిస్తే పైర్లు పెట్టుకొన్నవారికి ఉపయోగకరముగా ఉంటుంది. కొన్ని ఇండస్ట్రీస్ విషయములు తగ్గించుకొని అయినా అగ్రికల్చరల్ లోడ్ ఎక్కిస్తే బాగుంటుంది. ఎప్పుడో వేసిన ట్రాన్స్ఫార్మర్స్ పని చేయకుండా పోయినవి చెప్పతరముకాని

విషయము. ప్రత్యేకమైన కమిటీని వేసి ఎక్వయిర్ చేస్తే బాగుంటుందని అనుకొంటున్నాను. పదిహేను పై నలకు పెంచడంకంటే లిక్విడ్ ని, ఇల్లిగల్ గా తీసుకొనే దానిని అరికడితే మనకు ఇప్పుడు వచ్చే దానికి వదింతలు ఆదాయం వస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. పదిహేను పై నలకు పెంచడంవల్ల ఇబ్బంది వడేది మధ్యతరగతి ప్రజానీకం. వారి ఇండ్లలో మీటర్స్ పనిచేయడంలేదు. ఇండస్ట్రీస్ లో జరిగే మోసాన్ని అరికడితే ఎంతో లాభం వస్తుంది. బిల్ కలెక్టర్లు చేతిలో డబ్బుపెడితే ఎంతకు బిల్లు వ్రాయమంటే అంతకే వ్రాస్తాడు. ఇటువంటి కేసులు నా దృష్టికి చాలా వచ్చాయి. ఇండస్ట్రీస్ వారు ఇల్లిగల్ గా టాప్ చేస్తున్నారు. వాటిని అరిగట్టితే మనకు ఎంతో ఆదాయం వస్తుంది.

అదృష్టా, ఇక నా కాన్స్టిట్యూయన్స్ కి సంబంధించి నా నియోజకవర్గం ప్రజలు పోటీ లేకుండా నన్ను ఎన్నుకొన్నారు. మా ప్రాంతంలో వరదరాజస్వామి ప్రాజెక్టు అనే మీడియం సైజు ప్రాజెక్టు వున్నది. దానికి 1962 వ సంవత్సరంలో పునాదిరాయి వేశారు. అది పది సంవత్సరాల నుండి ఇన్వెస్టిగేషను స్టేజీలోనే వుంది. దానిక్రింద చాలా భూమి సాగవుతుందని ఇంజనీర్లు వ్రాశారు. రాయలసీమ బాగోగులు ఆ ప్రాజెక్టుమీద ఆధారపడివున్నాయి కనుక దానిని వెంటనే టేకప్ చేసి పూర్తి చేయించాలని కోరుతున్నాను. తెలంగాణా కంటే వెనుకబడిన రాయలసీమకు ప్రభుత్వం ఇస్తున్న ప్రీఫరెన్సు ఏమిటో విశదంకావడంలేదు. తెలంగాణా కంటే రాయలసీమ వెనుకబడిన ప్రాంతం. ఆ ప్రాజెక్టును త్వరగా పూర్తి చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మేము ఎన్ని ఉత్తరాలు వ్రాసినా డిపార్టుమెంటుల నుండి జవాబు రాదు. లెజిస్లేట్స్ పరిస్థితి ఏ లెవెల్ లో వున్నదో తమరు గమనించాలి. ఇక కరప్షన్ విషయంచూస్తే ఏ ఆఫీసులో ఏ చిన్న కాగితం కావాలన్నా. ఏ జీ. ఓ. కాపీ కావాలన్నా డబ్బు ఇవ్వడం దొరకదు. కొత్తగా వచ్చిన మంత్రులు తమ డిపార్టుమెంటులను జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. పది రూపాయలు ఖర్చుపెట్టలేని మనిషి ఎక్కడో అప్పుచేసి వైదరాబాదు వస్తే ఒక ఆర్డర్ కాపీ కావాలంటే లంచం ఇవ్వాలి. ఇటువంటి విషయాలన్నింటినీ ఆయా డిపార్టుమెంటులకు సంబంధించిన మంత్రులు గమనించి లంచగొండితనాన్ని నిర్మూలించటానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

Sri G. Anjaneyulu Sharma (Sattenapalli):—I rise to support the interim Budget presented by the hon'ble Finance Minister. But I would like to draw the attention of the Government to certain basic administrative policies. The Budgetary allocation discloses a very scanty allocation to the Department of Labour & Employment. I wonder whether this is based on the out-modelled and outdated division of Secretariat work which describes this Department as Misc.-XXXVIII, probably based on 'Totanham System' or 'Rotanham System'.

In the present context when the nation is contemplating a moratorium on strikes and lockouts with which principle, I, for myself, would favourable respond because this is an instance where there are political compulsions on backward economy especially with respect to Andhra Pradesh State where the employment in factories

is 6.6% whereas an all India average shows 9.9%. When the country wants to embark on a rapid programme of industrialisation, even by force if necessary, these compulsions are inevitable. But before persuading the working class this kind of moratorium it becomes the responsibility of administration to fashion and put into motion a fine machinery for fair, prompt and final settlement of industrial disputes and to equitable distribution of wealth—that is production.

Coming to the Department, there is much to be strengthened, either in conciliation or adjudication. One surprising thing, Sir, which I have noted in my experience is that the entire adjudication machinery is without executive wing. It has no executive activity and powers so what sort of adjudication is this? It is a thing to be guessed.

Then, Sir, I plead for more allocation of funds to the Department and also I would like to touch upon one or two points raised by certain hon'ble Members of the Opposition.

One Member of the Opposition questioned the validity of the theory and practice of Democratic Socialism. I for myself, Sir, one of the wholehearted believer in the theory and as I believe that theory of Democratic Socialism is in the best traditions of French Revolution as well as the Russian Revolution and I would like to remind the hon'ble Members of the Opposition, Sir, that through Democracy we have achieved nationalisation of Banks and Insurance Companies, that is we have captured the commanding heights of national economy and through Democracy we are going to nationalise Import and Export Trade, that is the entire foreign trade and through Democracy we are going to change the Constitution and amend the Constitution and make it amendable for any kind of socialist construction through constitutional means. So through Democracy we are going to achieve socialism and we need not be afraid that Democracy is antithesis of Socialism.

Sir, I want the Hon'ble Members of Opposition to remember that Democracy without Socialism is empty way and Socialism without Democracy is inhuman.

I would make one submission to you, Sir, that I represent the Congress Party and believe that every country has got a path for socialism and India is taking its own path and this has to be so. As the Hon'ble Members of Opposition are often declaring in this House that there is a broad identity in the objectives, I would invite them, Sir, to co-operate with the Members of Ruling Party in enacting sufficient Socialist legislation in this House and not only doing that but also in coming out and building up powerful mass movement.

Sri C.V.K. Rao:—Mr. Deputy Speaker, Sir. Now sweet words of the Hon'ble Member apart, I remind him that the Ruling Party is crushing and destroying the Opposition. The whole trouble lies with him and unless and until they understand what is Democracy, there is no salvation for this country.

Sri G. Anjaneyulu Sharma:—The country has understood what democracy is.

Sri C.V.K. Rao:—The Ruling Party has not understood what is Democracy.

Sri G. Anjaneyulu Sharma:—Because the Ruling Party has understood it is proved by the fact that it has caught the spirit of the country. The country wants an organised attempt to achieve socialism not to dissipitate the country into Ruling Party and Opposition. There is a particular identity in the objective.

Now, what I would suggest to the Hon'ble Members of Opposition is that today's Congress is not the Congress of 10 or 15 years ago. We are as much sincere and as much anxious to achieve the objective of socialism as Members of Opposition Parties. That is why I say, Sir, we also know that by mere Parliamentary action no Socialist transformation can be achieved. Coupled with the Parliamentary enactments we would like to build a powerful mass-movement outside and see that the Legislation that has been passed is correctly, fairly and properly implemented. So, Sir, by a combination of Parliamentary and extra-Parliamentary activities we would like to achieve Socialism but through democracy. We would achieve socialism without sacrificing sanctity of individual personality and without sacrificing the eternal human value and this is Indira's way and India's way and with these few words, with your permission, I would resume my seat.

Sri C. V. K. Rao:—What is Indira's way, is personality cult, which is not good for the country.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి (నగరికటకం):—అధ్యక్షా, శ్రీకాకుళం జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు వంశధార ప్రాజెక్టుపై న మొత్తం 11 తాలూకాలకు గానూ 6 తాలూకాలు ఆధారపడి వున్నవని మనవిచేస్తున్నాను. అయితే 1961 లో వంశధార ప్రాజెక్టుకు శంఖుస్థాపన చేయడము జరిగింది. కాని 71 వ సంవత్సరములో 84 లక్షలు కేటాయిస్తూ పని ప్రారంభించడం జరిగింది. 71-72 లో కోటి రూపాయలు 4 వ ప్రణాళికలో చేర్చి శాండున్ చేశారు. ఇంతవరకు కుడికాలవ ప్రారంభించలేదు. శ్రీకాకుళం, చీపురుపల్లి, పాలకొండ ఈ మూడు తాలూకాలు కుడి కాలవమీద ఆధారపడి వున్నవి. 72-73 బడ్జెటులో వంశధార కుడి కాలవకు ప్రాముఖ్యం యిచ్చి ప్రారంభించాలని తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. పాలకొండ చీపురుపల్లి తాలూకాలకు సంబంధించినంతవరకు 61 వ సంవత్సరములో పనసనందువాడ ప్రాజెక్టుకు శంఖుస్థాపన చేయడము జరిగింది. కాని 72 వ సంవత్సరము వచ్చినా కూడా యంతవరకు పనసనందువాడ ప్రాజెక్టు నిమిత్తం మన ప్రభుత్వం ఎట్టి చర్యలు తీసుకోనందుకు చాలా విచారముగా వుందని మనవి చేస్తున్నాను. అయితే నాగావళి నదిపై న మూడవ ప్రాజెక్టు నిర్మించేయడం నారాయణపురము ఆనకట్టకు నీటి సరఫరా సరిగా వుండదనే వుద్దేశముతో గత మంత్రివర్గములో వున్నటువంటి యిరిగేషన్ శాఖ మంత్రిగారు ఒక బహిరంగ సభలో, వంశధార ప్రాజెక్టు కుడి కాలవ పూర్తిచేసి నాగావళి ఎడమకాలవ ప్రాంతానికి వంశధార నీరు సరఫరా చేస్తూ తరువాత పనసనందువాడ ప్రాజెక్టును ప్రారంభం చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. నీటి అన్నింటికి సంబంధించి, జిల్లా మొత్తముమీద వంశధార ప్రాజెక్టు చాలా ముఖ్యమైనది కాబట్టి ఎక్కువగా యీ బడ్జెటులో అవకాశాన్ని యిచ్చి అతి తొందరలో పని పూర్తిచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. 22 కోట్లతో ప్రారంభము అయిన ఎస్టి మేట్సుకు, యిప్పటివరకు రెండున్నరకోట్లు

సాంక్షన్ చేసి ప్రారంభము చేశారు. ఈ లెక్కలో 15 సంవత్సరాలవరకు కూడా పూర్తి అయ్యే అవకాశము లేదు. బిల్లాలో పున్నటువంటి ఊహ పరిస్థితి ప్రభుత్వానికి తెలుసు. బెంగాల్ తరువాత నక్సలైట్స్ శ్రీకాకుళం బిల్లాలోనే ఎక్కువగా పున్నారనే విషయము ప్రభుత్వానికి తెలుసు. కాని అధికార బలముతో మనము నక్సలైటు సర్వలను అణచివేయాలంటే ఎట్టి పరిస్థితులలోను సాధ్యముగానని మనవిచేస్తున్నాము. పేద ప్రజల అలూకు ఆర్థిక సౌభాగ్యాన్ని మెరుగుపరిచి బిల్లాలో పున్నటువంటి ప్రజలకు శాంతి భద్రతలు కలుగజేయాలని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాము. పాలోకొండ, ఆముదాలవలసలకు సంబంధించి మంచి నీటి సరఫరా స్కీము గురించి ఏది ఏండ్ల క్రింద శాంక్షన్ చేసి యిప్పటివరకు ప్రారంభించలేదు. రెండవ సంవత్సరములో శాంక్షన్ అయినటువంటి ఎస్టి మేట్సు నాలుగున్నర లక్షలు వుంటే, యిప్పటివరకు దానిని పూర్తి చేయకపోవడమువల్ల, 72 వ సంవత్సరము వచ్చేసరికి, ఒక్కొక్క పంచాయతీ సమితి వార్టన్ వర్క్కు స్కీము తాలూకు ఎస్టి మేట్సు 14 లక్షలకు పెరిగింది. ఈ విధంగా కాలయాపన చేస్తూ ప్రజలకు కనీసము మంచి నీటి సరఫరా చేయలేదంటే, ప్రభుత్వము ఎట్టి పరిస్థితులలో వుండి, ఏ రకంగా చేస్తున్నది అర్థము అవుతున్నది. ప్రజలకు ఏ మాత్రము విశ్వాసం లేకుండా పోతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. 72-73 బడ్జెటులో మంచి నీటి సరఫరా స్కీము గురించి శ్రీకాకుళం బిల్లాకు ఎక్కువ అవకాశము, ప్రాముఖ్యం యివ్వాలని కోరుతూ యీ అవకాశము యిచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు (అమలాపురం) :—అధ్యక్షా, కోస్తా బిల్లాలలో మురుగు నీటి పథకము గురించి డ్రైనేజ్ బోర్డు ఎప్లొజిమ్ చేయడము తద్వారా రైతుల నుండి డ్రైనేజ్ సెన్ వనూలు చేయడము, ఫ్రైవ్ యయర్స్ ఫేజ్ కార్యక్రమములో అప్పుడే రెండు సంవత్సరాల కార్యక్రమము తీసుకోవడము అయింది. గత సంవత్సరము డ్రైనేజ్ సెన్ కలక్టును తక్కువ కావడమువల్ల ఈ సంవత్సరము పని కుంటుపడుతుందనే వుద్దేశముతో ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకొని డ్రైనేజ్ సెన్ వనూలు చేయడము జరిగింది. రెండవ సంవత్సరం నుండి కూడా వరుసగా క్రాప్స్ పోయినప్పటికీ, డ్రైనేజ్ సెన్ కట్టాలన్నప్పుడు, రైతులు అనేక యాతిభాదలకు లోనై ఆఖరుకు మెడలోని పుస్తె అమ్మి కట్టడం జరిగింది. డ్రైనేజ్ సెన్, డ్రైనేజ్ మరమ్మత్తులకు వుపయోగిస్తామని ప్రామిస్ చేసి రైతుల నుండి వనూలు చేయడము జరిగింది. కాని దురదృష్టవశాత్తు, యీ సెన్ ను నక్సల్ ఫుల్ గా కలక్టుచేసిన తరువాత, యిప్పుడు కొత్తగా వినవచ్చేమూట ఏమంటే, ఫ్రై నాన్సు సెక్రటరీగారు గతములో ప్రభుత్వము ఖర్చుపెట్టిన రీకోట్ల రూపాయలను దీనినుండి రీఇంబర్స్ చేసుకుంటామని అంటున్నారని తెలుస్తుంది. అట్లా గనుకచేస్తే యిక మనము రైతులకు ముఖము చూపలేము. రైతులు ఎన్నో యిబ్బందులకు గురై డ్రైనేజ్ సెన్ పే చేశారు. వారు యిచ్చినటువంటి డబ్బులు ఆ కారణానికి వుపయోగించకుండా పాత బాకీలకు జమకట్టుకుంటామంటే అది తీవ్రమైనటువంటి పరిస్థితి తీసుకవస్తుంది. మళ్ళీ ప్రజల దగ్గరకు వెళ్ళడానికి అవకాశము వుండదు. ఎట్టి పరిస్థితులలోను దానిని డ్రైనేజ్ మరమ్మత్తులకే వుపయోగించాలని, ఫ్రై నాన్సు

మిరిస్టరుగారు పర్సనల్ గా జోక్యము కలుగజేసుకొని అట్లా జరిగేట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. పోతే ఎలక్ట్రిసిటీ విషయము, మనము ఎక్కువగా మైద్రో ఎలక్ట్రిక్ ప్రాజెక్టు మీద డిపెండు అవుతున్నాము. అది తక్కువ అయినప్పుడు అగ్రికల్చర్ యిండ స్ట్రీస్ సెక్టర్ లులో మనము నష్టపడడము జరుగుతున్నది. గతములో కూడా యిటువంటి యిన్ స్టెన్సెస్ వున్నవి. ఇప్పుడు కూడా అటువంటి పరిస్థితి వస్తుంది. ముందుకు యిలాంటి కెలామిటీస్ రాకుండా మైద్రో ఎలక్ట్రిక్ ప్రాజెక్టుల మీద గాకుండా ధర్మల్ ప్రాజెక్టులను కొన్నింటిని నిర్మించి వాటి మీద డిపెండు కావడం అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. మిగతా ప్రాజెక్టులు అన్నీ కూడా కొన్నింటిని నక్సన్ ఫుల్ గా కన్ స్ట్రక్టు చేసినప్పటికి, శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు విషయములో ప్రభుత్వము ఆశ్రద్ధ చూపించిందని చెప్పడానికి సందేహం లేదు. రాష్ట్రములో ఎక్కడో అలజడి, ఆందోళన చేస్తేనే అక్కడికి ఏదో యిస్తామని గాకుండా, న్యాయంగా ఏ ప్రాంతానికి ఏ విధమైన డ్యూ షేర్ యివ్వాలి, ప్రభుత్వము పక్షపాతంలేకుండా యివ్వడము అవసరము. పోచంపాడు ప్రాజెక్టు విషయములో ప్రజలు ఆందోళన చేసిన తరువాత ఫండ్స్ ఎక్కువ ఎలోకేట్ చేసి వర్కును ఎక్స్ పీడైట్ చేయడము జరిగింది. ఆ విధంగా ప్రతిచోట ఆందోళన తీసుకరావాలని మనము కోరుకోకుండా, సాధ్యమైనంతవరకు శ్రీశైలం ప్రాజెక్టుకు ఎక్కువ ఫండ్స్ యిచ్చి దానిని వెంటనే పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇక హరిజనులకు గిరిజనులకు కచ్చే హౌసింగ్ కాలనీస్ కు లైఫ్ యిన్సూరెన్స్ వారు చూపించిన డిజైన్ పేటర్న్ ఎడాప్ట్ చేయాలని అంటున్నారు. కాని క్లయిమేటిక్ కండిషన్స్ నుబట్టి ఆ డిజైన్ ను మార్చవలసి వుంటుంది, స్థితు పరియనం, గోడలను మార్చవలసి వుంటుంది. రిజిడ్ గా ఆ ప్రపోజల్ ను ఎడాప్టు చేయకుండా పరిస్థితులకు అనుగుణంగా మార్చవలసిన అవసరము వుంది. ఇకపోతే జ్యోక్ వర్డు క్లా సెన్ విషయములో సుప్రీంకోర్టు తీర్పు అనుకూలముగా వచ్చినప్పటికి యింతవరకు అమలు జరుపలేదు. ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుండంటున్నారు. ప్రభుత్వము పరిశీలన చేసే లోపల అనేక మైన వుద్యోగాలు యితరులకు యివ్వడం జరుగుతుంది. ఈ డి. ఓ. అమలులోకి వచ్చేవరకు ఏ వుద్యోగం యివ్వకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను. తరువాత మా అమలాపురం నియోజకవర్గము గురించి ఒక విషయం చెప్పాలి. అక్కడ రోడ్లు అరలు జాగాలేవు. రిపెయర్స్ అసలు లేవు మాన్ హాలాన్స్ ఉన్నాయి. బ్రిడ్జెస్ కూడా అదే పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. అమలాపురం తాలూకాలో ముక్తేశ్వరం నుంచి కొత్త పేట రోడ్డు చాలా ముఖ్యమైన రోడ్డు. దానికి ప్రతి సంవత్సరము 20 వేలు పదివేలు ఇస్తున్నారు. ఆ రోడ్డుద్వారా అగ్రికల్చరల్ ప్రొడక్టుస్ రైలుస్టేషనుకు ట్రంకురోడ్డుకు తీసుకుని వెళ్ళవచ్చును. కాబట్టి ఆ రోడ్డుకు ఎక్కువగా డబ్బు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. తరువాత మన దేశములో స్పార్ట్స్ గేముగురించి ఎంక రేజ్ మెంటు విషయంలో అసలు శ్రద్ధ లేదు. ఫారిన్ కంట్రీస్ లో యీ విషయంలో రియలయిజేషన్ పిల్లలకు చిన్నప్పటినుంచి స్పార్ట్స్ ట్రైపుగా మెంటల్ డెవలప్ మెంట్ ఇవ్వడానికి ప్రయత్నిస్తున్నందువలన వారు పాస్ట్ నేచరుగా డెవలప్ అవుతున్నారు. కాని మన దేశములో రాను రాను మనదేశములో పిల్లలు బిక్ లింక్స్ గా ఉంటున్నారు. మనం పాస్ట్ నేషనుగా ఉండాలంటే మూల్ డేస్ నుంచి స్పార్ట్స్ లో ఎంక రేజ్ మెంట్

ఇవ్వాలి. మద్రాసులో యీ స్పార్ట్స్ నిమిత్తము 20 నుంచి 25 లక్షల వరకూ ఘండ్లు కేటాయిస్తుంటే మన రాష్ట్రములో గత సంవత్సరం 8 లక్షలు కేటాయించారు. యీ ఏషియాలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపించి యీ స్పార్ట్స్ కు ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. రాబోయేవారికి ప్యాన్థీ నేషను ఖిల్స్ చేయాలంటే హైస్కూలు స్టేజ్ నుంచి మెంటల్ సెటప్ మవుల్లు చేయాలి. కాబట్టి యీ స్పార్ట్స్ కు ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించాలని కోరుతూ యీ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ శలవులీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు :—అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన వోట్ ఆన్ ఎకౌంట్ ను బలపరుస్తున్నాను. ముఖ్యంగా వారి ప్రసంగము ముగించేముందు యీ ముక్కలు అన్నారు. వనరులు అందుబాటుకు అనుగుణంగా అభివృద్ధి వేగాన్ని అధిగించేయడం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ లక్ష్యం, అందుకు నిరంతరం కృషిచేస్తుంటాము, విద్యుచ్ఛక్తి రోడ్డు రవాణా వగయిరా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు హెచ్చుమొత్తాలు కేటాయించు తప్పదు, దుర్బల వర్గాల పురోభివృద్ధికి వివిధ పథకాలు నిర్వహించడమని. యీ సందర్భంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆర్థికవనరులు చూస్తే యీ వేగాన్ని విస్తృతముగా ఎలాగ సాధించగలమనే సందేహం కలగడం సహజం. మనం మన ప్లానును 82 కోట్లకు తగ్గించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాము. పేదతనాన్ని తొలగించాలంటే ఓవర్ డ్రాప్టు సిస్టం అజాలిష్ చేసి హెచ్చుగా ఆర్థిక వనరులు సమకూరిస్తే తప్ప యీ పయిపు పురోగమించడం కష్టం. యీ సందర్భంలో రాష్ట్రంలో ఏ ఏ కొత్త వనరులు సమీకరించడానికి అవకాశం ఉందో విస్తృతంగా పరిశీలించడం చాలా అవసరం. పురోగతి ఏమాత్రం సందగించినా చురుకులేకపోయినా సమాజం ఆశలు నిరర్థకం అవడం సహజం. యీ దశలో యీ రాష్ట్ర పురోగతి అనుకున్న దానికంటే ఎక్కువ వేగముతో ముందుకు పయనిస్తే ప్రజలు సంతోషిస్తారనే మందగిస్తే మాత్రం ప్రజలు సంతోషించరు. అయినా వనరులు చేపట్టడానికి మార్గాలు అన్వేషించడం ప్రధానం. మన రాష్ట్రం నుంచి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పోయే వస్తులలో అదనపు వాటా సంపాదించడానికి మార్గాలు అన్వేషించడం అవసరం. ఎక్స్ సయిజు డ్యూటీ మన నుంచి హెచ్చుగా పోతోంది మనకి వాటా చాలా తక్కువగా వస్తోంది. అలాగే కొన్ని వస్తులు కూడా ఎక్కువగా పోయి మనకు తక్కువ వాటా వస్తోంది. యీ సందర్భంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి మనం వాటా సంపాదించేటప్పుడు హెచ్చుగా సంపాదించడం అవసరం. అంతేకాదు. ఇవాళ పరిశ్రమల పరిస్థితి చాలా తక్కువగా ఉంది. యీ పరిశ్రమలు సంయుక్తంగా కూడా కనిపించడములేదు. ఏదో ఒక ప్రాంతం బాగా అభివృద్ధి చెంది చాలా ప్రాంతాలు ఇగోన్నరు చేయబడుతున్నవి. దానివలన పరిశ్రమలు కుంటుపడుతున్నవి. పరిశ్రమ అభివృద్ధి చెందాలంటే అక్కడున్న రా మెటీరియల్, అక్కడున్న ఎంప్లాయి మెంట్ పొటన్షియల్ అక్కడున్న జలనిధులను బట్టి ఏ ఏ పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చేస్తే రాష్ట్రం పురోగతి చెందుతుందో ఆలోచించాలి. యీ సందర్భంలో నిన్న మొన్న ఒక ప్రకటన వచ్చింది. విజయవాడలో స్కూటర్ ఫ్యాక్టరీ పెడితే లైసెన్సుదారు అగ్రిమెంటు ఫుల్ ఫిల్ చేయనందువలన

ఆగిపోయిందనే వార్త వచ్చింది. ఇది విచారకం. విజయవాడ రాష్ట్రానికి నడిబొడ్డు. చాలా విద్యాసంస్థలున్నవి. వెల్ ఎడ్యుకేటెడ్ పీపుల్ లెక్సిషియన్లు ఉన్నారు. జనవారు ఆటోనగరు అక్కడ ఉంది. చిన్న చిన్న పరిశ్రమలకు దోహదం చేసేవిధంగా ఉండే స్కూటర్ ఫాక్టరీ విజయవాడలో లే. పోతే అక్కడి ప్రజల ఆశలు అడియాశలు అవుతాయి. కాబట్టి లై సెన్సుదారు టండిషన్లు ఫుల్ ఫిల్ చేయటానికి మరొక రికయినా అవకాశము ఇవ్వాలి. వెంటనే అక్కడ స్కూటర్ ఫాక్టరీ పెట్టాలని కోరుతున్నాను అలాగ కాకుండా అది లేకుండా చేస్తే గాలా ఇబ్బందులుంటాయి రగువాస చెక్కు పరిశ్రమ నిషయం ఉంది. చెరగు పరిశ్రమ సిస్ట్రోమయ్యగది. పెట్టుబడి ఎంపెట్టినా పెట్టుబడి లగిన ప్రతిఫలము రయితులకు రావడంలేదు. ఏ కో-ఆపరేటివ్ సెక్టారులోనూ చప్ప ప్రయివేటు సెక్టారులో రయితులకు చాలా ఇబ్బంది పలుగుతున్నది. వారికి యీ పరిశ్రమ ఉత్సాహకరంగా లేదు. యీ విషయం ప్రభుత్వ శృష్టికి చాలాసారులు తెచ్చాము. అయిప్పటికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన వందరూపాయలు ఇవ్వడానికి అయివ్వత చూపుతున్నారు. ప్రయివేటు మావేశాలు జరిగినా ఆచరణలో మాత్రము ఉపయోగం కలగడంలేదు. చెగు పరిశ్రమ రాష్ట్ర అస్తి ఎంతో పెట్టుబడి పెట్టి గయితులు పండిస్తున్నారు. వారి గిట్టుబాటు ధర లే. పోతే పరిశ్రమ ఎలాగ అభివృద్ధి అవుతుంది. కాబట్టి దానికి ప్రత్యామ్నాయ మార్గాలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వెదకాలి. వారు ఆలోచించినా రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు loyal గా ఉండే ప్రయివేటు పరిశ్రమదారులు ఒక అంగీకారానికి వస్తారా? ఒక వేళ రాకపోయినా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బోడి ఆబోతుగా మాగ్రం ఉండకూడదు. సరయిన పవర్లు ఉండాలి. సరయిన పవర్లు లేకపోతే మీరు చెబుతున్నారు వారు వినడం లేదంటే రాష్ట్రంలో సరయిన పరిశ్రమ అభివృద్ధి చెందదు. యు.పి. లో లాగ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో కూడా చెరకు పరిశ్రమ జాతీయం చేయడానికి మార్గాలు ఆన్వేషించాలి.

గరువాత రాష్ట్ర రవాణా కొన్ని జిల్లాలలో పరిమితమయింది. ఇవాళ కమాలుద్దీనుగారు ఒక ఆశాజనకమయిన ప్రకటన చేశారు. ప్రకటన ప్రకటనగా ఉండరాదు. ఆచరణలో ఉండాలి. ఇది రాష్ట్రం అంతా వ్యాపించేవేయాలి. అప్పుడే దాని పురోగతికి అవకాశం కలుగుతుంది.

అధ్యక్షా ! ధరల విషయంలో రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా అనేకసార్లు ఆందోళనలు జరుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వానికి దృక్పథం ఉండాలి. అది ఏదో పెరిగినప్పుడు అదుపులో పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేయడం, బాగా తగిపోయినప్పుడు దానిని నిలబెట్టడానికి ప్రయత్నించడం అనే ఈ తాత్కాలిక మైన చిట్కాలు ఈ ధరవరలకు ఏమీ ఉపయోగకరం కాగని మనవి చేస్తున్నాను. దీనికి ఒక క్రమబద్ధమైన వద్దతి ఉండాలి. సెంట్రల్ లో ఎఫ్. సి. ఐ. వారు ఏర్పాటు చేశారు. గొడొన్న క్రింద ఉపయోగపడుతున్నాయి కాని డిస్ట్రిబ్యూషన్ అప్పుడు అధిక భారాన్ని ప్రజలమీద మోపడానికి ఉపయోగపడింది. అందుచేత దానిమీద ఆధారపడి ప్రయోజనంలేదు. రాష్ట్రానికి ఒక సుస్థిరమైనటువంటి ధరవగలు కంట్రోలు చేసే ఒక వ్యవస్థ, ఒక వద్దతి, పరమెంటు సొల్యూషను ఒకటి ఉండితీరాలి. దానికి మార్గాలు ఆన్వేషించాలని మనవి చేస్తున్నాను. అది ప్రభుత్వ స్థాయిలో నడుపుతారా లేకపోతే

సహకార రంగంలో నడుపుతారా అనేది లాలో చిలచన అనిపిస్తుంటుంది విషయం. బహుశా వెంటనే ప్రభుత్వం గనుక దానికి పూనుకోవటానికి రాష్ట్ర మొత్తం మీద 30 వేల సహకార సంఘాలు ఉన్నాయి, జిల్లా ల వారిగా కేంద్రీ సహకార సంఘాలు ఉన్నాయి. రాష్ట్రంలో ఫెడరేషను ఉంది. మనకు సొల్యూషనుకు ఒక మాగ్నం కనిపిస్తుంది. వారికి కావలసినవన్నీ స్టేట్ బ్యాంకులో కొనుగోలు చేయడానికి, అమ్మకం చేయడానికి పెట్టుబడి మాత్రమే. ఆ సంకల్పంగా సహకార వ్యవస్థను మీరు విశ్వాసంలోనికి తీసుకొని గౌరవవంతు ఇష్టం వచ్చినట్లు వెదగ తుండాను, ఎక్కువగా తగ్గరుండాను ఒక సమస్య అని, ఒక ప్రమేయం అని ఎప్పుడూ ఒక పరిస్థితిలో నడవడానికి పనికింటుంటే మార్గాలు అన్వేషించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రయత్నం వ్యాపారస్థల మీద ఆధారపడటం అనేది సగ్గించాలని ముఖ్యంగా నేను మనవి చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా! ఈ సంకల్పంలోని నిరుద్యోగం గురించి కూడా కొంత చెప్పక తప్పదు. చాలామంది చదువరులు, టెక్నిషియన్లు ఎంతోమంది రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఎక్కడవడితే అక్కడ నిల్వ ఉన్నారు. ఈలోగా కొన్ని డిపార్టు మెంట్లలో రివర్సును వస్తాయి అంటున్నారు. ఆ రివర్సును సంగతి ఏదో అవినీతి క్రొత్తగా ఎంప్లాయిమెంట్ పొటన్షియాలిటీ క్రియేట్ చేయాలి. ఒక ఫ్యామిలీకి ఒక ఉద్యోగం అని ఏదైతే ఒక పథకం పెట్టారో అది పూర్తిగా ఆచరణలోకి రాలేదు, అందువల్ల సమస్య పరిష్కారం అవుతుందా అని ఆలోచించాలి. అందువల్ల సమస్య పరిష్కారం కాదు. కావడానికి అవకాశం లేదు. చిన్న చిన్న పరిశ్రమలు లిగ్సు పరిశ్రమలు కాని, కుటీర పరిశ్రమలు కాని వారి వారి యోగ్యతలను బట్టి అవసరమైతే అయినంత పెట్టుబడి వారికి ఇవ్వాలి. ఆ రకంగా ప్రోత్సాహం ఇచ్చి పరిశ్రమలను స్థాపించు కోవడానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. అవసరం అయితే టెక్నికల్ నాలెడ్జిని ఇంకా అవసరం అయితే వాళ్ళకు త్రెయినింగును ఏర్పాటు చేయించి రాష్ట్రంలో ఉన్నటు వంటి నిరుద్యోగాన్ని పోగొట్టడానికి ప్రయత్నించాలి. ఈ సంకల్పంలో ఈ వనర్లన్నీ ప్రస్తుతం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేకూర్చే స్థితిలో ఉన్నదా అని ఆలోచిస్తే అస్థితిలో లేదని ఆర్థికమంత్రిగారి ప్రసంగం తెలియజేస్తున్నది. అయినప్పటికీ కూడా ఈ వేగాన్ని మనం తగ్గించడానికి వీలులేదు. ఈ ఆలోచన తగ్గించడానికి వీలులేదు. ఈ దృక్పథం వైపు పురోగతి చెందితేనే తప్ప మన లక్ష్యం వైపు చేరలేము. మన లక్ష్యం వైపునకు చేరకుండా పోతే మన ప్రజలు చాలా నిరాశావాదులు అవుతారని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సంకల్పంలో మా స్థానిక సమస్య ఒకటి చెప్పక తప్పదు. కృష్ణా జిల్లాలో బందరు చేరు ఎదుగు గొడుగు లేకుండా ఉంది. ఇంఫోర్టు, ఎక్స్ పోర్టు అడుగునపడి ఆగిపోయి ఉంది. దాదాపు 1,87,00,000 రూపాయలు 1984-85 సంవత్సరంలో దానిని డెవలప్ మెంట్ చేయడం కోసం ప్రొవైడ్ చేస్తే పట్టుమని దానితో 10 లక్షలు కూడా ఇంతవరకూ ఖర్చు అయినట్లు చెప్పడంలేదు. దానికి అవసరమైనటువంటి ఫోర్టు ఆఫీసరు కూడా లేడు. పోర్టు ఆఫీసరును వెంటనే నియమించి అవసరమైనటువంటి నిధులు వారికి ఉన్నాయి కాబట్టి ఎక్స్ పోర్టు, ఇంఫోర్టుకు అనుగుణంగా మార్కెట్ లోని కోరు తున్నాను, అందువల్ల కొత్త ఎంప్లాయిమెంట్ పొటన్షియాలిటీ ఏర్పడడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. తరువాత మరొక ముఖ్యమైనటువంటి విషయం ఉంది అధ్యక్షా. ఇప్పుడు ప్రభుత్వ సారా ఉంది. వేర్ల వేర్ల కాంట్రాక్టర్లు ఈ సారాలో

పదో ప్రాధికానం అనే విషయం పదార్థం కాదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఆర్థికమే ప్రధానం కాని లాంఛనం ప్రధానం కాదు. అందుచేత ఈ బడ్జెట్-లో ఈ ప్రతిపాదన వస్తువు ఏదైతే అనుబంధం కాదు అది అనుబంధం కాదు. అందుచేత ఇతర మే గట్టి గర్హాలు తీసుకోవాలని మీరు మనవి చేస్తున్నాను. దీనిని ఏ మాత్రం అపాయిం చేయడానికి ప్రయత్నం చేసినా. అలాంటి ప్రయత్నం చేసినా ఒక జురేషన్ ను సరే నే చాలా బాధపడే పరిస్థితులు ఉన్నాయని మీరు మనవి చేస్తున్నాను. అందుచేత నిరంతరం వర్గాని అంబంధించి ఉన్నది. అందుచేత అందుకు అనుగుణంగా ముఖ్యమంత్రిగారికి కూడా చెప్పాము. అది కింగ్ డొమినియన్ హాస్పిటల్ విషయం. గత సంవత్సరం మార్చి లోపల ఏర్పాటు చేస్తామని అన్నారు. కాని ఆచరణలోకి రాలేదు. దంపి చేసి ఇప్పుడైతే వారే పురానున్న బజెట్ లోపల అయినా గవర్నమెంటు ఒక రూపం తీసికొని కనీసం 10 వేల మంది జనాభాకు సరిపడే హాస్పిటల్ ని ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంగా ఈ సమయం ఇచ్చినందులకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ నెలపు తీసుకొంటున్నాను. 'జై హింద్'

(శ్రీ వి. ఉమాకెట్టి (వరంగల్) :—అధ్యక్షా ఈ బజెట్ చర్చ సందర్భంలో ప్రథమంగా ముఖ్యమంత్రిగారి ఆసకాశం నాకు లభించింది. ముఖ్యంగా ఈ రెండు రోజుల నుంచి ఏదైతే చర్చలు జరుగుతున్నాయో ఆ సర్దుబాటు సందర్భంలో స్థానిక సమస్యలు, రాష్ట్ర సమస్యలు, ఇతర సమస్యలు, మన ఆర్థిక నిధానం మొదలైనవి విషయాలన్నీ చర్చకు వచ్చాయి. ముఖ్యంగా స్థానిక సమస్యల విషయం వచ్చినప్పుడు మా వరంగల్ ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి నీటి ఇబ్బంది, నీటి కొరత దాని తీవ్ర పరిస్థితి, రోగి వర్షాల నుంచి పాలక వర్గం దృష్టికి, ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొని రావడం జరుగుతున్నది. కాని ఇంతవరకు ఆ సమస్య పరిష్కారం కాలేదు. ఇప్పుడు వరంగల్ లో నీటి కొరత చాలా తీవ్రంగా ఉందని మీ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. ఇప్పుడు బావులలో కూడా నీళ్లు లేవు మొత్తం వరంగల్ పట్టణానికి ధర్మసాగరం ఒక్కటే సోర్సు ఉంది. ఆ సోర్సు ద్వారా రోజుకు 60 లక్షల గాలన్ను నీళ్లు ప్లయి చేయబడేటటువంటిది నీళ్లు లేక పోవడంవల్ల ఇప్పుడు రోజుకు 20, 25 లక్షల గాలన్ను నీటి ప్లయి జరుగుతున్నది. దానివల్ల చాలా తీవ్ర పరిస్థితి ఉంది. మన దానిని నివారించడంకోసం ప్రభుత్వం పర్యవేక్షించి సోర్సు ఏర్పాటు తీసుకోవాలి ఇదివరకు మా నేరు ప్రాజెక్టు అన్నారు. ఇంత వరకూ అది సర్వే కంట్రీయట్ చేయలేదు. సర్వే తొందరగా చేసి ఇమ్మిడియట్ గా నీటి కొరతను తీర్చుకోవడానికి చాలా తీవ్రమైన పరిస్థితి ఏర్పడుతుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ముఖ్యమంత్రిగారు వరంగల్ వచ్చినప్పుడు ఆ విషయం స్వయంగా వారు పరిశీలించి తొందరగా పరిష్కారం చేయాలని కూడా చెప్పారు. మా మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ విషయం ఒకటి ఉన్నది. వరసంహంగారి అధ్యక్షతన ఒక హై వర్క్ కమిటీ వేయబడింది హై వర్క్ కమిటీ నిర్యాద కూడా సబ్మిట్ చేసి చాలా మాసాలు అయింది. ఇంతవరకు దాని ఇంప్లిమెంటేషన్ కూరకు ఎలాంటి ప్రయత్నం రుండు. ఆ కమిటీవారు చాలా చక్కగా కృషిచేసి

మునిసిపాలిటీనుకు ఉండేటటువంటి పరిస్థితులన్నీ ఆ రిపోర్టులో విశదీకరించారు. దానిని ఇంగ్లీషుగంటు చేస్తే వాటిలో ఉండే లోపాలను తొలగించవచ్చు. కొన్ని మార్పులు అవకాశం ఉంటుంది. పట్టణాల పై వానియల్ ప్లాన్లను సాంధ్యగా భేదించునట్లు మునిసిపాలిటీలకు యొక్క పరిపాలనలోని పోలిక అక్కడ ఏ పాఠశాలలు ప్రభుత్వం నెలకొల్పేయాలో ఆ పాఠశాలలు ఏర్పడిన తేదీ పరిస్థితులు, గురవన, దువ్వెల వీధుల ఉంది. దానిని దూరం చేయాలంటే ప్రతి పట్టణానికి వెళ్ళి విడిచిచేసి అక్కడ వుండే పరిస్థితిని కనుక్కొని ఏదైతే రిపోర్టున బే మిట్ చేశాలో దానిని ప్లాన్ గా ఇంగ్లీషు మెం చేసే నుకు ప్రభుత్వం పూనుకోవాలంటే ముగియవచ్చును. తెలుగులో, సర్టిఫైడ్ విద్యయం. ఈ సర్టిఫైడ్ పట్టణే అంగీకరణ పొందుతున్నట్లు ఉంది. సర్టిఫైడ్ రెగ్యులరైజ్డ్ ప్లాన్ గాని, సర్టిఫైడ్ లో జరుగుతున్న అన్యాయాలుగాని, ముఖ్యంగా తెలంగాణాలో ఉండే పరిస్థితి, తెలంగాణా ఉద్యమం, దాని బ్యాక్ గ్రౌండ్, వాస్తవ పరిస్థితి మనం గొప్పటిలో పెట్టుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ బ్రష్టింగ్ మైన ఉద్యమము వదులని ఈ విన్యకలలో కాంగ్రెసు ఏ విధయము అయితే పాదించిందో దానిని కాపాడుకొనవలసినట్లు గత చరిత్రలో జరిగినటువంటి సంఘటనలు గొప్పటిలో పెట్టుకోకుండా ఈ బే ఏదో మాకు మెజారిటీ ఉంచుకొని కవిష్యుత్తులో ఈ ప్రాంతములో జరిగిన అన్యాయాలు, అక్రమాలు గురించు చేయడానికి ప్రయత్నం చేయవలసివే, దీని ఫలితాలు వేరేవిధంగా ఉండే అవకాశం ఉన్నది. ముఖ్యంగా సర్టిఫైడ్ లో ఏదైతే అన్యాయం జరిగిందో దానిని దూరము చేయాలంటే దానికేదైనా ఒక ట్రిబ్యునల్ అపాయింట్ చేసి, సర్టిఫైడ్ లో ఎవరైనా వాకు అంగీకరించా అన్యాయం జరిగింది, నీనియానిటీలోగాని ఇతర త్రాగాని అది వారికి అబిట్ చేసుకొంటే 1, 2 నెలల్లో అతనికి న్యాయము జరిగేటటువంటి ప్రయత్నం, కృషి చేయవలసిన మనవిచేస్తున్నాను. ఈ బే మనము ప్రజాస్వామ్య మని, సోషలిజం అని ఎవరికి వోచినట్లు వాగు చెప్పకొంటున్నారు. దేశములో జరుగుతున్నటువంటిదానికి ప్రతిపక్ష సభ్యులైన మామీనకూడ బాధ్యత ఉన్నది. దేశములో ఇందిరాగాంధీగారి నాయకత్వముపై న విశ్వాసము వుంచి ప్రజానీకము వోటు చేశారు. నుక దేశములో నీనడనాన్ని దూరముచేసి ఒక సరియైన నవనమాజ నిర్మాణముకొరకు మనము కృషి చేయవలసిన ప్రతివారు చెప్పతూనే ఉన్నారు. ఆ కృషిలో భాగస్వాములు కావాలంటే ప్రభుత్వము, ప్రభుత్వ పార్టీమీనకూడ బాధ్యత వున్నది. మా స్థానిక సమన్యలు పరిష్కారం చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ముఖ్యంగా నీటి సంబంధించి చాలా విపరీతమైన పరిస్థితి ఉన్నది. దానిని దూరము చేయడానికి ప్రభుత్వము అతితొందరలో చర్యలు తీసుకొంటారని ఆశిస్తూ నెలపు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—అన్ ఎ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, సర్. అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటు ప్రవేశపెట్టే సందర్భంగా యిచ్చినటువంటి మెటీరియల్ గాని డిటెయిల్స్ గాని అదంతా మనకు యిదివరకు యిచ్చినట్లుగా రూల్స్ ప్రకారంగా యివ్వలేదు. ముఖ్యంగా ఈ బడ్జెటు వోట్ ఆన్ అకౌంటులో బడ్జెట్ మెమోరాండం ఇవ్వలేదు, డిటెయిల్డ్ ఎస్టిమేట్స్ ఆఫ్ రివిన్యూ ఇవ్వలేదు. మేము బడ్జెటు అర్థం చేసుకోడానికి కావలసిన సమాచారము, మెటీరియల్ అంతా ఇవ్వకుండా సంపూర్ణంగా ఈ బడ్జెటును

అర్థం చేసుకొనే పరిస్థితి లేనప్పుడు దీనిమీద చర్చ సాగించడం సరియైనది కాదు. ప్రతిసారి వోట్ ఆన్ అకౌంట్ అప్పుడుగాని బడ్జెట్ సమర్పించేటప్పుడుగాని బడ్జెట్ మెమోరాండం యివ్వడం జరుగుతున్నది. దీనిలో ప్రాసీజరుగురించి ఆంధ్రప్రదేశ్ బడ్జెట్ మాన్యుయల్ లో రూల్ 170 లో ఈ విధంగా చెప్పబడింది. 'On a day to be fixed by the Governor which will ordinarily be towards the end of February, the Finance Minister may present the Budget to the Legislative Assembly in a speech explaining the salient features of the budget and the financial position of the Government. On the same day the Members of the Legislature will be furnished with copies of : 1. Summary of statement of receipts and disbursements; 2. Detailed estimate of revenue; 3. Budget memorandum. డిటెయిల్స్ ఆఫ్ ఎస్టిమేట్స్ ఆఫ్ రెవిన్యూ, బడ్జెట్ మెమోరాండం ఇవ్వలేదు. పోయినసారి బడ్జెటులో కూడా ఇవ్వడం జరిగింది, వోట్ ఆన్ అకౌంట్ లో కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. అవి యిప్పుడు ఇవ్వకపోవడంవలన పూర్తిగా బడ్జెట్ అర్థంచేసుకొనే పరిస్థితి లేదు. అంతే కాకుండా ప్రత్యేకంగా ఈ పరిస్థితులలో తెలంగాణా, ఆంధ్ర అకౌంటు మేము పేరు పేరు చేసినాము, పేరు పేరుగా చూపిస్తున్నాము అనేటటువంటి పరిస్థితులలో ఈ వేళ ఈ బడ్జెటు అర్థం కానటువంటి పరిస్థితిలో చిందరవందరగా ఉండేటటువంటి పరిస్థితిలో డిస్కస్ చేయడం అనేది న్యాయం కాదు. దీనితోపాటు ఇవ్వవలసినటువంటి మెటీరియల్ వివరాలు అన్నీ ఇచ్చే ఏర్పాటుచేసి చర్చిస్తే బాగుంటుందని సూచిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—బడ్జెట్ మెమోరాండం ఇవ్వనిమాట నిజమే. ప్రెస్ స్టేట్ లోను వోట్ ఆన్ అకౌంటుకు బడ్జెట్ మెమోరాండం యివ్వాలనేటటువంటి సంప్రదాయము లేదు. ఈసారి ఇక్కడ ఇవ్వడం జరగలేదు.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—ఇది కొత్తసాంప్రదాయము కాదు, ఇక్కడ. గతములో మూడుసార్లు వోట్ ఆన్ అకౌంటుప్పుడు, బడ్జెట్ సందర్భములో కూడా ఇవ్వబడినాయి. 5 నుక ఈసారి మాత్రము ఇతర రాష్ట్రాలలో లేదనే కారణము సరియైనది కాదు. ఇదివరకు మనము ఇచ్చేటటువంటి సాంప్రదాయము మనకు ఉంటున్నది. This is a very serious lapse, Sir, and intentional lapse. They went to mislead the people, particularly the Telangana people.

Sri A. Bhagavantha Rao :—It is not a serious lapse at all.

(Mr. Speaker in the Chair)

శ్రీ బి. రత్నసఖాపతి :—ఇందులో ఒక పాయింట్ ఉన్నదండీ. ఇప్పుడు మిత్రుడు బడ్జెట్ మాన్యుయల్ నుంచి ప్రాసీజర్ స్టైల్ గా చదివారు. ఫైనాన్స్ మినిస్టరు బడ్జెటుస్పీచ్ చదివిన తరువాత, డిటెయిల్స్ ఆఫ్ ఎస్టిమేట్, మెమోరాండం, సమ్మరీ దానికి సంబంధించిన ఎక్స్ ప్లనేటరీ నోట్ యివన్నీ యిస్తున్నారు. అప్పుడు అవి సభ్యులు పూర్తిగా చదువుకొని వాటిపైన చర్చించడానికి అవకాశము ఉండేది. గత 5 సంవత్సరాలలో మూడుసార్లు వోట్ ఆన్ అకౌంట్ అప్పుడు ప్రతిసారి అవన్నీకూడా యిచ్చారనే విషయము ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ దృష్టికి తెస్తున్నాను. అటువంటప్పుడు యీ తడవ వోట్ ఆన్ అకౌంట్ యిచ్చినప్పుడు యేమీ యివ్వడం జరగలేదు. సమ్మరీ, డిటెయిల్స్ ఆఫ్ ఎస్టిమేట్, చాలా అవసరము యెందుకంటే ప్రతివారు బడ్జెట్ లో ముఖ్యమంత్రి

On a state level our plan confines itself only to details of programme that they are going to take in the year or for the five year plan.

Sri A. Bhagavantha Rao : That information is there.

Sri B. Ratnasabhapathi : Detailed estimates are not supplied.
 'ను' అర్జుంబి డి యును ఎక్కువగా, వ్యాప్తి నేను నోట్ ఈ విశేష
 'మొదల' వలె చూడండి. ఎక్కువగా మొదలగా ఉంది.

Sri A. Bhagavantha Rao : That information is there. The only question is the budget explanatory memorandum is not there.

శ్రీ ప. రత్నం భావన:— మీరు ఇచ్చిన పుస్తకాలు కూలంకషంగా పరీక్షించి గాని ఆ డిటయిల్స్ పై మీకు అనే గ్రంథము మా దగ్గర లేదాపోతే ఏ ధంగా జరుగుతుంది, జరుగజోతుంది అనేది తలుచుకోవాలి. మంత్రి వర్గంలోనే తీ మీరు స్పీకరు యుట్ అది తెప్పగలదు. కానీ ప్రతిపక్ష సభ్యులకు ఎట్లా అవుతుంది. Unless you supply us those detailed estimates? Therefore it is a serious lapse as Mr. Purushothama Rao clearly put it before you. ఈ సమస్య లాపస్ ఎట్లా నిర్వహించబడుతోంది అనియదు. Anyway it is a serious lapse. I do not know how the Speaker is going to decide this issue.

Sri A. Bhagavantha Rao :—It is not a lapse at all.

Sri B. Ratnasabhapathi. —It is. As my hon. friend puts it and I also agree with him—it has been made wilfully to mislead the House. It is impossible to understand what the Government is going to do next year because as the Budget has been presented, we have only 2 years left for the 4th Plan. Three years have elapsed and in these 3 years Rs. 356 crores have been spent out of 530 crores earmarked for the Plan. How are we going to get the money for fulfilling the targets for the Plan as well as how are you going to fulfil the 530-crore Plan? These details are important for us in order to understand whether this Government is going to stand on the promises made during the elections or not. Therefore I will take up these details when I speak from this particular point of view. The detailed memorandum is very necessary.

Sri A. Bhagavantha Rao :—I am sorry he is making a big case out of nothing. The entire information that is required for this purpose is given. Only the Budget memorandum is not given.

Sri B. Ratnasabhapathi :—The hon'ble Minister has not gone through the books which he has supplied. I have gone through all the books that he has given; obviously he has not cared to go into the reports.

Sri A. Bhagavantha Rao:—Detailed budget memorandum is not given for the simple reason that it is not given in U.P. and some other States for every Vote on Account.

Sri B. Ratnasabhapathi :—During the last 5 years, we had three Vote on Account sessions and the Government has given all the books which they have now failed to give.

Sri A. Bhagavantha Rao :—I agree with you.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—నేను ప్రధానంగా లేవదీసిన పాయింట్ బడ్జెటుతోపాటు యివ్వవలసిన కాగితాలన్నీ సమగ్రంగా యివ్వలేదని... ఫోయినసారి కాంప్లెక్స్ లో వోట్ ఆన్ అకౌంట్స్ మీద బడ్జెటు మెమోరాండం యివ్వడం జరిగింది. ఈసారి తెలంగాణా ఆంధ్ర ఫిగర్స్ క్లియరుగా యిచ్చామన్నారు. దీనితో డిటైల్స్ మెమోరాండం యిస్తే దానివల్ల బడ్జెటు త్రెండు అర్థం అవుతాయి. లేవోతే గాలిచేసినట్లు తెలంగాణా ఫిగర్స్ తీసి చూపించడానికీ మాత్రమే చేసినట్లువుతుంది. డిటైల్స్ మెమోరాండం యిస్తే త్రెండు అర్థం చేసుకోవడానికి వీలవుతుంది.

Sri A. Bhagavantha Rao :—It is not mandatory.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—ఎక్స్ప్లెనేటరీ మెమోరాండం యివ్వలేదు—సమ్మరీ ఎన్టీ మేట్సు యిచ్చారు. డిటైల్స్ లేవు. ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెబుతూ వేరే రాష్ట్రాలలో యివ్వడంలేదు అని చెబుతున్నారు. బడ్జెటు మెమోరాండంతో బడ్జెటును సమగ్రంగా చదివి అర్థం చేసుకునుటకు వీలవుతుంది. అది అవసరం. అటువంటి బడ్జెటు మెమోరాండం లేకుండా యిచ్చి అది ముఖ్యమైన డాక్యుమెంటు కావని, లావుక్రింపరావని చెబితే ఎట్లా? ఫోయినసారి వోట్ ఆన్ అకౌంట్స్ మీద యిచ్చారు. ఇప్పుడు అక్కరలేదని చెబుతున్నారు. What are the Rules and what is the Constitution,

Sri A. Bhagavantha Rao :—The system of presenting the Budget or the documents necessary for it or the modifications that have to be made in the budget—these are entirely the concern of the Government and the members are entitled to have the entire information they want, but in what way and in what shape it should be done—it is not mandatory.

Sri B. Ratnasabhapathi :—This is a new procedure which the Finance Minister is suggesting to this Assembly. He says that the manner in which these budget estimates should be presented to the Assembly is the entire discretion of the Government. That is not true. This Assembly is sovereign and it has evolved certain procedures. Those procedures are binding on the Minister and the Government also. They cannot behave as they like. They cannot produce to-day one type of record and tomorrow change it as they like. It cannot happen. The Assembly expects the Government to submit the estimates or expenditure accounts in a particular manner. That particular manner cannot be changed at the discretion of the Government.

Sri A. Bhagavantha Rao :—The hon. members are entitled for the full information, but the manner in which it should be done is entirely the Government's concern.

Sri B. Ratnasabhapathi :—I want a ruling on this. Is it the Assembly that evolves a procedure or is it the Government to evolve it as they like and then throw it before the Assembly? I want a ruling on this from the Hon'ble Speaker.

Sri A. Bhagavantha Rao :—The way in which it should be done and what document should be prepared, etc. is the concern of the Government.

Sri B. Ratnasabhapathi:—There is a procedure which this Assembly has been following all these years regarding the manner in which the budget and the details of the budget should be presented to the Assembly. The Assembly has been traditionally following a particular system evolved by itself and it is not the Government's discretion to dictate. Government has to follow this procedure. Therefore, I am sorry the Minister has come forward with this sort of explanation. It is not true. I want the Speaker to give a ruling on this—whether this Assembly has to subject itself to the procedures which the Government evolves for its own convenience as and when they like.

Sri A. Bhagavantha Rao:—Detailed estimates are given in Volume II. and the Budget Memorandum is only a routine explanatory memorandum and that is not done in U.P. Therefore we are just thinking whether instead of a Memorandum we can alternatively do this way or that way. This is the only question. There is no intention of preventing the members from getting any information so far as the budget is concerned.

Sri T. Purushotham Rao:—Presentation of the Budget and circulation of the copies to the members మనము కొన్ని కన్వెన్షన్లు ఏర్పాటు చేసుకొన్నాము. అవి పాటించకుండా మేము అధికారంలో ఉన్నాము కాబట్టి ప్రోసీజరు అక్కరలేదు, మేము చెప్పింది మేం డేటర్ అంటే ఎల్లా? ఇంత విరళు ఒక ప్రోసీజరు అనుసరిస్తున్నాము. దానికంటే యింకా మంచిది తెస్తామని చెప్పవచ్చునుగాని పోయినసారి వోట్ ఆన్ అకౌంట్తో యిచ్చిన మొమోరాండంలాంటిది యీసారికూడా యివ్వకుండా ఏదో కారణం చెప్పడం సరైనది కాదు. దీనిమీద స్పీకరుగారు రూలింగు యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker:—You tell me specifically what were not given which were being given earlier.

Sri T. Purushotham Rao:—Explanatory Memorandum was not given and detailed estimates of revenues. సమ్మరీ ఎస్టిమేటుస్ యిచ్చారు గాని డిటైల్డ్ ఎస్టిమేటుస్ యివ్వలేదు. పోయినసారి కానసభలో వోట్ ఆన్ అకౌంట్మీద యిచ్చిన మొమోరాండం యివ్వడం అక్కరలేదంటున్నారు. వేరే రాష్ట్రాలలో యివ్వలేదు కాబట్టి యిక్కడకూడ యివ్వలేదని చెప్పడం సరైనది కాదు. బడ్జెట్ మొమోరాండంలోనే బడ్జెట్ ఆర్థం అవుతుంది. బడ్జెటు మొమోరాండం, ఎక్స్లన్డేటరీ నోటు చదివితేనే బడ్జెటు ఆర్థం అవుతుంది. ఈ విషయంలో నుండుప విధంగా నడుచుకోవాలో తమరు రూలింగ్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker:—You just tell me why these two things Explanatory Memorandum and the Detailed Estimates of Revenue are not given to the Members.

Sri A. Bhagavantha Rao:—Detailed Estimates of Revenue are given in Volume II and then the Budget Memorandum has not been given this time because it is only an explanatory part of it and because it is not given in U.P. and Maharashtra and also for want of time on the part of the Government, we felt that they need not be given.

Mr. Speaker :—Let us not take a position that in some other States they are not given and so we need not give. The Convention that was followed there is that all these things are supplied to the Members in time. That was not done this time. You should take it as a lapse and see that it does not happen in future. If any such thing comes you draw the attention of the Chair because I am also concerned with this. You should try to draw the attention on all such matters when they come before the House. Forget for the present and proceed with the discussion. We shall see that it is followed in future.

శ్రీ వై. సూర్యనారాయణమూర్తి :—అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన గవర్నర్ గారి ప్రసంగం గురించి మాట్లాడుతూ పెద్దలందరూ గవర్నర్ ప్రసంగంలో ఏమీ లేదని చెప్పటం జరిగింది. ఇప్పుడు యీ వోట్ ఆన్ ఎకౌంట్ పై కూడా విమర్శ చేయటం జరుగుతున్నది. ఓట్ ఆన్ ఎకౌంట్ లో తెల్సిన కార్యక్రమాలు బాగున్నవని వారి అంతరాత్మకు తోచినా, కేవలం విమర్శ చేయాలనే సంకల్పం వారికి ఉన్నట్లు రుజువు అవుతున్నది. ఓట్ ఆన్ ఎకౌంట్ లో ఉన్నటువంటి లోపాలు గురించి వారు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇవ్వకుండా వ్యక్తిగత అభిప్రాయాలు వెదజల్లు తున్నారు. సత్యనారాయణగారు చెబుతూ—పేదవారు, పారిజనులు అధికారపార్టీకి వోట్లు ఎక్కువ ఇవ్వటానికి కారణం ఏమిటంటే—ప్రభుత్వం వారికి ఏదో ఉపకారం చేస్తుందని ఆశించి వోట్లు ఇచ్చారు, తర్వాత వారినుంచి తప్పకుండా రియాక్షన్ వస్తుంది—అని సెలవిచ్చారు. ప్రభుత్వపార్టీ వారికి హామీలిచ్చి ప్రజలను నమ్మించి వోట్లు తీసుకొన్నదికాదు. ఈ ప్రభుత్వం ప్రజలకు చేసినది గమనించి ఆపదలలో అడ్డుపడిన యీ ప్రభుత్వం ఎడల భక్తి విశ్వాసాలతో వారు వోటు వేకారని నేను సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఇందిరాగాంధీ సోషలిజాన్ని నమ్మి, యీ ప్రభుత్వం చేసిన సేవను మనపార గ్రహించి, చేతల ద్వారా జరిగిన సౌకర్యాలకు ఆనందించి వారు వోటు చేశారు. అది మనసులో పెట్టుకొని యీ ప్రభుత్వం పేదవారికి ఇండ్లస్థలాలు ఇచ్చే విషయంలో, తడితర సౌకర్యాలు కలిగించే విషయంలో, వానియెడల తదేక ధ్యానం చూపించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఆ విధంగా వారి మెప్పు యీ మంత్రులు పొందవలసి ఉంది. మెట్ట ప్రాంతాల ప్రజలకు అనేక కష్టాలు ఉన్నవి. ఇప్పుడు వేసవి వచ్చింది. వారికి తాగటానికి నీరులేదు. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం వెంటనే కలెక్టర్లకు తాళిదులిచ్చి ఆ మంచినీటి కొరతను తొందరగా పరిష్కారం చేయాలని కోరు తున్నాను. వ్యవసాయం కొరకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఉపయోగించే రైతులపై మరింత భారం పడకుండా, సన్నకారు రైతులకు విశేషమైన లాభం చేకూర్చే విధంగా సహాయపడాలని కోరుతున్నాను. ఏలేరు రిజర్వాయరు కార్యక్రమం గురించి ఇందులో ఏమీ పొందుపర్చలేదు. ఆ కార్యక్రమంచేస్తే ఆ కరువు ప్రాంతాలను కాపాడగలుగుతారు. టటువంటి కార్యక్రమానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇచ్చి, దానికి ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెట్టాలని కోరుతున్నాను. పారిజనపేటలో ఇండ్ల స్థలాలు గురించి పెండింగులో ఉన్న వాటికొరకు ఎక్కువ డబ్బు కాండ్లన్ చేయాలి. పేదరికము పోవటానికి యీ వోట్ ఆన్ ఎకౌంట్ లో ఏమీ చేయలేకపోయింది. ఇవ్వలేదే మోవనిపిస్తున్నది. ప్రభుత్వం యీ పేదరికము పోవటానికి ఏమీ చేయలేకపోయింది.

కలిగేట్లు యీ డబ్బు ఖర్చుపెడిన శ్రేయోదాయకంగా ఉంటుంది. తాగునీరు ప్రతి మంచునూ రుసుమకూడా దానికి ఎన్ని ట్యాక్సు గా ఉంటుంది అయినా ఖర్చుపెట్ట, కలెక్టును ప్రాంత ఆధార్యం కలుగ జేయాలి ప్రజల నిత్యావసర వస్తువులు కాకగా లాంగ్ అయ్యేట్లు చూడాలని యీ వోట్ ఆన్ ఎకౌంట్ లో పేరుకొన్న డబ్బు సర్వీసు యోగం అయ్యేట్లు చూడాలని ఏ.ఎ.ఆర్. ఆధార్యం కలిగేట్లు ఖర్చుపెట్టాలని కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీ జితేంద్ర రెడ్డి :—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం ఎన్నికలలో ఓటమి పాలైంది కాబట్టి యీ ఏడాదిలో ఎన్నికల అయ్యేంత వరకు అయినా డబ్బు ఖర్చుపెట్టాలని కోరుకుంటున్నాను. ఇది ఇవాళ ఉన్న పరిస్థితి చూసినట్లయితే—నాగార్జునసాగర్ ఎడమకొల్లకొండ పొక్కువచ్చిన ప్రైదులు నీరులేక ఎండిపోయే పరిస్థితి ఏర్పడింది. తెయిరెండ్ లాండ్స్ లో వంట పూర్తిగా ఎండిపోయి ముప్పాతిక భాగం ప్రైదులు దౌర్భాగ్యమైంది. ఈ సంవత్సరం రైతాంగం గతపు పరిస్థితులలో, కరువు అనే రాక్షసిని ఎదుర్కొని ముందు సంవత్సరం ఎలా వారియ్యే వ్యవసాయం నిలుపుకోవాలనే ఆదుర్దాతో ఉన్న పరిస్థితిలో—ఇవాళ పేపర్ లో ఒక స్టేటు మెంట్ చూశాము. వాటర్ లిస్ట్ చేయటానికి రైతాంగం ఎల్లెన్సిటీ వాడుకొంటే దానికి రేట్లు పెంచాలని ఆలోచిస్తున్నట్లు పేపర్ లో వార్త ఉంది. అది శోచనీయమైన విషయము. ఫర్మలైజర్స్ పైన సెంట్రల్ గవర్నమెంటు పొచ్చు టాక్సేషను పెరిగి రైతులు గడ్డు సమస్యను ఎదుర్కొంటున్నారు. మూలిగే నక్కపై తాటిపండు పడినట్లు ఫర్మలైజర్స్ పైన ఇంకా అవసరమన్న విధిస్తున్నారు. మన స్టేటు గవర్నమెంటువారు యీ ఫర్మలైజర్స్ అందించే విషయంలో సక్ష్మిడి గూపం అయినా రైతులకు సహాయపడాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ కరువు పరిస్థితులలో రైతులకు భూమిశిస్తు రెమిషన్ యే కాకుండా రైతుల వ్యవసాయానికి మూలముగా ఉన్న పశువులకు పశుగ్రాసాన్ని కూడ సప్లయ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇవాళ రైతులు గమ పశువులకు మేతలేక చాలా బాధపడుతున్నారు. సక్ష్మిడి గూపంలో ప్రభుత్వం మెట్టప్రాంతాలకు పశుగ్రాసాన్ని కూడ సప్లయ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. కాని అటువంటి ఆలోచనయే ప్రభుత్వానికి ఉన్నట్లు మాకు ఎక్కడా అగుపడటంలేదు. ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో తెలంగాణా ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ యున్నది. దాని రెండు కోట్ల 60 లక్షలు కావాలి. కాని ప్రస్తుతం యూనివర్సిటీ అధికారంలో ఒక కోటి 80 లక్షలే యున్నది. ప్రభుత్వం నుంచి ఫీయర్స్ గ్రాంట్స్ చాలవరకు రావలసి యున్నది. ఏదో కమిటీస్ వేస్తున్నాము అని కమిటీస్ వేసిన చాల రోజులుకూడ యంతవరకు వారికి జర్జిక సహాయం ప్రభుత్వం నిర్ణయం ఎట్టిది తెలుపలేదు. ఇదే కొనసాగినట్లయితే ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ మూసివేయబడుతుందనే మేము ఆందోళన చెందుతున్నాము. ఏదైతే ఫీయర్స్ గ్రాంట్స్ ప్రభుత్వం వల్ల రావాలో ఆ గ్రాంట్స్ ను త్వరగా యిప్పించే అవకాశాన్ని కల్పించేట్లు చేయాలని నేను అధ్యక్షులవారితో మనవిచేస్తున్నాను. తెలంగాణా యూజియేషన్ సందర్భంలో ఒక రిటైర్డ్ చీఫ్ యింజనీర్ యిచ్చిన రిపోర్టు ఉన్నాయి. ఎడమకాలువ ఆయకట్టు ఆ లాక్ సెన్ హైలెవల్ చానల్ ద్వారా

సంపూర్ణి కా'పోయినట్లయితే లిఫ్ట్ యిరిగేషన్ ద్వారా ఆ లోపాలు పూర్తి చేస్తామని సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు హామీలు యిచ్చారు. కాని యింతవరకు సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు చెప్పిన తదుపరి కూడ ఒక లిఫ్ట్ యిరిగేషన్ స్కీమ్ కూడ ఎడమకాలవపైన అమలు జరపలేదని తమతో మనవిచేస్తున్నాను. తెలంగాణా పరియో కంఠటికి కరువు పరిస్థితులు యిటువంటి వాటిని ఎదుర్కొనాలంటే పోచంపాడు ప్రాజెక్టు ఒక్కటే. అది కొంతవరకు అయినా తెలంగాణా ప్రజల యొక్క అసంతృప్తిని తీర్చగలుగుతుంది అని మన అంగరికి తెలిసిన విషయమే. కాని దానివిషయంలో నూటికి ఒక వంతు అయినా గాని యింత పెద్ద ఆందోళన జరిగినప్పటికీ యిప్పటికి శ్రద్ధ వహించడం లేదు. ఇప్పటికయినా శ్రద్ధవహించి చేయలేకపోయినట్లయితే మున్ముందు తీవ్రమైన పరిస్థితులను ఎదుర్కొనవలసి వస్తుంది. అధ్యక్షులవారికి అన్ని పరిస్థితులు వీరికే. మీకు రాయలసీమ ప్రాంతం నుంచి అన్ని అనుభవాలు ఉన్నాయి, మెట్ట ప్రాంతాల రైతులుగాని కూలిగాని కరువు పరిస్థితులలో ఎటువంటి సమస్యలను ఎదుర్కొనవలసివస్తుందో తమకు తెలుసు. అందువలన తమరు అయినా ఆదేశించి ఈ లావెనెస్ పూర్తి చేసేటట్లు చేస్తారని మనవి చేస్తున్నాను. సర్వీసెస్ విషయంలో కోర్టుయొక్క డెసిషన్ ఉన్నప్పటికీ ఏదో సర్వీస్. చెప్పాలంటే ఓరెంటాసిజమ్, లేకపోతే కొంతమంది ఉద్యోగమికుల దురుద్దేశముతో వచ్చిన తెలంగాణా సర్వీసెస్ ప్రాబ్లెమ్ ను యింతవరకు తీర్చడంలేదు. ఇప్పుడైనా శ్రద్ధ వహించి ముఖ్యమంత్రిగారు తెలంగాణావారు అయినారు కనుక సర్వీసెస్ విషయంలో ఆరు నెలలలో పరిష్కారం చేయాలని మనవి చేస్తూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞత తెలియపరుస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీమతి కాంతాబాయి (గగన్ మహల్) :—అధ్యక్షా ఈ నాడు వారు, ఈ బడ్జెట్ ఎట్లా పెట్టినారో నాకు చాల ఆలోచన. హైదరాబాద్ లో చాల మంచి సిమెంటు రోడు ఉన్నాయి. గగన్ మహల్ హైదరాబాదులో హెడ్ క్వార్టర్స్ లో ఉన్నది. ఈ నాడు మినిష్టరుగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటు చాల తక్కువ. ఆ బడ్జెటుతో ఏమీ కాదని అనుకుంటున్నాను. హెల్త్ విషయంనూ సుకుంటే హాస్పిటల్ లో మందుకూడ లేదు. వారు చాల ఆలోచన చేసి పెట్టి ఉండవచ్చు కాని బడ్జెటువలన చావడానికి సిద్ధంగాఉన్న పేసెంటుకు యింజక్షన్ కూడ దొరకదు. ఉస్మానియా హాస్పిటల్ లో చూసినాను. ప్రాణం ఆక్సిజన్ మీద ఉన్నది. యింజక్షన్ లేదు. మందులులేవని దేవులాడుతున్నారు. అప్పుడు వ్రాసుకొని యింజక్షన్ తెచ్చియిచ్చినారు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో హెల్త్ మీద ఎక్కువ పెట్టాలి. అని మీ ద్వారా వారికి సూచన చేస్తున్నాను. ఇండస్ట్రీస్ విషయం. ఈ వాడు యిండస్ట్రీస్ మీద ఎంత బడ్జెటు అయితే కూడ తక్కువ అనుకుంటాను స్కాల్ స్కేల్ యిండస్ట్రీస్ అని పేరు ఉన్నది. గాని ట్రైలరీ కు పరిశ్రమలు కాగితం మీదనే ఉన్నది గాని వని జరగడంలేదు. నేను ఒకటి రిజిస్టర్ చేసి యివ్వాలంటే 5 నెలలు యిండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటు చుట్టూ తిరిగాను. అటువంటి పరిస్థితులలో కాగితం మీద బడ్జెటు ఉన్నదని సంతోషమే గాని ఆ బడ్జెటు ఎట్లా ఉన్నదో తెలియదు. మీ ద్వారా ఫైనాన్స్ మినిష్టరుగారికి మొలకుత చేస్తున్నాను. ఆ బడ్జెటు

చాలదు. స్త్రీలకు ఆయిండస్ట్రీ యీ యిండస్ట్రీ అని చెప్పుతారు. తీరా పోయిన తరువాత డైరక్టర్ గారు ఏమీ అంటారంటే బడ్జెట్ రాలేదు అంటారు. ఈనాడు నేను రిజిస్టర్ చేసి రిమాసాలు అయింది. ఒక్కస్త్రీకి ఒక చిన్న యిండస్ట్రీ కూడ పెట్టలేదు. బడ్జెటు లేదు అంటారు. శాసనసభలో పాస్ చేసిన బడ్జెటు ఎక్కడికి పోయింది అని అడుగుతున్నాను. ఇండస్ట్రీ మీగ ఎక్కువడబ్బు ఖర్చు చేయాలి. వ్యవసాయము చేసుకునేవారికి శావులు యంజనులు డిస్ట్రిక్టులో యిచ్చినారు. నేనుకూడ 15 సంవత్సరాలు డిస్ట్రిక్టులో ఉన్నాను. హైదరాబాదులో ఎమ్.ఎల్.ఎస్ ఎవరు అడగలేదు. గగన్ మహల్, మన శాసనసభకు ఎదురుగా ఉన్న సౌజత్ వహాద్ సరియాలో కూడ తీవ్రవాళ్లు కూలి చేసుకొని బ్రతికే వారు ఉన్నారు. ఒక పూట తిని, రెండో పూట ఉపవాసము పడుకుంటున్నారు. చిన్న చిన్న పరిశ్రమలు పెట్టుకొని రోజుకు రెండు రూపాయలు మూడు రూపాయలు దొరికితే పిల్లలు వారు ఏదో బ్రతకజాలుతారు. కాబట్టి వైనాన్స్ మినిష్టరుగారు ఎక్కువ బడ్జెటు యివ్వాలి, చిన్న పరిశ్రమలకు ఎక్కువ యివ్వాలి. పెద్ద పరిశ్రమలకు లక్షలు కోట్లు యిస్తున్నాము అంటున్నారు. స్త్రీలకు సంబంధించిన యిండస్ట్రీస్ విషయంలో, హెల్తు మెడికల్ విషయంలో ఎక్కువ బడ్జెట్ లేదు. రీజిస్టర్ కమిటీ ఫండ్సునుండి అయినా తీసుకువచ్చి ఇక్కడ ఖర్చు పెట్టండి. కేంద్ర ప్రభుత్వంనుండి ఎక్కువ మొత్తాలను తీసుకువచ్చి కూడ యిక్కడ ఖర్చు పెట్టవలసినదిగా నేను కోరుతున్నాను. అట్లాగే, సిటీలో నల్లలు లేవు. సిటీ సమస్య చాలా ఎక్కువగా ఉన్నది. అలాగే లైట్స్ లేవు. డ్రెయినేజీ సౌకర్యంలేదు. ఇటువంటి పరిస్థితులు హైదరాబాదులో ఉన్నవి. ఇక్కడింటే, డిస్ట్రిక్టులోను, తాలూకాలలోనే మంచిగా వుండేమో. నేను చూశాను. జ్ఞాకుద్వారా, జిల్లా పరిషత్తులద్వారా అక్కడనే కొంతవరకు మంచిగా జరిగినదేమో. హైదరాబాదులో పెద్ద పెద్ద దొరలు, యం.ఎల్.ఎస్ వుంటారు, యిక్కడ మాత్రం ఏమీ అభివృద్ధి జరగడంలేదు. హైదరాబాదు సిటీ చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితిలో వున్నది. అందువలన, రీజిస్టర్ కమిటీ ఫండ్సునుండి అయినా, కేంద్రంనుండి అయినా ఇంకా ఎక్కువ మొత్తాలు తీసుకువచ్చి సిటీకి సంబంధించి కార్యక్రమాలు చేయవలసినదిగా హెల్తు మినిష్టరుగారిని, మునిసిపల్ మినిష్టరుగారిని, ఆర్థిక శాఖామంత్రిగారిని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. ఎలక్ష్ ప్ సమయంలో ఒక సెలరోజులు నేను హైదరాబాదు సిటీలో పాదయాత్ర చేసి యిక్కడి పరిస్థితులన్నీ చూశాను. ఇక్కడ యీ సిమెంటురోడ్లు చూసుకుని, పెద్ద పెద్ద ట్యూబులైట్లు చూసుకుని బ్రతకాలితప్ప, మరేమీలేదు. మీరు అధ్యక్షులుగా వచ్చినందుకు నాకు చాలా సంతోషం కలిగింది. మీరు ఎక్కువ కేటాయింపులు చేస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా నా నియోజకవర్గానికి ఎక్కువ కేటాయింపాలని కోరుతున్నాను. స్త్రీలకు చిన్న చిన్న పరిశ్రమలను ఏర్పాటు చేసుకుని బ్రతకడానికి ఎక్కువ మొత్తాన్ని కేటాయించాలి. శాంతాబాయి గట్టిగా మాట్లాడుతుందని వ్యంగిగారు అనుకోవచ్చు—కాని, ఎం.ఎల్.ఎ.లు పంకాలక్రింద కూర్చుంటారు. మన బాధలు వారు పట్టించుకోరు అని ప్రజలు ఆనుకోవచ్చు. తప్పకుండా నా నియోజకవర్గానికి ఎక్కువ కేటాయిస్తారని, స్త్రీల పరిశ్రమలకు సంబంధించికూడా ఎక్కువ యిస్తారని

ప్రత్యేకంగా మనవి జేసుకుంటూ, యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ యితరటితో నెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి సుమిత్రాదేవి (మేడ్చల్):— అధ్యక్షా! బడ్జెటుపై నేను ప్రసంగిస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయవలచుకున్నాను. ఇప్పుడు శాంతాబాయి గారు చెప్పినట్లుగా మెడికల్ డిపార్టుమెంటు చాలా పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నముగా వుంది. మన జనానా దవాఖానాలో జరగవలసిన ఆపరేషన్స్ అక్కడ జరగడము లేదు. సెప్టిక్ అవుతున్నాయి. ఆపరేషన్స్ అక్కడ పరిస్థితులు ఏమీ బాగుండ లేదు. నీలోఫర్ దవాఖానాలో ఆపరేషన్స్ జరుగుతున్నాయి. ఎందుకు యిట్లా జరుగుతున్నాయో తెలియదు. ఎందుకు యిట్లా జరుగుతున్నాయి? మందులు లేకపోవడం వల్లనా, డాక్టర్లు లేకపోవడం వల్లనా? లేక వీరి అశ్రద్ధ వల్లనా? బడ్జెటు లేనందువల్లనా? ఈ విషయాన్ని పరిశీలించవలసినదిగా ఆరోగ్యశాఖామంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

మరొక ముఖ్యవిషయమేమంటే— కల్లు, సారాయి అమ్మకం సిటీలో చాలా ఎక్కువగా వుంది. ఇంటింటికి దుకాణం వుంది. ఇది మా బలహీనతా, ప్రభుత్వ బలహీనతా, దీనిని అరికట్టడానికి మేము ఎంత ప్రయత్నం చేసినా అరికట్టలేకపోయినాము, అరికట్టలేము. అయినా త్రాగేవారు చాలామంది బీదవారు. ప్రార్థంతా కష్టపడి, సాయంత్రం అన్నం లేకపోయినా, కల్లు సారాయి త్రాగి నిద్రపోయే పరిస్థితిలో వున్న కార్మికులు వున్నారు. అయితే యీ కల్లులో కలిపే విషపూరిత పదార్థాల వలన అంతమంది చచ్చిపోయారు, యితరమంది చచ్చిపోయారు, అక్కడ అంతమందికి విషమైంది, ఇక్కడ ఇంతమందికి విషమైంది అని మనం పేపర్లలో చూస్తూఉంటాము. ఇలాంటివి ఎందుకు జరుగుతున్నాయనే విషయంపైకి ప్రభుత్వం దృష్టి మరల్చాలి. మనం ప్రజాక్షేమము కొరకు ఎన్నో స్కీములు వేస్తున్నాం. మలేరియా దూరం చేశాము, ప్లేగ్ దూరం చేశాము, టి. బి. పోగొట్టడానికి ఎంతో చేస్తున్నాము. కాని, దీని విషయంలో మాత్రము ప్రభుత్వం ఎందుకు నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నదో నాకు అర్థంగావడంలేదు. నేననుకోవడమంటే— ఇది పెద్ద కాంట్రాక్టర్లుకు యిస్తున్నాము, ఇచ్చినప్పుడు. వారు చిన్న చిన్న పిల్ల దుకాణాదారులకు వాటిని యిస్తున్నారు. వారు ఖర్చుపెట్టిన డబ్బు, అది గాక దానిపై ఇంకా ఎక్కువ ఆదాయం సంపాదించాలని యీ విధంగా విషపూరిత మైన పదార్థాలు చేర్చి ఎక్కువ డబ్బు సంపాదనకు ప్రయత్నం చేస్తున్నారేమో అని నేననుకుంటున్నాను. దీనిపై తమరు తగు చర్యలు తీసుకోవాలి. ఆయా ప్రాంతాలలో డాక్టర్లు వాటిని పరిశీలించి అమ్మవచ్చును అంటేనే ఆహ్మే పరిస్థితి

ఏర్పాటుచేయాలి. అట్లా మెడికల్ చెక్ చేయించి అమ్మించాలని నేను మనవిజేస్తున్నాను.

ఇంక, హరిజన సంక్షేమం గురించి ఎన్నో కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెడుతున్నాము. ఐనప్పటికీ, గ్రామాలలో త్రాగడానికి నీళ్లు లేవు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 24 సంవత్సరాలైనా మనం త్రాగడానికి నీళ్లు కూడా ఇవ్వలేని స్థితిలో వుంటే. ఇంక మనం ఎందుకు? అనిపిస్తున్నది. మా కలెక్టరు చాలా శ్రద్ధ తీసుకుని చేస్తున్నారు. నీటి వనతికి సంబంధించి ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ నెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ అయ్యప్ప (వనపర్తి):— అధ్యక్షా! మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో కొన్ని తాలూకాలను డ్రాట్ ఎఫ్ టెడ్ ఏరియాస్ గా ప్రకటించారు. అందులో వనపర్తి కూడా ఒకటి. అక్కడ ఊమ పరిస్థితులు చాలా తీవ్ర రూపం దాల్చున్నవి కాబట్టి అక్కడ ఊమ నివారణకు వెంటనే తగు కార్యక్రమాలను చేపట్టవలసినదిగా మనవి జేస్తున్నాను. ఈ ఊమ నివారణకు మహబూబ్ నగర్ జిల్లాకు ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించాలని నేను మనవిజేసుకుంటున్నాను. ప్రత్యేకంగా వనపర్తి తాలూకాలో ఊమం వలన ప్రజలు చెండు సంవత్సరాల నుండి చాలా తీవ్రంగా బాధపడుతున్నారు. ఊమ నివారణ నిమిత్తం వనపర్తి తాలూకాకు కేటాయించిన మొత్తం ఏమీ చాలదు. వనపర్తి తాలూకాలో 150 గ్రామాలున్నాయి. అక్కడ పదిచోట్ల పది పనులు తీసుకుంటున్నారు. అయిదు లక్షలతో పనులు చేపట్టారు. అయిదు లక్షలు చాలా తక్కువ. ఎక్కువ కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. వనపర్తి తాలూకాలో మంచినీటి కొరకు చాలా బాధపడుతున్నారు. డీపెనింగ్ ఆఫ్ వెల్స్ కార్యక్రమాన్ని వెంటనే చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. డీపెనింగ్ ఆఫ్ వెల్స్ నిమిత్తం ఇప్పుడు 150 రూ.లు మాత్రం యిస్తున్నారు. కాని, 150 రూ.లు చాలవని మనవిజేస్తున్నాను. కనీసం మూడు నాలుగువందల రూ.లయినా కావాలి. అలాగే ఇప్పుడు తక్కువ లోన్ను వసూలుచేస్తున్నందుకు బీద ప్రజలు చాలా బాధ పడుతున్నారు. తక్కువ లోన్ను కలెక్టర్ను ప్రస్తుతం ఆపు చేయించాలని నేను మనవి చేసుకుంటున్నాను. ఈ 25 సంవత్సరాలలో నిరుద్యోగ సమస్యలో ఎంతో మార్పువస్తుందనుకున్నాము కానీ ఏమీ మార్పు జరగలేదు. ఇప్పుడైనా రూరల్ ఇండస్ట్రీయల్ జేషనుకు ప్రాధాన్యత యివ్వాలని కోరుతున్నాను. 1785 లో రిపోర్ట్ లెన్ రివల్యూషను అయిన తరువాత మొట్టమొదటిగా వారు ఇండస్ట్రీయల్ జేషనుకు ప్రాధాన్యత యిచ్చారు, నిరుద్యోగం, బీదరికం పోవాలంటే రూరల్

ఇంజనీర్స్ కు ఎక్కువ ప్రాధాన్యం యివ్వాలని కోరుతూ, యీ అవకాశం యిచ్చి నందుకు తమకు నేనెంతో కృతజ్ఞుడను.

శ్రీ ఎస్. వెంకటరావు (గోపాలపురం):-పూజ్య అధ్యక్షా! ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును బలపరుస్తూ నేను కొన్ని ముఖ్యమైన విషయాలను విన్నవించు కుంటున్నాను. సాధారణంగా బడ్జెటును ప్రతిపాదించేటప్పుడు అనేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేపట్టడము, వాటిని అమలుపరచడం పరిపాచే. ఈ సందర్భంలో పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని గోపాలపురం నియోజకవర్గం నుంచి నేను కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో పూజనీయమైన గోదావరి నది ప్రవహిస్తోంది. దానిపై రామపావసాగర్ ప్రాజెక్టు నిర్మించాలని ఎప్పటినుంచో మేము కలలు కంటున్నాము. ఆంధ్రీకేసరి టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారి హయాములో చాలావరకూ ఆ కార్యక్రమం చేపట్టడానికి ప్రయత్నం జరిగింది. కానీ తరువాత ధనాభావం చేతనో మరే కారణం చేతనో గానీ ఆ విషయం ఏ మాత్రం కూడా పట్టించుకోకపోవడం జరుగుతోంది. రామపావసాగరు ప్రాజెక్టు నిర్మిస్తే ఉభయ గోదావరి జిల్లాలకు మాత్రమే కాకుండా విశాఖపట్టణానికి కూడా ఉపయోగము ఉంటుంది. అది ఆంధ్రీ రాష్ట్రానికే తలమానికమైన ప్రాజెక్టుగా వుంటుందని, దానిని చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. ఆ ప్రాజెక్టు నిర్మాణమైతే అది అమెరికాలో వున్న శాడరు డాము కంటే పెద్దదవుతుందని చరచడమే కాకుండా పెద్దలు చెబితే వినడము కూడా జరిగింది. ప్రభుత్వం అటువంటి ప్రాజెక్టును ఎందు చేతనో గాని చేపట్టడంలేదు దానిని చేపట్టాలని మరొకసారి ప్రభుత్వాన్ని కోరు తున్నాను. ఆ ప్రాజెక్టు ద్వారా ఆహార సమస్యను తీర్చడానికి కూడా ఉపయోగం ఉంటుంది. మాది పొగాకు, చెరకు పండించే ప్రాంతం. ఆ పంటలు పండించే రైతుల యిక్కట్లు చాలా ఎక్కువగా వున్నాయి. రైతుల కష్టనష్టాలకోర్చి ఎంతో డబ్బు వ్యయం చేసి పంటలు పండిస్తే మార్కెటింగు సౌకర్యాలు లేని కారణం చేత రుణ భారాన్ని భరించలేక ఆస్తులు అమ్ముకొని రైతులు రైతు కూలీలుగా మారి పోయే పరిస్థితి వచ్చింది. చెరకు రైతుల గురించి చెప్పాలంటే—మాది ఫెర్టయిల్ లాండ్ అని మనవిచేస్తున్నాను. అక్కడ చెరకు ఎకరానికి 40 టన్నులు, హెచ్చుగా పండించినచోట 80 టన్నులు కూడా పండిస్తున్నారు. కానీ ప్రభుత్వం ఒక రేటు ఏర్పాటుచేసినప్పటికీ కూడా ప్రయివేటు మిల్లు యజమానులు ఆ రేటు యివ్వడానికి నిరాకరిస్తున్నారు. దానివల్ల రైతులకు నష్టం కలుగుతోంది. పొగాకు, చెరకు పరిశ్రమలను ప్రభుత్వం జాతీయముచేసి రైతులకు సౌకర్యాలు కలుగజేస్తే రైతు యింకా ఎంతో అభివృద్ధి అయి ఆ పరిశ్రమల అభివృద్ధికి కూడా తోడ్పడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. మాకు అక్కడ ఎర్రకాలవ ఉన్నది. అది పోలవరం, చింతలపూడి, కొవ్వూరు తాలూకాలకు ప్రధానమైనటువంటిది. మైనర్ యిరిగేషన్ విషయ ములో అక్కడ ఒక చిన్న డాము కట్టినట్లయితే పదిపాను గ్రామాలకు నీటి

సరుపాయము కలుగుతుంది. అంతేకాక యిరిగేషన్ పర్సనెల్ కు కూడా అధికారా ఉపయోగపడుతుంది. ప్రజలకు, పశువులకు త్రాగడానికి నీరు మాత్రమే కాక వ్యవసాయానికి కూడా ఉపయోగపడుతుంది. దానిని యీ సంవత్సరము బడ్జెటులో చేర్చి మా గోపాలపురం నియోజకవర్గం దగ్గర ఉన్న ప్రజానీకానికి నీటి వసతి కలుగజేస్తారని కోరుతున్నాను. హరిజనులకు ఎక్కువగా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టాలి, ఇండ్లస్థలాలు యివ్వాలని చాలా మంది మిత్రులు కోరడము జరిగింది. నేను కూడా అదే కోరుతున్నాను. మనము వారికి త్రాగడానికి నీరు ఉండడానికి యిల్లు యివ్వలేని స్థితిలో ఉన్నాము—ప్రభుత్వము చేస్తూనే ఉన్నది కానీ ఏది ముందు, ఏది వెనుక అనేది జాగ్రత్తగా ఆలోచించి చేయాలని మీవ్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మా ప్రాంతము చాలా వెనుకబడి ఉన్నది. మానవ మాత్రుడు ప్రయాణము చేయడానికి వీలు లేకుండా ఉన్నది. రోడ్స్ లేవు, కాలి బాటలు కూడా లేవు. చేలగట్లమ్మట వెళ్ళడము తప్ప దారి లేక దాదాపు 40 వేల మంది ప్రజలు యిబ్బంది పడుతున్నారు. అక్కడ నుంచి 20 పండ్ల నుంచి కాంగ్రెస్ వారే ఎం. ఎల్. పి. లుగా ఎన్నిక కావడము జరుగుతోంది. కానీ యీ పనులేమీ వారివల్ల జరగకపోవడము వల్ల వారి విశ్వాసము నడలిపోయి ఇండిపెండెంటుగా ఎవరైనా పోటీ చేస్తే మేము ఓటు చేస్తామని చెప్పి వాసు నన్ను గెలిపించడము జరిగింది. వారు నాతో మీరైనా ప్రభుత్వం యీ విషయాలన్నీ ఆశంపు చేసు కొనేటట్లుగా చెప్పండి. మనకు నీరు, దారి ఆవసరము అని—యీ రెండు వసులైనా చేయమని నా నియోజకవర్గము లోని ప్రజలు అనేకసార్లు చెప్పడము జరిగింది. అందువల్ల, రవాణా విషయము, మంచినీటి విషయము, హరిజనులకిచ్చే సౌకర్యాల విషయము మరోసారి ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ అవకాశ మిచ్చిన మీకు అనేక వేల సమస్యారాలు చెబుతూ నెలపు తీసుకొంటున్నాను.

Mr. Speaker:—We will have to meet this evening also since there are a large number of Speakers. I have been trying to give opportunity to those who have not participated on the Governor's Address. This evening also a sort of priority will be given to those who want to make their maiden speeches. Afterwards I will give opportunity to others also. We will be meeting at 4 p.m. to-day. Since I have already called Sri T. Purushothama Rao, he will be the first person to speak.

The House stands adjourned to meet at 4 p.m.

(The House then adjourned till Four of the Clock)

(The House reassembled at Four of the Clock)

(Mr. Speaker in the Chair)

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1972-73.
(VOTE ON ACCOUNT)

శ్రీ టి పురుషోత్తమరావు :—అధ్యక్షా, బడ్జెట్ చాలా నిరాశాజనకంగా ఉందని ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన పని లేదు. ఓవర్ డ్రాప్టు తప్పితే బడ్జెట్ లో డెఫలెట్ మెంట్ గురించి కాని ఎన్నికలసమయంలో చేసిన వాగ్దానాలను నెరవేర్చే విషయంలో సీనుకోవలసిన చర్యల గురించి కాని ఎక్కడా కనపడదు. వాగ్దానాలకు వాస్తవాలకు సంబంధం లేకుండా ఉంది, వాగ్దానాలకు ప్రభుత్వ విధానాలకు సంబంధం లేకుండా ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణ తర్వాత 15 సంవత్సరాలు గడిచాయి. ఈ 15 సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ పాలనలోను కొట్టవచ్చినట్లు కనిపించేది ఏమిటి? ఎట్ ఎగ్లాన్స్ కనిపించేది ఏమిటి? ఆకాశాన్ని అంటుతున్న ధరలు—నానాటికి పెరిగిపోతున్న నిరుద్యోగ సమస్య—వ్యవసాయ రంగంలో వెనుకంజ—వన్నులభారంతో క్రుంగి పోతున్న రైతాంగం—తగ్గిపోతున్న ఉత్పత్తులు—పట్టణాలకు వల్లెలకు మధ్య పెరిగిపోతున్న తారతమ్యం—భూసంస్కరణలు పేరుకు నినాదానికి తప్ప వాస్తవంలో లేకపోవడం—కాలుదారుల కడగండ్లు—పారిశ్రామిక రంగంలో పెద్ద సున్న. బిగ్ షిర్—వీటి ఫలితం ఆర్థిక సంక్షోభం—ప్రభుత్వ పాలనలో హద్దు మీరిన అవినీతి, లంచగొండితనం, ఆక్రమణపాతం—వంచాయతీ రాజ్ పేరు మీదుగా అధికార విశేషాధికరణ పేరుతో అధికారానికి వచ్చే మంచి మార్గం—ఇంకా మనకు కనిపించేవి ఆంధ్రప్రదేశ్ వెల్ ఫేర్ ఫండ్ రాజ్, ఎరువుల కుంభ కోణం, బోర్డులను కార్పొరేషన్లును దివాలా తీయించడం—ఒక క్రొత్త మనిషి, వచ్చినప్పుడు దివాలా తీయించడానికి క్రొత్త పథకం వేస్తుంటాడు—సెక్యూరిటీలు లేకుండా యిచ్చే లోన్స్ వల్ల ప్రభుత్వానికి నష్టం—ఎస్. డి. ఎఫ్. విషయంలో కూడా పకడ్ బండిగా పని చేయించే మెషిన్ లోపించడం—యిటువంటివి 15 సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ పాలన తర్వాత మనకు కొట్టవచ్చినట్లు ఎట్ ఎగ్లాన్స్ కనిపించేవి. వీటన్నింటి ఫలితంగా నేలనండి తెలంగాణాలో అట్టడుగున అకాలి, అసంతృప్తి ఉద్యోగులలో అసంతృప్తి, ప్రజలలో అసంతృప్తి, ఉన్నతోద్యోగులలో కూడా అసంతృప్తి, కార్మికులలో అసంతృప్తి. రెండు మూడు సంవత్సరాలు బ్రహ్మాండమైన ఉద్యమం జరిగింది. ఎంతోమంది జైలుకు పోయారు. 850 మందిని కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం పొట్టన పెట్టుకున్నది. వివరంగా చెప్పాలంటే—ఓవర్ డ్రాప్టు పొజిషన్ నిజంగా గుండె తరిగేట్లు ఉంది. ఇకర రాష్ట్రాలతో పోల్చి చూస్తే ఆంధ్రప్రదేశ్ అగ్రస్థానం వహించింది. మనదే ఫస్టు ప్రముఖ్, 1972 మార్చి 1 వ తేదీ నాటికి ఓవర్ డ్రాప్టు పొజిషన్ ఎట్లా ఉందంటే—ఆంధ్రప్రదేశ్ 88 కోట్ల 74 లక్షలు, తమిళనాడు 76 కోట్ల 44 లక్షలు, మైసూరు 76 కోట్ల 92 లక్షలు, రాజస్థాన్ 73 కోట్ల 87 లక్షలు, కేరళ 51 కోట్ల 14 లక్షలు, బీహారు 34 కోట్ల 49 లక్షలు, మహారాష్ట్ర 23 కోట్ల 51 లక్షలు, పశ్చిమ బెంగాలు 22 కోట్ల 23 లక్షలు, ఉత్తరాంధ్ర 9 కోట్ల 58 లక్షలు, హర్యానా 8 కోట్ల 31 లక్షలు. దీనిని బట్టి చూస్తే ఓవర్ డ్రాప్టు విషయంలో మనం ధయనీయమైన పరిస్థితిలో ఉన్నట్లు తెలుస్తుంది. అభివృద్ధి కార్యక్రమాల విషయంలో కాని పరిస్థితి

యంత్రాంగంలో కాని ప్రజలకు వాగ్దానం చేసినది పూర్తి చేసే విషయంలో కాని అన్నింటిలోనూ మనం విఫలం అయినాం. మన రాష్ట్రంలో నిరుద్యోగ సమస్య చాలా పెద్ద ఎత్తున భయానకంగా ఉంది. ఈనాటి వరకు దేశంలో ఉత్పత్తిని పెంచి ఆర్థిక స్థామతును బలపరిచే మౌళికమైన ప్లాన్ లేకపోవడం వల్ల నిరుద్యోగ సమస్య మన రాష్ట్రంలోనేకాక దేశం మొత్తంలో చాలా భయానకంగా ఉంది. 1971 నాటికి 51,99,919 యివాళ మన భారత దేశంలో అనెంప్లాయిమెంటు పోజిషన్ ఉంది. ఇది కేవలం ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్ చేంజెస్ లో రిజిస్టరు చేసుకున్న వారి సంఖ్య. రిజిస్టరు చేసుకోలేని చేసుకోని వారి సంఖ్య ఎంత ఉంటుందో యివాళ్ళు యేషను చేసి వాస్తవమైన రిపోర్టు చేస్తే రెండింతలు నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారని తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. అంతే కాకుండా ఈ నాడు కేవలం నిరుద్యోగమేకాదు. ఈనాడు నిరుద్యోగం అనే మాట ఏ విధముగా ఉండంలే ఆలోచనాలోపం వల్లగాని, ప్రణాళికా లోపం వల్లగాని, యింప్లిమెంటేషను లోపం వల్లగాని, పనిచేయాలన్నా ఉద్యోగంలేని పరిస్థితి మరొకసారి ఆలోచిస్తే మన దేశంలో ఆర్థిక రాజకీయ ఆర్థిక సిద్ధాంత లోపంవల్ల దేశంలోవున్న మేన్ పవర్ ఎంత వేస్తు ఉవుతుందో మిగిలిన దేశాలతో పోల్చి చూస్తే తెలుస్తున్నది. గ్రామాలలో చదువుకున్నవారు పాచ్. ఎస్. సి. ఇంటర్మీడియేట్, బి. ఎ. చదువుకున్న పిల్లలకు పిల్లల తలిదండ్రులకు న్యాయంగా గౌరవ ప్రదంగా వారి తలిదండ్రులు చేసుకోనే వృత్తులు చేసుకోడానికి క్రొత్త పద్ధతులతో ప్రోత్సహించి పనికిలిగించే విధముగా లేనటువంటి ఈ విధానం చూస్తే యింక ఏ కొద్ది రోజుల లోనో దీని భవిష్యత్తు తలచుకొంటే ఎంతో భయానకంగా ఉంది. ఈ నాడు ఉత్పత్తి గురించికూడా ఒకటిరెండు మాటలు మనవిచేస్తాను. ఈనాడు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వ్యవసాయకంగా అన్నపూర్ణ అన్నారు. వ్యవసాయకంగా భారతదేశానికి తలమానికం అన్నారు. రాష్ట్రంలో ఎక్కడ కరువువచ్చినా అవాంతరమైతే తీవ్రమైన పరిస్థితి వచ్చిందంటే బియ్యం పంపిస్తున్నామని చెబుతున్నాం. ఈ నాడు అటువంటి రాష్ట్రవ్యవసాయ ఉత్పత్తి పరిస్థితి చూస్తే చాలా శోచనీయంగా భయానకంగా ఉంది. ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చి చూసినప్పుడు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వరిపంటలో మూడవ స్థానం, జొన్నలో 4వ స్థానం, నజ్జలలో 4వ స్థానం మొక్కజొన్నలో 8వ స్థానం. ఆలిండియాతో పోల్చి చూస్తే అన్నింటికంటే తక్కువగా ఉంది. మిలెట్స్ లో 8వ స్థానం. టోటల్ సీరియల్స్ లో 8వ స్థానం. కందులలో 10వ స్థానం. ఈ విధముగా అభివృద్ధిలోగాని లేకపోతే ఉత్పత్తిలోగాని పూర్తిగా ఏమాత్రం గమ్యాలును సాధించకుండా రోజురోజుకు పడిపోతున్న ఈ పరిస్థితి చూస్తే ఈ ప్రభుత్వం ఏవిధంగా నడుస్తున్నదనే దానికి నిదర్శనం. అంతే కాకుండా కాలు దారులను గురించి నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అవతరణకు పూర్వం తెలంగాణాలో అడగా పూర్వపు హైదరాబాదు రాష్ట్రంలో భూసంస్కరణల విషయంలో మొత్తం భారతదేశములో ముందున్నటువంటి భూసంస్కరణలు 15 సంవత్సరాల తర్వాత భూ సంస్కరణలు ఎందుకు చేయలేక పోయినారంటే రికార్డు ఆఫ్ రైట్స్ లేకపోయినందుకు ఈ సంస్కరణలకు అడ్డు వస్తున్నాయని చెబితే స్వతంత్రం వచ్చిన 25 సంవత్సరాల తరువాత ఆ మాట అంటే ప్రజలు నమ్ముతున్నారంటే ఏదనాలో

సవ్యాలో అర్థంకాకుండా ఉంది. అంతేకాకుండా పారిశ్రామికరంగంలో ఈనాడు పరిస్థితి ఏవిధంగా ఉందని ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక చివరకు మన రాష్ట్రంలో తలసరి పారిశ్రామిక ఆదాయం రూ. 1.81 లు భారత దేశములో రు. 20 లు. పారిశ్రామిక ఉత్పత్తి రు. 1.18 లు బొంబాయిలో రు. 48.1 లు. బెంగాలులో రు. 65 92 లు. పరిశ్రమలలో తలసరి విద్యుచ్ఛక్తి వాడకం భారతదేశంలో 20.25 కిలోవాట్స్. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 6.97 కిలోవాట్స్ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పారిశ్రామిక ఉత్పత్తి విలువ తలఒక్కంటికి 11.6 అయితే మహారాష్ట్రలో 89.31, బెంగాలులో 83 52 అయితే గుజరాత్ లో 58. మదరాసులో 97.7 అఖిలభారత సగటు 97.76 మనరాష్ట్రం 11.6 అయితే అఖిల భారత స్థాయి కంటే ఎక్కువ ఉన్నామో ఆలోచించుకోవాలి. అన్ని రంగాలలో కూడా వెనుకబడి ఉన్నాం. ఈ పరిస్థితులకు కారణం ఏమిటి. ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ పోజిషన్ చూస్తే అన్ని రాష్ట్రములకంటే అగ్రగాములుగా ప్రథమ స్థానంలో ఉన్నాం. ఉత్పత్తిలో పూర్తిగా రోజురోజుకు వెనుకబడుతున్నాం. పారిశ్రామికాభివృద్ధిలో వెనుకబడిపోతున్నాం. కనీసం విద్యుచ్ఛక్తి వాడకంలో వెనుకబడి పోతున్నాం. ఈ విధముగా ప్రతి విషయంలో వెనుకబడిపోతుండడానికి కారణాలు ఏమిటో ఆలోచించుకోవలసిన అవసరం చాలా ఉంది. ఒక మాటలో చెప్పాలంటే 15 సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ పరిపాలనలో కనీసం రాష్ట్ర సమస్యలను కూడా అర్థం చేసుకోలేదు. ట్రాక్టర్లు పేసుకోకుండా బారెట్ ఓరియంటల్ కాకుండా ఎక్స్ పెండిచర్ ఓరియంటల్ అయినందువల్ల కోట్లకొలది డబ్బులు ఖర్చు పెడుతున్నా రిజల్టు గురించి ఎవాల్వ్యుయేషన్ రిపోర్టు ఏమైనా ఉందా అని అడుగుతున్నాను. ఈ విధంగా వాస్తవానికి దూరంగాఉన్న పరిస్థితులలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఏ విధంగా మరి నిన్నగాక మొన్నచేసిన వాగ్దానం పూర్తి చేశారాఅని సూటిగా అడుగుతున్నాను. తెలింగాడాకు సంబంధించిన నాలుగు మాటలు చెప్పనీయండి. బడ్జెటులో ఆర్థిక మంత్రిగారు శలవిచ్చారు. "Page 1: I may inform the House of the recent developments in respect of allocation of figures between Telangana and the rest of the State. Towards the end of the last session of the previous Assembly, the Andhra Pradesh Regional Committee adopted the Final Report of the Sub-Committee on Development and Finance on 22-11-197..." అన్నారు. ఈనాడు ఆర్థిక మంత్రిగారు మొదటిలో చెప్పినప్పటికీ బడ్జెటులో కనీసం మన బడ్జెటుయొక్క వివరణ కూడా యివ్వకపోవడంవల్ల ఏ విధముగా అర్థం చేసుకోవాలి. అంతేకాకుండా సబ్ కమిటీకి రిఫరు చేసి 71-72 సబ్ కమిటీ 22-2-71 సబ్ కమిటీకి రిఫరు చేశాంఅన్నారో దానిలో 1, 2 అంశాలు తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఈ సబ్ కమిటీలో ఉన్నటువంటి సభ్యులు ఈ నాడు గౌరవ మంత్రిగారు నరసారెడ్డి గారు కూడా ఉన్నారు. ఆ సబ్ కమిటీలో ముఖ్యమైన అంశాలు దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. "Annual Report of the Sub-Committee on Development and Finances on the Annual Financial Statement for the year 1971-72."

Page 5: This Committee observed that in allocating the estimated figures of expenditure between Telangana and rest the State, the higher rounding has been made by and large in the figures of

Telangana region only. After going into the details of the Budget both Receipts and Expenditure, this Committee is constrained to observe that expenditure figures have been over-estimated and Receipts have been under-estimated in Telangana region. For instance, in the Budget Estimates the total figure of Interest Charges under M. H. 16 Interest is exhibited as Rs. 4,011.44 lakhs and apportioned between Andhra and Telangana at Rs. 2,262.63 lakhs and Rs. 1,748.81 lakhs respectively." ఇవి సేను చెప్పిన మాటలు కావు. సబ్ కమిటీ రిపోర్టులో నుంచి చదువుతున్నాను. ఈ విధముగా కమిటీ రిపోర్టు ఏ విధముగా ఉందో మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. అదే రిపోర్టులో 20 వ పేజీ చదువుతున్నాను (Page 20 *Ibid*) "Capital Expenditure and Loans and Advances : Under these heads of account also the allocation of figures between Telangana and rest of the State has been worked out properly and cases are not wanting where allocations have been made either on ad-hoc basis or without reference to the needs in each region." ఈ విధముగా కమిటీ రిపోర్టు క్లియరుగా చెబుతుంటే ఏ విధముగా మరి బడ్జెటు అంకెలు వాస్తవంగా ఉన్నాయని గాని బడ్జెటులో ముణ్ణంగా పరిశీలించిన తరువాత మీరు చెబితే కేవలం నమ్మించడానికి చెబుతున్నారు. కొట్టవచ్చినట్లు కనిపిస్తుంటే తెలంగాణా ఆంధ్ర ఫిగర్స్ ఏ విధముగా నమ్మమంటారని అడుగుతున్నాను అంతే కాకుండా ఫిగర్స్ ఇచ్చే విషయంలో అడిటరు జనరలు ఆఫ్ ఇండియా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పైనాన్నియల్ శ్రవణరికి వ్రాసిన విషయం మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. (Extracts from Copy of D. O. Letter No. 138-AC/2 10-6) dated 7th February 1970 from the Comptroller and Auditor General of India addressed to Sri N. Ramesan, Special Secretary to Government of Andhra Pradesh, Finance Department, Hyderabad)

"2. Your proposals have been examined in consultation with the Accountant General, Andhra Pradesh. After careful consideration we feel that in any case there is no necessity to bifurcate the Cash Balance between the two Regions so long as the State is not legally partitioned.

* * * *

It would be clear from the above that the Public Account transactions can be bifurcated only if Government takes certain administrative action, namely, division of personnel between the two Regions and determine the principles of bifurcation in regard to certain State-wide funds, earmarked balances in Reserve Funds, and the investment of these balances, if any, etc. This process bristles with difficulties. It is difficult to visualise how division of personnel can be effected without legally bifurcating the State. Moreover, division of balances of State-wide Institutions would certainly require agreement between the representatives of the two Regions." ఇంత క్లియరుగా ఒక రాష్ట్రంలో ఉన్నప్పుడు రెండు ప్రాంతములు క్లియరుగా చెప్పలేం, చెప్పినా మోసము అవుతుంది, అందుకని ఏ విధముగా తెలంగాణా ప్రాంతం నమస్థలను బడ్జెటు వ్యవహారాలను న్యాయంగా చెప్పగలుగుతాం అని చెబుతున్నారు. సేను చెప్పిన మాట గాదు. అడిటర్ జనరల్ ఆఫ్ ఇండియాకి మన శ్రవణరికి మధ్య వచ్చిన విషయాలు. దాని పైన ఎంతవరకు ఏ విధముగా నమ్మించగలరని అడుగుతున్నాను.

ఒకదగ్గర నుంచి ఈ విషయాలు జరిగేవి కావు అని క్లియర్ గా దానికి సంబంధించిన ఉన్నతోద్యోగులు చెబుతున్నప్పుడు వారు ఏ విధంగా ఈ సమస్యలను పరిష్కారము చేస్తారని అడుగుతున్నాను. బడ్జెటు ఎట్ ఎగ్జాన్స్ లో గత సం॥రం క్లోజింగ్ బాలన్సు 9 కోట్లు 88 లక్షలు సర్ప్లస్ చూపించారు. కాని ఈ సం॥రం ఓపెనింగ్ బేలన్సు మైనస్ 48.34 కోట్లు చూపించారు. సాధారణముగా పోయిన సం॥రం క్లోజింగ్ బాలన్స్ ఈ సం॥రం ఓపెనింగ్ బాలన్స్ అవుతుంది. కాని 9 కోట్లు 88 లక్షలు సర్ప్లస్ మైనస్ 47.34 కోట్లు ఎట్లా అయినదో ఏ విధంగా అర్థము చేసుకోవాలి. సరైన కాగితాలు ఇవ్వరు. తెలంగాణాకు రావలసినవాటా చూపించడానికి మొత్తము వ్రాసి ఈ అంకెలు వ్రాశారని గేరింగ్ గా కన్పిస్తున్నది. వివరాలలోకి పోవడానికి నాకు మైములేదు. ఈ విధంగా సబ్ కమిటీ రిపోర్టు చెబుతున్నది. కానీ సభలో చెప్పవచ్చును కాని ఇదే సభ్యులు సబ్ కమిటీ ముందు వాస్తవాలు ముందు వున్నప్పుడు, వాస్తవముగా రిపోర్టు చేయవలసినవచ్చినపుడు ఇక్కడి మాటలకు అక్కడి మాటలకు వైరుధ్యము కన్పిస్తున్నది. ఫైనాన్సెస్ విషయములో కాని, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో గాని, ఉద్యోగాల విషయములో గాని ముల్కీ రూల్స్ అమలులో గాని ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చేయజాలరని వ్రాత పూర్వకంగా కన్పిస్తున్నది దానికి ఓరుద్ద మైన మాటలు మాట్లాడడం న్యాయమా? ఇవాళ రాజకీయముగా బంగ్లాదేశ్ లో బ్రహ్మాండమైన విజయము సాధించి ప్రపంచములో చారిత్రాత్మక పరిస్థితులు వున్నట్లు చెబుతున్నారు. ఈస్ట్ పాకిస్తాన్ వెస్ట్ పాకిస్తాన్, తెలంగాణా పరిస్థితులకు వైరుధ్య మున్నదా అని అడుగుతున్నాను. ఈస్ట్ పాకిస్తాన్ లో ఉద్యోగాల విషయములో గాని, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో గాని, పారిశ్రామికముగా గాని, ఇండివిడ్యువల్ గా గాని జరిగిన ఎక్స్ ప్లాయిటేషనుకు వ్యతిరేకముగా జరిగిన ఉద్యమము కదా? రివల్యూషను కాదా? కాని ఇక్కడ దైవికముగా పరిస్థితులు వేరు కావచ్చును. తెలంగాణా కోసము 300 మంది ప్రాణ త్యాగము చేశారు. నిన్నటివరకు మాతో వున్న పెద్దలు యీ నాడు ఏవిధంగా దాని భాగస్వాములు కాలేరు? ఈనాడు కాంగ్రెసులో వున్న పెద్దలు ఇదివరకు రీజినల్ కమిటీలో మాటాడుతూ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తెలంగాణాకు న్యాయము జరగదని చెప్పిన సంఘటనలు చాక్యమెంటరీ ఎవిడెన్సు వుంది. అంతటి పోరాటాన్ని, అంతటి త్యాగాలను తక్కువ అంచనా వేసి ఏదో జరిగిపోతుంది అనుకొంటే మంచిదికాదు. అందువల్ల ప్రత్యేక రాష్ట్రములోనే తెలంగాణా ప్రజలకు అభివృద్ధి జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది కేవలము తెలంగాణాకు సంబంధించిన సమస్యయే కాదు. ఒక ప్రాంతముయొక్క సమస్యకాదు. భారత దేశములో ఒక ప్రాంతములో జరుగుతున్న ఎక్స్ ప్లాయిటేషను సమస్యగా తీసుకొని పరిశీలన చేయాలి. పరిష్కరించాలి. పరిష్కరించడానికి దైర్యము కావాలి. కాని ఇక్కడ జరిగితే జరిగిందిలే అనుకొనడము న్యాయముకాదు. రాజకీయముగా వున్న మెజారిటీ ద్వారా ఈ సమస్యలు పరిష్కారము కావని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. వి. రమణ (అనకాపల్లి):-జగ్గజ్ఞా, విశాఖపట్టణము స్టీలు ప్లాంట్లు రాబోతోందనేది స్థిరమైన ప్రతిపాదనగా వచ్చినది. దానికి కావలసిన పాంకేటిక నిపుణులను తయారుచేసే పథకము ఈనాటివరకు రూపొందుకొనలేదు, పాంకేటిక

నిపుణులను తయారుచేసుకొనడానికి ఇండస్ట్రియల్ ట్రైనింగ్ ఇన్ స్టిట్యూట్ లో ఒక విభాగము కేటాయించి అర్హతైన చేస్ట్ చాల ఉపయోగకరముగా వుంటుంది స్టీలు ప్లాంటు వచ్చే సరికి సాంకేతిక నిపుణులు లేరనో, పై వారిని ఉద్యోగాలు యిచ్చారని ప్రస్తావించుకొనడము కంటే ఈనాటినుంచే సాంకేతిక నిపుణులను తయారుచేసుకొనడానికి ఇండస్ట్రియల్ ట్రైనింగ్ ఇన్ స్టిట్యూటులో ఒక విభాగము ఏర్పాటు చేసుకొనడము అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. ఎప్పుడు ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు కరువు భత్యము పెంచినప్పటికి గ్రామాధికారులకు కూడా పెంచడము జరుగతూ ఉండేది. గత పర్యాయము ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు కరువు భత్యము పెంచినపుడు గ్రామాధికారులకు పెంచకుండా వారిని నిరాశతో వుంచారు. ఎందుకు అట్లా జరిగినదో అర్థము కావడము లేదు. దీనిని ప్రభుత్వము పరిశీలన చేయాలి. ఈనాడున్న గ్రామ వ్యవస్థలో ఒక ప్రక్క గ్రామాధికారులు పెత్తనము చలాయిస్తున్నారు. మరొక ప్రక్క పంచాయితీ రాజ్ వారు అధికారాలను కలిగివున్నారు. ఈ రెండింటికి సమన్వయము లేక ద్వంద్వ పరిపాలనగా వుండడము వల్ల ఏ పరిష్కారమువల్ల చేయలేని పరిస్థితి ఏర్పడడము, గ్రామ స్థాయిలో ఏ రకమైన అభివృద్ధి సాధించాలనుకొన్నప్పటికి సాధ్యము కాని పనిగా వుంటున్నది. గ్రామ వ్యవస్థలో మార్పు తీసుకు వస్తామని ఇదివరకు ముఖ్యమంత్రిగారు బహిరంగ సభల్లో విశాఖపట్టణములో చెప్పారు. ఏ వద్దతులలో తీసుకువస్తారనేది స్పష్టముగా లేదు. ఈనాడున్న పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థను గ్రామాధికారుల వ్యవస్థను సమన్వయము చేసి సరియైన పద్ధతిలో తీసుకొని రావలసిన అవసరము వుంది. దానికి కావలసిన ప్లాను తయారు చేసుకొనవలసిన అవసరము వుంది. భూసంస్కరణలకు సంబంధించి చాలమంది మిత్రులు చాల వరకు మాట్లాడారు. ఇప్పుడున్న సీలింగు ఆక్టును మార్పు చేసుకొనవలసిన అవసరము వుంది. ఆ మార్పును ఈ ప్రభుత్వము తీసుకు వస్తుందనే సమ్మతము నాకు ఉంది. ఆక్టులో మార్పు తీసుకువచ్చినంత మాత్రాన అది పూర్తిగా అమలు జరుగుతుందనే నమ్మడము చాల కష్టము. ప్రజలు, గౌరవ సభ్యులు సహకరించకపోతే ఆక్టు ఆక్టుగానే వుండిపోతుంది. రికార్డు ఆఫ్ రైట్స్ తయారు చేస్తేనే ఈ మార్పు తీసుకు రావడానికి వీలు అవుతుందని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. కొనుక్కొనడముగాని, అమ్ముకొనడము గాని జరిగిన రికార్డు అనేక విషయాలలో తలూకా అఫీసులకు వెడతాయి. అక్కడ రిజిస్ట్రేషను జరగదు. లక్షలకొలది కేసులు అక్కడ పడివున్నవి. జమీందారీ ప్రాంతాలలో 1956లో జరిగిన సర్వేయే సర్వే. కొన్నిచోట్ల బౌండరీ సర్వే లేని గ్రామాలు వున్నవి. అక్కడ తప్ప రికార్డుతో వుంటున్నది. 1962 ప్రాంతములో ఆందోళన చేస్తే ప్రభుత్వమువారు సర్వే పార్టీని ఒక గ్రామానికి ఇచ్చారు. ఆ సర్వే పార్టీ 2 సంవత్సరములు అక్కడ పని చేస్తేతప్ప వున్న తప్పులను రెప్రెజెంటే చేయలేక పోయారు. విశాఖ పట్టణము జిల్లాలోని చెంబూలి ఎస్టేటులో వున్న గ్రామాలలో రికార్డు ఆఫ్ రైట్స్ తప్పగా తయారు అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పటికే నా సర్వేయర్స్ ను, రెవెన్యూ స్టాఫ్ ను పంపి ప్రతి సర్వే చెంబరు చూసి రికార్డు తయారు చేయించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక, చట్ట రిథ్యా రికార్డు ఆఫ్ రైట్స్ తయారుచేయాలంటే ఎవరి పేరుమీద రికార్డులో వుంటుందో అది

పేరున తయారవుతుంది కనుక దానిగురించి నిర్దుష్టమైన ఆర్డినెన్సు రాక పోతే, సరైన విచారణ జరుగుటపోతే భూసంస్కరణ చట్టం తెచ్చినా చట్టం గానే మిగులుతుంది కాని అమలులో చాలా టప్పులు కలుగుతాయి, భూసంస్కరణలు సరైన పద్ధతిలో తీసుకురావడం చాలా ముఖ్యమని అందరకూ తెలుసు. దేశంలో జ్ఞాకుమనీ చెలామణి అవుతున్నది. దానిని ఆరికట్టటానికి చర్యలు తీసుకోలేదనే విమర్శలు వస్తున్నాయి. జ్ఞాకుమనీ పుండ్లని అందరూ అంగీకరిస్తున్నారు. దానిని ఆరికట్టటానికి ప్రభుత్వం ఒక్కటే కృషి చేస్తే చాలదు. దానికి ప్రతిపక్ష సభ్యుల సహకారం కూడా కావాలి. సేల్స్ టాక్సు యాక్టులో వున్న ఒక ప్లాను ఆధారం చేసుకొని కొన్ని వందల మంది వ్యాపారస్థులు లక్షల రూపాయల సేల్స్ టాక్సును ఎగ పేయడానికి ప్రయత్నించిన సమయంలో 1970 మార్చిలో ప్రభుత్వం సేల్స్ టాక్స్ యాక్టుకు ఎమెండుమెంట్ తీసుకువచ్చినప్పుడు, ప్రజల నుండి వసూలు చేసిన డబ్బు ప్రభుత్వానికి కట్టకుండా, ప్రజలకు వెళ్ళకుండా జ్ఞాకుమనీగా వెడుతున్నప్పుడు ఎమెండుమెంట్ తీసుకురాకుండా రాయబారాలు నడిపిన ప్రతిపక్ష సభ్యులు కూడా వున్నారని చెప్పటానికి నేను సాహసిస్తున్నాను. అటువంటప్పుడు ప్రభుత్వం మీన విమర్శ చేస్తే ప్రయోజనం ఏమిటి? జ్ఞాకుమనీ విషయంలో చర్యలు తీసుకోవడం లేదన్నారు. 1968 లో 1726 కేసులు పెడితే 1098 కేసులు, 69 లో 1402 కేసులు పెడితే 688 కేసులు కమీషను జరిగినవి వున్నాయి. హోర్డింగు కేసెస్ విషయంలో విమర్శ చేయడం జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించటమే కాదు.. ప్రభుత్వానికి కావలసిన సహకారం కూడా ప్రతిపక్షాలు ఇవ్వాలని అవసరం వుంది. దేశంలో లంచగొండితనం లేనిది కాదు, వుంది. కాని దానిని ఆరికట్టటానికి ప్రభుత్వం తీసుకొంటున్న చర్యలలో ఎవరు ఎంతవరకు సహకరిస్తున్నారనేది సమస్య. లంచం ఇస్తున్నప్పుడు పట్టించవలసిన బాధ్యత ప్రతిపక్షాలపై కూడా వున్నది. కాని వనులు జరగటానికి ఇచ్చినవి. తమ చేతులలో వారు ఇప్పించినవి కేసులు వున్నాయి.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—వారు మొన్నటివరకు ప్రతిపక్షంలో వున్నారు. వారు వున్నప్పుడు కూడా అలాగే చేయించారా?

శ్రీ పి. వి. రమణ :—నేను ప్రతిపక్షం నుండి వచ్చాను కనుక నే నాకు బాగా తెలుసు. వంకా సత్యనారాయణగారు వస్తే రుజువు చేయటానికి కూడా సిద్ధంగా వున్నాను. కేవలం విమర్శ చేయటమే కాకుండా సహకరించడం కూడా ప్రతిపక్ష బాధ్యత అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వెంకట సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన ఆర్థిక శాఖామంత్రి గారు ప్రపోజెట్టిన పోట్ ఆన్ ఎక్సాంట్ ను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు వారి దృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను. నీటిసాగు, విద్యుచ్ఛక్తి రోడ్డురవాణా, దుర్బలవర్గాల పురోగతి మొదలైన విషయాలలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నది కాని ఇంకా ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. తెలంగాణా ఆంధ్ర లెక్కలు విడిగా 1:2 ప్రకారం చేశామంటున్నారు. నాకో సందేహం వుంది. నెహ్రూ జ్యూయలాజికల్ పార్కుకు వచ్చే ఆదాయం దేనిక్రింద జమ వేస్తున్నారు. ఖర్చు దేనిక్రింద వేస్తున్నారు అని అడుగుతున్నాను. మొత్తం

ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేస్తున్నామంటున్నారు. మా నెల్లూరు జిల్లా రాయలసీమ క్రింపకు వస్తుందో, సర్కార్ క్రింపకు వస్తుందో అసంకానడంలేదు. యూనివర్సిటీ విషయంపై పై వెంటేనెవ్వర యూనివర్సిటీ అంటున్నారు, మిగతావిచూస్తే సర్కార్ అంటున్నారు. కాని ఏ పురోభివృద్ధి కార్యక్రమంలోకూడా మాకు చాలా రావడంలేదని మనవిచేస్తున్నాను. డామానికి, అనావృష్టికి గురిఅయిన ప్రాంతాలకు 12.9 కోట్లు వినియోగించామని చెప్పారు. మంచిదే. ఫ్యామిన్ వర్క్ క్రింద చాలా పనులు ఇవ్వడం జరిగిందికాని కొంత పని జరిగిన తర్వాత డబ్బు లేదని అంటున్నారు. క్రామ్ ప్రోగ్రాం క్రింద ఎక్కువ డబ్బు వుంది. ఎలాగైనా ప్రారంభించిన పనులకు డబ్బు పూర్తిగా ఇచ్చి ఆ పనులు పూర్తి చేయించాలని కోరుతున్నాను. మైనారిటీ, వీరి సెక్షన్స్ కు ఎవంట్లలోనూ, ఇతరచోట్లా కూడా 60 పర్సెంట్ ఇచ్చామని చెబుతున్నారు. వెనుకబడిన తరగతులవారికి సుప్రీంకోర్టు 25 పర్సెంట్ రిజర్వేషన్ యిచ్చింది. ప్రస్తుతం హరిజనులకు, గిరిజనులకు 14 పర్సెంట్, 4 పర్సెంట్ రిజర్వేషన్ మాత్రమేవుంది. వాటిపై నా తు. చ. తప్పకుండా ప్రతి డిపార్టుమెంటులోనూ అమలు జరపాలని కోరుతున్నాను. 20 పోస్టులు వున్నాయని, అందులో రెండు పోస్టులు రిజర్వ్ అని ఎడ్యుకేషన్ డివీజన్ చేస్తారుకాని రిజర్వ్ చేయబడిన వాటికి సూటబుల్ క్యాండిడేట్స్ రాలేదంటారు. అలాకాక వచ్చినవారిలో మెరుగైనవారిని సెలెక్టు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత మన రాష్ట్రములో నిరుద్యోగ సమస్యను గురించి అందరు చెబుతున్నారు. పరిశ్రమలను ఎక్కువగా నెలకొల్పితే నిరుద్యోగము తీరుతుందని చాలామంది సలహాలు ఇచ్చారు, ఈ పరిశ్రమలను ఎక్కడో ఒకచోట పెట్టుకుండా అన్ని ప్రాంతాలలో పెట్టినట్లయితే యీ నిరుద్యోగ సమస్య తీరుతుందని తమద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. పోతే హరిజనులకు, గిరిజనులకు, వెనుకబడినవర్గాలవారి కొరకు ఎల్. ఐ. సి. ద్వారా గృహపనతి స్కీము ఏర్పాటు చేశారు. ఒక్కొక్కరికి 1800 రూపాయలు అప్పు ఇస్తున్నారు. కంట్రాక్టర్లకు ఇచ్చినట్లయితే తప్పకుండా మోసము జరిగితిరుతుందని చెబుతున్నాను. మూడు ఇన్ స్టాల్ మెంట్స్ లో మొదలు 600 లు, కొంత కట్టినతరువాత 600 లు, ఆ తరువాత 600 లు వారికే ఇచ్చినట్లయితే న్యాయము జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. కంట్రాక్టర్లకు ఇస్తే ఎంత బాగా పని జరుగుతుందో విచారించాలని కోరుతున్నాను. పోతే మైనర్ యిరిగేషన్ స్కీమ్స్ ప్రతి జిల్లాలో చాలా వున్నవి. 62, 63 సంవత్సరాలలో ప్రారంభించబడి యిప్పటికి పూర్తికాలేదు. ఎందువల్లనంటే రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్స్ అంటున్నారు. కొంత పని జరిగింది. మళ్ళీ నిలిచిపోయింది. రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్స్ అంటే అప్పుడువున్న రేట్స్ కు తేడా వుంది. ఈ రేట్స్ మంజూరు కావాలంటే ఎస్. సి. ఇ. ఆఫీసుకు పోవాలి, గవర్నమెంటుకు పోవాలి, మళ్ళీ సి. ఇ. కి. పోవాలి, యిట్లా యిటునుండి అటు అటునుండి యిటు తిరిగి రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్స్ శాంక్షన్ కావాలంటే కనీసము రెండు సంవత్సరాలు పడుతుంది. ఇటువంటి అవస్థలు లేకుండా వెంటనే మంజూరు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ మధ్యన వెనుకబడినవారికి సోషల్ బ్యాంక్ వద్ద విద్యార్థులకు స్కాలర్ షిప్స్ ఇస్తున్నారు. కాని కొంతమందికి ఇచ్చారు, కొంతమందికి ఇవ్వలేదు

భండ్లు అయిపోయినాయంటున్నారు. దానిని పరిశీలించవలసిందిగా కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు (నందిగామ) :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు యింటికి బడ్జెటును చెబ్బారు దానిలో గొప్పగా విశేషాలు కనబడవలసివున్నాయి. సుమారు 118 కోట్లు రిజర్వు బ్యాంకు నుండి ఓవర్ డ్రాప్స్ తెచ్చుకున్నామని చెబుతున్నారు. ఈ నాడు యీ రాష్ట్రములో ఒక సూక్ష్మతరహా సమాజాన్ని సృష్టించాలనే ఆలోచన జరుగుతున్నది. మనము ప్రజలకు చేసినటువంటి వాగ్దానాలను దృష్టిలో పెట్టుకొన్నప్పుడు యీ సెటప్ ను మార్చాలనుకున్నప్పుడు, యీ బడ్జెటును చూచినప్పుడు కొంత నిరాశ కలుగుతున్నటువంటి మాట వాస్తవమే. మనది వ్యవసాయ రాష్ట్రము. కొద్దిసేల క్రితము ఏర్పడిన అనావృష్టి ఫలితముగా యీనాడు రైతాంగము మన రాష్ట్రములో వన్నులు కట్టలేని స్థితిలో వున్నారు. మన రాష్ట్రము అభివృద్ధి చెందవలసివుంది. కాబట్టి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము రిజర్వు బ్యాంకు నుండి ఓవర్ డ్రాప్స్ విషయంలోగాని యితర అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టే విషయములోగాని కేంద్ర ప్రభుత్వమువారి సహాయము తీసుకోవలసిన అవసరము ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వము పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందిన మదరాసులాంటి రాష్ట్రాలకు సహాయము చేస్తున్నప్పుడు వెనుకబడిన ఆంధ్ర దేశానికి ప్రత్యేకంగా సహాయము చేయవలసిన అవసరం ఉంది. అటువంటి ఒత్తిడి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కేంద్ర ప్రభుత్వముపై తీసుకురావలసివుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను పోతే రాష్ట్రములో యీనాడు బాగా విద్యావంతులైనటువంటి నిరుద్యోగులు అధికంగా వున్నారు. 20 సంవత్సరాలుగా నిరాశ నిస్సహా చెందినటువంటి యీ యువకులు కొన్ని పరిస్థితులలో పెడదోషనవట్టి నక్సలైట్స్ రూపములో యితర దౌర్జన్య శక్తుల రూపములో తయారు అయినప్పటికీ మన ప్రయోజన నాయకురాలు అయిన ఇందిరాగాంధీగారి నాయకత్వములో ఒక ముఖ్యమైన కార్యక్రమము చేపట్టివారి నిరాశ నిస్సహా తొలగించడానికి అవకాశము వుంటుందనే దృష్టితో, మొన్న మధ్యంతర ఎన్నికలలోగాని రాష్ట్ర శాసనసభకు జరిగిన ఎన్నికలలోగాని విద్యావంతులు అయినటువంటి నిరుద్యోగులు మరి సమాజములోవున్న బలహీనవర్గాలవారు ఒక ఆశ పెట్టుకొని మనందరికీ కూడా ఒక శక్తిని యిచ్చారు. ఇప్పుడున్న పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొంటే వారి ఆశయము వెరవేర్చలేమని భయముగావుంది. మనకు బ్లాక్ బెక్ యిచ్చారు. ఈ అయిదు సంవత్సరాలలో వారి ఆశయాలను పూర్తి చేయకపోతే ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ మనుగడకే ముప్పు వస్తుంది. వీటి అన్నింటి దృష్ట్యా శాసనసభ చాలా ముఖ్యమైనటువంటి విషయాలను చర్చించుకొని ఆలోచించుకోవలసిన సమయం వచ్చింది. ఇటువంటి సందర్భములో బడ్జెటులో మంత్రిగారు చెప్పినట్లు నీటి వనరుల విషయములోగాని రుణాల విషయములోగాని విద్యుచ్ఛక్తి విషయములోగాని ప్రత్యేకమైనటువంటి శ్రద్ధ తీసుకోవటముతోపాటు నిరుద్యోగులు అయినటువంటి యువకులకు ఉద్యోగ వసతులు కల్పించడానికి కార్యక్రమము చేపట్టవలసిన అవసరము వుంది. సోషలిస్టు సమాజ స్థాపన మన ఆశయముగా ఉంది. ప్రజలు ఏ సమాజ వ్యవస్థ కావాలని అనుకుంటున్నాడో అటువంటి సమాజాన్ని స్థాపించ

దానికి ఇప్పుడు ప్రభుత్వములో వున్నటువంటి అధినేతలకు కావలసిన చిత్తశుద్ధి ఉంది. మనము కావలసిన చట్టాలు చేయడమేగాదు, యీనాడు ప్రభుత్వం ప్రతాంగములో వున్నటువంటి బ్యూరక్రసీని మార్చవలసిన అవసరము వుందని మనవి చెస్తున్నాను. నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారము చేయడానికి, ప్రజల ఆకాయాలను నెరవేర్చడానికి కనీసము రాబోయే బడ్జెటులో ఆయినా ప్రాముఖ్యము ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఇకపోతే ఎక్యూకేషన్ విషయములో నాదోక సలహా, ట్యుకల్ ఎడ్యుకేషన్ కు ప్రాముఖ్యము ఇచ్చి, ప్రతి గ్రామములో పట్టణములో చదువుకున్నవారికి వుపాధి కలిగే విధంగా ఎడ్యుకేషన్ సిస్టమ్ ను మార్చాలి. అదే విధంగా ఎక్కడయితే నీటి వనరులు వున్నాయో అక్కడ ప్రాజెక్టులను కట్టి అధికో త్వల్లికి కృషి జరుపడముతోబాటు పరిశ్రమలు పెడితే నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారము అవుతుంది. ఈనాడు గ్రామాలలో ఒక రోజు కరంటు వుంటే రెండవ రోజున వుండదు. విద్యుచ్ఛక్తి కొరత వుందని అంటున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయముతో విద్యుత్ కేంద్రాలను నెలకొల్పి విద్యుచ్ఛక్తి కొరతను తీర్చుడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. మన రాష్ట్రము తరచు అభివృద్ధి అనావృష్టిలకు గురి అవుతున్నది. కాబట్టి పన్నుల విషయము ఆలోచించినప్పుడు—పుష్పము నుండి తెనె తీసినట్లుగా—సామాన్య ప్రజల మీద పన్నులు వేయకుండా పెట్టుబడు దారుల నుండి సంపదన పన్నుల రూపములో రాబట్టుకోడానికి ప్రయత్నించాలి. ఓవర్ డ్రాఫ్టు విషయంలో కేంద్రము మీద ఎత్తిడి తీసుకువచ్చి—వర్జీసియా పొగాకు యితరవాటిపైన ఎక్సైజ్ డ్యూటీ వేస్తున్నారు. దానిలో మన రాష్ట్రానికి ఎక్కువ వాటా వచ్చే విధంగా చూచి—ఆర్థిక సహాయము పొందునట్లు చేస్తూ, మన రాష్ట్ర అభివృద్ధికి తోడ్పడుతూ, సోషలిస్టు సమాజ స్థాపనకు కావలసిన కార్యక్రమాలకు రోహదం చేయాలని కోరుతూ మీరు యీ అవకాశము ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ నెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ జి. సోమశేఖర్ (హిందూపూర్) :—అధ్యక్షా, జులాజికల్ సర్వే డిపార్టుమెంటువారు మా అసంతృప్తుల జిల్లాలో కాకుండా మొత్తం రాయలసీమ అంతా పరిశీలించారు. భూగర్భ శాస్త్రజ్ఞులు పరిశీలించిన తరువాత వారు ఇక్కడ చెట్లు లేక 30-40 సంవత్సరాలనుంచి ఎడారులుగా ఉంది యీ ప్రాంత మని ఆ ప్రాంతానికి నిపుణులు చెప్పారు. అది ప్రభుత్వమునకు తెలుసు. రాయల సీమ ప్రాంతములో చెట్లను కొట్టి అడవులను నాశనం చేసి బీడులుగా చేశారు కాబట్టి అక్కడ అడవులను పెంచడానికి తగిన శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. మనకు అయిదుకోట్ల జనాభా ఉన్నారు. ఒక్కొక్కరు ఒక్క చెట్టు నాటినా అయిదుకోట్ల చెట్లు పెంచవచ్చును. అడవులు లేకపోతే వర్షాలు వడవు. నీరు ఉండదు. ఈ విషయమై తగిన శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. తరువాత రిగ్స్ విషయం ఉంది. ఇతర దేశాలనుంచి రిగ్స్ తెప్పిస్తున్నామని కొన్ని రిగ్స్ వచ్చాయని అంటున్నారు. అవి భూమివయిన ఉపయోగించే రిగ్స్. రాయలసీమలోనూ తెలంగాణాలోనూ బావులు పొచ్చుగా ఉన్నాయి. మా హిందూపూర్ నియోజక వర్గములో సుమారు 2480 బావులు ఉన్నాయి. అవి ఎండిపోయిపోయాయి. ఆ బావులు 43-50 అడుగుల లోతున్నవి.

అక్కడ బావులను లోతుచేసే రిగ్స్ కావాలి. అవి ఇంకా తెప్పించ లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు 30-40 రిగ్స్ వస్తాయన్నారు. కాని అవి భూమిపయిన ఉపయోగించేవి అయితే లాభము లేదు. బావులు లోతుచేసే రిగ్స్ కావాలి మాకు. అయిదు ఎకరాలకు ఒక రిగ్ సప్లయ్ చేస్తే కొన్ని లక్షల ఎకరాలు సాగయే అవకాశం ఉంది. రాయలసీమ తెలంగాణా ప్రాంతాలకు జలాధారం లేదు. అక్కడి ప్రజలు బావులద్వారా వ్యవసాయం చేసుకు నివశిస్తున్నారు. పెద్ద పెద్ద రయితులు కూడా కూలిచేసుకుని బ్రతుకుతున్న వర్గీతి ఏర్పడింది. ఈ మూడు నెలల్లోను తరువాత వర్షాలు వస్తాయి కాబట్టి రిగ్స్ తెప్పించి అక్కడ బావులు లోతుచేయించాలని కోరుతున్నాను. జిల్లాకు కనీసము ఒకటి రెండు రిగ్గలయినా సప్లయ్ చేయాలి. రిగ్లకు రయితులు డబ్బు యిచ్చుకోలేరు. వారివద్ద అసలు జీవించడానికే డబ్బు లేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వమే రిగ్స్ తెప్పించి సబ్సిడీ స్కీము ప్రకారం వారికి రిగ్స్ సప్లయ్ చేయించాలని కోరుతున్నాను. తరువాత బాంకింగు విషయం ఉంది. ఇదివరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు 150 బ్రాంచిలు ఓపెన్ చేయాలని చెప్పారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో మూడు మాత్రం పెట్టారు. జిల్లాకు ఒకటయినా ఓపెన్ చేయాలి. డెవలప్ మెంట్ బ్రాంచిలు ఉంటే వారికి జీవులు ఉంటాయి. ఆఫీసర్లు ఉంటారు. వారు ప్రతి బ్రాంచికి పోయి ఒకరోజులో అప్పులు రయితులకు యిప్పించగలరు. కాబట్టి ప్రభుత్వం వారు జిల్లాకు ఒక బ్రాంచి అయినా ఓపెన్ చేసేటట్లుగా చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఈ డెవలప్ మెంట్ బ్రాంచిలు పదిమయిళ్ళకు ఒక్కటిచొప్పున ఓపెన్ చేస్తే డబ్బు రయితులకు ఇస్తే తిరిగి తక్కువలద్వారా వారికి అప్పులివ్వ నవసరం లేదు, ఓవర్ డ్రాఫ్టు తగుతుంది కాబట్టి ఈ విషయం శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. తరువాత ఇరిగేషన్ విషయం ఉంది. మాకు కుశావతి, చిత్రావతి అను రెండు నదులున్నాయి. వాటివల్ల లేపాక్షి చిత్రావరంకు ఉపయోగపడేనదులవి. లేపాక్షి బసవయ్య లేచి రావయ్య అనే సామెత ఉంది మాకు. ఆ రెండు నదులవయిన ప్రాజెక్టు కట్టాలని నాలుగు సంవత్సరాలనుంచి అడుగుతున్నాము. ఆ నదుల ప్రాంతములు బ్రహ్మరందరెడ్డిగారు చూచారు. సర్వేవారు సర్వే చేసి ఆ లెవెల్ ఇన్ స్ట్రుమెంటుస్ కూడ అక్కడ వదిలారు. తొమ్మిది నెలలనుంచి చెప్పతున్నా ఇంకా ఆ పని చేయలేదు. ఆ ప్రాజెక్టువలన 17 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుతో 20 వేల ఎకరాలు సాగు చేయవచ్చు. అది చాలా సులభమయిన ప్రాజెక్టు. ఆ కుశావతి, చిత్రావతి నదులు నందికొండలో పుట్టాయి. ఆ ప్రాజెక్టు కట్టినట్లయితే హిందూపూరు, మడకకిర మొదలయిన ప్రాంతాలకు ఉపయోగపడుతుంది. కాబట్టి ఆ ప్రాజెక్టు త్వరగా ప్రారంభించాలని కోరుతూ తమకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

Sri A. Sriramulu :—Mr. Speaker, Sir, two significant points have been made out by the Finance Minister in his Budget speech. One is the exhibition of separate figures for Telangana and the rest of Andhra Pradesh. The other is in regard to the position of overdraft. I don't know why so much of importance has been given to overdrafts in the Budget speech of the Finance Minister. Overdraft is nothing new to this country and nothing new to the States in this country.

At the Centre, the Central Government has been managing its budgets by resorting to deficit financing. The same process is being adopted and followed by the various State Governments. I consider overdraft need not be taken as an alarming feature. On the other hand, it should be taken as a sign of growth and capacity of the Government to spend money where money has to be spent. But one point I am unable to understand because I have a feeling our accounting system leaves much to be desired. I feel the accounting system of our Finance Department is in great confusion. So many adjustments have to be made; the Central grants and the Central amounts towards various State plans and State schemes have not been adjusted. To quote one example in one department—a small department like the Social Welfare Department right from 1963-64 till to-day moneys that are due to us have not been claimed and necessary proposals have not been sent. I understand very reliably that an amount of 1½ crores of rupees is due from the Government of India towards implementation of State Plan schemes which are partially financed by the State Government and partially met by the Central Government. I am quite sure in most of the other departments also this must be the position. The procedure for claiming adjustment of these amounts from the Central Government is as soon as the work is executed, the Accountant-General will have to give an audit certificate. Necessary proposals will have to be sent to the Central Government. The Finance Department was handling this particular subject till 1967. This has been transferred to the Heads of departments and they are taking it very easy. Till to-day nothing tangible has been done.

I am sure a major portion of this over-draft can be reduced if we take an effective action and speed up our work in preferring that is one thing.

Secondly, this over draft, I feel is largely due to the fiscal policies pursued by the Government of India. The State Government cannot be solely blamed. Price rise, which is the special phenomenon and which is the direct result of the various fiscal policies pursued by the Government of India, has I think, an adverse effect on the State's economy. The State Governments are not having elastic resources. Almost all the avenues of taxation have been monopolised by the centre. The State Governments are obliged to seek assistance through the Finance Commission which examines the question every once in five years. Five years is a very long period. Perhaps in a static society it may be alright. Day after day new developments are taking place. It is impossible and beyond one's comprehension as to how the problems of the State Government can wait for 5 years. I remember a Member of the Fourth Finance Commission made a specific observation that to meet the needs and requirements of various State Governments, a permanent Finance Commission is absolutely essential. I very much wonder why the State Government is keeping silent as far as this particular issue is concerned. The Central Government is behaving like a money lender. When there is no financial discipline of the Centre what right has it got to discipline the State Governments. Mostly the increase in non-Plan expenditure is attributable to the increase in administrative expenditure. Administrative expenditure is continuously rising because prices are rising. Real incomes of employees are going down and the State Government has an obligation

to provide compensation for the price rise in the form of Dearness Allowance. Central Government had increased the Dearness Allowance of its employees at different times and it felt its job was over by simply giving an increase to its own employees. It is practically ignoring the interests of the State Governments and a huge army of employees working in the States. The responsibilities and the obligations of the State Governments are indeed huge. I do not know why the Chief Ministers of the various State Governments are keeping silent. This 'money lender' Policy of the Central Government should be effectively checked. I told, our previous Chief Minister that he should prevail upon the Central Government to take responsibility for D. A. whenever there was a price rise. Every increase in D. A. granted to Central employees should apply to State employees and Government of India must take responsibility to provide financial assistance to the State Governments. That has not been done. I would suggest, in this connection, that all the Chief Ministers should form themselves into a small Trade Union of Chief Ministers and put up an effective demand before Government of India to see that the Government of India does not ignore and neglect the State Governments and put them into an embarrassing position. This is about over-drafts.

Next, our Finance Minister has made a claim that on account of the increase in D. A. the Government has to pay Rs. 4 1/2 crores and Rs. 2 1/2 crores towards arrears. The total is estimated to be Rs. 7 crores. He will kindly excuse me if I challenge this figure. I know the Government is not having statistics in regard to the exact number of employees working in the State. I am asking the Finance Minister to tell me correctly what exactly is the total number of employees working. This figure is not available. I have been asking for this figure for the past 15 years. But this information has not been collected. It is a very sorry spectacle that an employer should spend crores and crores of rupees not knowing what exactly in the number of employees working under his control. This has to be done immediately. I would suggest to the Finance Minister to immediately set up a small Statistical Cell rather than simply play with imaginary figures and invite criticism. That criticism can be avoided if this is effectively done. It is curious. Perhaps, it is customary for every Finance Minister to say something about resources mobilisation. We have to mobilise nearly Rs. 47 crores. I do not know how our Finance Minister will do it. In regard to taxation we have reached the saturation level. The Motor Vehicles Tax is the highest in the State. How he is going to make up Rs. 47 crores is a matter for anybody's guess. Perhaps he would come up with proposals increasing the sales tax and additional taxes. Resource mobilisation should not be customary. I saw a report of some top economists of this country in regard to resources mobilisation of the country to augment our country's economy. I find from that report that the yield from the Agricultural Sector, which contributes a major part to the national income has come down from 1.682 to 0.85. I would suggest that the Government should examine the possibility of taxing the rural rich. Otherwise resource mobilisation is a very big job. Not only that. The Government should demand additional financial powers and should demand for greater financial autonomy. Unless there is Central assistance for a particular item,

I am quite sure, it is impossible for the State Government to meet the pressing demands of the people not to think of the commitments that the ruling party has made. I am only referring to fulfilling the important and bare necessities of the people like providing drinking water this and that. I am asking for a permanent Finance Commission and also asking for greater financial autonomy. I suggest that items like textiles, sugar and various other things on which the Central Government is imposing additional duties, must be brought under the purview of our state sales tax.

Now, about the financial discipline I would like to quote one or two examples. For example, there is the Hyderabad Race Club. I do not think, a Socialist Government can afford to have races and race clubs. Race Clubs are private institutions. Government does not have much control. It has to pay Rs. 20 lakhs to 30 lakhs as betting tax. This is the total amount payable by the Hyderabad Race club, per annum. I reliably understand that this amount, is due to the Government. The Government has very generously converted this amount into a loan to facilitate the Race club to pay it in easy instalments. The ordinary ryot is exposed to coercive methods for having failed to pay a small amount of land revenue. That exactly is the basis for converting this huge amount of Rs. 25 lakhs to Rs. 30 lakhs into a loan. The sooner the Government gets rid of this, the better it would be for the Govt.- and the states,

Secondly, loans to the tune of Rs. 25 lakhs, loans to the value of more than 50% are due from very prominent persons. What steps has the Government taken? It is amusing, if not amazing that the Government has kept the posts of 40 Commercial Tax Officers, 75 Deputy Commercial Tax Officers vacant, does the Govt. want to run the administration efficiently? Unless sufficient care is taken by the Finance Department and unless the Finance Minister takes care sufficiently, I am sure he is bound to be misled. When once he is misled the whole House will get misled.

Similarly Public Works Department is another example. We have 2,000 jeeps in Nagarjunasagar Canals Organisation. The other Circles of the Public Works Department are having 1,500 jeeps. It means 3,500 jeeps are being maintained by the Public Works Department. We are spending on every jeep for the maintenance Rs. 10,000 per annum. I understand in all Departments we have about 12,000 jeeps. Maharashtra which is certainly an affluent State is not maintaining so many vehicles. I do not know why this costly luxury of so many thousands of jeeps in our State. The Hyderabad Government which was considered to be a feudal Government had provided a lumpsum amount to the officers to whom vehicles were supplied towards maintenance and the maintenance was not met by the Government. Here we are maintaining them and for what purpose is it used is another matter that everybody knows. They are not using for Government or official purposes. They are largely used for private purposes — for marriages, for going to cinemas, etc. Most of the Ministers indent upon the Contractors, Engineers, etc. whenever they have function at home. This is a bad precedent. I do not know how it is going to be checked. It is an item of wasteful expenditure.

I shall go to one more item of wasteful expenditure. Recently, an office known as Pay and Accounts Office has been opened. This office is supposed to pre-audit bills, i. e. pay bills of many people working in Hyderabad City. This was done by the Accountant General who wanted pre-audit by the State Government. Some time during 1971 this idea entered the mind of an officer of Finance Department and he is responsible for all this. Some-how, he went to the Finance Minister and the Chief Minister and got their approval. So at present Rs. 32 lakhs expenditure is unnecessary on this office. I could atleast appreciate if this Office which has been opened could provide employment to our State people. All the persons working in the Accountant General's Office were brought here and they are being given an increase of 33 1/3% over their usual Central pay scales why has this particular office has been opened? This particular office has been opened merely to provide a sort of continuance of stay in Hyderabad city to an I. A. & A. S. Officer. I request the Finance Minister to investigate this matter.

I request the Finance Minister to go through all these issues. Otherwise, I am sure in the coming budget, many more manipulations will creep in. I would request the Government to immediately bestow attention on the particular matter of accounts. Unless our accounts are correct, there is no point in being guided by figures that have circled here. There should be a greater financial autonomy to the State. Otherwise, we must have courage to say to Government of India that shall continue this overdraft, come what may, and we are not going to cut the size of the Plan.

It must be at Rs. 105 crores and we must put pressure. If necessary, a Resolution may be placed before the House and we shall unanimously approve this resolution demanding the Government of India not to ask for repayment of this overdraft and to treat the entire overdraft as loan. With this suggestion, I resume my seat. Thank you Sir.

శ్రీ డి. రంగరావు (పొన్నూరు) :—అధ్యక్షా, మన ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన వోట్ ఆన్ అకౌంట్ డాంట్లో ఒక వాక్యము మాత్రము చాలా చక్కగా చెప్పారు. “పరిపాలనా వ్యవస్థను నిర్దుష్టమైనవిధంగా నిర్ణయించాలి”. ప్రభుత్వము యిది చేయగలిగితే, నిజంగా ఆ రోజు చాలా మంచి రోజు, పవిత్రమైన పరిపాలనను మేము ఏర్పాటు చేసుకొంటున్నాము అని సంతోషించడానికి వీలుంటుంది. ఈ “నిర్దుష్టమైన” అనే పదాన్ని దీనిలో చేర్చినందుకు చాలా అనందం. కాని ఆ సమయము ప్రభుత్వము ఎప్పుడు తెస్తుంది. మేమే గాక బహుశా మంత్రివర్గము కూడ తాపత్రయపడుతుందని నేను విశ్వసిస్తున్నాను. అదే విధంగా మనము అవలంబిస్తున్న విధానానికి ప్రజలు యచ్చే మద్దతుతో ఈ సమస్యలను సవ్యంగా పరిష్కారము చేయగలుగుతాము. ఎన్నికలలో ప్రజలు ఈ విధానాలపట్ల, తమ అభిమానాన్ని సుస్పష్టంగా చేకూరని యిందులో కన్పించింది. మరి ప్రభుత్వము చేస్తున్న విధానాలను చాలా సక్రమమైనవిగా భావించి అసెంబ్లీలోని కాంగ్రెస్ మెంబర్స్ ను ఎన్నుకొన్నట్లయితే, మిగతా 88 నియోజక వర్గాలలోని ప్రజలు దానికి భిన్నంగా తీర్పు యిచ్చారు అంటే అప్రాంతాలలో మాత్రము కాంగ్రెస్ పట్ల అభిమానం లేక పోవడానికి కారణాలు ఏమిటో

ప్రభుత్వము దానికి సరియయిన సమాధానము ఇవ్వవలసియుంటుంది. ఈ రకంగా మనము సర్వసాధారణంగా యీ ఎన్నికల గారడీ విధానాన్ని చూచు కొంటూ ఉండవలసినదే. నిజంగా ఏ శాఖల మీద ఎంత డబ్బు ప్రభుత్వము ఖర్చు పెడుతుందో, అధి సక్రమంగా వినియోగము అవుతుందా లేదా అనే సమస్య యిటు మంత్రివర్గము, అటు ఉన్నతాధికారులు పరిశీలిస్తున్నారా అంటే అది శూన్యము. ఏ. డబ్బు. డి. శాఖలో కొన్ని నిర్మాణాలకు పునాదులు కూడ ఉండవు కాని పై నల్ బిల్లు కూడ తయారవుతాయి. అటువంటప్పుడు నిర్దుష్టమైన ఒక పథకాన్ని, ఒక విధానాన్ని మనము ఏదో తయారు చేస్తున్నాము. అంటే అది ఎంతవరకు నిజమో మంత్రివర్గము ఆలోచించాలి. ముఖ్యంగా యీ సంవత్సరం కరువు కాటకాలకు గురికావటం కారణంగా మినిమం కరెంట్ ఛార్జీలు వసూలు చేయవద్దు అని ప్రభుత్వమే ఆదేశాలు ఇచ్చినప్పటికీ, బహుశా ప్రజలను తృప్తి పరచడానికి అలాంటి ఆదేశాలు ఏర్పడుతున్నాయేమో గాని, నిజానికి ఆ ప్రాంతాలలో ఖచ్చితంగా వసూలు చేస్తున్నారు మినిమం ఛార్జెస్. అంటే ప్రభుత్వము ప్రజలకు ఒకటి చెప్పి, ఇంకొక విధంగా అధికారులకు ఇన్స్ట్రక్షన్స్ ఇస్తున్నారా అనే సందేహము కలుగుతున్నది. లేకపోయినట్లయితే అచరణలో ప్రభుత్వ ఆర్డర్లకు భిన్నంగా మినిమం ఛార్జెస్ ఎందుకు అధికారులు వసూలు చేస్తున్నారో అది ప్రభుత్వము చూడవలసి యున్నది. మరకు డబ్బు కావాలి. కాని ఆ డబ్బు ప్రజల కొరకు వినియోగించుకోవాలి గాని మనము యీ కల్లు, సారాయి ద్వారా వసూలు చేసే కోటానుకొట్ట డబ్బు ప్రజల కొరకు ఇవ్వము. వారు త్రాగి చస్తూ ఉంటే కూడ మనము దానిని నెగ్లెక్ట్ చేస్తూ ఆ డబ్బును ప్రజాభివృద్ధి కొరకు వెట్టడం లేదు అంటే చాలా వింతగా ఉన్నది. యీ రోజు కల్లు గురించి దేశమంతా, మన రాష్ట్రములో, ప్రత్యేకించి తెలంగాణాలో ఎంతో ఆందోళన ఉన్నది. ఏవో మందులు కలిపి కల్లు తయారు చేయబడు చున్నందువలన దానిని త్రాగి అనేక చోట్ల జనం చస్తూ ఉన్నారు అనే విషయము ప్రభుత్వానికి తెలియదా, అధికారులకు తెలియదా? ఎందుకు యిలా చేస్తున్నారో తెలియడం లేదు. అప్పుడప్పుడు వార్తా పత్రికలలో వింటూఉంటాము. ఢిల్లీలోను, మద్రాసులోను, వార్మిన్ త్రాగి చచ్చారని. మరి మన రాష్ట్రములో యీ కల్లు, సారాయి త్రాగి చచ్చిన వాళ్ళ సంగతి నిజంగా ప్రభుత్వ దృష్టికి రావడం లేదా, వచ్చివుంటే ఏమి చర్య తీసుకొన్నారనే సంగతి ఒకసారి యీ సభకు తెలియచేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, యీ కల్లు విషయంలో యిదంతా కుంభకోణం. చిన్న వారి నుంచి కోటికొద్దలవరకు కూడా ఎక్కువ మత్తు పదార్థాలు కలిపి, లతలు, కోట్లు గడిస్తూ ఉచ్చుప్పటికీ, యీ విషయంలో అధికారులు తమ జేబులు నింపుకోవడం తప్ప ప్రజలు ఆరోగ్యాన్ని కాపాడడం కోసం ప్రయత్నం చేయని పక్షములో ప్రభుత్వము ఎందుకు కఠినమైన చర్య తీసుకోవడం లేదో బోధపడడం లేదు. ఇప్పుడు ఎకసైజ్ శాఖకు మంత్రిగా ఉన్నటువంటి మహేంద్రనాథ్ గారు, మద్యపాన నిషేధము కావాలని కోరేటటువంటివారు. కనీసం వారు మద్యపాన నిషేధము చేయక పోయినా పోయింది గాని యీ మత్తు మందులు కలిపి ప్రాధాలు హరించేటటువంటి కల్లును ఆయన నిరోధిస్తే వారి మంత్రిత్వము పార్థకము అవుతుందని

వారికి తమ ద్వారా వినయపూర్వకముగా మనవిచేస్తున్నాను. సేల్స్ టాక్సు విషయంలో జరుగుతున్న లీకేజీ మీ కందరకూ తెలియనిదా? సేల్సు టాక్సు ఆఫీసర్స్ ముందుగా తమ మామూళ్ళ విషయం చూసుకొంటారు: ఆ తరువాత సేల్సు విషయం. తాలూకాలలో జిల్లాలలో మీరు రైడ్స్ చేసి పేలాది డబ్బు వుచ్చుకొని తరువాత నామినల్ గా ప్రభుత్వానికి వసూలు చేస్తున్నారు. వీరిని ప్రభుత్వానికి పెంపుడు కొడుకుల్లా భావించక తప్పదు. వీరిపైన తగిన చెక్ ప్లకు ప్రభుత్వం తగిన శ్రద్ధ తీసుకొనుటలేదు. మైనర్ యిన్ రిగేషన్ విషయంలో చూస్తే సహితబ్లి ప్రేమలా ఉన్నది. తెలంగాణా ప్రాంతం మంత్రులు మైనర్ యిన్ రిగేషన్ శాఖను చేపట్టి కూడ తెలంగాణా ప్రాంతానికి సరైన సేవ చేయలేదు. ఇప్పుడు మైనర్ యిన్ రిగేషన్ ఎక్కువగా తెలంగాణా ప్రాంతములో ఉన్నది. ఇప్పుడు గౌ. గోపాలనాయుడు గారు ఆశాఖను చేపట్టారు. వారికి మీ ద్వారా సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను, తెలంగాణా యిన్ రిగేషన్ సమస్యలను కుణ్ణంగా అర్థం చేసుకొని కేవలం మేజర్ యిన్ రిగేషన్ మైనర్ యిన్ రిగేషన్ అనే విధంగా కాకుండా చిన్నచిన్న నీటివనరులు ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండేవి సాధ్యమైనంత త్వరలో నిర్మాణానికి పూనుకోవాలని తెలంగాణా మంత్రులు ఆ గౌరవం ఎక్కువగా తెచ్చుకొనక పోయినా మీరైనా తెచ్చుకొంటారని విశ్వసిస్తున్నాను. కొల్లాపూరు తాలూకాలో జల్లెటిప్ప ప్రాజెక్టు 7½ లక్షలకు ఎస్టిమేటయి తదివాత రివైజుడు దానిలో 14 లక్షలు అయినది. వదిసార్లు టెండర్లు పిలుస్తున్నారు వెనకపడేస్తున్నారు. ఇదేమైనా రాజకీయ సమస్యయా, ఏమీ కనబడటం లేదు; లేక ఆర్థికమా, అది తెలియుటలేదు. ఈ మంత్రులు దానిని బయటకుతీసి సాధ్యమైనంత త్వరగా ఈ జేక్ వర్క్ ఏరియాస్ కు సంబంధించిన ప్రాజెక్టు వెంటనే నిర్మాణం చేస్తారని విశ్వసిస్తున్నాను. రోడ్స్ విషయంలో చూస్తే మా కొల్లాపూర్ రోడ్స్ చాల దుస్థితిలో ఉన్నవి. కొల్లాపూరుకు మైలు దూరములో చిన్న వాగున్నది. 15, 20 వేలతో కల్వర్టు కట్టవచ్చును. దానికి ఎన్ని సంవత్సరాల నుంచి ప్రయత్నం చేసినా కావటం లేదు. ఎస్టిమేట్స్ అవుతాయి, వై ఆఫీసుకు పంపిస్తారు, కాని అది కావడం లేదు. ఎస్టిమేట్స్ అయిన తరువాత ఏ కంట్రాక్టర్స్ కైనా యిచ్చి పది కాకపోతే 20 పర్సెంట్ తీసుకొన్నా బాగుంటుంది గాని ప్రజలకు అత్యవసరమైనవి యిటువంటి చిన్ననైనా చేయకుండాపోతే గరిబీ హటాయిస్తామంటే ఎట్లా నమ్మేది? పెద్ద పెద్దవి నాగార్జునసాగర్, పోచంపాడు, అవ్వర్ సీలేరు ఇవే మనం చెప్పకోవాలి. అంతేకాని ప్రజలకు దినదిన సమస్యలుగా ఉన్న చిన్న చిన్న నిర్మాణాలు పూర్తి చేయలేకపోతున్నాము. గ్రామాలలో యంతవరకు మంచినీటిశావులు తీయించలేకపోతున్నాము. మనిషికి వాయువు తరువాత నీరు అవసరం. నీరు లేకపోతే ప్రజలు అల్లాడిపోతారు. ఇక్కడి మైదరాబాదులో కొన్ని గంటలు నీరులేక పోతే కరెంటు లేకపోతే అల్లాడతారు. గ్రామాలలో త్రాగడానికి నీరేలేక బాధ పడుతున్నారు. ఈ ప్రభుత్వమేనా సోషలిజం తెచ్చేది అని మొఖాలు తిప్పకు పోతున్నారు, మరి యీ ప్రభుత్వం నిర్దిష్టమైన విధానాలు అమలుజరుపుతుందని ఎట్లా అనుకోవాలి? శ్రీకైలం ప్రాజెక్టుకింద 92 గ్రామాలు మునిగిపోతాయి. మరి అక్కడి ప్రజలు పట్టలా? ఒక చెట్టుపోతే యింకొక చెట్టుకు ఎగిరిపోవడానికి?

వారి పునరావాసం విషయం ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేస్తోంది. వారికి కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వాలి. ఇంతవరకు దానిసంగతే లేదు. ఆ విషయంలో ఒక కమిటీ వేసి ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చి చేసినా అది ఆగిపోయింది, మళ్ళీ అట్లాగే ఉన్నది. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టుక్రింద మునిగిపోయే గ్రామాల ప్రజల పునరావాస సౌకర్యములు శ్రద్ధ తీసుకు చేస్తారని కోరుతున్నాను. మీరు ఆశించే సోపలిష్టు సమాజస్థాపన చేయాలంటే కరప్షన్ కొరకు ఒక మంత్రిని ఏర్పాటు చేయండి. కొందరు మంత్రివర్గములో చేరలేకపోయామే అని బాధపడుతున్నారు. ఆశాను ఏర్పాటుచేసి యిచ్చి పని చేయనివ్వండి. కరప్షన్ అంతమొందించగలిగితే తప్ప కుండ ప్రజలకే మేలు చేసినవారమవుతాము. నాకు యీ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షులకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, వోట్ ఆన్ అకౌంట్ యిటు మొత్తము బడ్జెట్ సమర్పించబడింది, ఇది మొత్తము గాలి ఎటు వీస్తుందో తెలుసుకొనడానికి వీలవుతుంది. ఒకే సంవత్సరం బడ్జెట్ తో మొత్తం దేశంలో ప్రజల పేరరికం తీరిపోయి అంతా ఒక్కసారి స్వర్గతుల్యం అవుతుందని ఆశించాము. కాని ఒక కొత్త విషయం ఉన్నది. ఈసారి జరిగిన ఎన్నికలలో ఒక కొత్తరకమైన, సోపలిష్టు సమాజం స్థాపిస్తామనే పేరుతో ఎన్నో రకాల వాతావరణం ఆశలు కలుగజేయబడ్డాయి అనేకమంది నమ్మారు. కాని యీ బడ్జెట్ చూస్తే పాత వరవడిలోనే ఉన్నది కాని కొత్త ఏమీ కనబడుటలేదు. మొత్తంగా చూస్తే దీనిలో కేంద్రం మీద అధారపడటం పెరుగుతోంది. ప్రజల మీద భారాలు యింకా పెరుగుతుంటాయి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చాల మందకొడిగా జరుగుతుంటాయి. స్థూలంగా చెప్పాలంటే తీవ్ర జర్మిక రాజకీయ సంక్షోభం యొక్క భూస్వామ్య ప్రభుత్వం యంతకంటే ఎక్కువ ఏమీ చేయలేదనేది స్పష్టం. ఇప్పుడు వోట్ ఆన్ అకౌంట్ లో ప్రవేశపెట్టిన పద్దులు పాస్ కాకతప్పను. ఈ సందర్భంలో కొన్ని ప్రధాన విషయాలు సత్వరంగా పరిష్కారం చేయాలని కోరుతు మీ ద్వారా మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. గ్రామ సీమల్లో సన్యత్యామల విప్లవం బ్రహ్మాండంగా జరుగుతోందంటున్నాను. అయితే ఒకవిషయం. గ్రామాలలో వ్యవసాయ కార్మికులు తీవ్ర దుస్థితిలో ఉన్నారు. వారి సంఖ్య 1980-81 లో 28 శాతం అయితే 70-71 లో 37½ కు పెరిగింది. వారి వేతనాల విషయంలో రోజుకు పావలా డబ్బులు సంపాదించుకొనడం కూడ చాల కష్టముగా ఉన్నది. వారికి చాల నికృష్ట వేతనాలున్నవి? వారి వేతనాల గురించి ఒక సంఘము కూడ వేసి సవరించారు.

మామూలుగా ఐదేళ్లకు ఒకసారి పరిశీలించిన పద్ధతి ప్రకారంగా ఇదివరకు ఇచ్చినటువంటి వేతనాలను పరిశీలించటానికి పూనుకోవటం లేదు. ఇప్పటికైనా రెండవ వ్యవసాయ కార్మికుల వేతనాల, పరిశీలక సంఘాన్ని నియమించి, ఆ వ్యవసాయ కార్మికుల కనీస జీవితావసరాలను ప్రాతిపదికగా చేసుకొని వారి వేతనాలను పునర్ నిర్మాణం చేయాలని కోరుతున్నాను. వ్యవసాయ కార్మికుల జీతాలు అయిదు విషయంలో ఒక నిర్దుష్టమైన యంత్రాంగం పెట్టి దాని బాధ్యత అప్పగించాలి. ఇండస్ట్రియల్ వర్కర్స్ కొరకు ఏ రకంగా చేస్తున్నారో అదే

రక మైన యంత్రాంగాన్ని దీనికి కూడ ఏర్పాటు చేయాలి. అడవి భాగంలో తునికాకు కార్మికులకు నిర్ణయించిన కూలి రేట్లు చాలా నికృష్టంగా ఉన్నవి. వారు పోరాడి సాధించినటువంటిది - 100 ఆకులుగల 4 కట్టలకు 10 పైసలు అయితే ఇప్పుడు నిర్ణయించింది 6 పైసలకు దాటటం లేదు. ఇది అన్యాయము. దానిని గురించి ఘనరాలోచన చేయాలి. రాష్ట్ర విద్యార్థి ఫెడరేషన్ నుంచి నాకు ఒక సమాచారం అందింది. ఈ సంవత్సరం బాక్ వర్క్ క్లాస్స్ స్టూడెంట్స్ కు స్కాలర్ షిప్స్ కాలేజీలలో ఇంతవరకు ఇవ్వలేదు. అది తొందరగా ఇచ్చే విషయం చూడాలి. కొండజూతి ప్రజల అభివృద్ధి పథ్యంలో ఒక మాట చెప్పాలి మా జిల్లాలో ఒక ప్రత్యేక పరిస్థితి ఉంది వారికి అప్పుడప్పుడు ఆ లోన్స్ అని, యీ లోన్స్ అని పంచుతున్నారు. వారియొక్క పునాది దుస్థితి లొలగాలంటే వారికి కావలసిన భూవసతి, వాటికి నీటి వసతి. అక్కడ రిజర్వు ఫార్వెస్ట్లో అనేక చెరువులకు కుంటలకు నిర్మించటానికి అవకాశాలు ఉన్నవి. ప్రభుత్వం దానిని ప్రత్యేక డ్రయిన్ గా తీసుకొని చేపడితే వారి పరిస్థితి బాగుపడుతుంది, వారి దుస్థితి పోతుంది. వారికి 10 గు.లు అప్పులు ఇవ్వటం మంచిదే. అది పెంచాలి. కేవలం దాంతో వారి సమస్య పరిష్కారం కాదు. వారి సంక్షేమంకోసం మీరు వారికి 10, 5 గు.లు ఇచ్చి సహాయం చేసి తెచ్చుకొనే పేరు కొద్దో గొప్పో ఉన్నప్పటికీ—నక్కలైట్స్ ను అణచే పేరుతో అక్కడ పోలీసు డిపార్టుమెంట్ వారు అనుసరించే పద్ధతి వల్ల — వారు సానుభూతి పొందలేకుండా ఉన్నారు. మీరు వారికి డబ్బు ఇచ్చిరాగానే పోలీసు డిపార్టుమెంట్ వారు వెళ్ళి వాళ్ళను చెబ్బలు కొట్టేటప్పటికీ—మీరు చేసిన సహాయానికి వాడుమంచి సానుభూతి పొందే పరిస్థితి లేకుండా ఉంది. తీవ్రమైన అసంతృప్తి వారిలో ఉంది విచక్షణారహితంగా పోలీసులు వారిపైన చేస్తున్న నిర్బంధాన్ని అపించటానికి తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకోవాలి. వారు బహిరంగంగా చెబుతున్నారు—చెట్లలో ఉన్న వారిని మేము కదలించలేము; మమ్మలను చెట్లలో ఉన్న వారిని కదిలించలేరు, కాని ఊళ్లలో ఉన్న వారిని పోడించాకా తంతాము అని తంతున్నారు—అని. ఆ విధంగా పోలీసువారు గ్రామీణ ప్రజలను తీవ్రంగా బాధ పెడుతున్నారు. పోలీసు డిపార్టుమెంట్ రాజకీయ కక్షతో అక్కడ ఉన్న ఉద్యమాన్ని అణచటం కోసం పూనుకొంటున్నది. నా వియోజక వర్గంలో మా పార్టీ కార్యకర్తలు సుమారు 800 మందిని కేసులలో ఇరికించారు. సుమారు 3, 4 సంవత్సరములనుంచి నెక్యూరిటీ కేసులు, అండర్ సెక్స్ 107 నడవబడు తున్నవి. ముల్లంపల్లి అనే గ్రామంలో 50 మందిపైన—అందులో 70 ఏళ్ళ వృద్ధులపైన కూడ—కేసులు పెడితే సుమారు 15 రోజులక్రితం ఒక వృద్ధుడు చని పోయాడు. మూడు సంవత్సరాలపైన దాటుతున్నది. ఏక పక్షంగా పెట్టబడిన కేసులు. ఎదుటిపక్షం లేదు. ఈ రోజువరకు సాక్ష్యం లేదు, విచారణ లేదు. అయినా వారిని 50, 100 మైళ్ల త్రిప్పి ములుగు, ఏటూరు, వాగారం మొదలైన దూర ప్రాంతాలకు త్రిప్పి చాలా అవస్థలపాలు చేస్తున్నారు. కేవలం పక్షపాత దృష్టితో వ్యవహరిస్తున్నారు. ఎదుటి పక్షం దౌర్జన్యం చేస్తుంటే—వారిమీద కంప్లెయింట్ చేసినప్పటికీ—ఆ ఎదుటి పక్షంమీద ఏ విధమైన కేసు లేకుండా పోతున్నది. అది బోతుగా విచారించాలి. పోలీసు ఘాత దుర్మార్గంగా

ప్రవర్తిస్తున్నదో చెప్పటానికి ఒక చిన్న సంఘటన తెలియజేస్తాను. ఇది ములుగు తాలూకాలో డిశంబరు 12, 14 తేదీలలో జరిగింది. అక్కడ సుమారు 20 మందిపైగా అరెస్ట్ చేయబడ్డారు. వారిని ములుగు కాంప్ లో, రాయన గూడెం కాంప్ లో పెట్టి హింగిస్తుంటే ఆ సంగతి జిల్లా కలెక్టర్ కు, ఇతర అధికారులకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారులకు, మంత్రులకు కూడా చెప్పటం జరిగింది. వెంటనే కలెక్టర్ సబ్ కలెక్టర్ ను పంపారు. వారు 16వ తేదీ వెళ్ళి ములుగులో తెలుసుకొంటే—యీ అరెస్ట్ చేయబడిన వ్యక్తుల జాడ చెప్పబడలేదు. వారు చాలా తిప్పలుపడి రాయనగూడ కేంప్ చేరుకొనేటప్పటికి—ఆ సబ్ కలెక్టర్ కు డిప్యూటీ కలెక్టరుకు అక్కడ ఉన్న ప్రజలు తాము తిన్న డెబ్బలు, వారి పిపులమీద ఉన్న తీవ్రమైన చిత్రహింసల గుర్తులు చూపించి బోరున పడ్డారు. ఆ సబ్ కలెక్టరుగారు విచారణ జరిపి, వారిని విడిపిస్తామన్నారు. తిరిగి వారు వాపసు వచ్చారు వారు వాపసు వచ్చిన 2 గంటల లోపల సర్కిల్ గారు అక్కడకు వెళ్ళి—అధికారులు వస్తే—వారితో మేము డెబ్బలు కొట్టామని చెబుతారా—అని మళ్ళీ వివరీతంగా డెబ్బలు కొట్టారు. అదేరాత్రి మళ్ళీ వారిని తీసుకువచ్చి ములుగులో దాచి ఎవరికి అగుపడకుండా చేశారు. మళ్ళీ 18వ తేదీ అదే సబ్ కలెక్టర్, డిప్యూటీ కలెక్టర్ వచ్చి అక్కడ వెదికినా వారు దొరకలేదు. చివరకు అధికారులు వాపసు వస్తున్న సమయంలో యీ ములుగులో ఎవరికీ తెలియకుండా దాచబడిన నిర్బంధితులను వెంకటాపురం కేంప్ కు తరలిస్తుంటే దోవలో కలిశారు. అంతా కలిసి వెంకటాపురం కేంప్ కు వెళ్ళారు. మళ్ళీ ఆ నిర్బంధితులు తమకు జరిగిన అన్యాయం చెప్పకొని గోడు గోడున పడ్డారు. ఇక్కడ ఉన్న మంత్రులు ఆ కలెక్టర్, సబ్ కలెక్టర్ ను విచారణ చేస్తే జరిగిన అన్యాయం తెలుస్తుంది. చివరకు పోలీసు అక్కడ అధికారులనుకూడా ధిక్కరించి ఎంత నీచంగా ప్రవర్తించింది అన్నది దీనినిబట్టి తెలుస్తుంది. ఐ. ఎ. ఎస్. ఆఫీసర్స్ లాంటి అధికారుల ఎడలనే పోలీసు ప్రవర్తన ఆ రకంగా ఉంటే, ఇక సామాన్య ప్రజల ఎడ ప విధంగా ఉంటుందో నేను చెప్పనక్కరలేదు. వేజ్ బోర్డు రికమెండేషన్స్ అన్ని డిపార్టుమెంట్స్ వారు కార్మికులకు చేస్తున్నారు. కాని అవి స్టాట్యుటరీ కావనే ఉద్దేశ్యంతో వాటిని అమలు జరపటానికి ప్రభుత్వం బాధ్యత తీసుకోవటం లేదు. అది మంచిది కాదు. వేజ్ బోర్డు వేయటానికి కార్మికులు పోరాటం చేయవలసి వస్తోంది. ఆ వేజ్ బోర్డు రికమెండేషన్ను అమలు జరపటానికూడా మళ్ళీ పోరాడవలసి వస్తున్నది. ముఖ్యంగా మోటార్ ట్రాన్స్ పోర్టు వర్కర్స్ విషయంలో ఆ విధంగా ఉంది. వేజ్ బోర్డు సిఫార్సులను ఖచ్చితంగా అమలు జరిపేటట్లు చూడాలి. అవి స్టాట్యుటరీ అవుతుందా, కాదా అన్న దృష్టితో కాకుండా వాటిని స్టాట్యుటరీగా భావించి అమలుజరపాలి. ఈ మధ్య గవర్నమెంట్ సర్వెంట్యుకు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఇంటిరియమ్ రిలీఫ్ గ్రేడ్ ప్రకారం ఇచ్చారు. పి.డబ్ల్యు.డి. వారికి పి. డబ్ల్యు. డి. వర్క్ చార్జ్ కంటిన్ తెన్సివర్కర్స్ కు మాత్రం ప్లాట్ గా 7 రు.లు పెంచారు. మిగిలిన ఉద్యోగులకు ప విధంగా అయితే వారిగ్రేడ్స్ ప్రకారం 7 టు 15 రూపాయలు ఇస్తున్నారో, వారికి కూడా అదే విధంగా ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. మా నియోజకవర్గం నర్సంపేట నియోజక వర్గంలో పాకాళి చెరువు ఉంది.

అదిచాలా పెద్ద చెరువు. 12 వేల ఎకరాలకు పైగా సాగు అవుతుంది. అక్కడ 8 వేల ఎకరాలు సంవత్సరం నుంచి పడవాపడి ఉంది. నీటి వనరులు లేవు. పై న ఉన్న వాగును మలిస్తే గ్యారంటీగా నీటి వనతి ఏర్పడుతుంది కాబట్టి అది తప్పకుండా చేయాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు : — అధ్యక్ష మహాశయా, ఈ వోట్ ఆన్ ఎకౌంట్ లో పెద్ద విశేషం ఏమీలేనట్లు కనబడుతున్నది. ఆర్థిక మంత్రిగారికి ట్రైమ్ లేక, ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపించలేదని అనుకుంటున్నాను. తెలంగాణా బడ్జెట్, తెలంగాణాకు అయ్యే లెక్కలు వేరే చూపించినారు. వేరే లెక్కలు చూపించి సంతమాత్రమున దాని ఇంపాక్ట్, దాని ప్రభావం ప్రజలపైన ఏమి పడుతుంది అన్నది ఆలోచించాలి. మనం సోషలిస్టు సమాజాన్ని స్థాపించే విధంగా, మన పోలిటికల్ కన్విక్షన్ ప్రతిబింబించే విధంగా ఆ బడ్జెట్ తయారు చేయాలి. మనం విడిగా వ్రాసుకొన్నంత మాత్రమున అది మన ప్రజలమీద ప్రభావం పడక పోతే మనం అది వ్రాసుకొన్నా లాభం లేదని అభిప్రాయపడుతున్నాను. బహుళా ఆర్థిక మంత్రిగారికి ట్రైమ్ లేక ఇవన్నీ చేయలేక పోవచ్చును. వచ్చే బడ్జెట్ లో ఇది దృక్పథంలో ఉంచుకొని చేస్తారని అశిస్తున్నాను. మనకు వచ్చే ఆదాయంలో రెవిన్యూ పెరుగుదల—పన్నులద్వారా—150 లక్షలు అన్నారు. అమ్మకం పన్ను 902 లక్షలు అన్నారు. సేల్స్ ట్యాక్స్ సామాన్య ప్రజలు కట్టవలసి ఉంది. ఇన్ కమేట్యాక్స్ పెద్దవారు, గొప్పవారు కట్టేది. మనం పన్నులు పాచ్చిస్తుంటే—బ్లాక్ మనీ తయారవుతున్నది. బ్లాక్ మనీ పెరుగుతున్నది. మనం పన్నులు వేసేటపుడు బహు జాగ్రత్తగా ఉండాలి. ఆ విషయం గమనించక పోతే బ్లాక్ మనీ పెరుగుతుంది. ధనవంతులదగ్గరనుంచి ఎక్కువ ధనం ఉంటే లాగవద్దని కాదు; మనం అన్ని విషయాలు ఆలోచించి చేయాలని నా మనవి.

మైనర్ యిరిగేషన్ మనం చూస్తున్నాము. ప్రాజెక్టుగాని తక్కిన విషయాలు ఏమైనాసరే మనం ఒకసారి ఒక ఎస్టిమేషన్ వేసిన తరువాత దానిని ఆచరణలో పెట్టక రివైజ్డ్ ఎస్టిమేషన్ అంటున్నారు. మా ప్రాంతంలో నిమ్మపాలి మూలవాగు ప్రాజెక్టు యున్నది. 82 లో శాంక్షన్ ఆయింది. 15 లక్షలది 20 లక్షలు ఆయింది. కాని పని ఏమీ కాలేదు. 10 లక్షలకు తయారైంది యివ్వాలి 22 లక్షలు అంటే 12 లక్షలు గవర్నమెంటుకు నష్టంజరిగినట్లేగదా ? మనం పని చేసేది ఏదో త్వరగా చేస్తే ప్రభుత్వానికి లాభం అవుతుంది. ప్రజలకు లాభం అవుతుంది. అటువంటిది జరిగేది చూడాలి అని మనవిచేస్తున్నాను.

నూలు ధర విపరీతంగా పెరిగిపోయింది. చేనేత కార్మికులు తీసుకువచ్చి సేసిన బట్టధర పెరగలేదు. దానిపైనే వారి జీవనం ఆధారపడి ఉంటుంది. నూలునుగురించి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోకపోతే వేలాది చేనేత కార్మికులకు జీవనంలేకుండా పోతుంది. నూలు గురించి తదితరమైన కంట్రోల్ వాటిగురించి మనం సరైన చర్యలు తీసుకొని ఆములుచేయకపోతే బడ్జెటులో ఎన్ని మనం వ్రాసుకొన్నా మన విధానాలపైన ప్రజలకు విశ్వాసం ఉండదు, మన సిద్ధాంతాలపైన విశ్వాసం ఉంచి ప్రజలను మనం గెలిపించినారు అనుకుంటే వారికి అటువంటి విశ్వాసం ఉండాలి అంటే గవర్నమెంటు సరైన చర్యలు తీసుకొని

కార్యక్రమాలు చేయాలి. లోయర్ మానేరు ప్రాజెక్టు తీసుకొన్నారు. పోచంపాడు ప్రాజెక్టు తీసుకొన్నారు. ఎక్కడిదాకా నీరుపోతుంది. ఏ గ్రామాలనుంచి పోతుంది, అనేది విచారించి ఒక పరియానుంచి పోతుంది అనుకొన్నది యింకొక పరియానుంచి పోతున్నప్పుడు అది లాభదాయకమైన స్క్రిము కావచ్చు ఇతరులకు కూడ సంతృప్తి కలిగించాలంటే ఆ పరియాకు లిప్టు యిరిగేషన్ గాని మరేదైనా పరిష్కార మార్గం చూపించి అటువంటి సౌకర్యాలు కల్పించకపోతే మనమీద వారికి విశ్వాసం పోతుంది. కాబట్టి ఈ విషయంలో లాభదాయకమైన స్క్రిమా రెమ్యూనరేటిక్ స్క్రిమా అనేది భావించకుండా యిటువంటి విధానాలు అమలు పరచాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు చెప్పతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—అధ్యక్షా, మొట్టమొదట నేను ఒక విషయాన్ని హెచ్చరించదలచుకొన్నాను. ఈ రాష్ట్రానికి ఎగ్జిక్యూటివ్ అథారిటీలో ఉన్నటువంటి మంత్రివర్గంలో ఒక్కొక్కమంత్రిపైన సంవత్సరానికి లక్షల రూపాయలు మనం ఖర్చుపెడుతూ ఉన్నాము. ఆ సందర్భంలో ప్రజాస్వామికంలో ప్రజల సొత్తుపైన తన విద్యుత్తద్వారాన్ని నెరవేర్చవలసిన మంత్రి ప్రథమ శాసనసభలో కూర్చుని ఈ సమావేశాలలో పాల్గొనడానికి తగినటువంటి శిక్షణ ఎందుకు పొందలేదని అడుగుతున్నాను. ఈ శాసనసభకు బాధ్యుడే కాకుండా ఈ శాసనసభకు అతిక్రమించి తాను అధికారాన్ని చలాయించేటప్పుడు కోట్లకొలది ప్రజలపైన తనయొక్క హోదాను చలాయించ చేసేటటువంటి మంత్రి ఒక నెల కాలేదు శాసనసభకు ఎన్నికై, కొద్ది రోజులుకాలేదు మంత్రి అయి, తనమీద లక్ష రూపాయలు ప్రజల సొత్తు వినియోగించబడేటప్పుడు కూర్చోలేదంటే సిగ్గు కాదా? 219 మంది సభ్యులు మాకు కలరు. దానిని బట్టి అధికారాన్ని చలాయిస్తున్నాము. అదే మా డెమోక్రసీ, అటువంటి డెమోక్రసీకి మేము వారసులం. మేము ఈ దేశంలో సోషలిజం, సోషలిస్టు వ్యవస్థను, ధనిక పేద తారతమ్యం లేకుండా నిర్మించే శక్తి మంతులం. మేము అధికారులం అందరు లొంగిఉండాలి అని చెప్పేటటువంటి పార్టీకి ఈ నాడు కనీసమైనటువంటి శిక్షణ ఉండి ఈ శాసనసభలో కూర్చొనక్కరలేదా అని అడుగుతున్నాను. 219 మంది సభ్యులు కలిగినటువంటి పార్టీ లెక్క పెట్టేటట్లయితే కనీసం 80 మందికూడ లేరు. ఇది ప్రజాస్వామికమా అని అడుగుతున్నాను. నాలుగు నెలలకు కావలసినటువంటి డబ్బు కేటాయించ మని పై నాన్స్ మినిష్టరుగారు కోరినారు. ఆ వని అయిపోతే వని అంతా అయి పోయింది. శాసనసభచేసే వని లేదు. నాలుగు నెలలకు కావలసినడబ్బు వోట్ ఆన్ అక్కౌంట్ పాస్ చేయాలి. కాన్స్టిట్యూషన్ ప్రొవిజన్ బట్టి పూర్తిగా చర్చించడానికి అవకాశం లేదు కనుక, కనీసం 40 రోజులు చెల్లించాలి. ఆ అవకాశం లేదు. మార్చి నెల ఆఖరులోవల పాస్ చేయాలి. పాస్ జరుగుతుంది 40 మంది మనుష్యులు అక్కడ ఉంటే సరిపోతుంది. ఒక్కొక్క సభ్యుడు ధనిక వర్గ ప్రతినిధిగాను, పేదవాడు అయితే ధనిక వర్గ మద్దతుతో ఈ శాసనసభ సభ్యుడుగా తయారయ్యేటప్పుడు 80 వేలనుంచి లక్ష రూపాయలవరకు ఖర్చు పెట్టాలి. ఎవరి పైన ఈ పెత్తనం? అన్న మో రామచంద్రా అని అలమటించే

కార్మికులు, కర్షకులు. పేదప్రజానీకంపైన గదా అని అంటున్నాను. వేలాది ప్రభుత్వం ఉద్యోగస్తులవయిన గదా అంటున్నాను. కనీసం విద్యుత్తు ధర్యాన్ని ప్రజాస్వామిక సూత్రాన్ని పాటించలేనటువంటి ప్రభుత్వం ఏ వద్దతిలో ఈ డబ్బును వినియోగిస్తుంది అడుగుతున్నాను. ఒక తంత్రంద్వారా ఒక మంత్రంద్వారా ఒకవిధమైన గారడీద్వారా ప్రజాస్వామికం పేరుతో ఈనాడు ఈదేశంలో పరిపాలిస్తున్న ని ప్రభుత్వంపైన నెపం పేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం ధనికవర్గ ప్రభుత్వం ఈ ప్రభుత్వం పెట్టుబడిదారుల ప్రభుత్వం. ఈ ప్రభుత్వం భూస్వాముల ప్రభుత్వం ప్రభుత్వోద్యోగులను పీడించే ప్రభుత్వం శ్రామికులను సామాన్య ప్రజలను పీడించే ప్రభుత్వం, ప్రజలతరపుననిలబడి అడిగేటటువంటి ప్రతిపక్షంయొక్క నోరుని కేట్టటటువంటి ప్రభుత్వ-గారడీ కబుర్లు చెప్పి ఈనాడు ఈ రాష్ట్రాన్ని ఏ సంవత్సరాలు పరిపాలన చేయాలనుకొన్నటువంటి ప్రభుత్వం ఈనాడు ఒకబడ్డెటు ప్రసంగంతో వచ్చి పై నాన్ మినిష్టర్ గారు ఈ నాలుగు మాటలతో ఈ మధ్యంతర బడ్డెటు సభామోదానికి సమర్పిస్తున్నానని అన్నారు. నాలుగే మాటలు యింకెక్కువ మాటలులేవు. నాలుగు మాటలుచెప్పి మనముందు పడవేశారు అంటే—దానిలో వ్రాసిన అరళం ఈయన వ్రాశాడా అని అడుగుతున్నాను. ఉద్యోగులు వ్రాసిన దానికి ఆయన సంతకంపెట్టి యిక్కడ పడవేశాడు. ప్రతి పైస కూడ గమనించాలి. ప్రతి డిపార్ట్ మెంటును కూడ గమనించాలి. ఈనాడు ఏవిధంగా పనిచేస్తున్నది. దానిలో ఉన్న వర్క్ స్వభావం ఏమిటి? దానిలో ఉన్న డబ్బు ఏ వద్దతిలో వినియోగం అవుతుందని పరీక్షించమని హెచ్చరిస్తున్నాను. ఈ డబ్బు అంతా దుర్వినియోగం అయిపోతుందని కూడ నేను హెచ్చరిస్తున్నాను. రాజకీయ గారడీ, తెలంగాణ సమస్య విషయంలో ఖచ్చితంగా మేము లెక్కలు తేల్చివేశాము. తెలంగాణ వద్దలు వేరుగా వేశామట అన్నారు. తెలంగాణ వద్దలు కాదు. తెలంగాణ పేరుతో రాజకీయ నాటకాన్ని అడి పదవుల పెంపకానికి పూనుకొన్నటువంటి వ్యవహారం అని చెబుతున్నాను. తెలంగాణ పేరుతో ఆ ఆఫీసర్స్ మధ్య ఆఫీసర్స్ కు, ప్లాఫ్ మధ్య ప్లాఫ్ కు బేధాలు కల్పించి తద్వారా ఏ సంవత్సరాలు రాజకీయ నాటకం ఆడాలని అనుకొన్నారు. ఈనాడు తెలంగాణ కార్మికుడు తెలంగాణ కార్మికుడుగా ఉన్నాడు. అతని ఆదాయం రోజుకు అణా. ఆంధ్రకార్మికుడి ఆదాయం రోజుకు రెండుఅణాలు. ఈవద్దతిలో తెలంగాణకార్మికుడు తెలంగాణ కార్మికుడుగా ఉన్నాడు. తెలంగాణ ఉద్యోగి అప్పలతో సతమతమవుతున్నాడు. ఆంధ్రఉద్యోగి అప్పలతో సతమతమవుతున్నాడు. వాళ్ల సమస్య ఏమి పరిష్కరింపబడలేదు. మేము మామూలుగా ఎక్కడికి అక్కడ లెక్కలు వేశాము అని చెబుతున్నారు. కాబట్టి ఉపాధ్యక్షమహాశయా, ఇది తెలివితక్కువగా వ్రాసింది కాదు, బుద్ధిపూర్వకంగా, ఇక్కడ శాసనసభను మోసగించాలని, ఏదో ఒక గారడీద్వారా ప్రజానీకాన్ని మోసం చేయాలని, తమ అధిపత్యాన్ని చెల్లించాలని, తమ వర్గ అధిపత్యాన్ని చలాయించు కోవాలని చేస్తున్నటువంటిదనే నెపాన్ని నేను ఈ ప్రభుత్వంపై మోపుతున్నాను.

ఇకపోతే, ఓవర్ డ్రాఫ్టు. “70-71 లో 18 కోట్ల 88 లక్షలకు ఓవర్ డ్రాఫ్టు. చిట్ట చివరికు యీ ఓవర్ డ్రాఫ్టు 118 కోట్ల 8 లక్షలకు చేరుకున్న దనుకుంటాను. అసలు ఈనాడు బడ్జెట్ గే యొక్క ప్రెసిన్చుల్ ఏమిటి? ఇక్కడ ఏ ఐటమ్ అయితే పాస్ అయిందో ఆ ఐటమ్ క్రిందనే ఖర్చు పెట్టాలి; ఏ ఐటమ్ అయితే అదనంగా ఖర్చు పెడుతున్నారో అది పాస్ ముందుకు తీసుకురావాలి. ఏ ఐటమ్ మిగల్చుకూడదు; ఏ ఐటమ్ క్రింద పాస్ యొక్క ప్రెజెన్ట్ లేకుండా అదనంగా ఖర్చు పెట్టకూడదు ఎక్కువ ఖర్చు పెడితే అది సెర్వైనియోగం కావాలి. ఆ మొత్తానికి హాస్ యొక్క ఆమోదం పొందాలి. అది లేకుండా, యీ నాడు యంతమొత్తం ఓవర్ డ్రాఫ్టు-అప్పుల ద్వారా యీ ప్రభుత్వం వ్యవహారం సాగించిందంటే-యీ సొత్తు అంతా ఎక్కడిది? ఇదంతా పేదవారి సొత్తు. నూటికి 90 మంది పేదవారి సొత్తును ఈ ప్రభుత్వం దుర్వినియోగం చేసిందని నేను హెచ్చరించాలి. 70-71 నుండి యీ మూడు సంవత్సరాలు మనం చూసినట్లయితే ఆదాయం పద్దు క్రింద 298 కోట్ల 28 లక్షలు వచ్చింది. ఇక 71-72 లో వచ్చినది- 327 కోట్ల 98 లక్షలు వచ్చింది; 72-73 అంచనాలు 344 కోట్ల 70 లక్షలు కాబట్టి ఈ ఆదాయం అంతా ఎక్కడి నుండి వస్తున్నది? సామాన్య ప్రజలను సీడించే గదా ఈ ప్రభుత్వం ఈ ఆదాయాన్ని సంపాదించినది? కష్టంచే ప్రజలు, తినడానికి తిండిలేని ప్రజలు, అధి ధరలతో సతమతమవుతున్న ప్రజలు నిరద్యోగంతో బాధపడుతున్న ప్రజలు పీరినుండి ఈ అదనపు మొత్తాన్నంతా ఈ ప్రభుత్వం సంపాదిస్తున్నదన్నమాట. ఈ ఓవర్ డ్రాఫ్టుతో కూడిన, మానపు బడ్జెటును యీనాలుగు మాటలతో పాస్ చేయమని అర్థికమంత్రి మనముందుకు వస్తున్నాడు. వీరు విధించబోయే ఈ పన్నులు, సంపాదించబోయే ఈ ఆదాయమంతా ఎవరి నుండి? నేను ఇంతకుముందు చెప్పినట్లుగా పేదవాడినుండి, చిన్నవాడి నుండి. అది ఈ బడ్జెటు యొక్క నిజస్వరూపం. ఈ బడ్జెటును ఏ పద్ధతిలో ఆమోదించాలి? అని నేను అడుగుతున్నాను. ఈనాడు ఈ పాలకవర్గం చెప్పేది సోషలిజం ఆచరించేది దోపిడి విధానం. ఈ పాలకవర్గం చెప్పేది ప్రజాస్వామికం, ఆచరించేది అరాచకం. అందు వలన, ఏ పద్ధతిలో, ఏ నూత్రాన్నిబట్టి యీ మొత్తాన్ని ఆమోదించవలసి ఉంటుంది? అయితే, వీరికి మూర్ఖపు మెజారిటీ వుంది. మూర్ఖపు మెజారిటీ వున్నా, తమ తమ నియోజకవర్గాలలో ప్రజలకు అనేక వాగ్దానాలుచేసి యిక్కడకు వచ్చినా, ప్రతిపక్షం చెప్పే విషయాలను కూడా వినడానికి వీరు నోచుకోవడంలేదు. ఇటువంటి అరాచకాన్ని ఈ ప్రభుత్వం స్థాపిస్తున్నది. ఈ ప్రభుత్వం ఏ విధంగా అరాచకాన్ని స్థాపిస్తున్నదో గవర్నరుగారి ప్రసంగంపై మాట్లాడుతూ నేను చెప్పాను. తమ పార్టీలో అరాచకాన్ని స్థాపిస్తున్నది; పదవి నే పరిధానంగా పెట్టుకుని, పదవిలో వున్నవారు పదవిలేనివారిని నొక్కి, లొంగడిచి పెత్తనం చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. పదవిలో లేనివారు పదవిలో వున్నవారిని త్రోసిరాజనే విధానం అవలంబిస్తున్నారు. ఇద్దరూ కలిసి ప్రజానీకాన్ని ఏడిపించడానికి పూనుకుంటున్నారు ఇక్కడ ప్రతిపక్షంలో ఒకరికొకరికి మధ్య పోటీలు పెట్టవచ్చు. ఆశలు చూపించవచ్చు, గత అయిదు సంవత్సరాలలో యీ పాలకవర్గం ప్రతిపక్షంలోని మనుషులను కొన్నది. ప్రతిపక్షాన్ని చీల్చి చెండాడినది. సోషలిజం కవచాన్ని చూపి, గారడీచేసి వ్యవహరిస్తున్నది. ప్రతిపక్షాన్ని అణగద్రొక్కుతున్నది. ఇది రెండవ మార్గం.

మూడవ మార్గం - లంచంయిచ్చి, లాలించి, బెదిరించి కౌగిలించుకుంటున్నది. శ్రామికవర్గం పోరాటం సాగిస్తే అణగద్రొక్కడం యీ విధంగా చేస్తున్నారు. ఇందులోవున్న మనుషులు కోటిశ్వరులు, పెద్దమనుషులు, ఇందులో వున్న మంత్రులు కోటిశ్వరులు, పెద్దమనుషులు. మంత్రి అనేవ్యక్తి మొదట శాసన సభకు బాధ్యుడు ఆ విషయం మరచిపోగూడదు. తానుకూడ ఒక నియోజక వర్గంనుండి ఎన్నుకోబడి వచ్చినటువంటివాడు. శాసనసభ్యుడుగా ప్రజలచే ఎన్నుకోబడివచ్చిన అతనికి యిక్కడ మంత్రి కావడానికిమాత్రం ఎన్నికలేదు. మూర్ఖపు మెజారిటీనిబట్టి, గవర్నర్ లీడర్ అన్నతరువాత, తనలో వున్న కుతంత్రాన్ని, బూతుర్బాన్నిబట్టి, నాయకుడు పార్టీలో వర్గాలనుబట్టి ప్రాప్తును బట్టి మంత్రులను తయారుజేసుకుని అమాయకమైన శాసనసభ్యులను నైరివాళ్ళ క్రింద తనవెంట తిప్పుకునే పరిస్థితి అందరికీ తెలుసు. ఇటువంటి వ్యవహారాలలో నేను కోరేది ఒక్కటే. మీరు ప్రజలకు అనేక వాగ్దానాలుచేసి శాసనసభ్యులుగా ఎన్నుకోబడి యిక్కడకు వస్తున్నారు. ఇక్కడికి వచ్చినతరువాత మీరు చూడవలసినది బ్లాక్ మార్కెటింగ్ నుకాదు, కాని వారు చూస్తున్నది అదే. ఇక్కడకువచ్చి నూడ్ డాన్సెస్ చూస్తున్నారు, ఇక్కడకువచ్చి తాగి తందనాలాడు తున్నారు. ఉపాధ్యక్ష మహాశయా, మీకుతెలుసు యీ హోదా అన్నది వచ్చిన తరువాత, ఆ నాలుగురోజులూ హోదా వెలిగించుకోవాలని నాతోటి మనిషిముందు మీరు చీవాట్లు తినవలసివస్తుంది. అసలు ఆ పదవియొక్క ఆశయమేమిటి? దానిద్వారా నెరవేర్చవలసిన కార్యక్రమమేమిటి? కులతత్వంతో, ధనతత్వంతో, మోసంతో యీ దేశాన్ని పాలించాలనే కుతంత్రంతో యీ వోట్ ఆన్ ఎక్సాంట్ తో వచ్చారు. ఈ నాలుగు మాటలతో నాలుగు మాసాలకు దీనిని ఆమోదించమని అడుగుతున్నారు, కాని మేము చెప్పేది వినే ఓపికకూడా లేని యీ మంత్రులను మీరు దింపాలని నేను అక్కడి సభ్యులను పోచురిస్తున్నాను. ఎందుకంటే యిది మీ చేతుల్లోవుంది. మీకు వేలమంది వోట్లు వేశారు. అది ఏ మార్గంలో మీరుచేసినా, వారు ప్రమాణంగా వోట్లు వేశారు. అయిదు సంవత్సరాలు ప్రజలు వుండమన్నారు. వారికి మీరు వాగ్దానాలుచేసి యిక్కడకు వచ్చారు. చాలామంది కొత్తవారు. రిటర్న్ అయినారు. చాలామంది డబ్బువున్నవారు రిటర్న్ అయినారు. ప్రజలు యిప్పుడు ఎంతో ఆశిస్తున్నారు. ఆశించి, కొత్తసరుకును తీసుకొచ్చారు అనుకున్నాం. అందుచేత, పార్టీ సంకుచితత్వానికి పూనుకోకుండా, ప్రజలు ఏ మాటలనునమ్మి యిక్కడకు పంపించారో దానిని నెరవేర్చడానికి పూనుకోండి. ప్రతిపక్షం కన్స్ట్రక్టివ్ గా సజెషన్స్ యిస్తుంది. అన్ని విషయాలమీద ఎప్పటి కప్పుడు ఎంత సమయం అయినా చర్చించడానికి సిద్ధంగా ఉంటుంది. రోజుల తరబడి చర్చించడానికయినా సిద్ధంగా ఉంటుంది. ప్రతిపక్షం చెప్పేది శ్రద్ధగా, ఓపికగా వినడానికి తయారుగా ఉండాలి. పబ్లిక్ ఫినాన్సెస్, పరిపాలనా విధానం, ప్రొడక్షన్, ఎక్స్ పోర్ట్, యీ విషయాలన్నింటినైనా సుస్పష్టంగా చర్చించడానికి సిద్ధంగావున్నాం. కాని, ఒక నైతిక ధర్మంవుంది. ఈ శాసన సభలో సభ్యులుగా మనం కోట్లకొలది పేద ప్రజలకు మనం బాధ్యత వహించే

వారము, ధనికవర్గం, పెద్ద భూస్వామ్య దోపిడి వర్గాల ప్రతినిధులు యీ పాలకవర్గం ఏ పనులనూ పరిష్కరించదు అని నేను హెచ్చరిస్తున్నాను కోట్లాదిగా వున్న రాష్ట్ర ప్రజలను జానిసలుగా చేశారు. దేశంలో ఆలోచించే వర్గాన్ని జానిసలుగా చేశారు. ఏ తరగతి, ఏ వర్గం వారిని చూచినప్పటికీ కూడా అలోచించేవారిని, కష్టించేవారిని జానిసలు క్రింద చేసి సంవత్సరాలూ పరిపాలించాలనే వ్యవహారానికి యిక స్వస్తి చెప్పవలసివుంటుంది. ఈ శాసనసభలో వున్న 287 మంది సభ్యులనూ నేను మంత్రులను మినహాయించి ఒక హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. ఈనాడు వారు గుండెమీస చేయిచేసుకొని వారు చేస్తున్న ద్రోహం, చేస్తున్న మోసం—యీ దేశాన్ని రాష్ట్రాన్ని మానసిక, ఆర్థిక, నైతిక జానిసత్వానికి తెచ్చినదానిననుంచి విముక్తి చెందమని కోరుతున్నాను. బయట వందలకొలది, వేలకొలది వున్న కార్మికులు, కర్షకులు, మధ్యతరగతి ప్రజలు, గవర్నమెంటు ఉద్యోగులు పోరాటాన్ని సాగిస్తారు, వారిని లొంగదీస్తారు. ఈబడ్డలు సంపూర్ణమైన లోపభూయిష్టమైన బడ్డటు. ఇది ప్రజలపైన అధిక భారంవేసే బడ్డటు. ప్రజలు తినేలిండి ఎక్కువధరకు అమ్మేబడ్డటు. అవినీతిని, అరాచకత్వాన్ని పెంపొందించే బడ్డటు యిది. దీనిని ఎదిరించని మనిషి యీ శాసనసభలో ప్రజాస్వామికవాది కాదని నేను హెచ్చరిస్తున్నాను. అందుచేత నేను దీనిని ఎదిరిస్తున్నాను.

(శ్రీ ఎం. నానాదాస్ :—అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్డటును బలపరుస్తూ నేను కొన్ని మాచనలు చేస్తున్నాను. నేను 1952 లో పార్లమెంటు సభ్యుడుగా ఎన్నికైనాను. 1952 లో పార్లమెంటులో ఏలాంటి బడ్డటు ప్రవేశ పెట్టారో సరిగ్గా అలాంటి బడ్డటునే యీనాడుకూడా యీ అసెంబ్లీలో ప్రవేశ పెట్టడం అంటే చాలా విచిత్రంగా వుంది. ఈ బడ్డటు పెట్టుబడిదారీ విధానం, భూస్వామ్య విధానం ఎల్లకాలం కొనసాగించే బడ్డటుగా వున్నది. ఇది ఏమాత్రంకూడా సోషలిజాన్ని స్థాపించే—సోషలిస్టు సమాజాన్ని స్థాపించే బడ్డటు కాదని నేను అనవలసి వస్తోంది. సోషలిస్టు సమాజాన్ని స్థాపించే బడ్డటును—ఒక క్రొత్త మార్గాన్ని ఇకమీదటనైనా వెతకవలసి యున్నది. గత 20 సంవత్సరాలనుంచీ ఏ బీటెన్ ట్రాక్ లో నడుస్తున్నామో, ఏ భూస్వామ్య విధానం, పెట్టుబడిదారీ విధానంలో బడ్డటులు ప్రవేశ పెడుతున్నామో అదేవిధంగా యిప్పుడుకూడా వున్నది. ఇప్పుడైనా దానికి స్వస్తి చెప్పాలి. 1971 వ సంవత్సరంలో పార్లమెంటుకు మిడ్ టరమ్ ఎలక్షన్లు జరిగాయి. ఆనాడే ఇందిరాగాంధీ దేశంలో సోషలిస్టు సమాజాన్ని స్థాపించబోతోందని యీ రాష్ట్రంలో వున్న మంత్రులకుకూడా తెలుసు. ఈ శాసనసభలో వున్న సభ్యులకుకూడా తెలుసు. అయినా, ఒక్క సంవత్సరం అయినతరువాతకూడా సోషలిస్టు విధానాన్ని రిఫ్లెక్ట్ చేసేవిధంగా యీ బడ్డటు లేదంటే నిజంగా విచారకరమైన విషయం. ఇకమీదటనైనా క్రొత్తవిధంగా బడ్డటును తయారు చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. తరువాత, ఓవర్ డ్రాఫ్టు అనేదానిని గురించి చాలా మంది మూట్టాడారు. డెవలప్ మెంట్ డెఫిసిట్ పైనాన్నిగు ఎంత అవసరమో డెవలప్ మెంట్ ప్లేటుకు ఓవర్ డ్రాఫ్టుకూడా అంతే అవసరం. ఓవర్ డ్రాఫ్టు అనే భూతాన్ని చూపించి ఎకానమీ ఎఫ్లెట్ చేయాలని ఆర్థికమంత్రిగారు చాలా తహతహ పడుతున్నట్లుగా తెలుస్తోంది. ఓవర్ డ్రాఫ్టు అనేది మనలను ఉరికండానికి ఎక్కించే

సమస్య కాదు, ఇది అవసరమైనది. ఒక రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బడ్జటుకానీ, దేశ బడ్జటు కానీ డబ్బుకోసం ఏదైనా చూడకూడదు, డబ్బు లేదనే సమస్యయే ఉండకూడదు. ఏ యే పనులు చేయాలి, ఏ యే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు పెరవేర్చాలి అని పథకాలు వేసుకొని వాటికి కావలసిన డబ్బుంతాకూడా ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి అధికారం ప్రభుత్వానికి ఉన్నది. అంతేకానీ, డబ్బులేక యీ పథకాలను వేయలేదు, ఎకానమీ ఎఫెక్టు చేయాలి అని చెప్పడం అంత మంచిది కాదనీ, అది మనం చేయవలసిన పని కానీ ఆర్థికమంత్రిగారికి విన్నవిస్తున్నాను. దేశ సంపదను అభివృద్ధి చేయాలంటే డెవలప్ మెంటు స్కీములు ఎక్కువగా ఉండాలి. ఈ బడ్జటులో చూస్తే పరిపాలనా నిర్వహణ విధానానికే మూడువంతుల డబ్బు ఖర్చు చేస్తున్నాము. డెవలప్ మెంటు స్కీములకు ఒకభాగం ఖర్చు చేస్తున్నాము. ఇకమీదట యిట్లా కాకుండా డెవలప్ మెంటు స్కీములకోసం దేశంలోనున్న ఆర్థిక వనరులను అభివృద్ధి చేయడానికి మూడురెట్లు బడ్జటు పెంచాలనీ, దానికి కావలసిన ఆర్థిక వనర్లు సమకూర్చుకోవచ్చు ననీ మనవిచేస్తున్నాను. అయితే ఎక్కడనుంచి రిసోర్సెస్ వస్తాయని ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రశ్న వేయవచ్చు. దానికి నేను చెబుతాను. ఇప్పటివరకూ మనకున్న రిసోర్సెస్ అన్ని టాప్ చేశామా అంటే చేయలేదు. అగ్రికల్చరల్ ఇన్ కంటాక్సు గ్రేడెడ్ పద్ధతిలో వేయాలని ఎప్పటినుంచో చెబుతున్నారు. కానీ, పెద్ద పెద్ద భూస్వాముల మీద యీ ట్యాక్సు యింకా పడలేదు. అగ్రికల్చరల్ ఇన్ కంటాక్సు వేసినట్లయితే యీ రాష్ట్రానికి దాదాపు 20 కోట్ల రూపాయలు వస్తుందని నా అంచనా. ఇప్పుడు రెవిన్యూపద్ధతికింద 20 కోట్ల రూపాయలు నిండుతున్నాయని చెబుతున్నారు. 33 వ సంవత్సరంలో వున్న ధరలకంటే యీనాడు ధాన్యం ధరలు 20 రెట్లు పెరిగాయి. అంటే ధరరూపంలో ధాన్యం ధరలు 20 రెట్లు పెరిగాయన్నమాట. అయితే రెవిన్యూ 20 రెట్లు మనం పెంచామా లేదా అనేది ఆలోచించమని నేను మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. శిస్తుకూడా 20 రెట్లు పెరగాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :—ఎంత పొలం దాటినవారికి యీ భూమిశిస్తు పెంచాలంటారు ?

శ్రీ ఎం. నానాదాస్ :—చిన్నరైతులమీద భూమిశిస్తు అసలే వేయకూడదు. పది ఎకరాలలోపుండే రైతులమీద పన్నులు వేయకూడదనేది నా సిద్ధాంతం. పెద్ద పెద్ద భూస్వాములమీద అగ్రికల్చరల్ ఇన్ కంటాక్సు గ్రేడెడ్ పద్ధతిలో వేయాలనీ, భూమిశిస్తుకూడా వారికి పెంచాలనీ నా మనవి. శరువాత కమర్షియల్ ట్యాక్సు మన రాష్ట్రానికి ప్రధానమైన ట్యాక్సు. దాదాపు 80 కోట్ల రూపాయలు యిప్పుడు వసూలవుతోంది, కమర్షియల్ ట్యాక్సు పనుల్లలో వుండే లూప్ హోల్స్ ప్లగ్ చేసినట్లయితే ఇంకా అవసరంగా 30 కోట్లు వసూలు కావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అట్లాగే ఇన్ కంటాక్సులోకూడా 16-18 కోట్లు అధికం చేయవచ్చునని చెబుతున్నాను. ఎక్స్ యిజు డ్యూటీస్ లోనూ, ఎస్టేటు డ్యూటీస్ లోనూ వుండే లూప్ హోల్స్ ప్లగ్ చేసినట్లయితే దాదాపు 22 కోట్ల రూపాయలు అదనముగా సాధించవచ్చునని చెబుతున్నాను. ఇతర ట్యాక్సులు మరొక నాలుగుకోట్లు సాధించవచ్చు. ఈవిధంగా రిసోర్సెస్ పెంచుకుంటే దాదాపు వందకోట్ల రూపాయలు సులభంగా వస్తుంది. ఈ డబ్బును అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ఉపయోగించాలని నా మనవి. టవర్ డ్రాఫ్టు

గురించి నాన్ ఫాన్సు స్కీములలో ఎకానమీ ఎఫెక్టు చేయాలని మంత్రిగారు ఆశ్చర్యపడుతున్నట్లున్నారు. ఎకానమీ ఎఫెక్టు చేయడంలో ముందుగా సోషల్ స్కీమును తీసుకొంటున్నారు. వెనుకబడిన కులాలకూ, మైగ్రేటులకు, పెద్యూలు తరగతులకూ ఒక బడ్జటు వున్నది. వారికై దాదాపు 12 కోట్ల రూపాయలు బడ్జటులో చూపించారు. కాని యిది చాలా చిక్కువ అని నా అభిప్రాయం. ఈ సంవత్సరం దీనిని కనీసం 20 కోట్లకై నా పెంచాలని నా కోరిక. సోషల్ వెల్ఫేరు స్కీముమీద ఎకానమీ కట్ చేయకూడదని మనవిచేస్తున్నాను. సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించి 7 కోట్ల రూపాయలు ఇస్తున్నదానినుంచి 10 కోట్ల రూపాయలు క్రిందచేట్టుగా ఈర్థిక విధానం కనిపిస్తోంది. సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటుకు ఈ కట్ అప్లయ్ కాకుండా వుండాలని, బాక్ వర్క్ క్లాస్స్ కూ, మైగ్రేటులకూ, పెద్యూలు కాస్ట్స్ కూ యిచ్చే గ్రాంటు అధికం చేయాలని ఆర్థిక మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

నదీ ప్రాజెక్టుల విషయంలో మేము పార్లమెంటులో ఉన్నప్పుడు నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ప్రారంభమైంది. ఇప్పటికీ ఆ ప్రాజెక్టు మా నెల్లూరు జిల్లాకు రావేదు. లాంగ్ టెస్టేషన్ ఉండే రివర్ ప్రాజెక్టుల నుంచి 20-25 సంవత్సరాలా నా ఫలితాలురావు. వందల కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నారు. వాటి ఫలితాలకై ప్రజలు ఈ విధంగా ఎదురు చూడడం భావ్యంకాదు. మన దేశం ఎకానమీకి ఈ వర్ధతి వుంచిది కాదని ఒకటి రెండు సంవత్సరాలలో పూర్తి అయి ఫలితాలను ఇచ్చే చిన్న ప్రాజెక్టులను చేపట్టాలని అనుకున్నారు. ఆ విధంగా నా నియోజకవర్గంలో కనుపూరు కాలవ స్కీముకు సంబంధించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఉండగా తీసుకున్నారు. ఈ రోజువరకు అది పూర్తి కాలేదు. రెండు సంవత్సరాలలో పూర్తి ఐతే కొన్ని వేల ఎకరాలు సాగు దాని ఫలితాలు ప్రజలకు అందుబాటులోనికి వచ్చేవి. శిస్తు ఎక్కువగా వసూలు అయ్యేది. ఇటువంటి వర్ధతులలో చేయకుండా ఏదో సంతృప్తి పరచడానికి దేశం మొత్తంమీద అక్కడా అక్కడా ఒక ప్రాజెక్టును తీసుకుని అది కూడా పూర్తి కాకుండా పోవడమే తప్ప ఫలితాలు ప్రజలకు అందు బాటులోనికి తెచ్చే ప్రయత్నం జరగడంలేదు. ప్రయారటీల విషయంలో కూడా శ్రద్ధ తీసుకొని ఏ ప్రాజెక్టు తీసుకుంటే తొందరగా అవుతుందో దానిని గురించి తగినశ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుకున్నాను. నా నియోజక వర్గములో చిన్న ఓడరేవుకు సంబంధించిన విషయం ఉంది. కృష్ణపట్నం అనేది సర్వేపల్లి నియోజక వర్గంలో రేవుపట్నం. దాని అభివృద్ధికి ఇప్పటికీ కూడా అంచనాలు వేయడం, సర్వేలు వేయడం జరుగుతున్నాయి కాని రేవుపట్నం అభివృద్ధికి ఎలాంటి చర్య తీసుకోలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సంగప్రదింపులు చేసి ఆ సార్దును అభివృద్ధి చేయడానికి తగినకృషిచేయాలని ఆ కృషి త్వరగా చేసినట్లయితే దాని ఫలితాలు మా జిల్లాకు ఒంగోలు జిల్లాకు ఎగుమతులు చేసే విషయంలో సౌకర్యంగా ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. మద్రాసు కూడా 100 మైళ్ల దూరంలో ఉన్న పోర్టు కాబట్టి అభివృద్ధి కావడానికి అవకాశాలున్నాయి కాబట్టి ఆ పని వెంటనే చేపట్టాలని మనవిచేస్తూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన వోట్ ఆన్ అకౌంటును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలను మనవిచేస్తున్నాను. ఎంతవరకు వెనుకబడిన ప్రాంతం, వెనుకబడిన వర్గాలు అనే నినాదాలపై ఎక్కువగా మాట్లాడుతున్నాము కాని బడ్జెటులో వీటి ప్రాధాన్యత మాత్రం ఎక్కువగా కనపడడంలేదు అనిపిస్తుంది. వెనుకబడిన ప్రాంతం అన్నప్పుడు ప్రతి సభ్యుడు రాయలసీమ వెనుకబడిన ప్రాంతం అని ఒప్పుకుంటాడు. అక్కడ చూస్తే తెలంగాణా, రెస్టు ఆఫ్ ది స్టేట్ అని మాత్రమే కనిపిస్తున్నది తప్ప రాయలసీమ కనిపించదు, తెలంగాణాకు ఒక ప్రత్యేక ప్రాధాన్యత ఉన్నట్లు కనబడుతుంది. రాయలసీమను కూడా రెస్టు ఆఫ్ ది స్టేట్ లో కలుపుతున్నారు. దీనివల్ల రాయలసీమను ఒక వెనుకబడిన ప్రాంతంగా ఒప్పుకోవడం లేదని మనకు ద్యోతకం అవుతుంది. తెలంగాణా కంటే కూడా రాయలసీమ చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం. కరవు కాటకాలంటే రాయలసీమ పేరు చెప్పి తరువాత వేరే పేరు చెప్పవలసిఉంటుంది. తమకు తెలుసు రాయలసీమ రాయలసీమ కాదని నేడది రాళ్లసీమ అని. అక్కడ గంజి కేంద్రాలు పెట్టినా రాయలసీమలో రావలసిందే. రాయలసీమ, ముఖ్యంగా అనంతపురం జిల్లా, ఎంతటి వెనుకబడిన ప్రాంతమో మీకందరికీ తెలుసు. రాయలసీమ గంజి కేంద్రాల సీమగా తయారైనప్పటికీ దానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వబోవడం శోచనీయమైన విషయం. వెనుకబడిన ప్రాంతాల విషయం ఇట్లు ఉంటే వెనుకబడిన వర్గాల విషయం. వెనుకబడిన వర్గాలకు బడ్జెటులో ఎక్కువగా ప్రాధాన్యత ఇచ్చినట్లు కనబడడంలేదు. క్రొత్త అంశాలేవి ఇందులోలేవు. వారి అభివృద్ధికి ఏ విధంగా ఉపయోగపడగలమనే దానిపై క్రొత్త విషయాలేమీలేవు. వారికి పరపతి సంఘాల విషయంలోకాని చేతి వృత్తుల విషయంలోకాని ఎట్టి ప్రాధాన్యత ఇవ్వడంలేదు. ఆర్థిక వనరులు కాని సౌకర్యాలు కాని కలిగించడంలేదు ఏ కార్యక్రమం తీసుకున్నా దాని ఫలితాలు ధనిక వర్గాలకే పోతోంది కాని కార్మికులకు, చేతి వృత్తుల వారికి, పివర్స్ కు ఇతర బలహీన వర్గాలకు పోవడంలేదు. పర్సనల్ సెక్యూరిటీపై అప్పులు ఇస్తున్నమనేది నినాదంగానే ఉండిపోయింది. కుటీర పరిశ్రమలకు ఇవ్వాలి అంటున్నారు కాని వారికి అందుకున్నాయా అనేది ఆలోచించండి. వారికి పరపతి సంఘాలు వృద్ధి చేసినప్పుడు కుటీర పరిశ్రమలు వృద్ధి కావడానికి అవకాశం ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. నా నియోజక వర్గమైన నల్లమాడ ప్రాంతం చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం. అనేక సంవత్సరాలుగా నల్లమాడ నియోజకవర్గాన్ని అభివృద్ధి చేయాలని అనేక పథకాలు వేస్తూనేఉన్నారు. ఐనప్పటికీ అక్కడ ఏ విధమైన కార్యక్రమం చేపట్టలేదు. కదిరి తాలూకాకు ఏ విధమైన ప్రాజెక్టు వచ్చే అవకాశంలేదు. తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు ఐనా మరొక ప్రాజెక్టు ఐనా కదిరి తాలూకాకు తోడ్పడే అవకాశం లేదు. అక్కడ వ్యవసాయం పూర్తిగా బావులపైనే ఆధారపడి ఉంది. అక్కడ నదులవల్ల కాని వేరేవిధంగా కాని సౌకర్యాలు కలిగే పరిస్థితి లేదు. కదిరి తాలూకాలో సబ్సిడీ బావులకు అప్పులు ఇస్తే రైతులకు సహకారం చేసినట్లు అవుతుంది. వేరే రకంగా ఏ ప్రయత్నం చేసినా ఆ తాలూకాకు ఉపయోగపడదని మనవిచేస్తున్నాను. అక్కడ వ్యవసాయం బావులపై ఆధారపడిఉంది కాబట్టి విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా కూడా ఎక్కువ అవకాశం కలిగించినట్లయితే అభివృద్ధికి అవకాశం ఉంటుంది. అక్కడి సీ. డి. ప్రాజెక్టు అని ఉంది. మునుగుంట ఎంత ఉందో అంత కూడా సాగుకాకుండా ఉంది. కొద్దిమంది

రైతులకే లాభదాయకంగా ఉండే ఉద్దేశంతో ఆ ప్రాజెక్టు నిర్మించబడిందని అక్కడ సామాన్యంగా అంటూ అనుకునే విషయం. కొంత ఎగువలో కట్టినట్లయితే ఎక్కువ ఆయకట్టు వచ్చే అవకాశం ఉండేదని అనుకునే విషయం సమస్యపై తీసుకువస్తున్నాను. రైతులు దేశానికి వెన్నెముక అంటూంటారు. కాని ఒకవైపు సన్నుల భారంతో రైతులు క్రుంగిపోతున్నారు. వెన్నెముక విరిగిపోయే పరిస్థితి వస్తున్నది. ఎలక్ట్రిసిటీ ఛార్జీను పెంచారు. వైగా సప్లయని కూడా కట్ చేస్తున్నారు. విద్యుచ్ఛక్తి రేటు పెంచి సప్లయని కూడా కట్ చేస్తూ రైతులకు ఏ విధంగా సహాయం చేస్తున్నామనేది ఆలోచించాలి. వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో వ్యవసాయానికి ఉపయోగపడే విద్యుచ్ఛక్తిపై ఎక్కువ రేటు వేసి సప్లయ కట్ చేస్తుంటే ఆ ప్రాంతాలలో పంటలు ఎట్లా పండించగలరు? అగ్రికల్చరు పర్సన్ కోసం చేసే విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయపై టాక్ తొలగించి ఇప్పుడు అవసరముగా పెంచినది రద్దుచేయబోతే రైతులు దెబ్బ తింటారు, వ్యవసాయ రంగానికి చాలా దెబ్బ అని మనవి చేస్తున్నాను. దీనిపై తగిన చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను డెమోక్రసీలో యిండై రెట్టు ఎన్నికల కంటే డై రెట్టు ఎన్నికలు ప్రస్తావమైనవి. సమితులకు జిల్లా పరిషత్తులకు ఇండై రెట్టుగా ఎన్నికలు జరుగుతున్నాయి. దానివల్ల ఆశించినంత ఫలితాన్ని పొందలేకుండా ఉన్నాం. అందుచేత డై రెట్టు ఎన్నికలను పంచాయతీ సమితులకు జిల్లా పరిషత్తులకు వచ్చేటట్లు బిల్లు తయారుచేయాలని వాటికి దోహదం చేయాలని మనవి చేసుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే ఈనాడు ప్రజాస్వామ్యమంతో మరుగుపడ్డది ద్వారా ఎన్నిక ప్రమానకరం, మంచిది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. అసంతృప్తం జిల్లావాసులు చీఫ్ మినిస్టరుగారికి ఒక మెమో రాండం యిచ్చు కున్నారు. తుంగభద్ర ఎగువ కాలువ క్రింద భూములను రెండు తెగలుగా విభజించారు. వెట్ అండ్ యిరిగేటెడ్ వెట్. అది మెట్టప్రాంతం. చోడు భూములలో మెట్టపైరు పెట్టుకోవాలని శాశించినారు. అవి చోడు భూములు పనికిరాని భూములు కాబట్టి నీరు దొరుకుతున్నది కాబట్టి వెట్ లాండ్స్ రెయిజ్ చేసినారు. దానివల్ల పెనాల్టీస్ వేసినారు. పెనాల్టీస్ వేయడం మంచిది కాదని ప్రభుత్వానికి విన్నవించినారు. తిమ్మారెడ్డిగారు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు శాసనసభలో మొర పెట్టుకోగా ఆ పెనాల్టీస్ వేయివ్ చేసినారు. మళ్ళా 1971 లో యిదే సమస్య వచ్చినప్పుడు పెనాల్టీస్ వేయడం సరియైనది కాదని మనవి చేసుకున్నారు. అప్పటి మంత్రిగారు కూడా దానిని వెయివ్ చేసినారు. మళ్ళా పెనాల్టీస్ వేసి వెయివ్ చేసిన సంవత్సరాలతో సహా 1970, 1971, 1972 సంవత్సరాలకు కూడా వసూలు చేయడానికి తాళిదులు యిచ్చినారు. చాలా బాధపెడుతున్నారు. ఆ విషయం గమనించి పెనాల్టీస్ వెయివ్ చేయాలని మనవి చేసుకుంటున్నాను. అసంతృప్తంలో 450 యిండ్లు కాలిపోయినాయి. లక్షల అస్తి నష్టం జరిగింది ఆ విషయం పేపరులోనే వచ్చింది. కాబట్టి ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుని అక్కడ యింటి సౌకర్యం కలిగించి సహాయం చేయాలని కోరుతూ ఈ అవకాశము యిచ్చిన తమకు నమస్కారము చేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి.వి. కె. రావు:—అధ్యక్షా! ఇక్కడ డోర్సు ఉన్నాయి. వాటిని మూసి కాసలా స్పెషల్ బ్రాంచివారిని పెడుతున్నారు. అది బాగులేదు. చాల

సార్లు యంతకుముందు స్పీకరుగారి దృష్టికి తెచ్చాను. విచారిస్తామన్నారు రూమ్ను క్లోజ్ చేయడం బాగానే ఉందిగాని కాపలా ఉంచడం మర్యాదకరముగాలేదు.

శ్రీ ఎన్. రాములు (చలకుర్తి):— అధ్యక్షా! వోట్ ఆన్ అక్కౌంటును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మీ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. నాగార్జున సాగర్ డాం నిర్మాణం సంవర్షంలో వెహిక్యులరు శంకుస్థాపన చేసిన సంవర్షంలో విజయపురి పట్టణమును స్థాపించడం జరిగింది అది పెద్ద పట్టణంగా అయిపోయింది నాగార్జునసాగర్ నిర్మాణము పూర్తి అయిపోయింది. అయినప్పటికీ దాదాపు 30,000 వైచిల్లర ప్రజానీకం నివశిస్తున్నారు. అక్కడ వారికి ఏమీ సదుపాయాలు లేవు. అక్కడ ప్రభుత్వం తరపునగాని ప్రయివేటు తరపునగాని పరిశ్రమలను నెలకొల్పినట్లయితే ఆన్ని విధములా సౌకర్యములు అక్కడ ప్రజానీకానికి కలుగుతాయి. నాగార్జునసాగర్ కాలేజీ భవనం కట్టాలని మొరలు పెట్టినారు. కొన్ని లక్షల ఎక్స్ పెండిచర్ బుక్ చేసినా. ఇప్పుడు ఆపివేసినారు. ఎందువల్లనో కారణం తెలియదు. సాధ్యమైనంత తొందరగా ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ భవనం నిర్మాణము పూర్తిచేయాలి. పెన్షనరలో పాల శీతల కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఇదివరకున్న మంత్రిగారే ఇప్పుడు కూడా వున్నారు. కాబట్టి పెన్షనరలో పాల శీతల కేంద్రాన్ని ఏర్పాటుచేయాలని కోరుతున్నాను. నాగార్జునసాగర్ ఎడమకాలువ క్రింద ప్రభుత్వం దాదాపు 70,000 ఎకరాల భిష్టు యిరిగేషను తీసుకోవాలని నిర్ణయించేసినది. కాని దానికి రెండు స్కీములు మాత్రం లోగడ ముఖ్యమంత్రిగారు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారుండగా ప్రారంభోత్సవం చేసినారు. కాని యింతవరకు డబ్బు కేటాయించినది ఏమీలేదు. తక్షణమే దానికి ప్రావిజను ఏర్పాటుచేసి రెండు స్కీములు వెంటనే తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. అంతే కాకుండా మన ముఖ్యమంత్రిగారు బీడరుగా ఎన్నికయినరోజు సభ్యులను దృష్టిలో పెట్టుకుని వారు చెప్పినది ఏమిటంటే ప్రభుత్వం చాలా ప్రోగ్రెసివ్ ప్రభుత్వము అభివృద్ధిగల ప్రభుత్వం అని చెప్పినారు కాబట్టి దానివల్ల రాష్ట్ర ప్రజానీకం చాలా అన్నివిధాల ఆశతో ఉన్నది. దానికిగాను ఈ ప్రభుత్వం నూటికి 60 మందిని ఇందిరాగాంధీ సిద్ధాంతం ప్రకారం 60 శాతము జాతీక వార్డు క్లాస్స్ కు హరిజనులకు మిగతావారికి అవకాశం యిచ్చారు. ప్రభుత్వం చాలా మార్పు తీసుకురావలసి ఉన్నది. అట్లా మార్పు తీసుకురాకుండాపోతే పేరే పరిణామాలు ఏర్పాటు అవుతాయి కాబట్టి వెంటనే పెద్ద మార్పు తీసుకురావాలి. ప్రభుత్వ విధానములో ఆబ్కారీ కాంట్రాక్టు హక్రాజు పద్ధతి వెంటనే రద్దు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఆబ్కారీ హక్రాజు పద్ధతి దోపిడి పద్ధతి మంచిది కాదు. దానిని వెంటనే రద్దు చేయాలని కోరుతున్నాను. పి. డబ్ల్యు. డి. లో కాంట్రాక్టు పద్ధతి రద్దుచేసి ఆధర్మ ప్రభుత్వం అనే పేరు తెచ్చుకోవాలని మనవిచేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. సోమేశ్వరరావు (నిడుమోలు):— అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖామాత్యులు ప్రవేశ పెట్టిన ఓట్ ఆన్ అక్కౌంటును బలపరుస్తున్నాను. అయితే ఏయే పద్ధతుల వంత అనేది వివరముగా లేకపోవడము కూడ కొంత యిబ్బందిగా వున్నమాట వాస్తవము. ఏమైనప్పటికీ ముఖ్యముగా ఈ నాడు హరిజన, గిరిజన, మైనారిటీ వర్గాల యొక్క సమస్యలు, వారి సాంఘిక సుఖమాన్ని మెరుగుపరచడానికి

పదతిలో ఎక్కువగా ఖర్చుపెట్టి అభివృద్ధిపరచవలసిన అవసరము, జాన్యత ప్రభుత్వము మీద వున్నది. మనము యిచ్చిన హద్దానాలకు చేరుకోయే నిష్ఠాయాలు ప్రజలు మనమీద వుంచిన జాన్యతను స్పష్టతతో పెట్టుకొని చేయాలి. ప్రభుత్వము చేసే సహాయము డబ్బు వున్న వారికే ఎక్కువగా అందుతున్నది. పేద వ్యవసాయ కూలీలు గాని, మన్య కుటుంబీకులుగాని ప్రభుత్వమునుంచి ఆర్థిక సహాయాన్ని పొందాలనుకొంటే ఎన్నో హామీలు కావాల్సి వుంటాయి. దానివల్ల సమాజములో డబ్బు వున్న వారే ప్రభుత్వమునుంచి ఆర్థిక సహాయాన్ని పుచ్చుకోడానికి అవకాశము వుంటున్నది. పేర వర్గాల వారికి ఆర్థిక స్తోమతు తేనెందువల్ల ప్రభుత్వమునుంచి సహాయము పొందలేని పరిస్థితి మైనారిటీ వర్గాలకు కలుగుతున్నది. పారిశ్రామికాభివృద్ధి జరిగినవాడే మధ్యతరగతి వర్గాల ఆర్థికస్థితి మెరుగుపరచడానికి అవకాశము వుంటుంది. నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించడానికి అవకాశము వుంటుంది. గ్రామాలలో ఎంతోమందికి ఇళ్ల స్థలాలు యిస్తామని ఒక కార్యక్రమము పెట్టాము మధ్యలో పంచాయతీరాజ్ ని ఏర్పాటుచేశారు. వాళ్లు కర్రపెత్తనందారులుగా వున్నందువల్ల, పంచాయతీ సమితి స్థాయిలో సమితి అధ్యక్షుల దయాదాక్షిణ్యాల మీద ఆధారపడి వున్నందువల్ల ప్రభుత్వము ఎంత డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నప్పటికి 20 సం.లు అయినా కొంతమంది పేదవారు పొందలేని పరిస్థితి ఏర్పడి, ప్రభుత్వ స్థాయిలో ఫైల్స్ పెండింగ్ లో వున్నవి. పేరవారి కనీస అవసరాలు వుండడానికి ఇల్లు, తినడానికి తిండి, కట్టుకోడానికి గుడ్డ యిచ్చే దానికి ప్రభుత్వము ఆలోచన చేయాలి. ఇళ్ల స్థలాల కేటాయింపులో జరుగుతున్న ఆటంకాలను గురించి ప్రభుత్వము నిష్పక్షపాతముగా ఆలోచించి అవసరము వున్న హరిజన, గిరిజన వర్గాల వారికి ప్రభుత్వమే తీసుకొని వారికి సహాయపడే విధంగా ప్రభుత్వము కార్యక్రమాన్ని రూపొందించాలి. ఆదాయము వస్తుందని ప్రభుత్వమువారు ప్రొహిషనును రద్దుచేశారు. ఈనాడు పెట్టిన కల్లుదుకాణాలవారు కొన్ని విషయాలపై మైన మందులు కలిపి ఎక్కువ లాభాలను సంపాదిస్తున్నారు. రాష్ట్రము మొత్తముమీద ఎంతో దుశారా జరుగుతోంది. దీనివల్ల ప్రజలకు అనేక మైన యిబ్బందులు కలుగుతున్నవి. ప్రజలకు సౌకర్యము కలుగజేసే కార్యక్రమము పోయి హానికరమైన పద్ధతులలో జరుగుతోంది. దీనిని కట్టుదిట్టము చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. లంచగొండితనము విపరీతముగా పెరిగిపోతున్నదని చెప్పవచ్చును. ఏ ఆఫీసుకు వెళ్ళినా లంచము యిస్తేనే పని జరుగుతుంది. ప్రభుత్వము ఎన్నికోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేసినా ఈ లంచగొండితనము సాగినంతకాలము ప్రజలకు ఏమాత్రము ఉపయోగము జరగదు అని మనవిచేస్తున్నాను. లంచగొండి తనాన్ని అరికట్టడానికి ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకొని నిష్పక్షపాతముగా శిక్షించాలి. అట్లా శ్రద్ధతీసుకొని శిక్షిస్తేనే సమాజము శాగువడుతుంది. ఈ విధానము ఇట్లా కొనసాగినంతకాలము ప్రభుత్వము ఎన్నికోట్లు ఖర్చు చేసినా ప్రజలకు ఉపయోగము వుండదు. పంచాయతీరాజ్ లో ప్రయిమరీ హెల్త్ సెంటర్స్ లోని డాక్టర్లకు జీతాలు ఇవ్వడమే కాని అక్కడ మందులుఉండవు. దానివల్ల ప్రజలకు ఉపయోగము లేకుండా ఉంది. ప్రయివేటు డాక్టర్లు శాగువడ్డము తప్ప మరొకటి కన్పించడములేదు. దీనిని ఎందుకు ఏర్పాటు చేసినట్లు? బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు పోతూ పోతూ సమితులకు ఎక్కువ అధికారాలు యిచ్చిపోయారు.

పంతుళ్ళమీద అధికారము చలాయించడానికి, పంతుళ్ళను తమ గుప్పెట్లో పెట్టుకొని వారి యిస్థానుసారము బిల్లులు చేయడానికి అధికారాలు యివ్వడము కోసముచేశాము. ఈ పంచాయతీరాజ్ ప్రజల కోసంకాదు. సాంఘిక సంక్షేమము క్రింద 12, 13 కోట్ల వరకు సమితులు, జిల్లాపరిషత్తులకు పోయిన సంవత్సరం యిచ్చారు. కేటాయించడము జరుగుతున్నది కాని హరిజన, గిరిజన సంక్షేమము కోసము ఖర్చు అవుతున్నదోలేదో చూడరు. సమితులు, పరిషత్తులు ఈడబ్బును జనరల్ ఫండ్స్లో కలుపుకొని ఖర్చుపెట్టుకొంటున్నారు. ప్రభుత్వము యిచ్చే డబ్బుఅంతా వారి సంక్షేమముకోసము ఖర్చు అవుతున్నదో లేదో చూడడానికి సమితులలోను, జిల్లా పరిషత్తులలోను ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటుచేయాలని. కలెక్టరు ఆధ్వర్యముక్రింద వుంచాలని మనవిచేస్తున్నాను. హరిజనులు ఎన్నో సం.లు గా గ్రామానికి వెలువల వుంటూ అంటరానివారుగా, అస్పృశ్యులుగా బానిసలుగా బ్రతుకుతున్నారు. దీనిని అరికట్టాలి. విప్లవాత్మకమైన మార్పులు తీసుకువస్తామని ఎన్నికల టైములో ప్రజలకు చెప్పాము. ప్రజలకు యిచ్చిన వాగ్దానాలను దృష్టిలోపెట్టుకొని తినడానికి తిండి లేని 70 శాతము ప్రజానీకానికి సహాయ పడవలసిన అవసరము వుందని మనవిచేస్తున్నాను. రైతు రాజీఅనక, వగలు అనక కష్టపడి పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర లేదు. యఫ్. సి. ఐ. ఏర్పాటు చేశారు. పంటవచ్చిన రోజులలో ఒక రేటుకు కొని అవేపక్కువ రేటుకు చౌకడిపోల ర్వారా రిలీజ్ చేస్తున్నారు. డెల్టా ఏరియాస్లో కూడ తిండి గింజలు లేని పరిస్థితి ఏర్పడినది. బ్లాక్ మార్కెటు సాగుతున్నది. ఉత్పత్తి చేసిన రైతుకు గిట్టుబాటు ధరలేదు. కన్స్యూమర్స్ కి గాని, వ్యవసాయ కూలీలకు లాభములేకుండా మధ్యదళారి విధానము పెరుగుతున్నది. ఆ బరువు బాధ్యతను ప్రభుత్వము భరించవలసిన అవసరము కలుగుతున్నది. ప్రణాళికా బద్దముగా ఖర్చుచేస్తున్న డబ్బు నడినియోగము అవుతున్నదాఅనేది చూడవలసిన అవసరముఉన్నది. కుటీర పరిశ్రమలు చాలా అవసరము. వ్యవసాయ కూలీలు, మధ్యతరగతివారు, ఆడవారు చేసుకొనే పరిశ్రమలు ఉన్నవి. వారికి ఆర్థిక సహాయం ఎక్కువగాఇచ్చి, వారుఉత్పత్తి చేసినసరుకు మార్కెటులో అమ్ముడుపోయే కార్యక్రమము చేస్తే భాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. అట్లాగే కుటీర పరిశ్రమల కార్యక్రమాన్నికూడా రూపొందించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు ఏ కార్యక్రమం చేసినా ప్రజలు మనమీద వుంచిన గురుతర భారాన్ని దృష్టిలో వుంచుకొని తేయాలని కోరుకున్నాను. ముఖ్యంగా హరిజన సంక్షేమం పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థనుండి తొలగించి వారి యిండ్ల సౌకర్యాల విషయంకాని, ఇతర విషయాలు కాని ప్రత్యేకంగా కలెక్టరుగారి ఆధ్వర్యంక్రింద వుంచితే మంచిదని అభిప్రాయపడుతున్నాను. యల్.ఐ.సి. నుండి పదికోట్లు తెచ్చి హరిజనులకు ఇండ్లు కట్టప్తామని చెప్పారు. ఈ కార్యక్రమాన్ని సమితి ఆధ్వర్యంక్రింద వుంచితే సమితి అధ్యక్షుని అనుచరులకే లాభం కలుగుతుంది కాని వ్యాయంగా సఫర్ అయ్యేవారికి ఎలాంటి లాభం కలుగదు కనుక కలెక్టరుగారి ఆధ్వర్యం క్రిందవుంచి, హరిజన సంక్షేమానికి ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించాలని, లాండ్ ఎక్విజిషన్ బిల్లునుకేంద్రానికి నచ్చచెప్పి త్వరగా పాస్ అయ్యేట్లు చూడాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. పాపిరెడ్డి (కనిగిరి) :— అధ్యక్షా, నేను ఈ వోట్ అన్ ఎక్సాంట్ బడ్జెటును బలపర్చులేక పోతున్నాను. ఓపెనింగ్ బ్యాంకెన్స్, క్లోజింగ్ బ్యాంకెన్స్, ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ అంటూ ఈ అంశాలు ఏవో గారడి మాదిరి కన్సిస్టున్నాయి తప్ప అచరణలో ప్రజలకు ఎలా ఉపయోగపడతాయో అర్థం కావడంలేదు. కాంగ్రెసు పక్ష సభ్యులు మాట్లాడినా మొదటి మాట బలపరుస్తున్నామని అంటున్నారు కాని మిగిలిన ప్రసంగంతా ఈ ప్రభుత్వం సామాన్య ప్రజలకు ఏమి చేయలే పోతున్నదనేది నేకెడ్ స్పాక్ట్ అని చెబుతున్నారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చా మనదేశంలో కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చయింది కాని ఈ డబ్బు అంతా ఎక్కడకు పోయింది? ఒక ప్రక్క మేడమీద మేడ రెండు, మూడు, నాలుగు అంకెలు పెరుగుతున్నాయి. మరోప్రక్క టిండికే ఆకలి చావులు చస్తే ప్రజలు చస్తున్నారు. డబ్బు ఎలా ఖర్చవుతున్నదనేది కాస్త పరిశీలిస్తే ఒక బావి ప్రవ్వించాలంటే యధార్థంగా బావి ప్రవడానికి ఎంత అయింది, కంట్రాక్టరుకు ఎంత దక్కింది, ఆఫీసర్ల జేబుల్లోకి ఎంత పోయింది అనేది చూస్తే డబ్బు ఎక్కడకు ఎంత పోతున్నదీ అర్థమవుతుంది. పత్తి పనిలోను కూడా పనికి ఖర్చు అయ్యేది తక్కువ, కంట్రాక్టర్లకు, కరెప్టెడ్ ఆఫీసర్లకు పోయేది ఎక్కువ కన్సిస్టుంది. కంట్రాక్టర్లకు స్వతంత్రం రాకముందు ఎంత ఆస్తివున్నది ఇప్పుడు ఎంత ఆస్తి వున్నదీ లెక్కలు తీయిస్తే వారు ఎంత సంపాదించిందీ తెలుస్తుంది. ఈనాడు ప్రభుత్వ పక్షంచేస్తున్న ప్రచారంలో, ఇస్తున్న నినాదాలలో ఎంత తిపి వున్నదో అచరణలో, అమలులో అంత చేదు వున్నదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. పత్తిపక్షంవారే లంచాలు యిప్పిస్తున్నారు. ఇస్తున్నారు అని ఒక ప్రభుత్వ పక్ష సభ్యులు చెప్పారు. అది తప్పుడు. హాస్పిటల్ లో బెడ్ కావాలంటే లంచం ఇవ్వనిదే దొరకదు. ప్రభుత్వ పక్షం అయినా, ప్రతిపక్షం అయినా సరే ఎక్కడయినా పనులు కావాలంటే లంచం ఇవ్వక తప్పడంలేదు. పాక్ ఆఫ్ ది యాంటీ కరప్షన్ డిపార్టుమెంట్ హ్యూజ్ బికమ్ కరప్టు అని నందియర్ విషయంలో మనం చూశాము. అవినీతిని నిరోధించటానికి ఒక శాఖపెట్టి ఒక అధికారిని వేస్తే ఆ అధికారి లంచగొండి అయితే ఏం చేయాలి? ఎవరైనా లంచం తీసుకొంటున్నారని ఆర్టీ పెడితే దానిని పూర్తివే చేయాలి. లంచం తీసుకొనేవాడు పబ్లిక్ గా తీసుకొంటాడా? పీబిఎస్ పెట్టినవాడు యిలావు చేయకపోతే అతనికే శిక్ష విధిస్తారట. పట్టాలు కావాలంటే వంద రూపాయలు లంచం ఇస్తేకాని పట్టాకాదు. ఇందిరాగాంధీ గారు చెప్పే మాటలు ప్రభుత్వం అచరణలో పెడితే బాగానే వుంటుంది కాని ప్రభుత్వ విధానంలో, డబ్బు ఖర్చుపెట్టే పద్ధతిలో బ్రోకర్స్ తయారవుతున్నాడు ప్రభుత్వానికి షాడ్ బండిగా వుండి, మూల శిలులుగా వుండే కంట్రాక్టర్లు తయారవుతున్నారు. ప్రభుత్వం ఖర్చుపెట్టే డబ్బు వీరికే దక్కుతున్నది కాని నిజంగా ప్రజలకు ఉపయోగపడడం లేదని అచరణలో అందరకూ తెలుసు.

అధ్యక్షా, ఇక స్థానికంగా విషయం చెప్పాలంటే మా ప్రాంతంలో చంద్రకేళరపురం చెరువు వుంది. దొక్కలవాగునుండి నవ్వు చానల్

తీయాలని 6, 7 సంవత్సరాల క్రిందట కొంత డబ్బు కేటాయించి పని పారంభించారు. కాని కంట్రాక్టరుకు డబ్బు ఇవ్వలేదని పని ఆపివేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వం వెంటనే ఆ పని లేకవ్ చేయించి పట్లయి ఛావల్ త్రవ్విస్తే ఆ చెరువుకు నీరు వస్తుంది కనుక దానికి ప్రభుత్వం డబ్బు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. అధ్యక్షా, మా జిల్లాలో కనిగిరి, పొదిలి తాలూకాలు వరప్ బ్యాంక్ వద్ద పరియాల, అంత బ్యాంక్ వద్ద పరియా మన రాష్ట్రంలో మరొకటి లేదని చెప్పవచ్చు. అక్కడి రెయిన్ ఫాల్ చూసినా, ఇతర పరిస్థితులు చూసినా ఆ సంగతి అర్థమవుతుంది. ఈనాడు ఏ నియోజకవర్గంలో చూసినా ఆ తాలూకాలనుండి వలసపోయి వచ్చిన పేద ప్రజలు, వ్యవసాయ కూలీలు కనిపిస్తారు. రిక్షాలు త్రొక్కివారు, కక్కసులు కొడిగేవారు, కట్టెలు కొట్టేవారు, బట్టలు అమ్ముకొనేవారు, నున్నంజట్టీలు పెట్టుకొన్నవారు, ఇలా అనేకమంది మా ప్రాంతంలో తిండిలేక ఈ ప్రాంతాల్లో బ్రతుకుతున్నారు. కనుక ఆ ప్రాంతాన్ని రాయలసీమ డెవలప్ మెంటు బోర్డుతో కలిపి ఆ ప్రాంతాల అభివృద్ధికి ప్రత్యేకంగా ఫండ్స్ ఇప్పించి అభివృద్ధి చేయించాలని కోరుతున్నాను. మా పరియాలలో టి. బి. ఎక్కువ వుంది. కనిగిరిలో ప్రత్యేకంగా టి.బి. డిస్పెన్సరీ ఒకటి ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ ఎస్. నారాయణరెడ్డి (పెనుగొండ):—అధ్యక్షమహాశయా, ఆర్థిక శాఖామూల్యలు ప్రవేశపెట్టినటువంటి ఓట్ ఆన్ అకౌంట్ ను బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు ప్రస్తావించదలచుకున్నాను. సహకార రంగము చాలా వెనుకబడి వుంది. సహకార రంగానికి బడ్జెటులో ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించవలసిన అవసరము వుంది. ఎందుకంటే సహకార రంగములో నడిచే పరిశ్రమలు రైతులకు ఏమి చేయలేకపోతున్నాయి. ఉదాహరణకు చెబుతాను. పెనుగొండలో మార్కెటింగ్ సొసైటీ వుంది. అందులో నేను పాలకవర్గ సభ్యుడను. మూడు సంవత్సరాల క్రిందట ఆ సహకార సంస్థ బాగా నడిచి ఒక లక్ష రూపాయల ఆదాయము గడించింది. రికార్డు గేజర్, ఎక్స్ వల్లర్ స్థాపించింది. రెండు సంవత్సరాల క్రిందట కరంటు తీసుకున్నారు. రైతులనుండి వేరుసెనగ కొని వ్యాపారంచేసి రైతులకు సక్రమమైన తూకాలు ధరలు వచ్చేట్లు చేయాలనే వుద్దేశముతో చేశాము. కాని బ్యాంక్ కు పోతే సహకార సంఘాలకు అప్పులు యివ్వడానికి లేదన్నారు. ఆరు సంవత్సరాల క్రిందట సహకార రంగానికి లక్ష రూపాయలు అప్పుయిస్తే, రైతులకు బాగా సేవచేస్తాము గాబట్టి ప్రభుత్వము నుండి అయినా లక్ష రూపాయలు అప్పు యిప్పించవలసిందిగా సహకార శాఖ మంత్రిగారిని కోరాము, కాని వారు బడ్జెటులో ప్రావిజను లేదని చెప్పారు. సహకార సంస్థలకు అప్పు యిచ్చేదానికి వీలు లేదని చెప్పారు. కాబట్టి సహకార రంగానికి ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించి సహకార సంస్థలను అభివృద్ధిలోకి తీసుకురావలసిందిగా ప్రార్థిస్తున్నాను. రెండవ విషయము, మాది కరువు ప్రాంతం. మామూలుగా రాయలసీమలో ఎప్పుడు కరువు వస్తుంది. అందులో మా పెనుగొండ నియోజకవర్గము ఎప్పుడు కరువు కాటకాలకు గురిఅవుతున్నది. అయిదు సంవత్సరాలనుండి కరువు కాటకాలతో బాధపడుతున్నాము. పోయిన డిశంబరు మాసములో వెనుకటి వానళ్లు కొద్దిగా

పడినాయి, కొద్దిగా నీళ్ళు చెరువుల్లోకి వచ్చాయి. మడులను దున్నకుండాపోతే, పరి సాగుచేయకపోతే భూములు బాగుపడవనే ఉద్దేశముతో, ముందు వర్షాలు రావచ్చనే ఆశతో పరిపంట పెట్టారు. 20 రోజులు నీళ్ళు తక్కువ పడినాయి, దానివల్ల పంట పోయింది, పెట్టిన పెట్టుబడికూడా రైతులకు రాలేదు. కాబట్టి రైతులు చాలా బాధపడుతున్నారు. అందుకని ఎక్కడైతే చెరువు వుందో అందులో 50 లేక 100 డయా మీటర్స్ తో ఒక కమ్యూనిటీ ఇరిగేషన్ వెల్ ను త్రవ్విస్తే బాగుంటుంది. వర్షాలు ఒక నెల తక్కువ పడినా బావులు నుండి నీరు తీసుకొని తడువుకోడానికి అవకాశము వుంటుంది. ఆ సహాయము చేయాలని కోరుతున్నాను. రాయలసీమలో చెరువులు వుండేచోట కమ్యూనిటీ ఇరిగేషన్ వెల్ ను త్రవ్విస్తే సహాయము చేసినట్లు అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. పరిశ్రమలు స్థాపించాలంటే ఆ ప్రాంతాలలో కొంత డబ్బు వుండేవారు కావాలి. ప్రైవేటు రంగములో పరిశ్రమలను స్థాపించాలంటే డబ్బు వున్నవారు వుండాలి. మా ప్రాంతములో అటువంటివారు లేనందువల్ల మాకు పరిశ్రమలు రాకుండా పోతున్నాయి. పెనుగొండ నియోజకవర్గములో పరిశ్రమలులేవు. పరిశ్రమలు స్థాపించక పోతే ప్రజల ఆర్థికస్థితి బాగుపడదు. ఎక్కడైతే వ్యక్తులు ప్రైవేటు రంగములో పరిశ్రమలను స్థాపించడానికి ముందుకు రాలేకపోతున్నారో అటువంటి ప్రదేశాలలో కనీసము నియోజకవర్గానికి ఒక పరిశ్రమను అయినా ప్రభుత్వము స్థాపించి ప్రజలకు తోడ్పడవలసిందిగా కోరుతూ యీ అవకాశము ఇచ్చినందులకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను.

శ్రీ డి. వెంకటరెడ్డి (గుత్తి):—అధ్యక్షా, రాయలసీమ ప్రాంతం చాలా వెనుకబడి వుంది, త్రాగడానికి నీరులేదు, తినడానికి తిండిలేదు. 5 సంవత్సరాల నుండి ప్రజలు కరువుకాటకాలవల్ల నానా బాధలకు గురిఅవుతున్నారు. ముఖ్యంగా తాడిపత్రి, గుత్తి, గుంటకల్ లో ప్రజలు చాలా యీతిబాధలకు లోనై, పేదలకు కూలిపనులలేక చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితిలో వున్నారు, ప్రభుత్వము ఆ ప్రాంతములో కరువు పనులు చేపట్టి పేదప్రజలకు రక్షణ కల్పించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ ప్రాంత రైతాంగము చాలా వెనుకబడి వున్నారు. చెరువుల్లో నీరులేదు, చాలా ప్రమాదకరంగా వుంది. ఇందాక చెరువుల్లో బావులుత్రవ్వి నీరు తెచ్చుకొనే సదుపాయము కలుగజేయాలని గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. ఆ మాదిరిచేస్తే ఏమంత బాగుండదు. ఎగువ కాలవ నీటిని రాయలసీమ ప్రాంతానికి తెచ్చి అనంతపురము జిల్లాలో కొన్ని చెరువుల్లో నీరు ప్రవహించే మార్గము చూస్తే అనంతపురం జిల్లాకు ప్రమాదము తగ్గిపోతుంది. 80 వేల జనాభాగల గుంతకల్లులో నీరులేక ప్రజలు చాలా బాధపడుతున్నారు. గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారు నిన్న రిగ్స్ తెప్పిస్తామన్నారు, గుంతకల్లు ప్రాంతానికి రిగ్స్ తెప్పించి అక్కడ నీటి సదుపాయము కల్పించవలసిందిగా కోరుతూ తమరు యీ అవకాశము యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. బసప్ప (ఉరవకొండ):—అధ్యక్షా, నేడు ప్రతిపాదించిన యీ బడ్జెట్ లో ప్రజానీకానికి అంత ఆమోదయోగ్యంగా ముఖ్యంగా పేదప్రజానీకానికి అనుకూలముగా లేదని భావిస్తున్నాను. ఎందుచేతనంటే నుమారు 25 సంవత్సరాల

క్రితము స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటికీ, ఈనాటికి సామాన్య ప్రజలకు తినడానికి తిండి, కట్టడానికి బట్ట, తలదాచుకోడానికి ఇల్లు కలలోనే వుండిపోయాయి గాని అచరణలో లేవు. ఎక్కడ చూచినా అవాంతరాలు, హాహా కారాలు, కరువు కాటకాలు విలయతాండవం అవుతున్నాయి. రాయలసీమలో ఎక్కడచూచినా పనులు లేవు, డొక్కలు మాడ్చుకోవలసిన పరిస్థితి వుంది ; చాలా మంది పెద్దలు చెప్పారు. రాయలసీమలో అధికోత్పత్తి చేయాలంటే భూసమస్య పరిష్కారము చేయాలి. భూసమస్య పరిష్కారము చేస్తానని ప్రభుత్వము తలపెట్టింది గాని యంతవరకు దాని అడుగుజాడలు ఎక్కడ కన్పించడము లేదు. కనీసము ప్రభుత్వము యొక్క బంజరు భూములు అయినా వంచారా అంటే అది సక్రమంగా జరుగలేదు. ఆ వంచకములో పేదలకు పేరుకు మాత్రము 5 ఎకరాలు అని చెప్పడమే గాని వారి చేతికి రాకుండా ఉంది. అంటే ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్తులలో చాలా జాప్యం వుంది. సామాన్యంగా ఏ పనులు సక్రమంగా జరగడము లేదు. ముఖ్యంగా అధికోత్పత్తి జరగాలని, భూసమస్య పరిష్కారము కావాలని ఎంతో కాలము నుండి కోరుతున్నాము. కాని, కొన్ని కొన్ని గ్రామాలలో సాగుకు లాయకి అయిన భూములు వేలఎకరాలలో వున్నప్పటికీ వాటిని వంచడం లేదు. ఎకరానికి 50 మణుగులు యిచ్చే భూములు ఉరవకొండ నియోజక వర్గములోని నందికొండలో అడవి భూములు అనే పేరుతో ఉంచారు. కాని అక్కడ అడవి ఎక్కడా లేదు. ఒక మొక్క కూడా లేదు. ఆ భూములను నాలుగైదు వందల కుటుంబాలకు పంచినట్లయితే పంటలు పండించుకొని వారు బ్రతకడానికి అవకాశము వుంటుంది.

తరువాత మా ప్రాంతములో తుంగభద్ర హైలెవెల్ ఛానల్ ఉంది. అక్కడ ఎక్కువ పండించడానికి ఎక్కువగా అయకట్టు పెంచడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం ముందుకు రావడము లేదు. ఉరవకొండ ప్రాంతములో తుంగభద్ర కాలువ 80 అడుగుల లోతు బోవడము వలన దగ్గరలో ఉన్న ప్రాంతములో కూడా పంటలు పండటానికి అవకాశము లేదు. ఎన్నోసార్లు ప్రభుత్వమునకు లిఫ్ట్ యిరిగేషన్ తెస్తే ఉపయోగము ఉండి ఆ ప్రాంతము సస్యశ్యామలమవుతుందని చెప్పుకున్నాము. ప్రభుత్వం ఇప్పుడయినా లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీము బయటకు తెచ్చి ఎక్కువపంటలు పండించే అవకాశం కల్పించాలని కోరుతున్నాను. ఉరవకొండలో 25 వేల జనాభా ఉంది. అక్కడ మూడు సంవత్సరాల నుంచి తాగునీటి పథకము వేశారు కాని పని జరగడము లేదు. ఈ ఎండాకాలములో నీటి ఎద్దడి వలన ప్రజలు బాధలు పడుతున్నారు. కాబట్టి అక్కడి నీటి ఎద్దడి తగ్గించి నీటికుళాయిల స్కీము ప్రారంభించాలని కోరుతున్నాను. మా ప్రాంతం అంతా నల్లరేగడి ప్రాంతము. 200 అడుగుల వరకు త్రవ్వితే గాని నీరురాదు. ఆ ప్రాంతములో తుంగభద్ర హైలెవెల్ ఛానల్ ద్వారా నీటివధకం ఏర్పాటుచేసి సౌకర్యం కలుగజేయాలి. తరువాత అక్కడ వక్కరెండ్లు ఉన్నవి. ఆవక్కరెండ్లు వానాకాలములో నీటి ద్వారా భరి చేయవచ్చును. ఆ నీరు త్రాగడమువలన నారు కుకుపులు వస్తున్నవి. కాబట్టి వెంటనే తుంగభద్ర నీటి ద్వారా తాగే నీరు సప్లయ చేయాలని కోరుతున్నాను. మా ప్రాంతములో విద్యుచ్ఛక్తి

re : Extension of time for withdrawing nominations and date of poll for constituting committees of the Legislature.

విషయం చెబుతాను. మా ప్రాంతంలో బాగా పుంజాగా ఉన్న రైంథాంగం ఉన్నారు. అక్కడ చాలా ప్రాంతములలో విద్యుచ్ఛక్తి దీపాలు లేవు. విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేస్తే ఎక్కువ పంటలు పండించగల మంచి పుంజాగల రైతులు ఉన్నారు. తరువాత మా ప్రాంతములో దొంగతనాలు దోపిడీలు విపరీతముగా ఉన్నవి. సామాన్యుడు జీవించడము కష్టంగా ఉంది. అక్కడ పాలతూరు మొదలగు ప్రాంతములో ప్రజలు బ్రతకలేకుండా ఉన్నారు. కాబట్టి ప్రభుత్వం వారు ఒక పోలీసు సబ్ స్టేషన్ ఏర్పాటు చేసి ప్రజలలో భయం పోగొట్టడానికి ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను.

తరువాత మా ప్రాంతములో 30 బెడ్స్ తో ఒక ఆసుపత్రి పెట్టడానికి మూడున్నర ఎకరాల మంచి భూమి ఉచితముగా ఇచ్చారు. అది యిప్పటికీ తయారుకాలేదు. ఆ ప్రాంతములో రోగ నివారణకు అక్కడున్న ఆసుపత్రి వృద్ధి చేయాలని కోరుతున్నాను. చుట్టుప్రక్కల గ్రామాల నుంచి ఆ ఆసుపత్రికి ప్రజలు వస్తున్నారు. ఆ ఆసుపత్రికి సంవత్సరానికి 3, 4 వేల రూపాయలు మాత్రమే మందులకు యిస్తున్నారు. ఆసుపత్రి సిబ్బంది జీతాలకు 30 వేల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తూ మందులకు మూడు నాలుగు వేల రూపాయలు యివ్వడము శోచనీయమయిన విషయము. ఆసుపత్రిలో డాక్టరులు ఉండరు. ఆసుపత్రి విషయములో శ్రద్ధ చూపాలని కోరుతున్నాను.

తరువాత మా ప్రాంతములో ధరలు విపరీతముగా పెరిగిపోయి సామాన్యులు బ్రతికే అవకాశం లేకుండా ఉంది. బియ్యము, జొన్నలు కూడా విపరీతముగా పెరిగిపోవడము వలన ప్రజలు యిక్కట్లుపడుతున్నారు. కాబట్టి ప్రభుత్వము ధరలు అదుపులో పెట్టడానికి ఫెయిర్ ప్రయిస్ పాపులు ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. తరువాత మాకు నూలు మిల్లు కావాలి. మా ప్రాంతములో పత్తి బాగా పండుతుంది. అక్కడ పత్తి మిల్లు ఏర్పాటు చేస్తే చేనేత పారిశ్రామికీకరణ ఉపాధి దొరుకుతుందని మనవి చేస్తూ యీ అవకాశము యిచ్చి నందులకు తమకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

MOTION

re : Extension of time for withdrawing nominations and date of poll for constituting Committees of the Legislature.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—చాలామంది సభ్యులు ఎలక్షన్ ఎక్స్ పెండిచర్ డాఖలు చేయడానికి వెళ్లారు. కాబట్టి తమరు హౌస్ ఓపీనియన్ తీసుకొని ఈ కమిటీన్ విషయంలో డేట్ ఎక్స్ పెండిచర్ చేయాలని పోల్ డేట్ కూడా పోస్టుపోస్ట్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :—Date of withdrawal and date of poll—you want them to be postponed.

Sri P. V. Narasimha Rao :—I have no objection.

Mr. Speaker :—May I put it to The House the postponement of the date of withdrawal and consequently the date of poll.

re : Extension of time for withdrawing nominations and date of poll for constituting committees of the Legislature.

Sri P. V. Narasimha Rao :—Yes, Sir.

Mr. Speaker :—I shall now re-fix 3rd April as the date of withdrawal and in the case of poll, it will be 6th April.

Sri P. V. Narasimha Rao :—There need not be three days between date of withdrawal and the poll. You can have it on 4th.

Mr. Speaker :—The question is :

“ That the following revised dates for withdrawal of candidature and for the poll in connection with the election to the Committees of the Legislature, be approved.

1. Last date for withdrawal of candidature. 4-4-1972 (3 p.m.)
2. Date of poll, if necessary. 6-4-1972 (from 10 a.m. to 4-00 p.m.)

The motion was adopted.

Mr. Speaker :—Now the House stands adjourned to meet at 8-30 a.m. on Wednesday, the 29th March, 1972.

7-30 P. M. (The House then adjourned till Half-Past Eight of the Clock on Wednesday, the 29th March, 1972)

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES
OFFICIAL REPORT

*Eighth day of the First Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 29th March, 1972.

The House met at Half-Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker Sri P. Ranga Reddy, in the chair.)

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr. Speaker :— I am to announce to the House that the assembly will transact non-official business on Friday, the 31st March, 1972.

MATTER UNDER RULE 341 OF THE ASSEMBLY RULES

re : Strike by the employees of Andhra Bank.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ (పెనుగొండ) :— అధ్యక్ష, గత 20 రోజులుగా ఆంధ్రా బ్యాంకు ఎంప్లాయిస్ స్ట్రైకియకు చేస్తున్నారు. అది ఇండియన్ ట్రేడ్ యూనియన్ ఆక్టు ప్రకారంగా రిజిస్టరు అయిన యూనియన్. అందులో ఆఫీసర్లు చేరకూడదని మానేజి మెంటు అనడంవలన యీ స్ట్రైకియకు వచ్చింది. నేషనల్ ట్రేడ్ బాంక్సులో కూడా సెంట్రల్ బాంక్ ఆఫ్ ఇండియా మొదలైన బాంకులలో కూడా ఆఫీసర్లు, వర్కర్లు ఉన్నారు. వారిని మానేజిమెంటు రెచ్చగొట్టి 11 మందిని అరెస్టుచేసి 15 మందిపైన కేసులు పెట్టారు. వారిని ట్రాన్సుఫరుచేసి యీ స్ట్రైకియకు రెచ్చగొట్టారు. వర్కర్లు డిమాండ్స్ స్వాయంమయినవి. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఇంటర్వీన్ అయి అడ్జస్టు చేయక పోతే కష్టము. స్ట్రైకియకువలన ట్రాన్స్ఫర్లనులు దెబ్బతిని బెల్లము, పసుపు, చిల్లీస్ అన్నికూడా నిలబడిపోయి రయతులకు ఇబ్బంది కలుగుతున్నది. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఇంటర్వీన్ అయి వారి సమస్యలు పరిష్కరించాలని కోరుతున్నాను.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు) :— అధ్యక్ష, యీ తగాదా మెరిట్స్ లోకి వెళ్ళదములేదు. అది మనకు అప్రస్తుతం. ఈ పమ్మె వలన హిరులకు ఆసౌకర్యం కలిగినమాట కూడ వాస్తవమే. నేను దానికి సంబంధించిన వారితో ఎప్పటి కప్పుడు మాట్లాడుతున్నాను. పరిస్థితి కనుక్కుంటున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వ దృష్టికి యీ విషయం తెచ్చాము. కార్మిక మంత్రిగారు యీరోజు చేసే సాంప్రదించులవలన పరిస్థితి చక్కబడవచ్చును అని ఆశిస్తున్నాను. ఒకటి రెండు రోజులలో పరిస్థితి పరిష్కారమవవచ్చునని ఆనుకుంటున్నాను.

Calling attention to a matter of urgent public importance :

re : Defects in the receipts issued for the collection of National Defence Fund.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) :— మనలో అప్రస్తుతం అంటున్నారు. మన లేబర్ డిపార్టుమెంటు ఇంజనీరియల్ డిస్‌పూజ్ ఆఫ్‌క్రింద ఉంది. కమిషనరుగారు గాని మంత్రిగారు గాని ఇంటర్‌వీన్ అయి పరిష్కరించడం అవసరం. We are interested in the welfare of the employees and we have got a right to intervene also.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— మనకు జూరిస్‌డిక్షన్‌ను లేదని ఉంది. నేను కేంద్ర ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చాను. ఇవాళ సంప్రదింపులు చేస్తున్నారు. ఒకటి రెండు రోజులలో పరిష్కారం అవుతుంది.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు (కాకినాడ) :— బాంకింగు వ్యవహారములలో మనకు జూరిస్‌డిక్షన్ లేకపోవచ్చు. కాని మనిషికి మనిషికి మధ్య ఉన్న సంబంధం దృష్ట్యా లేబరుకు జరిగే అన్యాయం విషయంలో ఎంటి ప్రెజ్ యూనియన్ ఆకి విటిస్‌కు ఎక్‌ప్రాయి లేవను ఇవి జరిగేటప్పుడు ప్రభుత్వం అండర్ ప్రెసిడెన్సీ వారి పైదు తీసుకోవాలి. ప్రభుత్వమునకు లేబరు డిపార్టుమెంటు ఉంది. ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలని ముఖ్య మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— ఈ కాలి ఎటెన్షన్ విషయంలో ఒకటికి ఒకటి సంబంధం లేకుండా మూడింటిని కలిపి ఒకటి చేశారు. ఒకటి వాటర్ సప్లయ ఇన్ వెస్టు గోదావరి కెవల్ —

Mr Speaker :— First I am taking up the call-attention matter relating to the Chief Minister regarding the defects in the receipts issued for collection of the National Defence Fund.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) :— అధ్యక్ష, 25న నేను ఎస్.ఎన్.య్య. కాలెక్షన్‌ను ఇచ్చాను. నేవనల్ డిఫెన్స్ ఫండువయిన, ఆర్. టి. సి. పై న ఇచ్చాను. అవి నాకు రిటర్న్ చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— నేను రెండుసార్లు చెప్పాను. నేను 20 నిమిషములు ముందుగా బాంబరుకు వస్తాను. నన్ను ముందుగా మీట్ అయితే ఏమి చేయాలి అనే సలహా చెప్పతాను. నన్ను హఠాత్తుగా అసెంబ్లీలో అడిగితే ఎలాగ ?

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— ఇది హఠాత్తుగాకాదు. ఏమివచ్చినా మీదవారా రావాలి కదా.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— నన్ను బాంబరులో మీట్ అయితే మీకు సలహా చెప్పడానికి అవకాశం ఉంటుంది. మీరు చెప్పినవి గమనిస్తాను.

Calling attention to matters of urgent Public Importance.

re : Defects in the receipts issued for the collection of National Defence Fund.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అధ్యక్ష, జాతీయ రక్షణనిధి వసూలు గురించి ముఖ్యమంత్రిగారి సహచరులతో కాకినాడలో ఒక మహాసభ జరిగితే చెప్పాము. గతంలో యీ జాతీయ రక్షణనిధి విషయంలో జాగ్రత్తలు తీసుకోకపోతే వ్యజయ

re : Defects in the receipts issued for the collection of National Defence Fund.

ఏ ఉద్దేశముతో డబ్బు ఇచ్చారో ఆ డబ్బు దుర్వినియోగమవుతోంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం అందులోనూ మంత్రులు చాలా శ్రద్ధ తీసుకోవాలనిచెప్పాము. అయితే దురదృష్టవశాత్తూ మొదటి శాసనసభ ప్రారంభమయేసరికి యీ జాతీయ రక్షణ నిధి వసూళ్ళు చాలా అక్రమంగా ఇన్వెన్టరీలుగా జరిగాయి. ప్రభుత్వం చూస్తే ఎందుకు ఇలాగ వ్యవహరిస్తున్నదో తెలియదు. ఈ ఫండ్స్ కలక్షన్సుకు జిల్లా సభలు సంఘాలు ఏర్పడ్డాయి. కలక్షరుకు అధికారం ఉంది. మేము ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీలో మెంబర్లుగా ఉన్నాము. ఏమీ మా దృష్టికి తేలేదు. ఇవి ఏ వర్గంలో డిఫెక్టివ్ గా ఉన్నాయంటే యీ రుపీ రిసిట్స్ కుపన్ను ప్రయివేట్ పెర్సన్ లో అచ్చు వేయించారు. దాని అవసరం ఏమీ ఉంది. ఎందుకు ప్యూబ్లిక్ పెర్సన్ లో పీరియట్ చేయించాలి. కూపన్ రూపాయతో సమానమయినప్పుడు అవి ప్రయివేట్ పెర్సన్ లో అందులోనూ ఆ పెర్సన్ హరిప్రసాదుడి అటువంటి గోయిమాలా ప్రెస్ లో ఎందుకు ప్రింట్ చేశారో సమాధానం చెప్పాలి. ఆ కాగితము వయిన వాటర్ మార్కులేదు. వాటర్ మార్కులేకపోతే ఎటువంటి అక్రమం జరగడానికి అవకాశం ఉందో చూడాలి. సీరియల్ నంబర్స్ లేవు. పూర్తి జిల్లాలో ఎన్నో వేలు లక్షలు రూపాయలు వసూలుచేశారు. వాటికి లెక్క సక్రమం లేదు. అందుచేత ముఖ్యమంత్రిగారు కొన్ని వాగ్దానాలు ఇచ్చారు కాకినాడ సభలో. దీనిపైన ప్రత్యేకమైనటువంటి శ్రద్ధ తీసుకొంటామని చెప్పారు. మేమందరం సంతోషం చేశాము. ప్రజలు ఎక్కువగా డబ్బు ఇవ్వాలని జాతీయ రక్షణ ప్రధాన బాధ్యత అని పార్టీ, వర్గభేదాలు లేకుండా చేయాలని అడిగారు. ఇటువంటి వక్ర విధానంలో సాగడం, ఈనాడు ఈ అవకాశం ఇవ్వడం ప్రభుత్వానికి సక్రమంగా లేదని మనవిచేస్తూ వెంటనే తగు చర్యలు తీసుకొని దీనిలో లోపాలు జరిగినదాట్ల వెంటనే శిక్ష విధానాన్ని అవలంబించమని ముఖ్యమంత్రిగారిని నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— అధ్యక్ష, ఈ విషయం గురించి ప్రప్రథమంగా రాష్ట్ర కమ్యూనిస్టు పార్టీ సెక్రటరీ శ్రీ తమ్మారెడ్డి సత్యనారాయణగారు ఇట్లా నంబర్స్ లేకుండా వన్ రుపీ డినామినేషన్స్ మీద ఇవి ఇస్తూ చేశారు; దీనివల్ల చాలా నష్టం రాజోతుందనే ప్రకటన చేయడం జరిగింది. అది పేపర్స్ లో కూడా వేయడం జరిగింది. దానికి ప్రభుత్వంవారు రిఫై ఇస్తూ ఆక్సాంట్లు సక్రమంగా చేస్తున్నామని అని తెలియజేశారు. వన్ రుపీ డినామినేషన్స్ మీద నంబర్స్ లేవు. నంబర్స్ లేనప్పుడు ఏ నంబరునుంచి ఏ నంబరువరకు ప్రింట్ అయింది, ఏ నంబరు నుంచి ఏ నంబరువరకు ఎవరెవరో ఇచ్చారు, అవి ఎన్ని ఆమ్మేరు అనే ఆక్సాంట్లు ఎలా సరి చూస్తుందో అది పెరుమాళ్ళకే తెలియాలి కాని మన ప్రభుత్వానికి తెలియదని మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. రెండవది ఈ ప్రింట్ చేసిన పేపరు వాటర్ మార్కు పేపరు కాదు, ఆర్డనరీ పేపరు. ఫలానా ప్రయివేటు ప్రెస్ లో తయారు చేయబడినవని కూడా సత్రికా స్టేట్ మెంటు వస్తే దానికి కూడా ప్రభుత్వం రిస్క్ ఇవ్వలేదు. అది లాకూర్ హరిప్రసాద్ గారి ప్రెస్ లో అని మాకు రిలయబుల్ గా తెలుస్తున్నది. అదే ప్రెస్ లో ఇటువంటివి కొన్ని వేలు ప్రింట్ చేసి ఆఫీసులలోనూ అమ్ముతున్నారు.

Calling attention to a matter of urgent public importance:

re: Defects in the receipts issued for the collection of National Defence Fund.

హోటల్లోనూ అమ్ముతున్నారు; అటువంటప్పుడు ఈ పేరుతోటి ఇలాగే అదనంగా ప్రింట్ చేసుకొని అమ్మి ప్రజలయొక్క డబ్బును దుర్వినియోగం చేసేటటువంటి అవకాశం ఇందులో ఉంది కాబట్టి ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినప్పుడే సీరియస్ గా దీనిని తీసుకోవలసినది. కాని తిరిగి మన అసెంబ్లీ దృష్టికి వస్తేనే కాని ప్రభుత్వం వట్టింతుకోలేదు. ఇందులో చాలా అన్యాయాలు, మోసాలు, అక్రమాలు జరగడానికి ప్రమాదం ఉంది కాబట్టి దీనిని ప్రభుత్వం ఎలా అరికడుతుందో మీద్వారా తెలియజేస్తే స్యాయంగా ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

Sri P. V. Narasimha Rao :—Sir, the executive committee of the Andhra Pradesh State Defence Council at its meeting held on 22-12-1971 decided on a programme to collect at the rate of one rupee per head of the population of the National Defence Fund. This, Sir, was publicised, was announced in the panchayat body meetings, 3 regional conferences held at 3 places in 3 regions. For this purpose rupees five crores worth of one rupee national defence fund tickets were got printed through the Director of Printing and other private agencies of his choice according to the schedule rate and possibly less. As the time at the disposal of the Director was very short and the tickets had to be printed in large number and supplied to all collectors, etc. without any delay for making the collections, in addition to the government printing press, Messrs. Kamal Printers and Venkatram Paper Products, Hyderabad, two private presses in Hyderabad were entrusted with the work of printing three crores and one crores tickets respectively and one crore of tickets were printed at Government Press, Hyderabad. These two presses agreed to do the work at 5% less than the schedule of rates and completed the work within the stipulated time of 10 days.

The tickets were got printed in five series of A, B, C, D, and E — each series containing one crore tickets. They were stitched in the form of books with printed cover showing the book number and series. The tickets contained the inscriptions: 'National Defence Fund' and the facsimile signature of the Chairman of the Andhra Pradesh Defence Council i.e. the Chief Minister. As the time was very short and the scheme for collecting donations for N. D. F. was launched on account of emergency which brooked no delay the tickets were got printed on the available paper and were not machine numbered.

The one rupee tickets were distributed to all District Collectors and the Special Officer, Hyderabad Municipal Corporation, on the basis of population of the districts and they have been empowered to authorise the staff and officers of local bodies and Panchayat Raj Institutions to arrange for receiving contributions by exchanging one rupee National Defence Fund receipts. Contributions of a rupee are acknowledged by issue of printed receipt with the inscription National Defence Fund and bearing the facsimile signature of the Chairman of the Andhra Pradesh State People's Defence Council, i.e. the Chief Minister. As these tickets are thus meant only as receipts in token of the contributions made by a donor, there is absolutely no possibility

Calling attention to a matter of Urgent Public Importance : 20th March, 1972. 91
 re: Defects in the receipts issued for the collection of National Defence Fund.

for any member of the public to deceive others by selling these receipts in the name of National Defence Fund.

The public have sufficiently been educated through press notes issued by Government about the various officers to whom contribution should be made and the proper receipts obtained. No room is therefore left for a lay unauthorised person to handle the sale of these tickets and deceive the public in the name of National Defence Fund.

No complaint of any sort has so far been received by Government in regard to misuse of these rupee tickets. The public have also been requested to bring any complaints to the notice of the Government for enquiry and for taking suitable action.

The allegations made by the hon. members that the collections for National Defence Fund are defective and any one can deceive the public by reproducing these tickets are not correct in the light of precautionary measures already taken by Government.

Sri C. V. K. Rao :—This is most unsatisfactory, Sir. What are the precautionary measures? There is no serial number. They have been printed by private agencies. For the simple reason that the facsimile signature of the Chief Minister is there, what guarantee would there be? Why should they be printed by private firms and no serial number to tickets given? What prevented them from having serial numbers? Therefore, I want a thorough investigation may be conducted by the C. B. I.

The contention of the hon. Chief Minister is that no complaint has been lodged. I am lodging the complaint.

Sri P. V. Narasimha Rao :—What is the complaint, please let me have specific complaint lodged by you? You can lodge it now.

Sri C. V. K. Rao :—That is how he wants to play dilatory tactics. This is how he wants to escape his responsibility. Why are they so irresponsible as not to take necessary precautions by getting them printed in the Government Printing Press. There is no watermark on the paper and no serial number on the tickets.

Mr. Speaker :—He has answered that point.

Sri C. V. K. Rao : His answer is most unsatisfactory. His answer is : 'Bring me the complaint'. Let a committee of this House be formed which goes into the way in which it has been sold and collections have been made. I am a District Committee Member. I am not informed of the total number of tickets distributed and the total amount that has been collected. This is the proof enough. How the government agencies are discharging their duties—in a helpless manner, Sir!

(Sri V. Srikrishna rose in his seat)

Mr. Speaker :—What is the practice in this House on call attention motions? As far as I could remember the practice followed when I was in the other House, was it is confined only to members who give notice of the call attention motion. Can I follow that?

re : Defects in the receipts issued for the
collection of National Defence Fund.

Sri C.V.K. Rao :—Those members that have given notice alone have a right.

Mr. Speaker :—That is why I brought it before the House.

Sri B. Ratnasabhapathi (Rajampeta) :—One submission regarding the procedure, Sir, we follow in regard to call attention matters. It depends mostly on the importance of the subject also. ఇదివరకు మనకు ఉన్న ప్రాక్టీసు ఏమంటే కాలి ఆటెన్షన్ నోటీసు ఇచ్చినవాళ్ళే మాట్లాడేదానికి ఉంది కాని డిస్కషన్ చేసినటువంటి సబ్జెక్టు యొక్క ఇంపార్టెన్సును బట్టి నోటీసులో సంతకం చేయనివారు కొత్త పాయింట్సు ఏమైనా ఇచ్చేవిధంగా ఉంటే అధ్యక్షులవారు పరీక్షను ఇస్తూవచ్చారు. మేము డిస్కషన్ చేస్తూ వచ్చాము.

Sri C.V.K. Rao :—I would like to clarify because it is a question where you can waive the rule. When a call attention motion is given, naturally the members that have given notice have the right to ask clarifications. Otherwise much time would be spent. Then it becomes very difficult. That has been the practice. Now it is left to the hon. Speaker himself.

Mr. Speaker :—Any way I would like to discuss this matter again with the leaders of the opposition as well as the leaders of the House—both on these call attention matters and matters under rule 341. I am getting a large number of them. What procedure we should adopt in the House, we will discuss. Though the rule is laid down, I would like to discuss. I would appeal to the members to follow for the present, the procedure which was in vogue in this House.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఇప్పుడు స్టేట్ లెవల్ లో డిఫెన్స్ కౌన్సిల్ మెంబరుగా బాధ్యత ఉన్నటువంటి ఒక వ్యక్తి ఈ సమస్య లేవదీశారు. చీఫ్ మినిస్టరుగారు ముఖ్యంగా ఎవరు కంట్రోలయింట్లు చేయలేదు అంటున్నారు. A member of the State level Defence Council has raised the point first. ఇది వేసినటువంటి ప్రెస్ ప్రయివేట్ ప్రెస్, అవెయిలబుల్ ప్రెస్, అవెయిలబుల్ పేపర్, అవెయిలబుల్ డిస్ట్రిబ్యూటరు, ఏది అథరైజ్డ్, డీనికేడెన్స్ చక్స్ చేయడానికి వీలు కాకుండా చేశారు. ఈ పరిస్థితిలో ఇమ్మిడియట్ గా డిస్ట్రిబ్యూషన్ ఆపమని మెంబర్ ఆఫ్ ది డిఫెన్స్ కౌన్సిల్ ఒక ఇశ్యూ రెయిజ్ చేసినప్పుడు బాధ్యత గల స్థానములో చీఫ్ మినిస్టరుగారో, చెయర్మన్ గారో అది వెంటనే ఆపించవలసిన బాధ్యత ఉన్నప్పుడు అది నెట్టివేసి రెక్కలు బాగానే ఉన్నాయి కదా, పుస్తకాలు వ్రాస్తున్నాము గదా అంటే అది బాధ్యతగల విషయమా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అసలు కౌన్సిల్ లో ఎగ్జిక్యూటివ్ ను అథరైజ్డ్ చేసినారు. దీనికి కావలసినటువంటి చర్యలు మీరు తీసుకొమ్మోని చెప్పి చెప్పినారు. ఎగ్జిక్యూటివ్ లో సబ్ రోజులలో మనకు అయిదు కోట్ల రూపాయలు టేకెట్లు ప్రింట్ కావాలి, వెంటనే కాన్ఫరెన్స్ పెట్టబోతున్నాము గనుక ఆ కాన్ఫరెన్స్ పెట్టే లోపం

ఈ టికెట్లు అన్నీ ప్రింట్ అయి కలెక్టర్లు అందరికి అందాలి అన్నారు. గవర్నమెంట్ ప్రెస్ డైరెక్టరును పిలిచాము. మీరు చేయగలరా అని అడిగాము. మేము ఇన్ని చేయలేము. నా తరపున నేను శాటిస్ ఫై అయినటువంటి ప్రెస్ లో నేను చేయించి ఇస్తాను అని ఆయన బాధ్యత తీసుకొన్నాడు. అంతకంటే ఇందులో చెప్పవలసిందేమిలేదు బుక్స్ వర్ నంబర్స్. బుక్స్ మీద నంబర్లు ఉన్నాయి. ఒక కలెక్టరుకు గనుక 500 పుస్తకాలు ఇచ్చినట్లయితే 50,000 రూపాయలకు ఆయన ఆకౌంటు ఇవ్వాలి అనేది లెక్క. ఆ ఆకౌంటు ఆయన దగ్గర నుంచి తీసుకోవడం జరిగింది. The books were numbered and they were given in the specified number and they were accounted for. ఇది పరిస్థితి అండి. ఇందులో ఎక్కడా హాంకి పొంకి జరగడానికి అవకాశము కల్పించడం లేదు. అందుకని ఎక్కడైనా స్పెసిఫిక్ గా ఇది జరిగిందని చెప్పినట్లయితే తప్పుకుండా చర్య తీసుకొంటాము. కాని ప్రొసీజర్ లో మాత్రము పైనాన్ను డిపార్టుమెంటువారు, గవర్నమెంటు ప్రింటింగ్ ప్రెస్ వారు, దీనికి సంబంధించిన అన్ని డిపార్టుమెంటువారు కూర్చోని వారు ఆలోచించి చేసినటువంటి ప్రొసీజరు ఇది. ఇది ఒక వ్యక్తి చేసినటువంటి ప్రొసీజరు కాదు. ఇది ఘోష్ ప్రూఫ్ గా ఉంటుంది. ఇందులో ఏమీ పొరబాటు లేవు. మీకు పది రోజులలో కావాలంటున్నరు గనుక ఇదో మార్గము అని వారు చెప్పివారు. కనుక ఇది చేయడం జరిగింది. It has been authorised by the whole Council. It is not as though it has been done at the instance of the executive alone or by some person. మీరు దీనికి కావలసిన చర్యలు అన్ని తీసుకోవలసిందని చెప్పారు. హోల్ కమిటీని మళ్ళీ పిలవడానికి అవకాశము లేకపోయింది. అందుకని ఎగ్జిక్యూటివ్ లో ఈ చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—చర్యలు అంటే ఇన్ఫర్మింగ్ లాంటివి కాదు కదండి.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఇన్ఫర్మింగ్ లాంటివి ఏమీ లేవని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అవెయిలబుల్ ప్రెస్, అవెయిలబుల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు, అవెయిలబుల్ పేపర్.....

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఈవేళ గవర్నమెంట్ ప్రెస్ లో గాని, బుక్ స్టాంప్స్ బుక్ ప్రెస్ లో గాని జరగడానికి వీలులేకపోతే, ఆ డైరెక్టర్లు, బాధ్యత గలిగినటువంటి అధికార్లు వాళ్లు, వాళ్ళు తమ బాధ్యతపైన ఇతర ప్రెస్ లోను పార్టీ అవుట్ చేయడం అనే పద్ధతి ఉన్నది. ఇది ఇప్పుడు కొత్తగా పుట్టినటువంటి పద్ధతి కాదు. ఎప్పుడు వాళ్ళు చేయలేకపోతున్నారో అప్పుడు వోటర్స్ లిస్టుతో సహా అన్ని విషయాలు వాళ్ళ బాధ్యతతో ఇతర ప్రెస్ లోకు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఆ ప్రెస్సుల పేర్లు కూడ నేను మనవి చేశాను. కాబట్టి దానిలో ఎటువంటి ఇన్ఫర్మింగ్ లాంటివి కూడ అవకాశము లేదు. ఆ ప్రెస్సులకు ఇన్ని పుస్తకాలు మీరు ప్రింట్ చేయవలసిందని చెప్పడం జరిగింది. ఆ ప్రకారంగా వాళ్ళ అక్యూయిటీలో ప్రింట్ చేసుకొన్నారు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మీరు ప్రయవేటు ప్రెసెన్స్ లో ప్రింట్ చేసినటువంటి వాటికి అయిదు కోట్లు రూపాయలు వసూలు అయినాయా ? ఆ రెక్కలు కూడ మీరు చెప్పగలరా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—మీరు ఒక ప్రశ్న వేయండి. అన్ని జిల్లాల నుంచి రెక్కలు తెప్పించి ఇస్తాను దానికేముంది.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి (గురజాల) :—మంత్రిగారు తమ సమాధానములో టైము లేక ప్రయవేటు ప్రెసెన్సుకు ఇచ్చినామని అన్నారు. ఫర్ ఆర్గమెంట్స్ సేక్ అది ఒప్పుకొందాము. కాని ఆ ప్రయవేట్ ప్రెస్సులు ప్రతి కూపన్ మీద సీరియల్ నంబరు వేయడానికి బదులు బుక్ మీగ, అట్ట మీద వేశారని అంటున్నారు. అట్లాగే అట్టమీద వేసుకొన్నటువంటి కొన్ని బాగా ఆరితేరినటువంటి హరిప్రసాద్ గారు ప్రింట్ చేసి ప్రయవేటుగా అమ్మితే, ఫాల్స్ కూపన్ ఏదో నిజమైన కూపన్ ఏదో తెలుసుకోడానికి అవకాశము లేదు. కనుక అలాగు కాకుండా ప్రతి కూపన్ మీద సీరియల్ నంబర్స్ వేసి ఉన్నట్లయితే, అట్లాంటి డూప్లికేట్ నంబర్స్ ఉంటే ఏదైనా పట్టుకోడానికి పీలు ఉంటుంది. అందుకు అర్హులుగా వేయాలని అనుకొన్నప్పటికీ, ప్రతి కూపన్ మీద సీరియల్ నంబర్స్ వేయడానికి ఏమి ఇబ్బందో నెలవిస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అది ఇబ్బందంది. మీరు ఏ ప్రెస్ నైనా అడగండి. మూడు కోట్ల టికెట్లు పది రోజులలో ప్రింట్ చేయడానికి వీలవుతుందేమో ఏ ప్రెస్ నైనా మీరు అడిగి చెప్పండి. వెదర్ ఇటీట్ హ్యూమన్లీ పాటిబుల్, అది కనుకొని చెప్పండి. We have made the Director of Government Printing responsible for framing out the work. It was decided at the instance of the Director and at the instance of all the departments and their representatives together at the meeting that no number on individual tickets is needed. It is only a coupon. It is not really a ticket. It is a coupon of one rupee which has to be exchanged for a rupee and therefore the number of tickets can be very well checked and for that the number of presses where it is printed should be the barest minimum. If you give it to too many presses, there will be too much confusion and more scope for irregularities. That is why they were given to two presses and got it done under their supervision and control and everything has been accounted for.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అదృశ్య, ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు నెలవిస్తూ గవర్నమెంటు ప్రెస్ కు టైము లేకపోయింది అన్నారు. గవర్నమెంట్ ప్రెస్ లో కొంచెమైనా ప్రింట్ చేయవచ్చు కదా.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—వారు ఒక కోటి చేసినారని నేను చదివాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—ఒక విషయం మీ దృష్టికి తీసుకొనివస్తున్నాను. వెల్ ఫెర్ ఫండు నడిపించినప్పుడు, అది తాకూరు హరిప్రసాద్ అనే ఆతనికి ఎంబ్రెస్టు చేశారు. దాంతో ఎంత ద్రోహము కలిగింది అనేది బాగా తెలిసిఉందనప్పటికీ ఇది ఒక డై రెక్టరు చెప్పినాడు కాబట్టి ఈ మూడు కోట్లు, అయిదు కోట్లు ఆయనకు చెప్పేశాము అంటున్నారు. ముఖ్యంగా మొన్న ఒక మునిసిపాలిటీవారు ఒక చక్కెరకార్డు

తీసుకొనివచ్చి దానితోపాటు ఒక రూపాయి టికెట్ తీసుకోవాలని అన్నాడు. ఆ టికెట్టు మీద ముఖ్యమంత్రిగారి సంతకము ఉన్నది. కాని దానిపైన నంబరు లేదు, రెండవది దాని రిసీట్ కూడలేదు. కనుక నేను అడగదలచుకొన్నాను—ఇన్ని కోట్ల రూపాయలు టికెట్టు ప్రింట్ చేయించినారు గదా, మరి వాటికి డూప్లికేట్ ఏమైనా ఉన్నదా, దానికి రిసీట్లు ఏమైనా ఉన్నాయా. అంద్ర తెలంగాణా ఉన్నది, ఇన్ని జిల్లాలు ఉన్నాయే. జిల్లాలవారీగా కలెక్టర్లకు ఇచ్చినప్పుడు, వారి నుంచి వచ్చిన ఆకౌంటు ఏది ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—I am prepared to place before the House the latest collections from each district and how many tickets are still to be sold. Accounting has been perfect.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—ఆ పూటకు అన్నములేకపోయినా వారినుంచి వసూలు చేస్తున్నారు. జిల్లాలకుసంపి కంపల్సరీగా యిస్తున్నారు. పంచాయత్ రాజ్ స్టాఫ్ ద్వారా కంపల్సరీగా యిస్తున్నారు. ఇంట్లోవున్న సంఖ్యనుబట్టి అంతా వసూలు చేయాలని చేస్తున్నారు. ఈ పద్ధతి తీసివేయాలి.

శ్రీ బి. రత్ననభాపతి :—ముఖ్యమంత్రిగారు వీటికి సంబంధించిన డిటైల్స్ పేటమెంటు కవాలంటే డేబుల్ పైన పెడతామంటున్నారు. సంతోషం. కాని యీ కార్ అటెన్షన్ నోటీసు యిచ్చిన వారికే యిది పరిమితంచేస్తే యింకా సందేహాలున్నవి అడగవలసినవారున్నారు. ప్రశ్నలు వేయడానికి అనుమతి యివ్వాలి.

Mr. Speaker :—Let me help you, Mr. Ratnasabhapathi. I have received another short notice question which I remember I have admitted. It will come before the House when every one of you will have an opportunity to ask.

శ్రీ బి. రత్ననభాపతి :—షార్టు నోటీసు క్వశ్చన్ పురస్కరించుకొని రెండు గంటల డిస్కషన్ అలౌ చేయాలి. ఇది చాల ముఖ్యమైన వ్యవహారం. 5 కోట్ల రూపాయల విలువకు దేశంలో వదిలారు; ఏ పద్ధతిలో వసూలైనదో తెలియదు. అదంతా కూలంకషంగా చర్చిస్తే బాగుంటుందని మననిచేస్తున్నాను.

Mr. Speaker :—Any way the hon Chief Minister promised to give full information. Perhaps he will take the opportunity of answering the question. Then you can also put further questions. If you still feel that it should be discussed on the floor of the House, then I will certainly consider.

శ్రీ పంకా సత్యనారాయణ :—ఒక పాకు గవర్నమెంటు ఆమోదించుటలేదు. ఇందులో ఒక డేజరున్నది. ఇంతక్రితం రాపిల్ టెక్నిక్ ప్రింట్ చేసినప్పుడు కూడ డూప్లికేట్ వెంబుర్లు వేశారు, అవి పట్టుబడటం జరిగింది.

Mr. Speaker :—As far as I understood you have been trying to make out a case that there is scope for mischief in what is done. The Chief Minister is saying that there can be much more fool-proof method, but in the present method which the government and the Defence Council adopted, there has been no specific case of misuse.

Calling attention to a matter of urgent Public Importance :

re : Plight of ryots due to insufficient water released from Nagarjunasagar in the Krishna district and also under Right Canal and the need for diverting more water from Thungabhadra Dam Reservoir to Nagarjunasagar-and

re : Plight of ryots due to stoppage of water in left Canal of Nagarjunasagar.

శ్రీ వంకా నరసింహారాయణ :—అట్లాంటిది జరుగకుండా ఉండటం కోసం క్రద్ద తీసుకోవాలి. ఒక రూపాయి డినామిడేషన్ వి నెంబరులేకుండా ప్రింట్ అయినవి, పైప్లైన్ ప్రెస్సులో కొన్ని లక్షలు అదనంగా ప్రింట్ చేసినప్పుడు ఫుల్ ఫ్రావ్ ఎట్లా అవుతుంది? సేమ్ పేచర్లు మీదనే ప్రింట్ చేస్తారు. అటువంటివి కొన్ని కోట్లు అచ్చువేసి అమ్మినప్పుడు ఫ్రావ్ దొరుకుదు. వారి సంతకం ఉండవచ్చును. కాని ఆ సంతకాన్ని ఫోటో తీసి యాజీగా ప్రింట్ చేయవచ్చును. ప్రెస్ వారే బ్లాక్ స్టెయి చేయవచ్చును.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఆ విధంగా ఊహించి చెబితే ఎట్లా? కరెన్సీ నోట్సులా చేస్తారేమోనని ఊహించి చెబితే ఎట్లా? మేము చేసిన కట్టెపట్టాలు విపరీతము. ఆ పుస్తకాలు ఎన్ని అయినప్పటికీ వాటి లెక్క దొరుకుతుంది. ఆ కార్యక్రమం జరిగింది. ఆ సేబు వేసు చెప్పడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాను. హైపోథెటికల్ ఏదైనా జరుగుతుందంటే ఎట్లా? This is all hypothetical, Sir.

Sri C. V. K. Rao :—It is not at all hypothetical. The contention is what is the motive in not serial numbering it? What is the motive in not having water mark paper, what is the motive in getting it printed outside?

Sri P. V. Narasimha Rao :—There is no motive. It is the time factor. That is the prima motive.

Sri C. V. K. Rao :—Then any body can print and distribute and get money. You want me to place before you such kind of irregularities. You say from whom you have collected, who are the persons, and their addresses, then I can tell you.

Mr. Speaker :—I am closing this call attention matter, and going to the next one. But I will provide you ample opportunity of eliciting information on the short-notice question and if you are still not satisfied there are other opportunities. But it is not on the matter of call attention.

re : Plight of ryots due to insufficient water released from Nagarjunasagar in Krishna District and also under Right Canal and the need for diverting more water from Thungabhadra Reservoir to Nagarjunasagar.

and

re : Plight of ryots due to stoppage of water in Left Canal of Nagarjunasagar.

Sri C. V. K. Rao :—Sir, due to defective flow of water from Nagarjunasagar Reservoir to the Krishna Barrage and the promised

Calling attention to a matter of urgent public importance: 29th March, 1972. 97

re: Plight of ryots due to insufficient water released from Nagarjunasagar in the Krishna district and also under Right Canal and the need for diverting more water from Thungabhadra Dam Reservoir to Nagarjunasagar-and
re: Plight of ryots due to stoppage of water in left Canal of Nagarjunasagar.

supply of 5500 cusecs of Nagarjunasagar waters to Krishna district ryots not being implemented; 80,000 acres of second crop paddy would be lost out of a total delta area of 1,80,000 acres.

As such I would like to know from the Government what steps they have taken in this regard.

శ్రీ యమ్. నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్ష, ఈ నాగార్జునసాగర్ కెనాల్స్ ద్వారా గత సంవత్సరం ఏప్రిల్ అఖరువరకు నీరు యిచ్చారు. ఈ సంవత్సరం కూడా ప్రభుత్వం అదే విధంగా నీరు సప్లయ చేస్తుందనే దృష్టితో పైర్లు వేశారు. ప్రభుత్వం కూడా ముందుగా. అక్కడ రిజర్వాయర్ లో నీరు లేదనిగాని లేక మార్పివరకో ఏప్రిల్ 15 వరకో యిస్తామని ప్రకటన చేయని కారణంచేత రైతులు వేరుశనగ దాళవా వరి వేసుకొని లాభం పొందుదామనే దృష్టితో పంటలు వేశారు. వేరుశనగ దర నాలుగు వందలు అయిదు వందలున్నా పత్తనాలు కొని వేశారు. మొదటనే ప్రభుత్వం వేయవద్దని చెబితే మేజరు మైనరు కెనాల్స్ కట్టి వేసియుంటే రైతాంగం వేసేవారుకారు. ఇప్పుడు లక్షలుకొట్టి విలువపంట భూమి మీద ఉన్న సందర్భంలో నీరు విరాకరిస్తున్నారు. అక్కడ రిజర్వాయరులో నీరు లేదంటున్నారు. దానివల్ల జాతీయ ఉత్పత్తి నష్టము కావడమే కాకుండా రైతాంగం విపరీతమైన నష్టానికి గురవుతారు. వచ్చే సంవత్సరం పంటలు వేసే స్థితికూడా లేకుండాపోతుంది. అనుక తుంగభద్ర రిజర్వాయరు నుంచయినా తప్పక నీరు వదిలే ఏర్పాటు చేయాలి. ఇప్పుడు 500 క్యూసెక్కు నీరు మాత్రం వరులుతారని చెబుతున్నారు. అది వాస్తవమే అయితే మొత్తం యీ పంటలు ఎండిపోవడం జరుగుతుంది. కాబట్టి పూర్తిగా కావలసిన నీరు వదలాలి. తుంగభద్రనుంచి కాకపోతే నాగార్జునసాగర్ రిజర్వాయర్ నుంచయినా పంపింగ్ స్కీము ద్వారా రైటు, లెఫ్ట్ రెండు కెనాల్స్ కు నీరు వదలాలి. నీరు యివ్వకపోతే మొత్తం పంట నష్టమయిపోతుంది. ఇప్పటికే నీరు రానికారణాన పైర్లు విపరీతంగా నష్టమయ్యాయి. ఫైలెండ్ భూములు ఎండిపోతున్నాయి. 6 నెంబరు నోటీసులు వాటర్ రేటు నోటీసులు జారీ చేస్తున్నారు. శిస్తు వసూళ్లకు పూనుకొంటున్నారు. రైటు లెఫ్ట్ కెనాల్ క్రింద ఉన్న పంట 50 వర్సెంటు పోయిన పంటకు వాటర్ రేట్ లేకుండా రమిషన్ యివ్వాలి. రమిషన్ యిచ్చి ఆ నష్టాన్ని పూర్తుకునేట్టు చేయాలి. తుంగభద్ర రిజర్వాయర్ లో నుంచయినానరే నాగార్జునసాగర్ రిజర్వాయర్ లో నుంచయినానరే పంపింగ్ స్కీము ద్వారా అయినా నీరువదిరి రైట్ లెఫ్ట్ కెనాల్స్ కు నీరు సప్లయ చేయాలని ఇప్పటికే చాలా నష్టం జరిగిందని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

re : Plight of ryots due to insufficient water released from Nagarjunasagar in the Krishna district and also under Right Canal and the need for diverting more water from Thungabhadra Dam Reservoir to Nagarjunasagar-and

re : Plight of ryots due to stoppage of water in Left Canal of Nagarjuna-sagar.

శ్రీ కె. రామనాథం (ముదినేపల్లి) :—అధ్యక్ష, ఈ రెండవపంటకు నీరు ఇవ్వటము అన్నది ప్రతినవత్సరం ఒక సమస్యగా తయారవుతున్నది. నీరు ఇచ్చే సమయంలో—ఇంకా ఎక్కువగా వ్యవసాయం చేయాలని అహారథాన్యాలకొరత తీర్చడానికి వీలైనంతఎక్కువగా పంటపండించాలనే దృష్టితో ద్రయినేజ్ స్కీముక్రింద త్రవ్వవలసిన ద్రయినేజ్ ఏరియాలోకుడ ద్రయినేజ్ పని అపించి రెండవపంటకు నీరు ఇవ్వటం జరిగింది. రైతులు వద్దని, దీనివల్ల నష్టపడతామని మొత్తుకొన్నప్పటికీ—ఎక్కువ వ్యవసాయం చేయమని, ఎక్కువపంట ఉత్పత్తికావాలని కలెక్టర్, డిప్-ఇంజనీర్ రైతులను బలవంతంచేసి రెండవపంట సాగుచేయించటం, ఆరోజులో కావలసినంత నీరు ఉన్నదని, వారు ఎంతసాగుచేసినా నీరు నష్టయిచేస్తామని చెబుతూ సక్రిమమైన విధానము, అంచనాలు లేకుండా రైతులను వత్తిడిచేయటం జరిగింది. తర్వాత నీరు నష్టయి చేయవలసిన సమయానికి ఎక్కడా నీరులేదని చెప్పటము, అక్రమంగా సాగుచేస్తున్నారని జులమ్మచేయటం ప్రతీసారి జరుగుతున్నది. గత రెండు మూడు సంవత్సరాలుగా తుపాన్ వల్ల డ్రాట్ వల్ల పంటలు నష్టపోవటం, యీ సంవత్సరం రైతులు మొదటి పైరులో కొంతపంట చేతికి అంది అది అమ్మి రెండవ పంటకు ఎకరానికి రూ. 400 లు తక్కువకాకుండా ఖర్చుచేసి, యీరోజు పంట చేతికి వచ్చే సమయంలో నీరులేదని చెప్పి, వారి కళ్లముందే పైరులు ఎండిపోతుంటే ప్రభుత్వం నిస్సహాయంగా చూస్తూ ఉండిపోవటం సరైన ప్రవర్తనకాదు. ఈరోజు తుంగభద్ర రిజర్వాయర్ నుంచి కావలసినంత నీరు తెచ్చుకొనే అవకాశం ఉన్నదని ప్రభుత్వంవారు చెబుతున్నారు. అనీరు తొందరగా వచ్చేటట్లుచేస్తే యీ పంటలు చేతికి దక్కుతాయి. దానికి ప్రొసీజర్ చాలాఉన్నదని, మనప్రభుత్వం ఆ ప్రభుత్వాన్ని అడగాలని, యీ ప్రభుత్వంతో మాట్లాడాలని తుంగభద్ర బోరువారిని అడగాలని చెప్పి కాలయాపన చేయకుండా మంత్రిగారు తొందరగా మూవ్ అయి తుంగభద్ర రిజర్వాయర్ నుంచి నీరుతెప్పించే ఏర్పాట్లు చేయకపోతే కోట్ల రూపాయలు పంట నష్టమయ్యే పరిస్థితి ఉంది. రైతులు నష్టపడటమేకాకుండా దేశానికి కావలసినటువంటి తిండిగింజలు రావటమంటి పరిస్థితులు ఏర్పడతాయి. ప్రభుత్వంవారు వెంటనే తుంగభద్ర రిజర్వాయర్ నుంచి నీరువచ్చే ఏర్పాట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. నాగార్జునసాగర్ నుంచి నీరు రావటంలేదని చెబుతున్నారు. ఆ రెవెర్ కొంచెం తగ్గిస్తే కృష్ణాబ్యారేజ్ క్రింద కావలసినంతనీరు నష్టయిచేసే అవకాశంవుంది. పైరెండు కాలవలకు పంపింగ్ స్కీముద్వారా నీరు నష్టయిచేస్తే కృష్ణాబ్యారేజ్ క్రింద నీరు నష్టయిచేసి పంట కాపాడుకొనే అవకాశంవుంటుంది. పైన పంపింగ్ ఏర్పాట్లుచేసి క్రిందకు కావలసిన నీరు పుష్కలంగా నష్టయిచేసే విషయం ప్రభుత్వం పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను.

re : Plight of ryots due to insufficient water released from Nagarjunasagar in the Krishna district and also under Right Canal and the need for diverting more water from Tungabhadra Dam Reservoir to Nagarjunasagar-and

re : Plight of ryots due to stoppage of water in Left Canal of Nagarjunasagar.

శ్రీ డి. భాస్కరరావు :—అధ్యక్ష, మొక్కలు రోదిస్తున్నాయి. మమ్ములను నెట్టారుగాని మాకు నీటి సప్లయ చేయటంలేదని రోదిస్తున్నాయి. ఈ రోదన సమాజానికి వర్తిస్తుంది. చచ్చిపోయే మొక్కలను కాపాడేబాధ్యత ముఖ్యముగా రైతుది. రైతు ప్రభుత్వమువైపు చూస్తున్నాడు. వెంటనే యీ సమాజానికి సప్లంవచ్చే యీ దుస్థితినుంచి కాపాడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వముమీద ఉంది. నేను కృష్ణాడెల్టాలో దాదాపు విషయంలో యీ కార్ ఎటెన్షన్ మోషన్ ఇవ్వటం జరిగింది. కృష్ణాడెల్టాలో ఇవాళ మొట్టమొదట నీరు ఇచ్చేటప్పుడు ఎంతమంది దాదాపు వేయటానికి సిద్ధపడితే అంతమందికి వాటర్ ఇస్తామని అనాన్స్ చేయటం జరిగింది. లోకల్ టేషన్ కూడ జరిగింది. దానిప్రకారం ఇవ్వటం జరిగింది. చల్లవల్లి, ఉయ్యూరు సుగర్ ఫ్యాక్టరీలక్రింద దాదాపు 50 వేల ఎకరాలలో సుగర్ కేన్ ప్లాంట్, దాదాపు 40 వేల ఎకరాలలో కాటన్ పేయింటి ఉంది. అది ఇవాళ నీరు కోరుతున్నది. ముఖ్యంగా నాగార్జునసాగర్ కట్టేటప్పుడు— ఆ ప్రాజెక్టు రెండు అవసరాలను తీరుస్తుందనిచెప్పారు. ఆ ప్రాజెక్టుక్రింద కొత్తగా సాగులోకివచ్చే భూమియే కాకుండా కృష్ణాడెల్టాక్రింద రెండవ రైతుకు దాదాపు రెండు లక్షల ఎకరాలకు రంతరం వాటర్ ఇవ్వబడుతుందని ఒక ఎస్యూరెన్స్ ఆ ప్రాజెక్టు కట్టేటప్పుడు ఇవ్వబడింది. ఇప్పుడు ఏకొకంవల్లనో తెలియదుగాని, ఏప్రిల్ వచ్చేటప్పటికి, పైరుకు పొట్ట పేయబడేటప్పుడు ఈ నీటి కొరత వస్తే రైతులొక్కరికే కాకుండా ప్రభుత్వానికి జాతీయ ఆదాయానికి కూడ ఎంతో సప్లం వస్తుంది. తుంగభద్ర నుంచి వాటర్ రావటంలో ఆలస్యం జరుగుతున్నదనే నెపంవల్ల ప్రయోజనంలేదు. వెంటనే ఈ మొక్కలు కాపాడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపైనే ఉంది. అవిధంగా జాతీయకదాయం, రైతులయొక్క పెట్టుబడి కాపాడవలసిన ధర్మం, బాధ్యత యీ ప్రభుత్వంపైనే ఉంది. ప్రభుత్వం యీ ధర్మం విస్మరించకుండా పూర్తిగా బాధ్యత తీసుకొని వ్యవహరించాలని, ఆ పైరులను కాపాడాలని మీవరంగా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాములు (చలకర్తి) :—అధ్యక్ష, నేను ఎడమకాలవగురించి మాట్లాడుతున్నాను. నాగార్జునసాగర్ ఎడమకాలవకు ఏప్రిల్ 15 వరకు నీరుఇచ్చే బదులు మార్చినెల ఆఖరువరకు నీరు సరిపోతుందని పి.డబ్ల్యు.డి. రికార్డులలో చెప్పటం దానిక్రింద 2 లక్షల ఎకరాలలో వరిపంటవేయటం జరిగింది. ఇప్పుడు 2 లక్షల టన్నులు 10 కోట్ల రూపాయలు నష్టమయ్యే ప్రమాదంఉంది. దీనివల్ల రైతాంగం చాలా ఆందోళన చెందుతున్నారు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థులలో ఒక డిపార్టుమెంట్ కు ఒక డిపార్టుమెంట్ కు మధ్య ఏమీ సంబంధంలేకుండా, బాధ్యతారహితంగా రైతులను ప్రోత్సహించి— యీ కరువుదృష్ట్యా, బంగ్లాదేశ్ దృష్ట్యా ఎక్కువధాన్యం ఉత్పత్తి చేయాలని రైతులను ప్రోత్సహించి మీటింగులుపెట్టి ఏప్రిల్ 15 వరకు నీరు ఇస్తామని ఎస్యూరెన్స్ ఇచ్చి, రైతులు వరిపంట వేసినతర్వాత, ఇప్పుడు నీరుఇవ్వటంలేదు.

Calling attention to a matter of urgent public importance:

re : Plight of ryots due to insufficient water released from Nagarjunasagar in the Krishna district and also under Right Canal and the need for diverting more water from Tungabhadra Dam Reservoir to Nagarjunasagar-and

re : Plight of ryots due to stoppage of water in Left Canal of Nagarjunasagar.

రెవిన్యూ అధికారులు ఏప్రిల్ వరకు నీరువస్తుంది అంటున్నారు. పి. డబ్ల్యు. డి. అధికారులు రావు అంటారు. ఒక డిపార్టుమెంట్ కు ఒక డిపార్టుమెంట్ కు సంబంధం ఏమీలేదు. 2వ పంటకు పెట్టుబడి పెట్టిన రైతాంగం దానివల్ల నష్టపడుతున్నారు. ఈ మధ్య మేము ముఖ్యమంత్రిగారికి యీ విషయంలో రిప్రజెంటేషన్ చేయటం జరిగింది. తుంగభద్రనుంచి కొంతవరకు నీరువస్తుందని అంటున్నారు. అది సరిపోయేటట్లు లేదు. లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ద్వారా దానిని పంపిణీ చేసే ప్రయత్నం రక్షిస్తే ప్రైవేట్ రైతాంగానికి నష్టం కలుగుతుంది కాబట్టి ప్రభుత్వం వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు వెంటనే ఆ ప్రదేశాలకు వెళ్ళి పరిశీలించి వెంటనే దీనివిషయంలో చర్యలు తీసుకోవాలి. రైతాంగం చాలా నష్టపడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

The Minister for Irrigation (Sri P. Narasa Reddy):- Mr. Speaker, Sir, the extent of second crop in the Krishna Delta and Nagarjuna-sagar Left and Right Canals were considered in November, 1971 in consultation with the Chief Engineer, Irrigation and it was decided as follows :—

(1) About 4 lakh acres wet equivalent in Krishna Delta and to open the entire Nagarjunasagar area for the second crop cultivation with a view to develop the ayacut.

Though the level in the reservoir started with 543' on 1-12-71, more than the level of 542' anticipated, the reservoir level has gone down in the subsequent months as the inflow into the reservoir was much below the normal in subsequent months. With the storage inflow, the level in the reservoir came down much lower than was originally envisaged. The situation has become acute by about the middle of March, 1972. In addition to taking measures of conservation of water by more strict regulation of water, the question of obtaining supplies from Tungabhadra Reservoir was explored. Discussions were held by our officials with the Chairman, Tungabhadra Board at Hyderabad on 16th March, 1972 and again on 18th March, 1972 and a formal request was made by the Government to the Chairman, Tungabhadra Board for a release of 3,500 cusecs from the Tungabhadra Reservoir for 15 days to meet the crisis. The Chairman, Tungabhadra Board on 20th March, 1972 requested the Government of Mysore, one of the participant Governments in the Board, to agree as a special case to the request of the Andhra Pradesh on adhoc basis without any prejudice to the rights of the two State Governments in any manner. The Govt. of Andhra Pradesh also wrote to Mysore Government requesting them to agree to release water from the Tungabhadra Reservoir.

Calling attention to a matter of urgent public importance : 29th March, 1972. 101

- re : Plight of ryots due to insufficient water released from Nagarjunasagar in the Krishna district and also under Right Canal and the need for diverting more water from Tungabhadra Dam Reservoir to Nagarjunasagar and
- re : Plight of ryots due to stoppage of water in left Canal of Nagarjunasagar.

Subsequently efforts have been made at the level of the officials to get concurrence of Mysore Government. The matter has also been taken up with the Union Minister of Irrigation and Power. The concurrence of Mysore Government to releasing of water from the Tungabhadra Reservoir is still awaited and every effort is being made at the official and ministerial level to get the relief requested.

I may also add, Sir, that our Chief Minister had made a personal trunk phone call also yesterday to the Chief Minister, Mysore that they may not have any difficulty about releasing this water, because this would be without prejudice to the case that is pending between the two States before the Tribunal and he had personally requested him not to have any inhibition about it and release as soon as possible in view of the grave situation we are facing. We have also sent a D. O. letter in the name of the Chief Minister of Mysore to take action. We had also requested the Union Minister for Irrigation, Sri K. L. Rao to use his good offices in the release of the water so far as Tungabhadra water is concerned it is not as a matter of right that we can have, but as a matter of convenience. So in that the Chairman was convinced that the level of water existing at Tungabhadra Dam was such that they could spare about 3500 cusecs. After the Chairman was convinced, he had also asked the Chief Engineer and the Secretary to Government in Mysore to concede to this request which was legitimate.

So far as the water released in the right and left canals is concerned, now the level has gone down. It is 501.7. On the right canal about 4000 cusecs and on the left canal about 3600 cusecs of water was released. For the Delta about 3500 cusecs of water is released. The question of pumping water would only arise when we go down below the sea level. At present there is no question of pumping extra water.

As regards the request of Nimmala Ramulu, I had personally visited Huzuragar area left canal, heard the representations of the ryots and their plight is very severe and therefore, the Government is very anxious to see that as soon as possible waters are not only got from the Tungabhadra but as much assistance as possible is given to the ryots. We have also issued strict instructions to the Engineers that as far as possible to see the regulation is such that no person should be adversely affected. It may be as far as given to all such area which has now been cultivated.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి : — ప్రభుత్వంవారు నాగార్జునసాగర్ క్రింద అన్నీ వేసుకోవానికి అనుమతించాము అన్నారు. ఇప్పుడు రెగ్యులేట్ చేస్తున్నాము అంటున్నారు. రెగ్యులేట్ చేయడం అంటే చాల తక్కువ నీరు యిస్తున్నారు. డెయిర్ ఎండ్ కు

re : Plight of ryots due to insufficient water released from Nagarjunasagar in the Krishna district and also under Right Canal and the need for diverting more water from Thungabhadra Dam Reservoir to Nagarjunasagar-and

re : Plight of ryots due to stoppage of water in left Canal of Nagarjunasagar.

వెళ్ళనే వెళ్ళడంలేదు. దివాహరణ చెపుతున్నాను. ఏడుగురూ సమీపంలో ఉండే తంగిడి మేజర్ నుంచి కోసంగి దాకా నీళ్లు నెలా 15 రోజులు, రెండునెలలుగా లేవు. మొత్తం ఎండిపోతున్నాయి. ఇప్పటికే చాల భాగం ఎండిపోయింది. కంట్రోల్ చేస్తున్నాము అనే పేరుతో తక్కువ వదులుతూ, సీ రెవెల్ కు తగలేదు కనుక మేము పంప్ చేయాల్సిన అవసరంలేదని ఎవేడ్ చేసుకోవానికి చేప్పేటటువంటిది. పుష్కలంగా నీరు వడలాలి. అది సీ రెవెల్ కు తగితే, కెనాల్ బాటమ్ రెవెల్ కు తగిపోతే పంప్ చేసి అయినా యివ్వాలి అనేటటువంటిది మా రిక్వెస్టు. కె. యల్. రావుగారితో యిన్ ఫ్లయన్స్ చేస్తున్నాము. తుంగభద్రతో చేస్తున్నాము అంటున్నారు. పుణ్యకాలం పూర్తి అయిన తరువాత పైరులు అంతా ఎండిపోయిన తరువాత తుంగభద్ర నుంచి నీళ్లు వదులుతాము అంటే అసంబంధమైన విషయం. గ్యూరంటీ యివ్వమని మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. ఇది చేయడానికి పూనుకోబోతే మంత్రివరం తరపున శాసనసభ్యులతో కమిటీ వేయండి పంటలను పరిశీలించండి. పంటలు పోయినటువంటి దానికి నష్టపరిహారం కట్టి యివ్వడానికి ప్రభుత్వం తయారుగా యున్నదా ? ప్రభుత్వం నీళ్లు యిస్తాము అన్నారు. రైతులు వేసుకొన్నారు. నీళ్లు యివ్వని పరిస్థితిలో పంట నాశనం అయినందుకు రైతుకు నష్టపరిహారం కట్టించి యివ్వడానికి ప్రభుత్వం తయారు అయితే తప్ప లేకపోతే రైతు మొత్తం నష్టపడతాడు. అందుకని పుష్కలంగా నీళ్లు వడలాలి. తరువాత పంపింగ్ చేయాలి. తుంగభద్రవారు యిస్తారా లేదా అన్నది తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేయాలి తప్ప కొద్దిగా వదులుతూ కంట్రోల్ చేస్తున్నాము అంటే కరెన్షన్ పెరిగిపోతుంది. తక్కువ నీళ్లు ఎప్పుడైతే వచ్చాయో అప్పుడు పి.డబ్ల్యు.డి. అధికారులు 500, 600 రోజుకు ఎవరు డబ్బులు యిస్తే వారికి తలుపులు ఎత్తుతున్నారు. లేకపోతే లేదు. ఇలాంటి పరిస్థితి కొనసాగితే తప్పనిసరిగా కాలవలు పగల కొట్టుకోవలసిన పరిస్థితులు, తలుపులు పగలకొట్టవలసిన విపరీతమైన పరిస్థితులు ఉన్నాయి. మంత్రిగారు పుష్కలంగా నీళ్లు వడలాలి. తక్కువ వడలి కంట్రోలు చేస్తున్నాము అంటే ఒక్కరోజు బావకుండా రోజూ కొంచెం కొంచెం తిని క్రిమేణ వచ్చే పరిస్థితి ఎట్లా వస్తుందో అలాగే యిక్కడకూడ ఉంటుంది. పైరులు ఇప్పటికే ఎండిపోతున్నాయి. కాబట్టి ఆ చర్యలు తీసుకోవాలి.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—గౌరవ సభ్యులు పోరపాటు పడుతున్నారు. మేము అక్కడ నీరు ఉంచుకొని పొదుపు చేస్తున్నాము అనే నమస్కృతాదు. రైట్ కెనాల్, లెఫ్ట్ కెనాల్, డెల్టాకు సమానంగా సమగ్రంగా రెగ్యులేషన్ కావాలిగదా, ఒకసారి అన్నీ విడిచిపెట్టి వేయాలి అంటే ఒకవైపున విడిచిపెట్టడానికి వీలులేదుగదా : We will have to regulate in 4,000 and 3,500 cusecs in both these canals. ఇప్పుడు డెల్టాలో రిజర్వాయర్ క్రింద 3,000 cusecs only because the regeneration is

Calling attention to matters of urgent public importance :

29th March, 1972. 103

re : Plight of ryots due to insufficient water released from Nagarjunasagar in the Krishna district and also under Right Canal and the need for diverting more water from Thungabhadra Dam Reservoir to Nagarjunasagar and

re : Plight of ryots due to stoppage of water in Left Canal of Nagarjunasagar.

is not coming due to drought in this season. There is no question of saving. To the extent possible we are giving.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :— సేవ్ చేసుకుంటున్నారని కాదు. ఉన్న నీటిని ఏమిటెడగా వదులుతున్నామనే పేరుతో తక్కువ వడలడంవల్ల పైరులు ఎండి పోతున్నాయి. ఇంకా మంత్రిగారికి నమ్మకం లేకపోతే ఇద్దరు ముగ్గురు మంత్రులను రమ్మనండి. పైరులు ఎట్లా ఎండిపోతున్నాయో తెలుస్తుంది. ఉండి యివ్వడం చేదా అనేది కాదు క్వశ్చను యిక్కడ. పైరులు ఎండిపోతున్నాయి. సరిపోయిన నీరు రావడంలేదు. పుష్కలంగా నష్టమిచ్చేసి కెనాల్ వాటర్ లెవెల్ తగ్గినప్పుడు పంపింగ్ ద్వారా అయినా యివ్వాలని నా కోరిక.

శ్రీ కె. రామనాథం :— అధ్యక్ష, మంత్రిగారు కృష్ణాడెల్టా మూడువేల క్యుసెక్స్ మాత్రమే వదులుతున్నామని చెప్పారు. 5 వేల క్యుసెక్స్ వస్తేగాని డెల్టాలో నీరు నష్టమి కాదు. నాలుగు లక్షల ఎకరాలకు మూడువేల మూడువేల అయిదు వందల క్యుసెక్స్ నీరు వదులుతున్నామని చెబుతున్నారు. నాగార్జునసాగర్ కెనాల్స్ కు 4,500 వదులుతున్నారు. ఆ నీరు చాలదు అక్కడకూడ 5,000, 4,500, తక్కువ కాకుండా పంపితేగాని ఈ పైరులు ఎండిపోకుండా అండవు అనే విషయం గమనించాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. రెగ్యులేట్ చేస్తున్నామని అనేదన్నప్పటికీ అధికారులు అసలు నీరు మొత్తం యివ్వకుండానే అరికట్టి లంచగొండితనంతో ఎవరైతే డబ్బు యిస్తున్నారో వారికి మాత్రమే యిచ్చే అవకాశం యున్నది. కనుక ఆ కంప్లెయింట్స్ ఏమి రాకుండా తగిన శ్రద్ధ తీసుకోవాలని యింజనీర్సుకుకూడ యిన్ స్ట్రక్షన్స్ చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :— అధ్యక్ష, అసలు విషయాన్ని ఇంతమట్టుకు ముందుకు తీసుకురాలేదు. ఇన్ ఫ్లో తగ్గడం మూలాన నాగార్జునసాగర్ దగ్గర రామ్ లెవెల్ పడిపోవడం జరిగింది. అది సక్రమంగా వస్తుందనే అంచనాతో నాలుగు లక్షల ఎకరాలకు వేయమని చెప్పారు. ఇన్ ఫ్లో తగుతుందని ముందే యాంటిసిపేట్ చేసి చేయవలసిన చర్యలన్నీ ముందే తీసుకొని ఉండాలి. మూడువేల నాలుగువేల జీతం తీసుకొనే అఫీసర్సుయొక్క బాధ్యత ఏమిటి? ఇబ్బంది వచ్చి అపద వచ్చినప్పుడు కాదు కండ్లు తెరవాల్సింది. ముందే పరిస్థితి యిట్లా ఉన్నదని అవగాహన చేసుకొని దానికి రెమెడీ ఏమిటి అని అలోచించాలి. For the first time, the Government has opened its eyes on 16th of March. Already the situation is very acute. What is the Chief Engineer, N. S. Canals doing all these days? When he has found that the water at the dam site is not

Calling attention to matters of urgent public importance :

re : Plight of ryots due to insufficient water released from Nagarjunasagar in the Krishna district and also under Right Canal and the need for diverting more water from Thungabhadra Dam Reservoir to Nagarjunasagar and

re : Plight of ryots due to stoppage of water in Left Canal of Nagarjunasagar.

upto the expectation, ought not he to have proceeded for asking help from Tungabhadra Dam? కె. ఎల్. రావుగారిని కూడ మూవ్ చేశామని వారు తెలిపిచ్చారు. తుంగభద్రా డామ్ దగ్గర నీరు వున్నది. మనకు యివ్వగా వారికి యింకా మిగిలిపోయేటటువంటి వాటర్ యున్నది. కాని యిక్కడ పారిటీక్స్ అడ్డం వస్తున్నాయి. The Chairman of the Tungabhadra Dam accepted. The Chief Minister of Mysore also accepted. But the P. W. D. Minister says "if I allow water now to N. S. Canals, the Andhra Pradesh Government will raise a dispute that the water already in Tungabhadra is over and above the requirements. We are suffering and so please give us more water." That may be our argument. According to him "I am not going to give water". Mr. K. L. Rao who is the concerned Minister at the Cabinet level there.....వారికి, వీరికి—

చెప్పకూడదుగాని, వర్సానా గ్రాటాగా వున్నారు. పైకి మినిస్టర్ లాంటివారు ఇంటర్ ఫియర్ ఆయితేగాని జరగదు. లక్షల ఎకరాలలో కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి వేసిన యీ పంట అంతా నాశనమైపోయే పరిస్థితిలో వుంది. ప్రభుత్వం కాంప్లెస్యెంటుగా వ్యవహరిస్తే రైతాంగం చాలా బాధపడిపోతుంది. చాలా దుర్భర పరిస్థితుల్లో వీర్పడతాయని మనవిజేస్తున్నాను.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—అధ్యక్ష, పరిస్థితి ఎంత తీవ్రంగా వున్నదో మంత్రిగారి ప్రకటననుబట్టి కూడా మనకు అర్థమవుతున్నది. అందుచేత, తాత్కాలిక చోట మాత్రం కోట్ల రూపాయలు రైతులకు నష్టమవడ మేగాక, జైమం కూడా ఏర్పడుతుంది. ఇది కేవలం మన రాష్ట్రసమస్య మాత్రమేకాదు. మనం బాంగ్లాదేశ్ కు ధన్యం యిస్తామని కమిట్ ఆయి వున్నాం. నేషనల్ ఎమ్మరెన్సీకూడా వుంది. ఇప్పుడు కె. యల్. రావుగారిద్వారా పని అవుతుందని చెప్పడానికి లేదు. ఎందుకంటే—క్రెస్టు గేట్స్ విషయంలో వారిపై నమ్మకం లేదని పార్లమెంటులోనే ఆ రాష్ట్ర సభ్యులు చెప్పడం జరిగింది. అందుచేత, కరువురాకుండా నివారించాలంటే. రైతులకు నష్టంరాకుండా అడుకోవాలంటే, వార్ ఫుటింగ్ పై పైకి మినిస్టరుగారు కదిలితే తప్ప మైసూరునుంచి ఒక్క చుక్కరాదు. దీన్నిగూర్చి తక్షణమే చర్య తీసుకోకపోతే రైతులకు నష్టమేగాక, జైమం వస్తుందని మనవిజేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—గౌరవ సభ్యులు కోస ప్రభాకరరావుగారికి మైసూరు ముఖ్యమంత్రిగారు ఒప్పుకున్నారు, ఇన్స్పెక్టర్ మినిస్టరుగారు మాత్రం ఒప్పుకోలేదనే ఇన్ ఫర్ మేషన్ వారికి ఎట్లా వచ్చిందో నాకు తెలియదుగాని—If that is the information, Sir. what is the hitch? Our anxiety is, the Government has not accepted the recommendation of the Chairman, Tungabhadra Board. We have been persuading the Government. Now secondly the question of whether Dr. K. L. Rao would be effective or not,

- re : Plight of ryots due to insufficient water released from Nagarjunasagar in the Krishna district and also under Right Canal and the need for diverting more water from Thungabadhra Dam Reservoir to Nagarjunasagar and
 re: Plight of ryots due to stoppage of water in Left Canal of Nagarjunasagar.

he is the Union Irrigation Minister. If our own Hon'ble Member says that he is ineffective and the Prime Minister must intervene then I will ..

Sri V. Satyanarayana :—The Minister must know it. They have raised it in the Parliament, Sir.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—ముఖ్యమంత్రిగారు చెలిఫోన్‌లో కాంటాక్టు చేశారు. డి.బి. తెటర్ వ్రాశారు. కె.యల్. రావుగారు చూడను వెళ్ళినప్పుడు వారు స్వయంగా కాంటాక్టు చేస్తే—వీరు దిఫిడెన్సు ఎందుకు ఫీల్ చేస్తున్నారు —ట్రీబ్యూనల్‌లో వచ్చిన ఇష్యూ ఏమంటే—తుంగభద్ర రిజర్వాయర్‌లో పుండే నీరు మైసూరు అవసరాలకు తక్కువగా వున్నదా, ఎక్కువగా వున్నదా? అని. డెల్టాకు యివ్వాలా, లేదా? అని. వారు యీ వాటర్ రిలీజ్ చేస్తే ప్రమాదంవస్తుందా? అనే వారి అనుమానం తీర్చడానికి చీఫ్ మినిస్టర్‌గారు, మన సెక్రెటరీ, పి. డబ్ల్యు. డి బహు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు మన చీఫ్ మినిస్టరుగారితో—పైర్ మినిస్టరుగారు ఇంటర్ పీస్ చేయవలసిన అవసరం వుందా, లేదా అనేది వారి సలిహాతీసుకుని చేస్తాం.

శ్రీ వంకా సత్యసారాయణ :— అవసరం ఉందా, లేదా అని అలోచించే ప్రైము కూశాలేదు. అక్కడ పంటలు నాశనమైపోతున్నవి. ముఖ్యమంత్రి గారు వెంటనే పైర్ మినిస్టర్‌గారి ఇంటర్ వెన్షన్ కారకుపోకపోతే రేపు ఏర్పడబోయే పరిస్థితులకు వారే బాధ్యత వహించవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి :— ఇది సభముందుకు వచ్చినప్పటికీ, అక్కడి పరిస్థితి ఎంత తీవ్రంగా వున్నదో చెప్పినప్పటికీ, సఫిషియెంట్ వాటర్ యిప్పుడు సప్లయ్ చేస్తాం. తుంగభద్రనుండి వాటర్ తరువాత వస్తుంది, పైర్లకు వెంటనే సప్లయ్ చేస్తాం, కమిటీని ఎప్పాయింట్ చేస్తాం అనే హామీ మంత్రిగారినుండి రావడంలేదు. కంట్రోల్ సప్లయ్ చేస్తామంటున్నారు—బిందె నీళ్ళు అజా పెట్టి కొనుక్కున్నట్లు. మంత్రిగారు ఆ విధంగా ఎందుకు హామీ యివ్వరు? అక్కడి పరిస్థితులను దృష్టిలోకి తీసుకుని వారు మాట్లాడడం మంచిది. లేకపోతే, మేము వాటర్ యివ్వలేకపోయినాం కాబట్టి ఆ పైర్ల వేసినవారికి నష్ట పరిహారం యిస్తామని చెప్పుమనండి. వర్కర్లకు వర్క్ మెన్ కాంపెన్ సేషన్ యిస్తున్నట్లు. రైతులకు కూడా కాంపెన్ సేషన్ యిస్తామని చెప్పమనండి.

శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు (కంకిపాడు) :— అదృశ్య. ఇవాళ పైర్ల యొక్క పరిస్థితి చాలా తీవ్రంగావుంది. గవర్నమెంటు చేసేవని మేము గమనించడం లేదనికాదు. జాతీయదాయానికి, రైతుకు ఎంతో నష్టం వచ్చే పరిస్థితి ఏర్పడింది. రెండవది—మంత్రిగారి సమాధానంలో డెల్టాకు వాటర్ యివ్వాలా, లేదా అనే డిస్‌క్యూట్

ట్రెజ్యూరీలో ఉన్నట్లు వ్యక్తం చేస్తున్నారు. అసలు నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు కట్టేటప్పుడే అక్కడ వుండే ఎమ్మార్ వాటర్ డెల్టాకు యివ్వవలయుననే హామీ ఇచ్చిన తరువాతనే దానిని ప్రారంభం చేయడం జరిగింది. ఆ సందర్భంలో గవర్నమెంటు రిప్రజెంట్ చేయడంలో బలహీనంగా చేసినట్లు, లేక దానిని మార్పుదానికి చెసినట్లు? అది ఇప్పుడు పరిశీలించవలసి ఉంది. ఇప్పుడు బందరు తాలూకాలో పంటలు ఎండిపోయినవి. కైకలూరు తాలూకాలో ఎండిపోయినవి. ఇచ్చిన ఎమ్మార్లెన్నోను కాపాడకపోతే యీ ప్రభుత్వం యొక్క హామీలపై ప్రజలకు నమ్మకం పోతుంది. అందువలన, యీ విషయమై వెంటనే కేంద్రానికి రిప్రజెంట్ చేసి, అవసరమైన వాటర్ రిలీజ్ చేయడం ఒక్కటే మార్గం. దానికి ప్రత్యేకంగా కృషి చేయాలని నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రామయ్య (చలకుర్తి) :— మంత్రిగారు తుంగభద్ర నీళ్ళు వచ్చేది లేదు అంటున్నారు, అయితే పంటలు సేవ్ అయ్యేది లేదు. వెంటనే కేంద్ర ప్రభుత్వము దీనిలో జోక్యం కల్పించుకునేట్లు చేయాలి. లేకపోతే, ఆ పంటలు ఏమాత్రం రక్షింపడవు. వెంటనే కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తెలుపాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. జితేంద్రరెడ్డి :— ఇప్పుడు తుంగభద్ర నుంచి 3 వేల క్యూసెక్కులు ఇచ్చినప్పటికీ లెఫ్ట్ కెనాల్ క్రింద ఆయకట్టును సరిపోదు. మేము ఒక సజెక్షన్ ఇచ్చాము. లిఫ్ట్ చేసి, పంప్ చేయమని; కాని కొంత లెఫ్ట్ తగ్గితే లిఫ్ట్ చేయడం సాధ్యం కాదంటున్నారు రెండు వైపులనుంచి లిఫ్ట్ చేసి పంటలను సేవ్ చేయమని మనవిజేస్తున్నాను. ఇంక, మైసూరుగాని, పుహరాష్ట్ర గాని అంతటా ఒకే పార్టీ ప్రభుత్వములో వున్నది కాబట్టి, ప్రధానమంత్రిగారిని ఎప్రోచ్ అయి, కొయినా డాం నుంచిగాని, ఇతరత్రాగాని ఏ అవకాశం వున్నప్పటికీ అక్కడనుండి సప్లయ చేయించాలని మనవిజేస్తున్నాను.

Mr. Speaker:—We have heard the Minister. I would suggest to the Minister to call some of the Members. Leake them into confidence, discuss further with them and then find some possibility of getting more water out to solve the problem. I also hope that the Mysore Government would accede to the request made by Ardhra Government in releasing water from Tungabhadra dam and help the ryots who are suffering. Let me go to the next question. I request the members to move the cut motions. There are a few more speakers.

Mr. Ramanadham, you wanted to speak on the budget is it not?

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1972-73 (VOTE ON ACCOUNT.)

DEMAND No. I - LAND REVENUE - Rs. 1,07,68,000

Sri Ch. Parusharama Naidu :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 1,07,68,000 for Land Revenue
by Rs. 100

To Draw attention to the difficulties arising out of wrong Survey and issue of pattas and failure to issue as yet the promised Land Revenue chittas and to other aspects of Revenue Administration.

Mr. Speaker :—Cut Motion moved.

Sri M. Omkar :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 1,07,68,000 for Land Revenue
by Rs. 100.

తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఆ రక్షిత జలాధారాలను సర్వే చేయించి శిస్తులు
తగ్గించకుండా వున్నందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 1,07,68,000 for Land Revenue
by Rs. 100

వరంగల్ జిల్లా ములుగు తాలూకా లిఖ్నవరం చెరువు, కాలువలను మొత్తం
ఆయకట్టుకు నీరు అందించు విధంగా మరమ్మత్తులు గావించుటకు వూనుకోనందుకు.

Mr. Speaker :—Cut Motions moved.

DEMAND No. VIII - STATE LEGISLATURE - Rs. 23,49,000

Sri Syed Hasan :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 23,49,000 for State Legislature
by Rs. 100

To stress the need to remodel the House of the Assembly and
to accord necessary facilities to the Members of the House.

Mr. Speaker :—Cut Motion moved.

DEMAND No. X-DISTRICT ADMINISTRATION AND MISCELLANEOUS - Rs. 4,11,55,000

Sri B. Ratnasabhapathi :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 4,11,55,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

For failure to arrest and the spiralling prices of essential commodities - Food, Kerosene and Sugar.

To reduce the allotment of Rs. 4,11,55,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

Failure to provide food, and solve the food problem in Andhra Pradesh.

Mr. Speaker :—Cut Motions moved.

DEMAND No. XI - ADMINISTRATION OF JUSTICE
Rs. 99,31,000

Sri Ch. Parasurama Naidu :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 99,31,000 for Administration of Justice by Rs. 100

To draw attention to the need for further reform and improvement, and other aspects.

Mr. Speaker :—Cut Motion moved.

DEMAND No. XIII - POLICE - Rs. 5,83,11,000

Sri M. Omkar :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 5,83,11,000 for Police
by Rs. 100

నరసంపేట తాలూకా (వరంగల్)లో తమ్యానిస్టు (మార్కిస్ట్ పార్టీ) కార్యకరలను, అభిమానులను, ప్రజలను వందల సంఖ్యలో అక్రమ కేసులలో యిరికించి వారిని దౌర్జన్యాలకు గురిచేయడం గూర్చి.

Sri B. Rafnasabhaphathi :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,83,11,000 for Police
by Rs. 100

For failure to maintain Law and Order situation in Andhra Pradesh.

Sri M. Omkar :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,83,11,000 for Police
by Rs. 100

వరంగల్ జిల్లా ములుగు తాలూకాలో నక్సలైట్ల నేతృత్వంలో అమాయక ప్రజలను, పాలక వర్గ ప్రత్యర్థులను అక్రమ కేసులలో యిరికించి, బాధించడం గూర్చి.

Sri Ch. Parashurama Naidu :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,83,11,000 for Police
by Rs. 100

To draw attention to clean and efficient administration.

Sri Syed Hasan :—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 5,83,11,000 for Police
by Rs. 100

To discuss Police excesses in the City in general and during general elections in particular.

Mr. Speaker :—Cut Motions moved.

DEMAND No. XVII - EDUCATION - Rs.23,10,87,000

Sri Syed Hasan :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 23,10,87,000 for Education
by Rs. 100

To discuss the present educational policy and State of Affairs prevailed in the Osmania University.

Mr. Speaker :—Cut Motions Moved.

DEMAND No. XX - AGRICULTURE - 8,33,86,000

Sri M. Omkar :—I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 8,33,86,000 for Agriculture
by Rs. 100

ఎరువులపైన పన్నులు పెంచినందుకు.

by To reduce the allotment of Rs. 8,37,860 for Agriculture
Rs. 100

సంబంధ మొదలైన పన్ను పెంచినందుకు.

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

DEMAND No. XXIV INDUSTRIES - Rs. 1,06,98,000

Sri M. Omkar :—Sir, I beg to move :

by To reduce the allotment of Rs. 1,06,98,000 for Industries
Rs. 100

వరంగల్ జిల్లాలో సరిశ్రమలు పెట్టడంతో ప్రభుత్వం శ్రద్ధ చూపనందుకు.

by To reduce the allotment of Rs. 1,06,98,000 for Industries
Rs. 100

వరంగల్ జిల్లా ఆజంజాహి మిల్లును కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థ తీసుకున్నాక
కార్మికులకు పూర్వముండబడిన సర్వహక్కులను హరించి వేసినందుకు

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

DEMAND No. XXV COMMUNITY DEVELOPMENT
PROJECTS, NATIONAL EXTENSION SERVICE AND
LOCAL DEVELOPMENT WORKS - Rs. 2,87,18,300

Sri M. Omkar :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 2,87,18,300 for Community
Development Projects, National Extension Service and Local Deve-
lopment Works by Rs. 100

వరంగల్ జిల్లా నర్సంపేట పట్టణంలో మంచినీటి పథకాన్ని పూర్తిచేయ
నందుకు.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

DEMAND No. XXVI - LABOUR AND EMPLOYMENT
Rs. 67,50,000

Sri B. Ratnasabhapathi :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 67,50,000 for Labour and
Employment by Rs. 100

For failure to solve the unemployment problem in Andhra
Pradesh.

To reduce the allotment of Rs. 67,50,000 for Labour and Emp-
loyment by Rs. 100

For failure in not implementing wages to agricultural
labourers

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

DEMAND No. XXXI-IRRIGATION-Rs. 7,28,11,000

Sri B. Ratnasabhapathi :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 7,28,11,000 for Irrigation
by Rs. 100

For not completing the drainage scheme in Krishna, Western
Division, Guntur District.

To reduce the allotment of Rs. 7,28,11,000 for Irrigation
by Rs. 100

For not taking up repairs of Jellewagu drain.

Sri Ch. Parasuram Naidu :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 7,28,11,000 for irrigation
by Rs. 100

To draw attention to the failure of the Government to construct
any irrigation scheme on river Jayhwali in Parvatipuram taluk and to
construct Pasupuvanivalages scheme in Salur taluk, Makkuvu fiska
and to minor irrigation and irrigation in general.

Sri M. Omkar :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 7,28,11,000 for Irrigation
by Rs. 100

పాకాల సరస్సు (నర్సంపేట తాలూకు వరంగల్ జిల్లా)కు ప్రక్కనున్న
వాగునుండి నీరు మలపకపోవడంలో ప్రభుత్వ వైఫల్యతను కూర్చి చర్చించే
నిమిత్తం.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

DEMAND No. XXXII-ELECTRICITY Rs. 2,63,26,000

Sri Ch. Parasuram Naidu :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 2,63,26,000 for Electricity
by Rs. 100

To draw attention to the failure of the Dept. in all aspects of
electricity supply and production.

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

DEMAND No. XXXV-FAMINE RELIEF 1,53,54,000

Sri M. Omkar :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,53,54,000 for Famine Relief
by Rs. 100

తెలంగాణాలోని కరువు పరిస్థితిని ఎదుర్కోవటంలో ప్రభుత్వం విఫలమయి
నందుకు.

Mr. Speaker : Cut motion moved.

DEMAND No. XXXVIII-PRIVY PURSES AND ALLOWANCES
OF INDIAN RULERS Rs. 9,000.

Sri B. Ratnasabhapathi :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 9,000 for Privy purses and
allowances of Indian Rulers by Rs. 100

For failure to remove this demand on privy purses and allo-
wances to Indian Rulers even after legislation on the abolition of
privy purses.

Mr. Speaker :—Cut motion moved,

DEMAND NO. XL—FOREST DEPARTMENT—Rs. 1,86,74,000

Sri M. Omkar :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,86,74,000 for Forest Department by Rs. 100

వరంగల్ జిల్లా సర్పంచికి తాలూకా రాయచెట్లపాడు గ్రామాన్ని పారెస్టు విలేజ్ హోదా మార్చి రెవిన్యూ గ్రామముగా మార్చనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 1,86,74,000 for Forest Department by Rs. 100

వరంగల్ జిల్లా అడివి ప్రాంతంలో తుని కాకు కూలి రేట్లను తక్కువగా నిర్ణయించినందుకు.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

DEMAND NO. XLII—MUNICIPAL ADMINISTRATION—
Rs. 36,30,000

Sri M. Omkar : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 36,30,000 for Municipal Administration by Rs. 100

వరంగల్ పట్టణంకు మానేరు నది నీరు మల్లించటం ద్వారా మంచినీటి కొరత తీర్చే కార్యక్రమాన్ని చేపట్టనందుకు.

Sri T. Purushotham Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 36,30,000 for Municipal Administration by Rs. 100

For not mentioning about the Maneru drinking water scheme for Warangal City.

To reduce the allotment of Rs. 36,30,000 for Municipal Administration by Rs. 100

For the failure of the Government to implement the assurance made on the floor of the House in regard to the construction of memorial for those martyrs who laid down their lives in their struggle for a separate Telangana State.

Sri Syed Hasan :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 36,30,000 for Municipal Administration by Rs. 100

To discuss the delaying tactics and failure of the Government in not holding elections to the Municipal Corporation of Hyderabad.

To reduce the allotment of Rs. 36,30,000 for Municipal Administration by Rs. 100

To discuss the present chaos due to the mal-administration in the Municipal Corporation of Hyderabad.

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

DEMAND NO. XLIV-COMPENSATION TO ZAMINDARS -
Rs. 15,52,000

Sri M. Omkar :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 15,52,000 for Compensation to
Zamindars by R. 100ఆర్థిక భారంతో మన రాష్ట్రం కృంగిపోతున్న ఈ సమయములో రుణభారాన్ని
తగ్గించుకునే నిమిత్తం

Mr. Speaker:—Cut motion move!.

శ్రీ కె. రామనాథం :— అధ్యక్ష, ప్రభుత్వం వారు ప్రవేశపెట్టిన యీ బడ్జెట్టును పూర్తిగా బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మనవిజేయదలచుకున్నాను.

గత ఎన్నికలలో ప్రజలు నిర్వహించినట్లుగా వారి అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేశారు. కాంగ్రెస్ ఎన్నికలలో ఇందిరాగాంధీ గారి పేరు ఉపయోగించినదని, ఇది ఆ విధంగా వచ్చిన బలమేగాని, పార్టీకి వ్యక్తిగతంగా బలంలేదని అనేకమంది విమర్శ చేశారు. ఇందిరాగాంధీగారి నాయకత్వానికి మేము గర్విస్తున్నాము. ఏ పార్టీకయినప్పటికీకూడ, ఆ పార్టీ సిద్ధాంతాలు, నాయకత్వం పైనే దాని భవిష్యత్తు ఆధారపడి ఉంటుంది ; దాని బలం ఆధారపడి ఉంటుంది. నాయకత్వాన్ని చూసి ఓటు చేశారు, సిద్ధాంతాన్ని చూసి ఓటు చేశారు అని అంటే ప్రజాస్వామ్యంలో నాయకత్వాన్ని, సిద్ధాంతాన్ని గత మరి దేనిని చూసి ఓటు వేయాలి? మనది పార్టీరహిత ప్రజాస్వామ్యంకాదు. పార్టీలపైన జరిగే ప్రజాస్వామ్యంలో తప్పకుండా, పార్టీల సిద్ధాంతాలపైన, పార్టీల నాయకత్వం పైననే వారి అభిప్రాయం ఆధారపడి ఉంటుంది. వాటిని చూసే ప్రజలు తమ అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేయవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— వ్యక్తి దుర్మార్గుడు అయినప్పటికీ అతనికే:.....

శ్రీ కె. రామనాథం :— సి. వి. కె. రావుగారు పార్టీ లేనివారు కాబట్టి, వారు ఆ విధంగా అనుకోవచ్చు ; బహుశా అనేక కారణాలవలన వారికి ఓట్లు వచ్చి వుండవచ్చు కాని

మిస్టర్ స్పీకర్ :— సి. వి. కె. రావుగారు ఆనకండి, కాకినాడ గౌరవసభ్యులు అన్నట్లుగా అనండి.

శ్రీ కె. రామనాథం :— మన ప్రజాస్వామ్యంలో మాత్రం పార్టీ సిద్ధాంతాలు, పార్టీ నాయకత్వం ప్రముఖంగా ఉంటాయని, ఆ విధంగానె, రాజకీయంగా అభివృద్ధి చెందాలని, ఆ విధంగా అభివృద్ధి చెందినప్పుడు మాత్రమే ప్రజాస్వామ్యం మనదేశంలో సుస్థిరంగా వుంటుందనే విషయాన్ని కూడా గమనించాలని కోరుతున్నాను. గత ఎన్నికలలో ప్రజలందరూ కాంగ్రెసు పార్టీ యిచ్చిన వాగ్దానాలను గమనించి, వారికి వున్న సిద్ధాంతాలను, బాధిత్వాన్ని గమనించి వారికే వోటు యిచ్చారనే విషయం నిజమే. అయితే, ప్రజలు మోసపోయినారని గాని, పృజలను మోసం చేశారని గాని ప్రతిపక్ష సభ్యులు చెప్పడం సరియైనది కాదు. కాంగ్రెసు చిత్తశుద్ధితో ఆ లక్ష్యాలను నెరవేర్చడానికి ప్రయత్నిస్తున్నది. అంధువలననే, తిరిగి యీసారి ఎన్నికలలో, పృజలు

కాంగ్రెసు చేస్తున్న కార్యక్రమాలను, వారి చిత్తు శుద్ధిని గమనించి, తిరిగి చూడకపోయి ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు పార్టీకి అవకాశం యిచ్చిన విషయం అందరికీ తెలిసినదే. ఈ ఎన్నికలలో ప్రతిపక్షం పూర్తిగా పరాజయం పొందడం, పరాజయం పొందడమేగాక, కొన్ని పార్టీలు నామమాపాలు లేకుండాపోవడం మనం గమనించాలి. కాంగ్రెసుపార్టీ ఓట్ల ప్రజలకున్న నమ్మకం చూడకపోయి ఎన్నికలలో వ్యక్తమయినది. కాంగ్రెసులో ప్రజలు వుంచిన యీ నమ్మకాన్ని, గమనించి, అవసరమైన సంస్కరణలను తీసుకువచ్చి, ప్రజలకు అవసరమైన అనేక యింకా సౌకర్యాలను కల్పించడం విషయంలో ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుని చేయవలసి వుంటుంది. ప్రభుత్వం ఆ విధంగా చేసి ప్రజల అభిమానాన్ని, అభిమానాన్ని పరిరంజితంగా చూడగోరుతుందని నేను ఆశిస్తున్నాను. కాంగ్రెసు కేంద్రంలోనే గాక, రాష్ట్రంలో కూడా అనేకమైన సంక్షేమ కార్యక్రమాలను, కావలసిన సంస్కరణలను చేయడం మనం చూశాము. వీటితో కాంగ్రెసు పని పూర్తి అయిందనిగాని, యింకా చేయవలసిన కార్యక్రమాలు ఏవీలేవని గాని అనుకోకుండా, మిగతా అవసరమైన కార్యక్రమాలన్నింటిని అమలు జరపడానికి కాంగ్రెసు పూనుకుంటుందని, ఆ విధంగా వాటిని అమలు జరపడానికి పూనుకోవడం చాలా అవసరమని వేరే చెప్పనక్కర్లేదు. ఈ ఎన్నికలలో మనం ప్రజలకు అనేకమైన నమ్మకాలను కలిగించాము. పేదరికాన్ని నిర్మూలిస్తామని, వారికి కావలసిన తిండి, బట్ట, ప్రతివారు వుండడానికి ఇళ్ళ స్థలాలు—హరిజనులకు, గిరిజనులకు ఇళ్ళ స్థలాలు ఏర్పాటు చేయడం—యివన్నీ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేస్తుందని చెప్పడం జరిగింది. ఆ విధంగా ఆ కార్యక్రమాన్ని గత సలహాపరంగా అమలు జరపడం జరుగుతున్నది. ఆ విషయంలో కాంగ్రెసువారు తగిన శ్రద్ధ తీసుకోవలసి ఉంటుంది. ఇళ్ళ స్థలాలు యిచ్చే కార్యక్రమం గమనించినప్పుడు—దానికి వున్న ప్రాసీజరును ఇంకా తగ్గించినప్పటికీ, ఇప్పటికీకూడా సకాలంలో వారికి రావలసిన ఇళ్ళ స్థలాలను వారికి కలగజేయలేక పోతున్నాం, అనే విషయంకూడా మనం గమనించవలసి ఉంటుంది. ఈ రోజున హరిజనులకు మనం యిస్తామన్న ఒక చిన్న ఇళ్ళ స్థలం—యిదేమీ పెద్ద కార్యక్రమంగా మనం చెప్పకోవలసిన విషయంకూడా కాదు—కాని, ఆ విషయంలో కూడా జరుగుతున్న జాప్యాన్ని గమనించినప్పుడు, ఎందుకు యింత జాప్యం జరుగుతున్నదని ఆలోచించి త్వరగా వారికి ఆ సౌకర్యం కలిగే విధంగా ప్రయత్నం చేయవలసి ఉంటుంది. అదే విధంగా, హరిజనులకే గాకుండా, అర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాలకు, అర్థికంగా బలహీనంగా వున్న వర్గాలకు కూడా మనం ఇళ్ళ స్థలాలను యిచ్చి వాటిని పూర్తిగా హరిజన కాలనీస్ గా మాత్రమేగాక, అందరికీ లాభం అయ్యేట్లుగా, అవి మళ్ళీ మూలపత్రాలు గాకుండా, యీ కాలనీస్ లో అర్థికంగా వెనుకబడిన వారందరికీ అవకాశం కల్పిస్తే బాగుంటుందని నేను ప్రభుత్వం వారికి మనవిజేస్తున్నాను. అదే విధంగా మనం ఆలోచించినప్పుడు—యీ నిరుద్యోగ సమస్యను గురించి కూడా మనం తీసుకోవలసిన శ్రద్ధ చాలా వుంది. నిరుద్యోగ సమస్య మన దేశంలోనేగాక, అనేక అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో కూడా యిప్పుడు పెరిగిపోతున్నది. ఆ విషయం గమనించి నప్పుడు, తగిన శ్రద్ధ తీసుకొని, ఉద్యోగ వసతులు కలిగించే ఏర్పాటుకు తగిన ప్రాధాన్యం యివ్వాలని మనవిజేస్తున్నాను. ఇందులో ఉపాధి కల్పన గూర్చి ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న శ్రద్ధను గూర్చి కూడా ఒక మాట చెప్పివుంటే బాగుందేదని మనవిజేస్తున్నాను.

అదేవిధంగా మనకు కావలసిన ఇతర సంస్కరణల గురించి కూడ తగిన శ్రద్ధ తీసుకుని, వెంటనే వాటిని అమలు జరిపే విధంగా ప్రయత్నం చేయాలని నేను ప్రభుత్వానికి మనవి జేస్తున్నాను. భూసంస్కరణలను మనం త్వరగా అమలుజరపవలసిన అవసరమున్నదని, ఎన్నికలలో మనం ప్రజలకు యిచ్చిన వాగ్దాన్ని త్వరగా అమలు జరిపి ప్రజలకు చూపించవలసిన అవసరమున్నదని కూడ నేను ప్రభుత్వానికి మనవి జేస్తున్నాను. అట్లాగే పట్టణ ఆస్తుల పరిమితి విషయంలో కమిటీ వారు రిపోర్టు యివ్వడం జరిగింది. ఆ రిపోర్టును త్వరగా పరిశీలించి ఆ విషయంలో కూడ తగిన శ్రద్ధ వెంటనే తీసుకోవడం చాలా అవసరం. అంతేగాక, సోషలిస్టు సమాజాన్ని ఏర్పరుస్తున్నామని చెప్పినప్పుడు కావలసిన మీన్స్ అఫ్ ప్రొడక్షన్ కొంతవరకు జాతీయం చేయవలసిన అవసరం ఉంటుంది. ఏ మీన్స్ అఫ్ ప్రొడక్షన్ జాతీయం చేయడమనేది కూడ ఆలోచించవలసి ఉంటుంది. సిమెంటు ఫ్యాక్టరీస్, షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ వీటి గురించి ప్రత్యేకంగా ఆలోచించవలసి ఉంటుంది. ఇదే తరుణంలో యింకొక విషయం కూడ చెప్పవలసి ఉంది. మనం చక్కెర ఫ్యాక్టరీస్ విషయంలో ఆలోచించవలసి వచ్చినప్పుడు రైతులకు గిట్టుదాటు ధర లభించడం లేదు. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం కూడ నూరు రూపాయలకు తక్కువ వుంటే గిట్టుదాటుకాదని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెప్పడం జరిగింది. లోగడ సంవత్సరాలలో యీ షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ వారు షుగర్ రెండు రూపాయలు అమ్ముతే వారు నూరు రూపాయలు యిచ్చే అవకాశం ఉంటుందని చెప్పడం జరిగింది. కాని, యీ రోజున రెవీ (రైస్) రెండు రూపాయలు పేసి, మార్కెట్లో వారు అమ్ముకుంటున్నది మూడు రూపాయలు అయినప్పుడు, యీ రోజున రైతుకు రూ. 73 లకు మించి లేదు. రెవీ దామాషాకు రైతుకు వస్తున్న రూ. 50 లలోవు ధర వస్తున్నప్పుడు—ఆ దామాషా ప్రకారం వీరు యివ్వలేమని చెప్పడం, దానిపై ప్రభుత్వం నిస్సహాయంగా పూరుకోవడం సరియైనది కాదు. తగిన శ్రద్ధ తీసుకుని, కేంద్ర ప్రభుత్వంపై వత్తిడి తెచ్చి, నూరు రూపాయలకు తక్కువగాకుండా, చెరకు రైతులకు ధర యిచ్చే ఏర్పాటుచేయాలనే విషయం ప్రభుత్వం గమనించాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా మనం ఆలోచించినప్పుడు—మనం ప్రజలకు యిచ్చిన వాగ్దానాలను అమలు జరపడానికి తగిన శ్రద్ధ తీసుకోవాలని సోషలిస్టు సమాజస్థాపన మన లక్ష్యం కాబట్టి, అందుకు అవసరమైన సంస్కరణలను వెంటనే, త్వరలోనే తీసుకురావడం మొదలుపెట్టాలని ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తూ యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞతలు తెలియచేస్తూ యింతటితో ముగిస్తున్నాను.

(శ్రీ సి హెచ్, వరకురామనాయుడు (పార్వతీపురం):—అగ్రికల్చరల్ ఇంప్రూవ్ మెంట్ అండ్ రీసెర్చి అనే పదు క్రింద లక్ష ఇరవై మూడువేల రూపాయలను ప్రభుత్వం ఖర్చుకోవారు. ఇంత తక్కువ డబ్బు కోరడంవల్లనే యీ ప్రభుత్వానికి వ్యవసాయం మీద ఎటువంటి దృక్పథం ఉన్నదో సుభువుగా అర్థమవుతోంది. వ్యవసాయాన్ని యింకా బలరాముని నాగలితో చేసే పనిక్రిందనే యీ ప్రభుత్వ దృష్టిలో ఉన్నట్లుగా కనిపిస్తోంది. వ్యవసాయాన్ని నవీన వ్యవసాయ పరికరాలద్వారా చేసే పరిశ్రమక్రింద ప్రభుత్వం పూహించినట్లుగా ఎక్కడా కనబడటంలేదు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని నాలుగున్నరకోట్ల జనాభాలో నాలుగుకోట్ల మందికి పని యిచ్చే పరిశ్రమ యీ వ్యవసాయం. దీనిని పనిలేనివారి పనిగానే చూస్తున్నది తప్ప వ్యవసాయంచేసే

వారికి తగినంత పంట, రాబడి వచ్చి వారికి గౌరవ జీవితం వుండాలనే దృక్పథం యీనాటికి కూడా యీ ప్రభుత్వానికి — కనీసం వూహకూడా ప్రవేశించలేదనేది చాలా విచారకరమైనది. పంట ఎక్కువగా పండాలి, పండించినవారికి గౌరవ భృతి ఉండాలి. లివింగ్ ఇండెక్సులో లివింగ్ స్టాండర్డు అనేది ఒక పట్టణాలకే పరిమితమైనది కాదు, పట్టణాలలో జీతాలు ఎక్కువ కోవాలంటారు, స్ట్రీయిక్స్ చేస్తారు. సముచులలో ఉండే బంట్రోతుకు కూడా రోజుకు 5 రూ.లకు తక్కువ కాకుండా జీతమున్నది. టి. ఎలు ఆలావుంచి ఏ ఆఫీసులో పనిచేసేవారికీ నా కనీస వేతనం రోజుకు 5 రూ.లకు తక్కువ కాకుండా ఉన్నది. పల్లెటూళ్ళలో పొలంలో పనిచేసే వారి లివింగ్ స్టాండర్డు ఏమిటనేదానిమీద పరిశోధన కావాలి. వెంటిటనుబ్బయ్యగారి అధ్యక్షతన ఫారం ఇవాన్యాయేషను కమిటీ వేశారు. ఆ రిపోర్టు ఏమైనదో ఎవరికీ తెలియదు. ప్రభుత్వంవారు దయచేసి పల్లెటూరిలో వుండేవారి జీవన ప్రమాణాన్ని తెలుసుకొనే విధానం ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. 5, 10, 15 ఎకరాలలో సంవత్సరానికి ఎంత పంట వస్తుంది, పనిచేసే గంటలు — ఎంతకాలం వినియోగం అవుతున్నది, ఆ గంటలలో పనిచేసే పట్టణాలలో వుండేవారితో ప్రపోర్షనేటుగా వారికి వేతనం వస్తున్నదా అనేది ప్రభుత్వం చూడాలి. ప్రభుత్వానికి యిప్పటికి ఒక ప్రైవ్ సాలసీలేదు. డిమాండు చేసి, స్ట్రీయిక్స్ చేసి, డెబ్బలాడి, అటంకాలు చేసినవారి మీదనే ప్రభుత్వ దృష్టి ఉంటున్నది కానీ పల్లెటూళ్ళలో కండరాలు కరిగేటట్లు కష్టపడి పనిచేసేవారిమీద, 24 గంటలూ వేళాపాళా లేకుండా పనిచేసేవారిమీద ప్రభుత్వదృష్టి లేకపోవడం విచారకరమైన విషయం. ప్రభుత్వంయొక్క ఈ దృక్పథంలో మార్పు రావాలి. స్టాండర్డు ఆఫ్ లివింగ్ — డాక్టర్ రామ్ మనోహర్ లోహియా ఏవరేజి ఇన్ కం 40 పై సలసి, మరొకరు 60 పై సలసి లెక్కలు కడుతున్నారంటే అది పల్లెటూళ్ళలోని వ్యవసాయదారుని, లేబర్ యొక్క స్టాండర్డు ఆఫ్ లివింగ్ అని మనం అర్థంచేసుకోవాలి. అటువంటి స్థితి మన దేశంలో వున్నదంటే తలపంచవలసిన పని ఉన్నది. ఆ విషయం తెలుసుకొని, వారిని అభివృద్ధిచేయడానికి అత్యవసరమైన పనిగా తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. దీనికోసం ఎంత ఖర్చు అయినా రీసెర్చ్ చేయాలి. ఆర్థిక మంత్రిగారు రాబోయే రెగ్యులర్ బడ్జెట్ లో ఈ విషయమై ఎక్కువ ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. వ్యవసాయం పరిశ్రమ కావాలి. ఈ నాటికి మనం ఈస్టు జర్మనీనుంచి ట్రాక్టర్స్ తెప్పించుకుంటున్నాము, అవి పని చేయడం లేదు. తగాదా పడతాము, తిరిగి పంపుతాము. భారతదేశంలో 25 సంవత్సరాల కాలం తరువాత ఆంధ్రప్రదేశ్ అన్నప్రదాత అని చెప్పుకుంటూ కూడా ఈ రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ పరికరానికి అవసరమైన పరిశ్రమ నెలకొల్పలేదంటే ఎంత బాధ్యతను గుర్తించకుండా వ్యవహారం జరుగుతున్నదో తెలుసుకోవలసి వుంటుంది. పంప్ పెట్స్ మీద క్రొత్తగా పన్ను వేశారు. ఇటువంటి చిన్నపరికరాలమీద పన్నులు వేస్తుంటే వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధికి తెచ్చేదెట్లా? పంప్ పెట్ కావాలంటేనే వేలకొలిది డబ్బు పెట్టి కొనాలి. ఫర్మలై జర్నీ, పెన్సిలై డబ్బు విస్తృతంగా దొరికేటట్లు లేకపోతే వ్యవసాయం అభివృద్ధి అయ్యేదెట్లా? సైంటిస్టులు అనేక యిన్ వెన్షన్స్ చేశారు. చక్కని విత్తనాలు తయారుచేశారు. కాని పరిపాలనలోనివారు మాత్రం వాటిని అమలులో పెట్టే విధానంలో పూర్తిగా ఫెయిలయ్యారు. ప్రైవేట్ మెయిజ్ కు

చక్కని విత్తనం ఉన్నది. ఎక్కువ పండుతుంది, పెద్ద వెన్ను వేస్తుంది. రుచిగా వుంటుంది. కానీ ఎక్కువ పండిస్తే మార్కెటు చేయడం ఎట్లా? ఈ దినుసంతా ఉపయోగించడానికి ఒక పరిశ్రమ కనిపెట్టాలి. డైరెక్టర్ ఆఫ్ అగ్రికల్చరుకు నేను ఎన్నో ఉత్తరాలు వ్రాశాను. జవాబు లేదు. దీనిని గురించి బాధ్యత వహించడం లేదు. డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఇండస్ట్రీస్కు వ్రాయమన్నారు. వారికి వ్రాస్తే వారు అగ్రికల్చరుకు వ్రాయమన్నారు. మొత్తంమీద వీరిద్దరూ కూడా యీ పూను పట్టుకోవడం లేదు. హైబ్రిడ్ జవార్ ఉన్నది. దీనిని గురించి అగ్రికల్చరు డైరెక్టరుకు వ్రాశాను. ఇది వెన్ను వేసేటప్పటికి తెగుళ్లు పడితే స్ప్రియింగ్ కావాలి. ప్రివెంటివ్ మెడిసిన్స్ — పెస్టిసైడ్లు స్ప్రే చేయాలి. దానికి చౌక అయిన విధానం కావాలి. పెస్టిసైడ్లు పరిశ్రమ సరిగలేదు. పెస్టిసైడ్లు ఎప్పుడు ఏవి కావాలంటే అప్పుడు అవే దొరకవు. ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్కు ఎంత డబ్బు కావాలంటే అంతా పెట్టి సౌకర్యాలు కలుగచేయడం అవసరం. పంటకు నీటి సప్లయ ఎంత అవసరమో పెస్టిసైడ్లు కూడా అంతే అవసరం. అగ్రికల్చరల్ యింప్లిమెంటుకూడా అవసరం. మనకు వెస్టర్న్ ఇంప్లిమెంటు పెద్దగా అక్కరలేదు. ఆధునిక వ్యవసాయ పనిముట్లు వాడితే నిరుద్యోగ సమస్య వుంటుందికదా అంటారు. ఇండస్ట్రీయల్ జా చేస్తే నిరుద్యోగం వస్తుందంటే మరి తిండిలేని ఎంప్లాయిమెంటులో ఎంతకాలం ఉంచుతారు? పూను ప్రకారం వ్యవసాయ పనిముట్లు క్రొత్తవి వాడేటట్లు చేయాలి. మా జిల్లాలో చూస్తే నాగలికూడా యంతవరకు దొరకలేదు. అగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటు అక్కడ యంతవరకు సీడ్ మిల్ కూడా ఇంట్రడ్యూస్ చేయలేదు. ఇది చాలా చిన్న విషయం. వ్యవసాయాన్ని పరిశ్రమగా చూడాలి. మన రాష్ట్రానికి స్టాండింగ్ ప్రైస్ పాలసీ కావాలి. రీపెర్చి కావాలి. ఎలక్ట్రిసిటీ చూసుకుంటే వ్యవసాయం నిమిత్తం 12 పైసలు వుండేదానిని 15 పైసలకు ఎక్కువ చేస్తామన్నారు. పంట ఎక్కువ కావాలంటారు. ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటులో — ప్రొడక్షన్ ఖర్చు మన రాష్ట్రంలో వున్నంతగా ఎక్కడా లేదు. అనమర్థత వున్నది. ట్రాన్స్మిషన్ లైన్లు చాలా లోపభూయిష్టంగా ఉన్నాయి. అవి త్వరగా ఫెయిలయిపోతున్నాయి. కాపర్ వైర్స్ బదులు ఏవో వైర్స్ పెట్టి పనిజరుపుతుంటే అప్పటికప్పుడే ఫాల్ డౌన్ అయిపోతున్నది. పది వర్సంటు విద్యుచ్ఛక్తి లీకేజిలోనూ, పిల్ ఫరేజిలోనూ పోతున్నది. 15 వర్సంటు ట్రాన్స్మిషన్ లో పోతున్నది. ఈ రెండూ తొలగించడానికి ఎఫిషియెంట్ సూపర్విజను వుంటే ఇప్పుడు 12 పైసలకు దాటి పెంచవలసిన అవసరం లేదని నాకు వచ్చిన టెక్నికల్ ఒపీనియను వున్నది. రామగుండం థర్మల్ ప్లాంటు దగ్గర వుండే ఒక ప్రొడ్యూసింగ్ మెషీన్ ఫెయిలయి మూడు మాసాలయింది. చిన్న ట్యూబ్ లీకేజీ ఉన్నది. చీప్ ఇంజనీరు సరైన టైములో యిన్స్పెక్షను చేయక పోవడంవల్ల మూడు మాసాలక్రితమే అది పాడయిపోయింది. అది పనిచేయక పోవడంవల్ల రోజుకు లక్ష రూపాయలు నష్టమయ్యే పరిస్థితి వున్నది. అట్లాగే వెల్లూరులో వుండే థర్మల్ ప్లాంట్ ను 30 కిలోవాట్ల ప్రొడ్యూసింగు కెపాసిటీ వుండేది 15 కిలోవాట్లకు పడిపోయి ఇప్పుడు వివరేజిన పది కిలోవాట్లకు పచ్చింది. లోపభూయిష్టమైన విద్యుచ్ఛక్తి సిద్ధాంతంలో యూనిట్ రేటును పెంచి వ్యవసాయాన్ని భగ్గుం చేసే కార్యం. పరిశ్రమలను భగ్గుం చేసే కార్యం జరుగుతున్నదని మనవి

చేస్తున్నాను. విశాఖపట్టణం జింక్ స్మెల్టర్ యూనిటుకు 9 పైసలకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ చేయలేమని చెబుతున్నారు అంటే యంతకంటే అర్ధరహితమైన విషయం మరొకటి లేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పరిశ్రమలు కావాలి, అభివృద్ధి కావాలి అని ఒక ప్రక్క చెబుతూనే రెండవ ప్రక్క విద్యుచ్ఛక్తి సరిగా సప్లయ చేయలేని స్థితిలో ఈ ప్రభుత్వం ఉంటున్నది. తరువాత, ఖండసారి పరిశ్రమను మన రాష్ట్రంలో విరివిగానే నెలకొల్పడం జరిగింది. మన రాష్ట్రంలో సుమారు 80 ఖండసారి యూనిట్లు ఉన్నాయి, ఇవన్నీ గవర్నమెంటు స్టేట్ ఫైనాన్సు కార్పొరేషను సహాయంతో నెలకొల్పబడినవే. కానీ యీ పరిశ్రమలన్నీకూడా ఫెయిలయిపోయి నడవని స్థితిలో వున్నాయి. అర్థిక పరిస్థితే దీనికి కారణమని చెబుతున్నారు. గవర్నమెంటు డబ్బు యిచ్చారు కాబట్టి గవర్నమెంటే యీ యిండస్ట్రీని చేకోవర్ చేసి వునరుద్ధరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కృష్ణారెడ్డి (నర్సారావుపేట) :—అదృశ్య, అర్థికమంత్రిగారు తమ బడ్జెటు ప్రసంగంలో రెవిన్యూ ఖాతాక్రింద మిగులు రూ. 12.94 కోట్లు అని చెప్పివున్నారు. అయితే ఓవర్ డ్రావు సంగతేమిటని నేను మంత్రిగారినిడిగితే అదీ కలుపుకుంటే 30 కోట్ల వరకూ లోటు ఉంటుందన్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు 380 కోట్ల రూపాయల లోటు అంటున్నారు, మన ప్రభుత్వం 30 కోట్లు అంటున్నది. అవు చేలో మేస్తే దూడ గట్టున మేస్తుందా అన్నట్లుగా నెంబరుది లోటు బడ్జెటు అయితే మనదీ లోటు బడ్జెటుగానే నడుస్తోంది. అదనపు పన్నులద్వారా 10 కోట్లు సేకరించాలని వారి ప్రసంగంలో చెప్పారు. ఎంతనుల ముందు రెండుమూడు సంవత్సరాల నుంచి పన్నులు వేయలేదు. ఈ బడ్జెటులో ఎట్లాగూ పన్నులు వేస్తారు అనుకొన్నది యిప్పుడు మంత్రిగారుకూడా పదికోట్ల రూపాయలు పన్నులువేసి లోటు పూడుస్తామని చెప్పారు. ఆ వేసే పన్నులు రైతులమీద పడకుండా చూడాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ప్రారంభించి యిప్పటికి 16 సంవత్సరాలైంది. ఎప్పటికీ పూర్తి అవుతుందో అర్థంకాకుండా ఉంది. 67వ సంవత్సరం వరకూ ఆ పని బాగా జరిగింది. 57వ మైలువరకూ రైల్వే కెనాల్ పూర్తయింది. 67వ సంవత్సరం తరువాత యంతవరకూ ఒక్కచుక్క నీరుకూడా ఇచ్చినట్లు కనిపించదు. గుంటూరు బ్రాంచి కెనాలు, అద్దంకి బ్రాంచి కెనాలు పని పూర్తిచేయడం జరిగింది. దీనికి డిపార్టుమెంటు లోటుకూడా కనిపించడంలేదు. ప్రతి సంవత్సరం సాగర్ క్రింద 3 కోట్లు యిస్తున్నదానిని యీ సంవత్సరం 31.5 కోట్లు యిచ్చారు. అదికూడా ఖర్చు చేయలేకపోతే ఎస్.ఇ. గారు 30 లక్షలు గవర్నమెంటుకు కట్టవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఎస్ఐమేట్సు సంవత్సరంనాడు ప్రభుత్వానికి శాంక్షనుకు పంపాము, అలస్యం జరిగింది అని చెబుతున్నారు. 58 మైలువరకూ టెండర్లు పిలిపడం యిప్పుడు జరుగుతోంది. గత మూడు సంవత్సరాలనాడు నూటికి పది వంతులవరకూ ఎస్ఐమేట్సు ఎస్.ఇ. గానీ. సి.ఇ.గానీ శాంక్షను చేస్తుండేవారు. మూడు సంవత్సరాలనాడు డిపార్టుమెంటు డబ్బుంతా వృధా చేస్తున్నారు, నూటికి పది వంతులు ఎక్కువ ఇచ్చి దానిని ప్రభుత్వమే శాంక్షను చేయడానికి తీసుకున్నారన్నారు. ప్రభుత్వం తీసుకున్న తరువాత చేసిందేమంటే— పది వర్సంటు ఎస్ఐమేటు చేసేవారు యిప్పుడు నూటికి 70 వంతుల వరకూ శాంక్షను చేస్తున్నారు. నాగార్జునసాగర్ ఖర్చు 90 కోట్లది 170 కోట్లయింది, ఇప్పటికి

300 కోట్లకు అవుతుందో లేదో తెలియదు. ప్రభుత్వంవారు ఎక్కువ డబ్బు ఇచ్చి త్వరగా పూర్తి అయ్యేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. గుంటూరు బ్రాంచి కెనాలు, అద్దంకి బ్రాంచి కెనాలు నీరు యిచ్చినప్పుడు ఎంతవరకైతే నా యిస్సాము, సాగులోవున్నా లేవపోయినా చేసుకోండి అన్నారు ప్రభుత్వంవారు. క్రొత్త ఘాషి సాగులోకి వచ్చింది, రైతులు అప్పులు చేసుకొని కష్టపడి ఖాములు బాగుచేసుకున్నారు. వారిమీద ఇప్పుడు పెనాల్టీలు వేస్తున్నారు. 6 నుంచి 9 రెట్లవరకూ పెనాల్టీలు వేయడంవల్ల ఎకరానికి 90 రూ.ల నుంచి 150 రూ.ల వరకూ కట్టమంటే పంటపండ్లని రైతులు పెనాల్టీలు ఎట్లా కడతారు? పాత కి సీలే బకాయిలు పడివుంటే యీ పెనాల్టీలుకూడా ఎక్కిడ నుంచి తెచ్చికడతారు? ప్రభుత్వాన్ని కోరినమీదట పెనాల్టీలు లేవు, తీసేస్తామన్నారు, తీసేశారు. ఎలక్షనుల ముందు తీసేస్తారని ఆశించాము. తీరా ఎలక్షనులు అయిన తరువాత 16-17వ తేదీనుంచి కట్టమని ఒత్తిడి చేస్తున్నారు. అసలే లేవలేని రైతుమీద యీ పెనాల్టీల బద్దెనుకూడా వేస్తున్నారు. ఇది తీసేయాలని ప్రభుత్వానికి విన్నవినూ నేను విరమిస్తున్నాను.

శ్రీమతి కె. మంగళాయారమ్మ (కైకలూరు) :— అధ్యక్ష, ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును బలపరుస్తూ ఈనాడు మా కైకలూరు తాలూకా రైతులు అనుభవిస్తున్న దారుణమైన నష్టాన్ని గురించి మీ ద్వారా ప్రభుత్వము యొక్క దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. చాలారోజుల నుంచి నీటిసప్లయి ఎంతమాత్రము చాలక కైకలూరు తాలూకాలోని రెండవ వరిచేలు ఎండిపోతున్నాయి. యాభయవేల ఎకరాలలోని దాఖ్యా వరి పైరు చాలా భాగము మాడిపోయింది మిగిలినది చావడానికి సిద్ధంగా వుంది. పంట కాలువలకు పంతులువేసి సప్లయిచేసే నీరు ఎంతమాత్రం చాలటంలేదు. మా తాలూకా పంట నీటికి శివారు. మునిగిపోవడానికి ముందు ఎక్కువ పంట పండించటానికి మా రైతులు చాలా ఎరువులు వాడారు. తెగుళ్లు చావడానికి చాలా మందులు చల్లారు. నీరు లేకపోవుట వలన, నీరు పాకినచోట్ల ఎంతమాత్రము చాలకపోవుట వలన ఈ ఎరువులు, మందుల ఘాటుకూ పైరులు త్వరగా ఎర్రబడి చస్తున్నాయి. ఎనంబ్లీకి నేను కొత్తగా ఎన్నికైన ఈ సమయంలో ఈ దారుణమైన పరిస్థితి చూడలేకుండా యున్నాను. నాగార్జునసాగర్ నీరుకాని, తుంగభద్ర నీరుగాని సరిపడా తక్షణం సప్లయి చేయించి మా దాఖ్యా పైరులను బ్రతికించవలసిందిగా తమద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి :— అధ్యక్ష, ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ ను ఏమాత్రం ఆమోదించే స్థితిలోలేము. ఈనాడు ఆంధ్రదేశ పరిస్థితి మాస్తే 118 కోట్ల ఓవర్ డ్రాఫ్టు చేసినట్లు, అందువల్ల వేన్ అండ్ మీన్స్ చూసుకొని మన ఆదాయాన్ని పెంపుదల చేసుకొంటే తప్ప మనరాష్ట్రాన్ని పురోభివృద్ధి చేసుకొనే పరిస్థితి లేదని చెబుతున్నారు. వోవర్ డ్రాఫ్టు విషయం తీసుకొంటే మనరాష్ట్రంలో ఖర్చుపెట్టిన మొత్తంలో ఎంత దుర్వినియోగం జరిగింది, మనం ఖర్చుపెట్టిన మొత్తాలకు సరిపడిన అభివృద్ధి రాష్ట్రంలో జరిగిందా అనే విషయం అలోచిద్దాము. 118 కోట్ల ఓవర్ డ్రాఫ్టును పూడ్చడానికి లేదా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు నిర్వహించటానికి ప్రభుత్వం అలోచించే వేన్ అండ్ మీన్స్ చూస్తే గతంలో కాని, ఇకముందు కాని ఎవరిమీద

ఆ భారం పెట్టబోతున్నారు. ఏ పద్ధతిని అనుసరించబోతున్నారనేది పరిశీలించాలి. లోన్స్ ఫ్లోట్ చేయాలనే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి వున్నప్పుడు ఇవి ఎవరిదగరనుండి రాబట్టాలి? వీటిని భాగ్యవంతులనుండి, పరిశ్రమల యజమానులనుండి, బ్యాంక్ మాక్రెటిస్ నుండి, కంట్రాక్టర్ల నుండి ఈ మధ్యకాలంలో పెరిగిన రూరల్ రిచ్, అర్బన్ రిచ్ నుండి వసూలుచేస్తున్నదా అంటే లేదు. ఈ లోన్స్ ఫ్లోట్ చేయడంలో కలెక్టరుకు, డిప్యూటీ టాక్స్ వారికి, ఎగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంట్ కు తమ ఆధీనంలో వుండే అన్ని డిపార్టుమెంట్స్ కు కూడా కేటాయించేసరికి సంచాయిటీసమితులు, జిల్లాపరిషత్తులతోనూ అప్పీ వసూలుచేయడం ప్రారంభిస్తున్నాయి. అధికారులు వెళ్ళి గ్రామాలమీద పడి వెయ్యి, 2 వేలో ఉమ్మడిగా ఇవ్వడం అడిగి వసూలు చేయడం, వారు ఆ డబ్బు తీసుకొని బ్యాంకులదగరో, వడ్డీ వ్యాపారులదగరో వెళ్ళి వారికి వడ్డీ సప్లయ్ చేయడం వుండేటట్లుగా కొంత కాంపెన్సేట్ చేస్తూ ఇచ్చి వారికి లాభంకలిగేట్లు చేయడం జరుగుతున్నది. ఈ లోన్స్ వసూలుచేయడం వున్నవారి నుండే చేస్తున్నాము కాని లేనివారినుండి వసూలుచేయడం లేదని ప్రభుత్వం గుండెల మీద చెయ్యేసుకొని చెప్పగలదా అని అడుగుతున్నాను. వేస్ అండ్ మీన్స్ పూడ్చుకోవాలనే పద్ధతి వల్ల అది గ్రామీణప్రాంతాలలో వున్న పేదప్రజలమీద పడుతున్నదికాని మరొకటికాదు. ప్రభుత్వం అనుసరించే రెండవ విధానం ఆదాయం పెంచటానికి పేర్స్ టాక్సు పెంచడం, రైతులమీద పన్నులు పెంచడం, పేర్స్ టాక్సు పెంచడం జరిగితే అది సామాన్యప్రజలమీదనే పడుతుంది. జీవితావసరవస్తువులమీద పన్ను పెంచితే శ్రమశీలులమీదనే అది పడుతుంది. ఇక రైతాంగంమీద వున్న టాక్సేషన్ పద్ధతి చూస్తే ఏపద్ధతి అనుసరిస్తున్నారు. ఒకవైపు సోషలిజం అంటున్నారు. సోషలిజం గురించి మహాత్మా గాంధీగారు ఇచ్చిన సూత్రాలను అమలుపరచటానికి కంకణం కట్టుకొన్నామని చెబుతున్నారు. ఆపేరుతో ప్రజలను మోసంచేసి వోట్లు సంపాదించి అత్యధిక సంఖ్యలో గెలిచి అధికారంలోకివస్తే రావచ్చు. కాని మీరు అనుసరించే శిస్తు విధానంచూస్తుంటే వున్నవారిపై వేసే విధానంగా లేదు. గ్రేడెడ్ టాక్సేషన్ విధానం ప్రవేశపెట్టవలసిందని కమ్యూనిస్టుపార్టీ అనేక సంవత్సరాలనుండి చెబుతున్నది. వెనుకబడిన కులాలనుండి వచ్చినవారు, అర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాలవారు. అనేక మంది కాంగ్రెసు సభ్యులుకూడా అదేవిషయం చెబుతున్నారు. అలా గ్రేడెడ్ విధానం ప్రవేశపెట్టటానికి ఈ ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వున్నదా అని అడుగుతున్నాను. ఎగ్రికల్చరల్ టాక్స్ విధించాలని అనేక సంవత్సరాలనుండి అందోళన జరుగుతున్నది. దానికి కావలసిన ప్రాథమికచర్యలైనా తీసుకున్నారా అని అడుగుతున్నాను. ఎకరం, అరఎకరం సాగుచేసుకొనే హరిజనునిమీదా ఎకరానికి 5, 10 రూపాయలు వేస్తున్నారు. వంద, రెండువందల ఎకరాలు బ్రహ్మాండమైన డ్రాక్షతోటలు వుండి లక్షలు సంపాదించే పెద్ద భూస్వాములమీద, దానికి రైతులమీద ఎకరానికి అంతే వేస్తున్నారు. గ్రేడెడ్ టాక్సు వేయడానికి వున్న అడ్డంకం ఏమిటి అని అడుగుతున్నాను. బంగ్లాదేశ్ శరణార్థులకు నేషనల్ డిఫెన్స్ ఫండ్ అన్నారు. సినిమాలపై టాక్స్ వేశారు. హాలివుడ్ నగ్న సినిమాలు సరదాలు చేసుకోటానికి చూసే రిజర్వ్ క్లాస్ వారికి, భాగ్యవంతులకూ టికెట్ పై పది పైసలే వేశారు. పగలంతా శ్రమించి కాస్త కాలక్షేపం కోసం వెళ్ళే పేదప్రజలపై 10 పైసల టికెట్ కొనుక్కొని వేలపై చూస్తున్నారనిపిస్తోంది.

కూడా 10 పైసలు వేళారు. ఇదెక్కడి సోషలిజం అని అడుగుతున్నాను. తిన్నది అరక్క 5, 10 రూపాయల టికెట్ కొనుక్కొని సినిమా చూసేవాళ్ళపై వది పైసలు వేసి 40 పైసల టికెట్తో సినిమాకు చూసే పేదవారిపై 10 పైసలు వేయడం ఎక్కడి సోషలిజం అని అడుగుతున్నాను. మీరు వేన్ అండ్ మీన్స్ ఆలోచించేటప్పుడు లోన్స్ ఫ్లోట్ చేసేటప్పుడు భాగ్యవంతులమీద, పున్నవారిమీద అదాయం రాబట్టటానికి కృషిచేయనంతకాలం ఈ రాష్ట్రం అభివృద్ధికాదు. లోటు పూడ్చడం అనేది వుందదు అని మనవిచేస్తున్నాను. మేము అత్యధిక మెజారిటీతో వచ్చాము, ప్రజలు మాపై విశ్వాసం వుంచారు అనే ధీమాతో పూర్వపు పద్ధతులే అనుసరిస్తే దానికి తప్పక ప్రతిఘటన వస్తుందనిమీరు గుర్తుంచుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. వ్యవసాయాభివృద్ధిలో గ్రీన్ రివల్యూషన్ తీసుకువచ్చామని చెబుతున్నారు. పంటలు అభివృద్ధి చెందిన మాట వాస్తవమే, కాని జరగవలసింది అంతా జరగలేదని అందరూ ఒప్పుకొంటున్నారు. గ్రీన్ రివల్యూషన్లో బాగుపడింది ఎవరు? సామాన్యరైతులు బాగుపడారా? మీరు ఇస్తున్న అప్పులు ఎవరికి దొరుకుతున్నాయి? బ్యాంకులలోకాని ఇతర సహకార సంఘాలలోకాని ధనిక రైతులకే అప్పులు పుడుతున్నాయని మధ్యతరగతివారికి, బీద తరగతి రైతులకు అప్పులుపుట్టటంలేదు. నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ బ్యాంకులలోకాని, ల్యాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంకులలోకాని నీకు భూమివుంటే పట్టా తీసుకొనిరా, జాయింట్ పట్టాదారుని తీసుకనిరా, ఈ భూమి నీది అని ఎక్కడవుంది అని ప్రశ్నలు వేస్తున్నారు. ఎన్నో అడ్డంకులు పెడుతున్నారు. వీటిద్వారా సామాన్య రైతులకు బంజర్ల సాగుచేసుకొనే వారికి అందటంలేదు. రైతులకు పాస్ బుక్స్ ఇవ్వాలని ఎప్పటినుంచో అడుగుతున్నాము. ఈ చూమి నాది, ఇంత శిస్తు కట్టాలి అని పాస్ బుక్ ద్వారా రైతుకు తెలిసినప్పుడు బ్యాంకులద్వారా అప్పులు పుడుకోవద్దు. పాస్ బుక్స్ అందచేయాలని కాంగ్రెసు సభ్యులతోనూ అందరూ కోరుతున్నారు కదా! అవి ఇవ్వటానికి వచ్చిన ఇబ్బంది ఏమిటి? నాల్గవ ప్రకాశ్ లో 20 వేల కోట్లు ఖర్చు పెడతామని దంబాలు పలికే ప్రభుత్వానికి పావలా ఖర్చు ఆయ్యే పాస్ బుక్ అందచేయడానికి వున్న ఇబ్బంది ఏమిటి? నవ్విడివిజన్ చేసి ఎవరి పట్టాలు వారికి ఇవ్వటానికి ఎందుకు ఆలస్యం అవుతున్నది? భూసంస్కరణలు తెస్తామంటున్నారు. రైట్ ఆఫ్ ల్యాండుకు సంబంధించి ఒక కమిటీని వేళామని అంటున్నారు. 20 సంవత్సరాల క్రిందట కళా వెంకటరావు 20 ఎకరాలపైన భూమి వున్నవారు లెక్కలు చెప్పడహో అని టాంటాం వేస్తే అంతా నవ్విడివిజన్ చేసుకొన్నారు. భార్యపేర, పిల్లలపేర, పుట్టబోయేవారి పేరు మీద, కట్టు కొన్నవారి పేరు మీద, వుంచుకొన్నవారి పేరు మీద వ్రాసేస్తారు. ప్రాప్తి రైతుకు సంబంధించి కమిటీ వేళామంటే పనులు జరుగుతాయా? కరణాలు రెవెన్యూ ఇన్స్పెక్టర్లు లెక్కలు తయారు చేస్తారు. ఆచరణలో భూసంస్కరణలు తెచ్చే దేశంఈ ప్రభుత్వానికి లేదు. ఇందిరాగారిది పేరు చెప్పుకొని ఎన్నికలలో గెలవడం తప్ప ఆమె చెప్పిన సూక్తిలను అమలుజరిపే పద్ధతి కన్పించడం లేదు. భూసంస్కరణలు కేరళలో అమలు జరిపారు. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం వున్న వెస్టు బెంగాల్ లో అమలు జరిపారు. వాటిని ఆధారం చేసుకొని రెండు స్టాండర్డు ఎకరాలు, రేచా మూడు ఫ్యామిలీ హోల్డింగ్స్ అని పెట్టి మాగాణి అయితే ఇదిగో 15 ఎకరాలనో, 20 ఎకరాలనో, మెట్ట అయితే

30 ఎకరాలనో, 40 ఎకరాలనో పెడతామని చెప్పండి. 30, 40 సంవత్సరాలనుండి సాగుచేసుకొంటున్న బంజర్లకు పట్టాలు ఇవ్వడానికి ఆలస్యం ఎందుకు చేస్తున్నారు? పట్టాలు ఇస్తామని ప్రచారం చేస్తారు? ఎన్ని వర్సెంట్ పట్టాలు ఇచ్చారని అడుగుతున్నాను. ప్రాజెక్టు పేరుతో పట్టాలు ఇవ్వటానికి నిరాకరిస్తున్నారు. లోక్ రై జేషన్ చేశారు. అధికారులే చేశారు. కాలనలలో వాటర్ వూజింగ్ అవుతున్నది. మెట్ట సాగు చేయడానికి మీలులేదు, మాగాణిచేస్తే పెనాల్టీ వేస్తున్నారు. చేసుకోనుండి నీరు వెడుతుంటే తడిసితే పర్మనెంటు డ్రై అన్నావు. పీట్ల పెట్టావు అని పెనాల్టీలు వేస్తున్నారు. ఈ రోజు నర్సరావుపేట తాలూకాలో దాదాపు 40 లక్షలు పెనాల్టీ వేశారు. సత్తెనపల్లి తాలూకాలో 40, 50 లక్షలు పెనాల్టీ వేశారు. పలనాడులో 25 లక్షలు, 30 లక్షలు పెనాల్టీ వేశారు. ఇలా మొత్తం ఆంధ్రదేశంలో నాగార్జునసాగర్ క్రింద పెనాల్టీలు పదిరెట్లు, ఇరవై రెట్లు చేస్తున్నారు. ఎప్పుడో చేసిన లోక్ రై జేషన్ సరికాదు అని అవరణలో రై తాగం చెబుతుంటే, మీకు కళ్ళారా చూస్తుంటే మీరు ఎందుకు పరిశీలించరు? ఏది పర్మనెంట్ డ్రై, ఏది పర్మనెంట్ వెట్ అనేది పరిశీలించి తిరిగి రిలోకరై జేషన్ జరపాలని పెనాల్టీలు అసాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక పంచాయితీరాట్ ఇన్ స్టిట్యూషన్లు వ్యవహారం చూస్తే ఇవి తమయొక్క అనుచరులకు పూర్తి కాలపు పేతనాలు పొందే ఏర్పాట్లు చేయడానికి తప్ప మరొకదానికి కావనిపిస్తున్నది. ఇవే ఆర్థిక మంత్రిగారిని సూటిగా అడుగుతున్నాను ఈనాడు పంచాయితీ సమితులకు ఇచ్చే డబ్బు ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్ ఖర్చులకాకుండా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ఎంత ఉపయోగించారో చెప్పవలసిందని అడుగుతున్నాను. టీవర్స్ ను ట్యాన్స్ ఫర్ చేయడానికి, పంతులమ్మను పంతులయ్యను వేరుచేయడానికి తప్ప ఇంకెందుకూ ఇవి పనికి రావడం లేదు. ఇవి టీవర్స్ ను వీడ్పించడానికి, ముతా లక్ష్యాలు పెరగటానికి, ఖాసీలు జరగటానికి తప్ప మరొకదానికి ఉపయోగపడడంలేదు. సమితులను రద్దుచేసి జిల్లాపరిషత్తులకు డైరెక్టు ఎలక్షన్స్ ఎందుకు జరపరు? మీకు బలం వుంది కదా? ఎన్నికలో బ్రహ్మాండమైన మెజారిటీతో వచ్చారకదా అలాగే జిల్లాపరిషత్తులలోకూడా రావచ్చుకదా. మా గురజాడ పంచాయితీ సమితికి చెందిన ఒక పంచాయితీ సర్పంచ్ హైదరాబాదులో ఒక హోటల్ లో వుంటే పోలీసులువచ్చి దాచిపెట్టారు. దయచేసి సమితులను రద్దు చేయండి. జిల్లా పరిషత్తులకు డైరెక్టు ఎలక్షన్స్ పెట్టండి.

ఇక పరిశ్రమల విషయం వుంది. ఈనాడు దేశంలో నిరుద్యోగ సమస్య పెరిగి పోతున్నది. గుంటూరులో వర్డియూ పొగాకు అధికంగా ఉత్పత్తి అవుతున్నది. అక్కడ ఒక సిగరెట్ ఫ్యాక్టరీ పెడితే ఎంతో మంది కార్మికులకు, ఇతరులకు పని దొరుకుతుంది. అది పెట్టించటానికి వున్న ఆటంకం ఏమిటి? గురజాలలో షుగర్ ఫ్యాక్టరీ అన్నారు. మిరియాలగూడాలో షుగర్ ఫ్యాక్టరీ అన్నారు ఎన్నికలముందు బ్రహ్మాండమైన వాగ్దానాలు చేశారు. అవన్నీ ఏమైనాయి? పునాదిరాయి అయినా వేశారా? పునాది రాయివేస్తే ఎప్పటికైనా వస్తుందనే ఆశలో బ్రతుకుతారు. అదికూడా చేయడం లేదు. నాగార్జునసాగర్ లో కోటి రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి బిల్డింగులు కట్టారు, వాటి రేకులు పీక్కుపోతున్నాయి. ఆ బిల్డింగులను ఉపయోగించుకోవటానికి ఎందుకు ప్రయత్నించరు? అక్కడ ఎగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ కాని, ఇంజనీరింగు యూనివర్సిటీకాని పెట్టవచ్చుకదా. నాగార్జునసాగర్ ఒక యూనివర్సిటీపెట్టి అటు ఆంధ్రకు,

ఇటు తెలంగాణాకు పనికివచ్చే విధంగా ఎందుకు చేయరు? సిమెంటు ప్యాక్టరీ కడతామంటున్నారు. పున్న ప్యాక్టరీ ఆడటం లేదు. మాచర్లలోవుండే సిమెంటు ప్యాక్టరీలో రెండు కిలన్లు వుంటే రోజుకు పేయి బిల్లులు ఉత్పత్తి అయ్యే పరిస్థితి వుంటే ఒక కిలన్ మాత్రమే ఆడుతున్నది. రెండో కిలన్ ఆడటంలేదు. కేవలం డబ్బు సంపాదించాలనే ఆత్మతత్వపు కార్మికులకు పనిల్పించటానికి రెండు కిలన్స్ ఆడించే ఏర్పాటు ఎందుకు చేయకూడదు? క్యాజువల్ లేబర్ పేరుతో, టెంపొరరీలేబర్ పేరుతో వాకిలి రిటైరింగ్ చేస్తుంటే ప్రభుత్వం ఏమీ చేస్తున్నది? ఇలాచేస్తే నిరుద్యోగం పెరగక ఏమౌతుంది? నడికూడినుండి బీబీనగర్ కుగల రైల్వేలైనును రేపే ఆయినది. కాని కేంద్రంలో రైల్వే మంత్రిగా హనుమంతయ్యగారు కూర్చున్నారు. దానికి బోకేన్ గ్రాంటు కూడ కేటాయించలేదు. మైసూరు రాష్ట్రంలో పెద్ద రైలు మార్గం వేయడం బాయం, ఆంధ్ర ప్రభుత్వ అసమర్థతవల్ల ఇలా జరుగుతున్నది. ఆంధ్రదేశం చావ్యాగారం అంటున్నాము. ఇక్కడ పండిన భాష్యం కేరళ వెళ్లాలన్నా, బెంగాల్ వెళ్లాలన్నా ఈ రైలు మార్గం చాలా ప్రధానమైనది. ఢిల్లీన్ వస్తుంది. కన్యేయన్స్ చార్జి తగుతుంది నల్గొండ జిల్లాలో రైలు ముఖం చూడని వారికి రైలు మార్గం వుంటుంది. దానికి బోకేన్ గ్రాంటు కూడ కేటాయించక పోవడం మన ప్రభుత్వ అసమర్థత తప్ప మరొకటి కారణం కాదు. ఇక ఎలక్ట్రిఫికేషన్ ట్రక్ కు సంబంధించి కూడా విజయవాడలో అఫీసు వుంటుందని ఉత్తర్వు వచ్చిందో లేదో అనుమానంగా వుంది. ఇవాళటకు కూడా అక్కడ ఉండేవారు మద్రాసుకు పెడపెట్టి విజయవాడ కేంద్రం చేశారు అంటున్నారు. లోకో పెడ్ ఇక్కడ రావాలి. 75 శాతం ఉన్న మెలేజీలో ఆంధ్రలో ఉంటే ఇక్కడ కేంద్రం చేయకుండా మద్రాసులో పెడతామంటుంటే మనవారు నీళ్ళు నములుతున్నారు. వర్కర్స్ స్ట్రైకుకు చేస్తే అపోజిషనువారు అసెంబ్లీలో గొడవచేస్తే పత్రికలలో వస్తే అప్పుడు యీ ప్రభుత్వం కళ్ళుతెరిచారు. తరువాత కరష్టను విషయం ఉంది. కరష్టను ఉయ్యోగులలో లేదు. కాంగ్రెసు అధికారులు కాంగ్రెసు పెత్తందారులలో కరష్టను ముఖ్యంగా ఉంది. మాచర్లలో వజ్రాల వెంకటరెడ్డి ఖాడీగ్రామబోర్డు నుంచి కొన్ని వేల రూపాయలు తీసుకుంటే తిమ్మారెడ్డిగారి పుణ్యమా అని ఆయనను సోషల్ వెల్ ఫేరు కమిటీలో చేశారు బాల వెంకయ్య అని ఒకరున్నారు. ఆయన నెత్తిన దమ్మిడి పెడితే బోకే చేయడు. ఎప్పుడూ అంబాసిడరుకాదులో తిరుగుతాడు. ఆయన లేబరు కాంట్రాక్ట్ పెడరేషను అని వేల రూపాయలు ప్రభుత్వం ఇస్తే మొత్తమంతా తినేశాడు. తరువాత గెడ్డంపల్లి నారాయణరెడ్డిగారున్నారు. ఆయన ఇవాక్యూస్ పేర నాగార్జునసాగరు క్రింద భూములు ఇస్తే ఇక్కడున్న తెలంగాణావారిని మోసంచేసి యీ రోజు పల్నాడు తాలూకాలో 200-150 ఎకరాల భూమి స్వాధీనం చేసుకున్నారు. నేను రుజువు చేస్తాను. ఇవాళ యీ కరష్టన్ మీ వద్ద ఉంది. ఇవాళ పోలీసులు చాలా సౌమ్యంగా ఉంటున్నారని అంటారు. మా రెంటుచింతలలో ఎన్నికలప్పుడు బాంబులు వేశారు. అది పట్టుకొనడం వారికి చేతకాలేదు. కమ్యూనిస్టు పార్టీవారికి ఓటు వేస్తారని వారిసయన దాడిచేసి వోటింగుకు రాకుండా బాంబులువేసి రిబోర్డు చేసినా పోలీసులు చర్య తీసుకోలేదు. తరువాత వేస్ అండ్ మీన్సు విషయంలో పన్నులనుంచి ఆదాయం రాబట్టాలంటే

భూసంస్కరణల పేరిట బంజరు భూములను పేదలకు పంచే విషయంలో సామాన్యులకు ఉపకారం జరుగకపోతే ఉద్యమాలు చెలరేగి మీ అంతు తేలుస్తారని చెబుతూ యీ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

(Mr. Speaker in the Chair)

శ్రీమతి యం. లక్ష్మిదేవి (కళ్యాణదుర్గం):—అధ్యక్ష, ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును బలపరుస్తున్నాను. రాయలసీమ అనంతపురం జిల్లా చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం. అనంతపురం జిల్లాలో కల్యాణదుర్గం తాలూకా అటవీగున ఉన్న ప్రాంతం. యీ తాలూకాలో నీటి సౌకర్యం లేదు. కొన్ని గ్రామాలలో బావులద్వారా ఒకటి రెండు ఎకరాలు సాగుచేసి నీరు చాలనందున అర్ధపంట పండించి ప్రతకలేక పొరుగు రాష్ట్రాలకు వలసపోయాడు. ఆ విషయం వింటే చాలా విచారంగా ఉంటుంది. నేను ఎలక్షను టయిములో వోటుకు పోయినప్పుడు మానె చాలామంది పెద్ద రయతుల ఇళ్లు కూడా తాళాలు వేసి మైసూరు రాష్ట్రముకు బ్రతుకుతెరువుకు పోయారు. ములకలేరు ఎర్రగుంట బసాపురం మొదలయిన గ్రామాలలో ఒక ఇల్లుకూడ తెరచి ఉండలేదు. అందరూ ఇళ్ళకు తాళాలు వేసుకుని మైసూరు రాష్ట్రముకు వలసపోయినారు. అక్కడ పోలింగు బూత్ కు వెళ్ళినప్పుడు చాలా బాధతో చెప్పారు. నీరులేక చాలా బాధలుపడుతున్నాడు. ఇద్దంపల్లి గ్రామానికి పోతే అక్కడున్న ఒకే ఒక గుంతలో ఉన్న నీరు త్రాగుతున్నారు. అందులో హరిజనులకు సహం గుంత కేటాయించారు. ఆ అర్ధ భాగములో నీరు లేకపోతే పొరపాటున అక్కడకు పోతే వారి కుండలు బద్దలు కొట్టి బాధ పెట్టారు. ఆ విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. హరిజనులకు గ్రామాలలో బావులు కేటాయించాలని వారికి సౌకర్యాలు కల్పించాలని కోరుతున్నాను. తరువాత పంశపురములో పోరంబోకు భూములు చాలాకాలం నుంచి సాగుచేసుకుంటున్నా వారికి పట్టాలు ఇవ్వలేదు. వారు 4-5 సం.ల నుంచి ఆ పోరంబోకు భూములు సాగుచేసుకుంటున్నా పట్టాలు ఇవ్వనందున సరియైన పంట వారు పండించలేక పోతున్నారు. మేము అడిగితే మేము ఆరు సం.ల నుంచి సాగుచేస్తున్నా పట్టాలు ఇవ్వలేదు ఎందుకు డబ్బు ఖర్చు చేసి పంట పండించాలని అంటున్నారు. కాబట్టి వారికి పట్టాలిప్పించాలని కోరుతున్నాను. కల్యాణదుర్గం తాలూకాలో నీడలు ముందుకు రావాలంటే వారికి ఎక్కువ నిధులు కేటాయించాలి. కోసాపురం గ్రామంలో ప్రజలు అంతా ఏకగ్రీవంగా తీర్మానం చేసుకుని వోటు చేయమన్నారు. ఎందుకంటే మేము అయిదారు తరాలనుంచి వోటు వేస్తున్నాము, ఒకసారయినా ప్రభుత్వంవారు మా గ్రామం దర్శించలేదు మాకు ఎటువంటి సౌకర్యాలు కల్పించలేదు కాబట్టి మేము ప్రభుత్వ దృష్టికి రావాలంటే మేము ఒకే ఒక మాటవయిన ఉంటాము వోటు వేయమని అని ఒక వోటు కూడ వేయలేదు. కాబట్టి మూల ప్రాంతములలో ఉన్న ప్రజలను ప్రభుత్వం అర్థం చేసుకుని వారికి సరయిన సౌకర్యాలు కల్పించాలని కోరుతూ తాము యీ అవకాశం ఇచ్చినందులకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

تقریری تقریر ایوان میں فینانس منسٹر صاحب نے پیش کی اوسمیں مالیاتی امور سے بحث کی گئی ہے۔ اور ڈرافٹس اور آئندہ برادش کی مالی حالت پر بحث تو کی گئی لیکن یہ رہنمائی نہیں کی گئی کہ آئینہ ہم جن حالات سے دوچار ہونے والے ہیں یا جو پسماندہ علاقوں کی ترقی کے متعلق پیش آئینگی اونکے حل کے لئے کیا منصوبہ بنایا گیا ہے۔ صرف تقریر کے آخری جزو میں نما گیا ہے کہ ہم تیز تر ترقی کی کوشش رفتار ترقی کی کوشش کریں گے۔ اس نعل سے میں ایوان کو یاد دلانا چاہتا ہوں کہ سابی میں فینانس منسٹر صاحب نے اپنی بحث اسپیکر میں بہ بات کہی تھی کہ شہر حیدر آباد کی ترقی کے لئے ایک ڈولپمنٹ بورڈ بنایا جائیگا۔ لیکن ایک برس کا عرصہ ہو گیا اب تک اس کی تکمیل نہیں لی گئی۔ گزشتہ ۱۰ برس سے مختلف کے تقریروں کے حوالہ سے آپ مجھے بتائے کہ اتنے منصوبے پیش کئے گئے اور اونکے کیا نتائج برآمد ہوئے۔ نئے فینانس منسٹر صاحب کی تقریر جس کا حوالہ دیا گیا ہے۔ پڑھنے کے بعد بھی یہی بات واضح ہو جاتی ہے کہ صرف تقریروں ہی کی گئیں عمل کچھ بھی نہیں کیا گیا۔ ہمیشہ یہ لیا جاتا رہا کہ ہم یہ کرنے والے وہ کرنے ہیں لیکن کچھ نہیں کیا گیا۔

شہر حیدر آباد میں لائسنس آرڈر کی صورت حال نہایت خراب ہو چکی ہے۔ غنڈہ گردی کی ہمت افزائی کی جارہی ہے۔ میں چند مثالیں آپ کے سامنے رکھتا ہوں پہلے ایک شخص کو بازار میں مارا بیٹا گیا اوسکا سر پھٹ گیا پولس نے کم از کم اوسکو ہاسپٹل میں بھی شریک نہیں کروایا نہ ہی عدالت میں چالان پیش کیا گیا۔ اسی طرح ایک (۷۰) برس کے آدمی کو غنڈوں نے مارا لیکن پولس نے چالان پیش نہیں کیا۔ اس طرح مختلف علاقوں میں ماریٹ کے واقعات ہو رہے ہیں اون لوگوں کا چالان نہیں پیش کیا جاتا ہے۔ ان امور کے متعلق برابر توجہ دلانے کے باوجود شکایتیں نہیں سنی جاتیں۔ مجھے افسوس کے ساتھ کہنا پڑتا ہے اور اگر کہا جائے تو میں فوٹوز کے ساتھ بتا سکتا ہوں کہ کس طرح ایک کانگریسی ورکر شری کے۔ ایم خان * ناکہ میں جا کر غنڈوں کو چھڑا کر لایا۔ پولس کہتی ہے کہ ہم مجبور ہیں ہم پر اس طرح دباؤ ڈالا جاتا ہے۔ غنڈوں کی ہمت افزائی کی جاتی ہے اور اس کے نتیجہ میں کمیونل ٹیشن پیدا ہوتا ہے۔ غنڈوں کا تعلق کسی مذہب و ملت سے نہیں ہوتا غنڈے بہ ہر حال عنڈے ہیں۔ جب تک اونکو پوری طرح کچلا نہ جائے حالات درست نہیں ہو سکتے۔ شہر حیدر آباد میں گڑبہ خانے۔ فحاشی کے اڈے اور جوئے خانے کثرت سے چل رہے ہیں۔ جسکی وجہ سے غنڈہ گردی بھی بڑھ رہی ہے۔ عوام جب اس کے متعلق احتجاج کرتے ہیں تو پولس اپنے کارنامے بتانے کے لئے معصوم لوگوں کو پکڑ لیتی ہے۔ اس صورت حال کی وجہ سے عوام میں تشویش پیدا ہو گئی ہے۔ چھل بازار کے فسادات کے بعد یہاں پر اچھے عہدہ داران پولس کو رکھا گیا تھا لیکن دو تین برس بھی گزرنے نہ پائے کہ اونکا تبادلہ کر دیا جا رہا ہے۔ میں آپ کے اڈمنٹریشن میں

مداخلت کرنا نہیں چاہتا لیکن یہ کہنا چاہتا ہوں کہ ان تبادلوں کی وجہ سے لوگوں سے لوگوں میں تشویش پھیل گئی ہے۔ اور لوگوں میں یہ احساس پایا جا رہا ہے کہ حکومت کی طرف سے حیدر آباد میں بڑے فسادات کرانے کی کوشش کی جا رہی ہے۔ میں اس چیز کو واضح کر دینا چاہتا ہوں کہ ایسی صورت حال کے پیدا ہونے کے پہلے ہی اس کو کچل دیا جائے۔ غنڈوں کے معاملہ میں پولس کی جانب سے جانبداری برقی جا رہی ہے جو ٹھیک بات نہیں ہے۔ قبل اسکے کہ کوئی انتشار برپا ہو غنڈوں کا سرکچلنا ضروری ہے۔

آج شہر میں پانی کی صورت حال انتہائی خراب ہو گئی ہے۔ لوگ پانی کے ایک قطرہ کو ترس رہے ہیں۔ عوام کی قطاریں صبح سے گھوڑے لیکر نلوں پر کھڑی ہو جاتی ہے۔ اکثر اوقات پانی کے لئے ہنگامے بھی ہوتے ہیں۔ اس لئے ضروری ہے کہ پانی کی سربراہی کا انتظام درست کیا جائے۔ جب کبھی عوام کی جانب سے نل لگائے کا مطالبہ کیا جاتا ہے تو کہا جاتا ہے کہ اتنا پریش نہیں۔ ہمارے پاس پائپ نہیں وغیرہ خاص کر پرانے شہر میں لوگ پانی کے ایک ایک قطرہ کو ترس رہے ہیں۔ یہ موسم گرما کا ہے۔ جسکی وجہ سے اور بھی زیادہ پریشانی بڑھ گئی ہے۔ بلدیہ کی کارکردگی انتہائی ناقص ہو گئی ہے۔ جہاں پر جانور بھی نہیں رہ سکتے وہاں پر انسان زندگی گزارنے پر مجبور ہیں۔ خاص کر پرانے شہر میں موریوں اور ڈرینج کا کوئی انتظام نہیں ہے۔ صفائی کا انتظام بھی نہیں ہے۔ ہمارے منسٹرس باتیں تو بہت کرتے ہیں لیکن عملی طور پر کوئی توجہ نہیں دیتے۔ میرے ساتھ چلئے میں آپ کو پرانے شہر کی صورت کیا ہے بتاؤنگا۔

پرانے شہر میں روزانہ دو دو تین گھنٹے بجلی فیمل ہو جاتی ہے۔ ایک طرف تو چھوٹے انڈسٹریز کی ہمت افزائی کی جاتی ہے اور دوسری طرف بجلی کی ناقص انتظام کیا جاتا ہے۔ آخر یہ بجلی روزانہ کیوں فیمل ہو جاتی ہے۔ کہا جاتا ہے بجلی کی پیداوار کم ہے۔ عوام مصیبت اٹھا رہے ہیں۔ اور آپ کو اونکی مصیبت دور کرنے کی طرف توجہ نہیں دیتے۔ شہر میں روزگار کی صورت حال بھی تشویش ناک ہے۔ صرف الکشن کے زمانے میں روزگار دلانے کے نعرے لگائے جاتے تھے۔ لیکن افسوس کے ساتھ کہنا پڑتا ہے کہ پیر روزگاری دور کرنے کے لئے کوئی کام نہیں کیا گیا۔ چند لال پارہ دری کچھ کارخانے قائم کئے گئے ہیں لیکن ایک ایک کا نام لیکر بتا سکتا ہوں کہ یہ کارخانے کن لوگوں کو لئے گئے۔ وہاں پر جو کوٹہ انڈسٹریز کو دیا جاتا ہے واسکا بلیک مارکٹ کیا جاتا ہے۔ میں چیلنج کرونگا کہ آپ مجھے بتائیں کہ کتنا کوٹہ کن کن کارخانوں کو مقرر کیا گیا اور کونسے کونسے کارخانے چل رہے ہیں۔ وہاں کے کارخانوں کا یہ حال ہے کہ سال تمام یہ کارخانے بند رہتے ہیں۔ اسٹیشن لس اسٹیل کا کوٹہ دیا جاتا ہے۔ لیکن یہ کوٹہ بلیک مارکٹ میں فروخت کیا جاتا ہے۔

بینکس کو فیشنلائز کیا گیا لیکن روکشارانوں کی مدد نہیں کی گئی شہر میں (۲۵) ہزار لوگ، رکشا چلاتے ہیں اور (۵۰) ہزار آدمی اس سے روزگار حاصل کر کرتے ہیں۔ لیکن ان لوگوں کو بینکس سے قرض نہیں دیا گیا اور وہ ذاتی رکشا نہیں بتا سکتے۔ فٹ راکٹر ۸-۸-۱۰ اور ۱۰-۱۰ برس کے بچے بیٹھ کر قندیل میں گیس کا تیل ڈال کر اپنا پیٹ ہالتے ہیں۔ لیکن اونکو بھی وہاں بیٹھنے نہیں دیا جاتا۔ ان لوگوں کے لئے روزگار کا کوئی انتظام نہیں کیا گیا۔ میں چاہوں گا کہ حکومت ان باتوں کی طرف توجہ کرے۔

پہلے ہر سال بجٹ میں ۱۰ لاکھ روپیہ شہر میں بیروزگاری دور کرنے کے لئے رکھے جاتے ہیں۔ عجیب و غریب سلسلہ ۱۰ سال تک چلتا رہا۔ ۱۰ سال ایک کروڑ روپیہ ہوتے ہیں آخر یہ رقم کہاں خرچ کی گئی۔ اس سال تو بجٹ میں وہ رقم بنی نہیں رکھی گئی۔ میں چاہوں گا کہ بیروزگاری دور کرنے کے لئے اچھی اسکیم لائی جائیں۔ لیکن یہ اسکیمات فرقہ واری بنیاد پر نہ بنائی جائیں۔ آج ہزاروں مسلمان جھونپڑیوں میں رہتے ہیں انہیں چار پانچ سو روپیہ بھی نہیں دئے جاتے۔ لیکن ہریجنوں کو مکانات بنائے کے لئے ۸-۸-۸ ہزار روپیہ بھی دئے جاتے ہیں۔ میں ہریجن کا مخالف نہیں ہوں۔ لیکن مذہبی بنیادوں پر آپ کام کریں تو غریبی دور نہیں ہوگی اگر آپ اعداد و شمار جمع کریں تو معلوم ہوگا کہ (۷۵) فیصد آبادی جھونپڑیوں میں رہتی ہے اور ان میں (۹۰) فیصد مسلمان ہیں جو جھونپڑیوں میں زندگی گزار رہے ہیں۔ لیکن انکے لئے مکانات نہیں بنائے جاتے یہ فرقہ پرستی نہیں تو کیا ہے۔ حکومت کی جانب سے مذہبی بنیاد پر رقم تقسیم کی جاتی ہے۔ سلم کلیرنس کے تحت مکانات بنائے جاتے ہیں۔ لیکن یہ مکانات پاڑ دیوں کے لئے بنائے جاتے ہیں۔ جہاں پر مسلمان کی آبادی وہاں مکانات نہیں بنائے جاتے۔ آپ سوشلزم کا نعرہ لگاتے ہیں۔ سیکولرازم کا نعرہ بلند کرتے ہیں لیکن عمل اس کے خلاف ہے۔ آئی۔ پی۔ ایس اور آئی۔ ای۔ ایس کی فہرست دیکھئے تو اس میں کتنے مسلمان ہیں آپ سیکولرازم کا ڈھنڈورا پیٹتے ہیں لیکن مسلمان کو موقع نہیں دیتے جاتے۔ جس وقت شری کے برہاننداریڈی چیف منسٹر تھے میں نے ان سے پوچھا تھا کہ آپ کے پاس جو آئی۔ ایس۔ ایس۔ اور آئی۔ پی۔ ایس۔ کی نئی فہرست آئی ہے اس میں کتنے مسلمان ہیں انہوں نے جواب دیا تھا کہ اس نئی فہرست میں ایک بھی مسلمان نہیں ہے۔ پھر آپ اس ایوان میں سیکولرازم کی بات کہتے ہیں۔ میں چاہوں گا کہ ان حالات کو سدھارا جائے۔ اور اسکے ساتھ ساتھ شہر حیدر آباد کے لئے خصوصی رقم الاٹ کی جائے۔ آپ نے ہر ضلع کے لئے ایک کروڑ روپیہ کی رقم رکھی ہے اس طرح شہر حیدر آباد کیلئے بھی معقول رقم رکھی جائے۔

Sri S. Jaipal Reddy (Kalwakurthi):— Mr. Speaker Sir. I rise to extend my support to the Budget presented by our distinguished Finance Minister, Sri Anagani Bhagavantha Rao. Since it is an Annual Financial Statement, I would like to confine myself to general position.

The Budget for any Government is a key to open many a lock of the people's problems. Apart from that, it should be an index to the mind of the Government. I regret to note that this particular Budget appears to have been neither designed to solve any such problem as unemployment and price spiral nor the precise and radical reforms which the Government has promised in their course. While saying so, I am quite aware of the obvious limitations. The most important limitation is that it is only an Annual Financial Statement prepared in a short time. But all the same, for the recent victory of Congress in the Assembly Elections, an attempt should have been made to reflect the mood of the people. As you all know, that the Congress organisation has been the mirror of hope and expression of the people in the recent elections. The secret of its success is the result of marching times. The Congress organisation has once again become the shining instrument to social transformation because of the split and the hope generated by the split. Thanks to Mrs. Indira Gandhi. The Congress could sweep the polls both in the Mid-term Parliament Elections and the Assembly elections. Therefore the Government should take advantage of the situation and should have begun with a radical budgetary terms. On the contrary, this is a routine Budget which I hope has put sufficient cold water on the interests of the people. This has only widened, for widened credibility gap.

Sir, one of the most pressing problem is the drinking water : The Chief Minister was kind enough to propose yesterday that he has made a request to the Central Government for the supply of 30 rigs. I am of the considered opinion, that these 30 rigs will not do, for solving the problem of the Drinking Water. There should be a specific provision of a vast sum for solving this problem. This problem has been accentuated due to unprecedented drought confronted within the State and this problem should be solved on a war footing.

Sir, The Government should take steps to redeem their pledges which we have given to the people, particularly Land Reforms and the ceiling on the Urban Property. We have been advancing excuses after excuses and we should not lose any more time in implementing these reforms. Apart from these two major reforms, one of the major reform that we should introduce, in my view, is the Nationalisation of Sugar Factories. Sir I am not among those who are particularly glamourised of the slogan of nationalisation for its own sake. But confining to the Fertiliser Factories, it has been such that there is no other remedy than nationalisation. We all know that the farmer who has produced sugar is not being given fair price. Government of India every year fixes the minimum price and the State Government fixes certain price in consultation with the factory owners and also the farmers. It gives me pain to bring to your notice that very frequently the price fixed by the Government is not given to the farmers. Not only that, there are a few private factories in our State which owe huge sums of money to the farmers. In fact, one factory in Krishna District owes a crore of rupees to the farmers. To add insult to the injury, the Government recently issued a stay order, so as to prevent the people from getting the money from the factory. Apart from this, there has been huge leakage of excise both in sale of Sugar and molasses. The recoveries of sugar in private factories is very very

low. This is because the real recovery of sugar is hidden from the public and it is being done with a view to reap its due share of excise and there has been a marked difference between the price fixed by the Government for molasses and sugar and the prevailing market rate.

Sir, the Sugar production for the last two years has been going up progressively and constantly. In spite of the increased production I must say that there has been scarcity in the market. This scarcity is absolutely artificial with the result that the prices have remained sky-high, in spite of increased production. I therefore request the Government to consider this proposal of nationalisation of sugar factories, which is an essential measure to solve the problem of sugar in the State. With these few words, I take leave.

శ్రీ బి. రత్ననభావతి :—అధ్యక్ష, గవర్నమెంట్ ప్రసంగం తరువాత ఆర్థిక శాఖా మంత్రిగారి ప్రసంగం కూలంకషంగా చదివాము. కాని ఈ రెండు ప్రసంగాలు చదివిన తరువాత చాలా నిరుత్సాహము, డిస్-అస్సాయిమెంటు కలిగిందని చెప్పడానికి చింతిస్తున్నాను. సాంప్రదాయం ఏమంటే ప్రతి 5 సంవత్సరాలు అయిన తరువాత ఎన్నికలు జరగడం కొత్త ప్రభుత్వం ఏర్పడి వచ్చే 5 సంవత్సరాలలో ఆ ప్రభుత్వం ఏమి చేయబోతున్నదో ఎదుర్కొనే గడ్డు సమస్యలన్నీ ఏ విధంగా పరిష్కారం చేయబోతుంది, అసలు సాంఘికంగా, ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా ఉన్న దృక్పథాలు ఏమిటి? అనేది మీరు గవర్నరు ప్రసంగంలోనూ, ఆర్థిక శాఖా మంత్రిగారి ప్రసంగంలోనూ సూచనప్రాయంగానో, స్పష్టంగానో తెలిపేటటువంటి సాంప్రదాయం ఉంది. 1952 వ సంవత్సరం నుంచి ఇంతవరకూ ఈ సామాన్య ఎన్నికలు జరిగి ప్రభుత్వాలు ఏర్పడిన తరువాత క్రమీకా ఈ వత్సాంప్రదాయాలకు తిలోదకాలు వదలడం జరుగుతున్నది. దానివల్ల వచ్చేటటువంటి నష్టం ఏమిదో తెలియదు కాని ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రముఖ స్థానాన్ని వహించినటువంటి అసెంబ్లీ, ఈ శాసనసభ్యులకు ఉన్నటువంటి ప్రాముఖ్యత తగ్గిపోవడం, శాసనసభ్యులకు తెలియపరచకుండా కొన్ని విషయాలు ముఖ్యపెట్టడం మన ప్రభుత్వం శాసనసభకు వెనకాల చేస్తున్నటువంటి తత్వంగాలు ఏమిటో అనేటటువంటి సంశయాన్ని కలుగజేస్తున్నదని మీకు మనవి చేస్తున్నాను. మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 25 సంవత్సరాలు అయింది. ఇప్పటికి 4 సామాన్య ఎన్నికలు జరిగాయి. దేశం మొత్తంపైన ఒక మధ్యంతర ఎన్నిక జరిగింది. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో కూడా ఒక మధ్యంతర ఎన్నిక జరిగింది. ఇంతవరకూ ఎప్పుడూ లేనటువంటి ఒక విధానాన్ని శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీగారు ప్రవేశపెట్టడం నిజంగా విప్లవాత్మకమైనటువంటి విధానమని నేను వారిని హర్షిస్తున్నాను. వారికి నిజంగా అభినందనలు అర్పించవలసి ఉంది. ఇప్పుడు 60% పార్లమెంటు అని ఒకటి పెట్టారు. చరిత్రలో కొన్ని శతాబ్దాలనుంచి కులతత్వాలు, క్లాస్టు సిస్టమ్ అనేది ఉండడంవల్ల చాలా అసర్థకాలు మనదేశంలో కలిగాయని అందరూ గుర్తించినవిషయమే. ఆ క్లాస్టు సిస్టమ్ను అబాలిష్ చేయాలంటే, ఇందులో వచ్చినటువంటి అసర్థాలను మనము పరిష్కారము చేయాలంటే కేవలం ఉపన్యాసములు చెప్పినంత మాత్రాన సిద్ధాంతాలు ప్రతిపాదించినంత మాత్రాన ఏమి జరగదనే విషయము అందరికీ తెలుసును. మనకు స్వాతంత్ర్యము వచ్చినప్పటికీ, 25 సంవత్సరాలుగా ఈ క్లాస్టు సిస్టం పైన.

ఈ వ్యవస్థపై న కేవలం ఉపన్యాసాలు చేశారేగాని, పెద్ద పెద్ద నాయకులు, దీనిని సంపూర్ణంగా అంతమొందించడం గాని, పరిష్కారం చేయడంగాని జరుగలేదు. ఇంతవరకు ఇదమిద్దంగా దీనికి పరిష్కార మార్గము చూపించినవాళ్లు లేరు. అయితే శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ గారు ఈ రోజున 60 పర్సెంటు ఫార్ములా అని, అట్టడుగున ఉన్నటువంటి, ఎంతో హ్యూమిలియేషన్ను, ఇన్సల్ట్యను చరిత్రలో ఎదుర్కొన్నటువంటి కులాలకు ఒక ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలనేటటువంటి ఒక సూచన మాత్రం వారు చేసినదానికి వారిని అభినందిస్తున్నానని తమకు మనవిచేస్తున్నాను. కాని, ఈ రోజు కేంద్ర ప్రభుత్వములో ఈ ఫార్ములాను అనుసరించరా వారు అని అడుగుతున్నాను. దాన్నిబట్టి చూస్తే, ఇదివరకు చేసినటువంటి ఉపన్యాసాలు, ఎన్నికలలో చేసినటువంటి ప్రామిస్స్, ప్రమాణాలు అన్నీకూడ దీనిపైన ఆధారపడినాయి. ఆమె చేయాలని అనుకొనేటటువంటి కార్యక్రమాలు ఇట్లాగే ఉంటాయా అని సందేహించవలసిఉంటుంది. అంతేకాదు, 57 సంవత్సరం వరకు సెంట్రల్ గవర్నమెంటులో ఒక జి.ఓ. ఉండేది; ఒక పద్ధతి ఉండేది, వెనుకబడిన కులాలకు గాని, హరిజనులకు గాని, వీరందరికీ రిజర్వేషన్ను ప్రొవైడ్ చేసి, వాళ్లకు ఒక ప్రొటెక్షన్ ఇవ్వడానికి, సంఘములో వారికి ఎక్స్ప్రెసు చేషన్ను తగ్గించడానికి, వారికి జరుగుతున్నటువంటి అన్యాయాలను నివారించడానికి ఈ జి.ఓ., కమ్యూనల్ జి.ఓ. ఉండేది. అది మరల పునరుద్ధరిస్తేగాని ఈ 60 పర్సెంటు ఫార్ములా ఫుల్ ఫీల్ కాదని మనవిచేస్తున్నాను. అది ఎందుకుగాను చేయలేదు. అంతేకాదు, ఈ రోజు అన్ని రకాలుగా కాన్స్టిట్యూషన్లో అమెండ్ మెంట్లు తీసుకొనివస్తున్నారు. ప్రతిదికూడ మనము ప్రొగ్రెసివ్ లెజిస్లేషన్ తీసుకు రావాలన్న లేక దేశంలో ఒక రిఫారం తీసుకురావాలన్న, దానికి ప్రతిబంధకంగా ఉన్నటువంటి ఆయా ప్రొవిషన్లు, కాన్స్టిట్యూషన్లో అమెండ్ చేయాలనే ఒక కొత్త విధానము ఇందిరాగాంధీగారు ప్రవేశపెట్టారు. 4, 5 అమెండ్ మెంట్లు కూడ తీసుకువచ్చారు. కాని ముఖ్యంగా ఈ 60 పర్సెంటు ఫార్ములాకు అనుకరణగా ఒక అమెండ్ మెంట్ తీసుకురావలసిన అవసరం ఉన్నది. 51 సంవత్సరంలో మద్రాసు ప్రభుత్వములో జరిగినటువంటి ఒక మైకోర్టు తీర్మానాన్ని అనుసరించి కాన్స్టిట్యూషన్ను మొట్టమొదటిసారిగా అమెండ్ చేశారు. అమెండ్ చేసి 15-4 అనేటటువంటిప్రొవిషన్లో "బ్యాక్ వర్డు క్లాస్స్" అని పెట్టారు, మరి ఆ రోజు వారు ఆ అమెండ్ మెంట్ అడిగారో ఏమిటో తెలియదు. చేసినవాళ్ళు సక్రమంగా చేసి ఉంటే ఈ రోజు బ్యాక్ వర్డు క్లాస్స్ కు ఈ 22 సంవత్సరాలుగా న్యాయం జరుగుతూ ఉండేది. కానిఒక ఉద్దేశం ప్రకారంగా బ్యాక్ వర్డు క్లాస్స్ అనేటటువంటిది సక్రమమైనటువంటి పదాలలో నిర్వచించి కాన్స్టిట్యూషన్లో పెట్టకుండా బ్యాక్ వర్డు క్లాస్స్ అని పెట్టి దానిపై న ఎన్నో మైకోర్టు డిసిషన్లు, సుప్రీంకోర్టు డిసిషన్లు రావడంవలన ఆసలు బ్యాక్ వర్డు క్లాస్సుకు జరగ వలసినటువంటి న్యాయము జరగకపోగా బాగా అన్యాయం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. గత సమావేశములో, 4 మాసాలకు ఈ అసెంబ్లీ డిసార్వ్ చేస్తారు అనంగా, ఈ అసెంబ్లీలో ఒక తీర్మానం తీసుకొనివచ్చాము. ఆ రోజు కాంగ్రెసు పార్టీ, ప్రతిపక్షం వారు అంతా ఏకగ్రీవంగా ఈ తీర్మానం తీసుకువచ్చారు. అదేమిటంటే ఈ బ్యాక్ వర్డు క్లాస్స్ అనేది అది పరిమైనటువంటి నిర్వచనము కాదు, అది ఈ దేశములో ఆ విధంగా ఉండడానికి వీలులేదు, ఇతర దేశాలలో ఉండవచ్చునేమో, ఎందుకంటే వాళ్ళకు

ఉన్నటువంటి ఆర్థిక విధానము వేరు, వాళ్ళ సాంఘిక పరిస్థితులు వేరు. అక్కడ క్యాష్టు సిస్టం అనేదిలేదు. ఈ దేశములో క్యాష్టు సిస్టం అనేది ఉన్నది. దానివలన రేసిపోని ఆసర్దాలు ఉన్నాయి. కనుక ఈ క్యాష్టు సిస్టమును దృష్టిలో పెట్టుకొనే ఆ రోజు 51 సంవత్సరంలో కాన్స్టిట్యూషన్ లో అది అమెండ్ చేశారు, 15-4 గురించి అది మనకు వచ్చింది. దానిలో బ్యాక్ వర్డు క్లాస్స్ అని ఉన్నది దాని నిర్వచనము ఈ రోజున బ్యాక్ వర్డు క్లాస్స్ కు తీరని అన్యాయం జరిగింది. కనుక దానిని బ్యాక్ వర్డు క్యాష్టేస్ గా మార్చమని ఈ అసెంబ్లీ మరల ఏకగ్రీవంగా తీర్మానం చేసింది ఈ ప్రభుత్వానికి జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. కాని వారు దీన్ని గురించి ఏమీ చేస్తారో నాకేమి అర్థంకావడం లేదు. అదికూడ వారు చేస్తారని నేను మనవిచేస్తున్నాను. అంతేగాక ఈ ఆయిదు సంవత్సరములలో ఏమిచేస్తారు అనేదికూడ నేను వారిని అడుగుతున్నాను. నాలవ సంవత్సర ప్రణాళిక 69 ఆ ప్రాంతములో రూపొందించారు. ఆ రోజున రావలసినటువంటి నాలవ సంవత్సర ప్రణాళిక మూడు సంవత్సరాలు అంతకుముందే రావలసిఉండినది. మరి ఏ కారణంవల్లనో ఆ మూడు సంవత్సరాలు మనకు సంవత్సరం సంవత్సరం ప్రణాళిక వచ్చింది. 69లో ఒక ప్రణాళిక తయారుచేశారు, చేసినప్పుడు మొట్టమొదట 651 కోట్లు రూపాయలతో మనకు నాలవ సంవత్సర ప్రణాళిక తయారు అవుతుందని చెప్పారు. అది 69 మార్చిలో ఆ విధంగా మనకు చెప్పారు. 70 మార్చి వచ్చేటప్పటికి ఈ ప్లాన్ అంతా కంప్లీట్ గా మారిపోయింది. 651 కోట్ల రూపాయలకు మొట్టమొదటముసాయిదా తయారుకాబడినటువంటి ప్లాన్ 70 సంవత్సరం మార్చి వచ్చేటప్పటికి 420 కోట్ల, 57 లక్షలకు వచ్చింది. మనకు 70 నవంబరు వచ్చేటప్పటికి మళ్ళీ రివైజ్ చేశారు, కొంత ఆశాజనకంగా 530 కోట్ల రూపాయలకు తయారు అయిపోయింది. ఇది మళ్ళీ రీఅప్రెయిజర్ అని చేశారు. అప్పటికి మన ప్లాన్ అమలులోకి వచ్చింది. వచ్చి కొద్దిరోజులు అయిన తరువాత రీఅప్రెయిజర్ వచ్చింది. మూడు సంవత్సరములు అయిన తరువాత, కొద్ది డబ్బు ఖర్చుపెట్టిన తరువాత 486 కోట్ల రూపాయలకు తగ్గించారు. అధ్యక్ష, ఈ విధంగా ఒక ఇదిమిద్దమైనటువంటి స్వరూపము ఈ ప్లాన్ కు లేకపోగా ప్రతి సంవత్సరము ఒక గడ్డు సమస్య అయిపోయింది. దానికి ప్రభుత్వమువారు ఏమీ సమాధానము ఇస్తారో నాకు తెలియదు. అది నాకు ఆనవసరం. కాని ఈ రోజు వచ్చేటప్పటికి ఈ ప్లాన్ స్వరూపము 486 కోట్లు రూపాయలైంది. అంటే దీన్నిబట్టి ఈ సంవత్సరం మనము ఖర్చుపెట్టబోయ్యేది ఈ ప్లాన్ పైన 105 కోట్లు రూపాయలు అని చెప్పారు. అది మనకు ఇచ్చినటువంటి రీఅప్రెయిజర్ లో ఇచ్చినటువంటిది. కాని బడ్జెట్ స్పీచ్ లో మరి దిగజారిపోయింది ఆర్థిక పరిస్థితి. 105 కోట్ల రూపాయలు ఈ సంవత్సరం ప్లానుకు కేటాయించినామని మన ప్రభుత్వము చెప్పింది. బడ్జెట్ స్పీచ్ చూస్తే 82 కోట్లు రూపాయలు అయిపోయింది. అందువలన మీరు చేసినటువంటి అనేక ప్రామిసెస్, వాగ్దానాలు ఏ విధంగా ఫుల్ ఫిల్ చేయగలుగుతారు ఈ 82 కోట్లతోనని నేను అడుగు తున్నాను. దీనికి సమాధానము చెప్పవలెనని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా రెండు ప్రముఖమైన ప్రశ్నలు ఉన్నాయి మొదటిది, వెనుకబడిన ప్రాంతాలు కొన్ని ఉన్నాయి. వీటికి మొదట మంచి కూడ క్లియర్ అల్లోకేషన్లు చేస్తూ వచ్చారు. మొట్టమొదట 420 కోట్ల రూపాయలు ప్రొవైడ్ చేసినప్పుడు, 15.78 కోట్లు బ్యాక్ వర్డు రీజన్లు

దెవలెప్పొంటు కోసం కేటాయించారు. 530 కోట్లకు పెరిగినప్పుడు కూడ అట్లాగే ఉంది. మరి మొత్తం 486 కోట్ల రూపాయలకు ప్లాన్ తగినప్పుడు ఏమవుతుంది, ఎంత కేటాయించబోతున్నారో ఇది కేవలం వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు సంబంధించి నటువంటి విషయము. దానిలో టాంపర్ చేయడానికి ప్రభుత్వము ఏమాత్రము ప్రయత్నం చేసినా, దీనిమొక్క ప్రమాదాలు ఉంటాయని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ తరువాత ఇది 530 కోట్లు అయిపోయింది, 486 కోట్లు అయిపోయింది. ఈ రోజు 105 కోట్లు అయిపోయింది, ఈ సంవత్సరం ప్రణాళిక 82 కోట్ల రూపాయలకు దిగజారి ఈ సంవత్సరానికి మీరు ఈ వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ఎంత ఖర్చు పెట్ట బోతున్నారో అనేది స్పష్టముగా తెలియజేయవలసిన అవసరం ఉన్నదని సూటిగా అడుగుతున్నాను. తరువాత ఈ సంవత్సరం ప్రత్యేకించి జనరల్ ఎన్నికలలో గాని, అంతకుముందు జరిగిన మధ్యంతర ఎన్నికలలో గాని ఒక స్లోగాన్ 'వీకర్ సెక్షన్సు' అనేదానిని మీరు సృష్టించారు. వాళ్ళకు మొట్టమొదట 420 కోట్ల రూపాయలకు మీరు ప్లాన్ తయారుచేసినప్పుడు, 87.25 క్రోర్సును వారికి కేటాయించారు "సోషియల్ సర్వీసెస్" హెడ్ క్రింద. వారి ఎజుకేషనే అయితే నేమి, బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ కు అయితే నేమి, హరిజనులకు, గిరిజనులకు అయితే నేమి మీరు చెప్పినటువంటి వీకర్ సెక్షన్సుకు మీరు కేటాయించింది 87 కోట్లు, ఇది 420 కోట్లు ప్లాన్ ఉన్నప్పుడు. దీనిని సరిగా ఆలోచించడం అంటున్నాను. 486 కోట్లకు ప్లాన్ పెరిగితే ఇది 63 కోట్లకు తగ్గింది ఎందుకని అడుగుతున్నాను. మీరు ఎలెక్షన్సులో చేసిన వాగ్దానాలు ఒక రీతి తెలియకుండా, డిఫెయిట్లు బడ్జెట్లు ఇవ్వకుండా దేశాన్ని, ప్రజలను, శాసన సభ్యులను ఏ ఒడంగా ముభ్యవరుస్తున్నారో దీనివల్ల తేటతెల్లవుతుందని మీరు మనవి చేస్తున్నాను. మీరు ఈరోజు దుర్వినియోగము అవుతున్న పబ్లిక్ సెక్టారులో ఇండస్ట్రీస్ ను అవండి. కాని సోషియల్ సర్వీసెస్ హెడ్ క్రింద సోషియల్ జస్టిస్ చేయవలసినటువంటి ప్రథమ కార్యక్రమాన్ని మీరు అపినారా పరమద్రోహమవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రెండు విషయాలపైన వారు సమాధానం యివ్వవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ సంవత్సరం ప్లానుకు 105 కోట్ల రూ.లు అన్నారు. అయితే ఒక పాయింట్ ఉన్నది. సోషల్ సర్వీసెస్ కు, బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ కు, వెనుకబడిన వీకర్ సెక్షన్సుకు ఎంత కేటాయిస్తున్నారు ఏ విధమైన కార్యక్రమాలు నడుపుతున్నారు వివరించవలసియున్నది. ఇదివరకు ఒక చుంచి కార్యక్రమం చేస్తూ వచ్చింది ప్రభుత్వం. హరిజనులు యిళ్ళు కట్టుకొనుటకు వంద రూపాయల చొప్పున ప్రతి కుటుంబానికి సహాయం చేస్తూ వచ్చింది. అది యిప్పుడు తీసివేశారని తెలుస్తున్నది. అది తీసివేసినట్లయితే చాలా అన్యాయం అవుతుంది. వంద రూపాయలు యిచ్చిన యెడల వారే ఏదో కొంప కట్టుకుంటామని అంటున్నారు. అది తీసివేస్తే తీరనిఘోరం చేసినవారు అవుతారు. ఇంకొక ముఖ్యమైన సమస్య నిడుదొక్కిం. అది చాలా తీవ్రరూపం దాలుస్తోంది. ఆ సమస్య గురించి సూచన ప్రాయంగానైనా ఇందులో ఏమీ చెప్పి యుండలేదు. అది ఎట్లా పరిష్కారం చేయబోతున్నారో ప్రభుత్వ విధానం ఏమిటో తెలియడం లేదు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఉన్న నిరుద్యోగ సమస్యగాని టామ్సులో గాని సిటీస్ లో గాని దీనిని ఎట్లా పరిష్కారం చేస్తారో ఏమీ సూచించి యుండలేదు. అసలు ముందుగా ఈ సమస్యను అర్థం

చేసుకోవానికి ప్రయత్నం చేయాలి. నిరుద్యోగి అంటే సరియైన నిర్వచనం కావాలి. విదేశాలలో ఉన్న నిరుద్యోగి నిర్వచనానికి స్వరూపానికి మనదేశంలో ఉన్నదానికి తేడా ఉన్నది. ఇతర దేశాలలో వారు వీధులవెంట తిరుగుతూ భిక్షుకులు చేసుకుంటూ కూటికి గుడ్డకు కొరవడియుండలేదు నిరుద్యోగ రిలీఫ్ ఉన్నది. అనెంప్లాయిడ్ అంటే తనకు నచ్చిన దానిలో నైపుణ్యం సంపాదించుకున్న విద్యను వినియోగించుకొనే అవకాశం లేనివాడు నిరుద్యోగిగా పరిగణించబడుతున్నాడు. కాని మనదేశంలో ఉన్న అస్తి పాస్తులన్నీ అమ్ముకుని చదువుకుని, సాంకేతిక విజ్ఞానాన్ని సంపాదించుకుని, హైలీ టెక్నికల్ క్వాలిఫైడ్ అయిన మనిషికి కూడా కూటికి గుడ్డకూ కొరత ఉన్నది. ఇట్లా ఉన్న జనం ఎంతో మంది ఉన్నారు. టౌన్సులో గ్రామాలలో ఎంతోమంది నిరుద్యోగులున్నారు. దీనిని ముందు అసెస్ చేయాలి. నిరుద్యోగి అంటే నిర్వచనం ఏమిటో స్పష్టంగా చెప్పాలి. అందరో ఎంప్లాయిడ్ గా ఉన్నవారు, ఎడ్యుకేటెడ్ అనెంప్లాయిడ్ గా ఉన్నవారు ఇదంతా అసెస్ చేసి నిరుద్యోగికి సరియైన నిర్వచనం యివ్వాలి. ఈ నిరుద్యోగ సమస్య దేశం మొత్తం పైసల ఎంత గడ్డుగా తయారై నదో మనవిచేస్తాను. శ్రీ బి. కె. నెహ్రూగారు అసానం గవర్నరు ప్రధానమంత్రికి దగ్గర చుట్టం కూడా — వారు ఈ సమస్య ఎంత గడ్డుగా ఉన్నదో సింటిలేటింగ్ గా ఒక ఆర్టికల్ వ్రాశారు. అందులోంచి వదిలి వినిపిస్తాను. "It was estimated that there were a little over 1 million unemployed in 1950 and around 14 million in 1970. During the next decade, the gross addition to our labour force will be approximately 90 million people and net addition of 63 million. The best estimate of additional employment in the sixties is around 30 million. Taking an optimistic view, if present policies continue the maximum number of jobs that can be created in the seventies cannot possibly exceed 40 million. This would mean adding 23 million to the present 14 million unemployed, ending up the decade with 37 million — or no less than 14 per cent of the labour force of 1980. Thus, for the next ten years, unemployment will increase on the average by the truly hair-raising figure of 6,000 per day." రోజుకు 6 వేలమంది నిరుద్యోగులు ఈ దేశంలో ఉత్పత్తి అవుతున్నారని వారు తెలియచేశారు. ఇది ఎంత ప్రమాదకరమైనదో ఈ సమస్యను ఏ విధముగా ఎదుర్కొని పరిష్కారం చేయదలచారో ఏమయినా ఆలోచించారో ఇతర దేశాలలో ఎడ్వాన్సు కంట్రీస్ లో ఈ అనెంప్లాయిడ్ అనేది లేదని ఖోర్సులో మూడవ వంతు పెరుగుతూ దేశంలో అలజడి రావడం గందరగోళం జరగడం, స్ట్రైక్స్ చేయడం యాజిలేషన్స్ చేయడం ఇదంతాచేసి గవర్నమెంటు దృష్టికి తెస్తే ఈ సమస్యను వారు ఎట్లా పరిష్కారం చేయాలనేది ఆలోచించడం యదంతా మనం చూస్తున్నాం. వారు చెప్పినట్లు 14 శాతము లేదని ఖోర్సు అనెంప్లాయిడ్. ఇంత తీవ్రమయిన సమస్య గురించి శ్రద్ధ వహించకపోతే ప్రభుత్వాన్ని ఏమనాలి? ఇది దేశం మొత్తం మీద సంగతి. మన రాష్ట్రంలో ఉన్న పరిస్థితి అట్లాగే ఉన్నది. మన నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళిక మరొక సంవత్సరానికి అవుతుంది. అప్పటికి గ్రామీణ ప్రాంతాలలో 18,60,000 మంది నిరుద్యోగులుంటారు. అర్బన్ ఏరియాస్ లో 4,81,000 మంది ఉంటారు. వీరికి ఎన్ని ఉద్యోగాలు సృష్టించబోతున్నారు? 5,10,000 మాత్రమే సృష్టించబోతున్నారు. ఇంత పెద్ద సంఖ్యలో నిరుద్యోగులు పెరుగుతూంటే దానివల్ల

వచ్చే ప్రమాదం ఏమయినా గమనించారా? దాని పట్ల ప్రభుత్వ మార్గాలు ఏమి సూచిస్తున్నాయి. ఆ వివరాలు ఏమీ తెలియచేయక పోవడం పచరకరం. దీనికితోడు గోరుచుట్టుమీద రోకటిపోటు అన్నట్లుగా దీనికొక అనుబంధ సమస్య ఉన్నది. నిత్య జీవితావసర వస్తువుల ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నవి. 1951 సంవత్సరం నుంచి ప్రారంభమైన రెండు ప్రణాళికా కాలములలో ప్రభుత్వ లెక్కల ప్రకారమే మానవులకు కావలసిన నిత్యావసర వస్తువుల ధరలు రెండవ ప్రణాళిక ఆఖరునాటికి 80% పెరిగాయని లెక్కలు యిచ్చారు. మూడవ ప్రణాళికలో 30% పెరిగాయి. అనగా మూడవ ప్రణాళిక ఆఖరుకు 110% పెరిగినాయన్న మాట. తరువాత మూడు సంవత్సరాలకు అనగా 1970 వరకు ధరల పెరుగుదల 7% అంటే మొత్తం 117 కు పెరిగింది. ఈ విధముగా నాలుగు ప్రణాళికలు అమలు పెట్టిన ఫలితంగా 51 సంవత్సరం ధరల పైన 117% పెరిగింది, అయితే ఒకటి అడుగుతున్నాను. ఈ ధరల పెరుగుదలకు కరస్పాండింగుగా యిన్క్రం కూడా పెరిగిందా? గ్రామల్లో రైతుల యిన్క్రం గాని గవర్నమెంటు ఉద్యోగుల యిన్క్రం గాని సామాన్య మానవుడు కాయకష్టం చేసేవాని యిన్క్రం పెరిగిందా. ధరలు పెరిగినప్పుడు సామాన్య మానవునికి వచ్చే ఆదాయం ఆ రేషియో ప్రకారం పెరిగినప్పుడు ఏమి చర్య తీసుకోవాలి. ఈ ధరల పెరుగుదలకు ప్రభుత్వం ఏ విధమైన బాధ్యతా తీసుకొనడం లేదు. ఈ సందర్భంలో మీ దృష్టికి ఒక విషయం తెస్తున్నాను. ఒకప్పుడు మీనూ మసాలాగారు పార్లమెంటు సభ్యుడుగా ఉన్నప్పుడు చెప్పారు. సామాన్య మానవులకు అర్థం అయేలా దానిని వివరించి చెప్పారు. 1951 వ సంవత్సరంలో 17 పైసలకు వచ్చిన తినుబండారాలు అవసరమైన వస్తువులు ఈ రోజు కావాలంటే ఒక రూపాయి పెడితేనే గాని కొనలేకుండా ఉన్నారు. ఈ పరిస్థితులలో సామాన్య మానవుడు ప్రవీర నేటుగా యిన్క్రం పెరగకండా ఉండి అటువైపు ధరలు పెరిగిపోతున్నప్పుడు ఏ విధముగా అవసర వస్తువులను కొని బ్రతుకు భారాన్ని మోయగలడు? ఈ ధరల పెరుగుదలను ఏమి చేస్తున్నారో ఆర్థిక మంత్రిగారు తప్పక సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను. అతి ముఖ్యమైన విషయం—దాని ప్రస్తావన కూడలేదు. మన ఆర్థిక విధానం ఈరోజు పెరగాలంటే—ఎన్ని కోట్ల రు.లు వ్యవసాయంపైన పెట్టినా మన ఆర్థిక విధానాన్ని పెంచలేదు. మన ఆర్థిక వ్యవస్థను పెంచలేదు. మన ఆర్థిక వ్యవస్థ పెంచాలంటే మనం పరిశ్రమలో ఎక్కువ పెట్టుబడి పెట్టాలి. దానివల్ల ఆదాయం పెరగటమే కాదు. ఉద్యోగ అవకాశాలు కూడ పెరుగుతాయి. ఉద్యోగాల పెరుగుదల చాలా ముఖ్యమైనది. ఆంధ్ర దేశంలో ఉన్న నిరుద్యోగ సమస్య తీవ్రత తమకు తెలియజేశాను. అతి త్వరితంగా మన రాష్ట్రాన్ని పారిశ్రామికంగా చేయాలని ఉపన్యాసాలు చేస్తున్నాము గాని, మన పరిస్థితి ఇప్పుడు ఎట్లా ఉన్నదో గమనించటం లేదు. ఈ రోజు మన వ్యవస్థ ఎట్లా ఉన్నదో నేను ఇచ్చే లెక్కలు బట్టి అర్థం చేసుకోవచ్చును.

The contribution of industrial sector to the State income in 1968 was 8.2 as against the All India 11.2 Per capita income from industrial sector in A. P. is Rs. 36.18 while compared with Maharashtra and other States, the figures are: అదే మహారాష్ట్రతో పోల్చి చూడండి. 164.51 రు. మహారాష్ట్ర, 104.27 పెన్స వెంగార్, 96.64 తమిళనాడు, 68.7 ఆల్ ఇండియా. ఇది పర్కేపిటా ఇన్కమ్ పరిశ్రమల మీద ఆధారపడి ఉన్నవారికి

వచ్చే ఆదాయం రూ. 36 మన ఇన్ వెస్టు మెంట్ గురించి కూడ చెబుతాను. పరిశ్రమలు పెరగాలంటే కేవలం ప్రభుత్వం పెట్టే ఇన్ వెస్టు మెంట్ పైన పెరగలేదు. ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి ప్రయివేటు కేవలం దగ్గర ఉన్న మిగులు ధనం అంతా యీ జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీలలో పెట్టి జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీల ద్వారా ఇండస్ట్రీస్ అభివృద్ధి కావాలనేది ప్రధాన అంశము. ఆంధ్ర దేశంలో 2000 జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీలు ఉంటే దానికి ఉన్న పెట్టుబడి రూ. 56 కోట్లు మనకంటే చిన్న రాష్ట్రమైన వెస్ట్ బెంగాల్ లో 8.80 జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీలు ఉంటే అక్కడ పెట్టుబడి 562 కోట్లు. టి.ఎ. మహారాష్ట్రలో 5144 జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీలు ఉంటే అక్కడ 794 కోట్లు. టి.ఎ. పెట్టుబడి ఉంది. తమిళనాడులో 2901 జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీలలో వారి పెట్టుబడి 268 కోట్లు. టి.ఎ. ఇది వారికి అర్థిక విధానాన్ని పెంచుకోవడానికి చేసేటటువంటి ప్రయత్నం కృషి అని చెబుతున్నాను. మన రాష్ట్రంలో చేసిన కృషి తమకు మొదట తెలియజేశాను. మన రాష్ట్రంలో ప్రయివేట్ జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీలకు ఉన్న పెట్టుబడి 50 కోట్లు. టి.ఎ. రిజర్వ్ బాంకువారు సంవత్సరం క్రిందట సర్వే చేయించారు. తుని తాలూకాలో 26 కోట్లు. టి.ఎ. ఎగ్రికల్చర్ సర్వేస్ ఉన్నవి. ఈ డబ్బు ఎక్కడకు పోతున్నది? ఎట్లా పోతున్నది? ఎందువల్ల మనకు ఇండస్ట్రీస్ రావంటేదు? దీనికి ఒకటే కారణము గవర్నమెంట్ ఫాలో చేస్తున్న ఇండస్ట్రీస్ పాలసీలో చాలా లోపాలు ఉన్నవి. అది ఖాంకర్ పు పాలసీ. వారు క్రెడిట్ పెంచుకోలేకపోతున్నారు. డబ్బు ఉన్నవారిలో యీ ప్రభుత్వం ఎడల సమ్మతం, విశ్వాసం లేదు. మేము ఇండస్ట్రీస్ లో డబ్బు పెడితే యీ డబ్బు ఏమవుతుందో సమ్మతం లేదని వారంటున్నారు. అందువల్ల యీ ప్రభుత్వం ప్లాట్ చేస్తున్న ఇండస్ట్రీస్ లో వారు పెట్టుబడి పెట్టలేం అభ్యాన్నగతిలో వున్నారు. ప్రభుత్వం ఎగ్రికల్చర్ సర్వేస్ ను ఎట్రాక్టు చేసి ఇండస్ట్రీస్ లో ఇన్ వెస్టు మెంట్ జరగటానికి కావలసిన విధానాన్ని అనుసరిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ మన రాష్ట్రంలో ఇండస్ట్రీస్ కొరత తీర్చడానికి ఏ విధమైన ప్రయత్నం చేస్తున్నదో అది కూడ ముఖ్య విషయమని మనవిచేస్తున్నాను. 56 నుంచి తగ్గబడవరకు సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ మన రాష్ట్రంలో ఎంత పెట్టుబడి పెట్టి సెంట్రల్ ప్రాజెక్టులు ప్రామోట్ చేసింది, అభివృద్ధి చేసింది అన్నది మనం తెలుసుకోవలసి వుంది. ఆంధ్రదేశంలో 236 కోట్లు మాత్రమే ఇంతవరకు పెట్టుబడి పెట్టింది. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ మొత్తం భారతదేశంలో పెట్టుబడి పెట్టినవాంట్లో 3 వర్సెంట్ మాత్రమే వుంది. తమిళనాడులో 734 కోట్లు పెట్టారు. మనకన్నా చిన్న రాష్ట్రం అది. 56 నుంచి ఇంతవరకు — ఇదే పీరియడ్ లో — మనకంటే చిన్న రాష్ట్రమైన తమిళనాడులో 734 కోట్లు ఇన్ వెస్టు మెంట్ పెట్టారు అది 9 వర్సెంట్ ఉంది. మొత్తం భారతదేశంలో నాలుగవ పెద్ద రాష్ట్రంగా ఉన్న ఆంధ్రదేశంలో 236 కోట్లు రూ. మాత్రమే ఇన్ వెస్టు మెంట్ చేశారు. దీని రహస్యం ఎక్కడ ఉంది? మహారాష్ట్రలో 1828 కోట్లు పెట్టారు. అది 18 వర్సెంట్. వెస్ట్ బెంగాల్ లో 1477 కోట్లు పెట్టారు. ఇది 19 వర్సెంట్. దీనివల్ల మనది ఎంత నివాగవర్నమెంట్, మన గవర్నమెంట్ యొక్క విలువ సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ దగ్గర ఎంత ఉన్నదో తెలుస్తుంది. మన గవర్నమెంట్ వారు కూడ ఏమీ తక్కువ చేయలేదు.

వారు కూడా కొన్ని ఇండస్ట్రీస్ పెట్టారు. పేపర్ మిల ఇచ్చిన ఆబ్జెక్ట్స్ వ్సకు, తర్వాత వారు అనుసరించే వద్దతులు చాలా తేడా ఉంటున్నది. వారు పేపర్ మిల ఇచ్చే ఆబ్జెక్ట్స్ బాట, తర్వాత వారు అనుసరించిన వద్దతులు వేరు. ఈ ప్రభుత్వం 56 కు పూర్వంనుంచి ఉన్న ఇండస్ట్రీస్ లో, కొన్ని ఇండస్ట్రీస్ నాశనమైపోయి, కొలాప్స్ అయిపోయి, కేపిటల్ అదృశ్యమైపోయి, కేవలం బిల్డింగ్స్, మెషినరీ స్కెలిజన్ గా ఉన్నటువంటి 58 ఇండస్ట్రీస్ లో 113 కోట్ల రూ.ల పెట్టుబడి పెట్టింది. వాటిలో యీరోజు ఎన్ని ఇండస్ట్రీస్ లాభదాయకంగా నడుస్తున్నవి? వాటిని ఎందుకు పెట్టారు, ఏ ఆశయాన్ని పూర్తి చేసుకోవడానికి ఇంత డబ్బు ప్రజలదగ్గరనుంచి సేకరించి పీడించి తీసుకువచ్చి పెట్టారు అన్నది మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలి. 1948 నుంచి మనకు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియావారు, పార్లమెంట్ వారు ఇండస్ట్రీయల్ పాలసీ రిజల్యూషన్ తయారుచేసి ప్రజలకు చెప్పిన పరిస్థితి ఉంది. 56 లో యింకొక రిజల్యూషన్ పెట్టారు. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ వారు ప్రజల దగ్గరనుంచి డబ్బు తీసుకువచ్చి ఇండస్ట్రీస్ పెంచాలని చెప్పారు. The promotion of industries, the promotional activity. That is the policy of the Government of Andhra Pradesh. They have sunk 113 crores of rupees of hard-earned money of the people, down the drain and not one pie can be realised. నేను ఆర్థికమంత్రిగారిని సవాల్ చేసి అడుగుతున్నాను. ఒక్క ఇండస్ట్రీ అయినా మీరు ప్రమోట్ చేశారా? I ask the Finance Minister. I challenge the Minister. Let him say, in the name of God, before God, if one pie can be realised, out of this 113 crores. It has been sunk down the drain. This is the way in which industries are promoted here. They are promoting tycoons; they are promoting looters; they are promoting decoits of the public funds. Therefore, they stand before the Public now. They have to answer before God; and if they have conscience, before conscience also. That is the position of Industries in our State. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత 56 నుంచి ఇంతవరకు యీ ప్రభుత్వం ఐదారు ఇండస్ట్రీస్, ఒక్కొక్కదానిలో 20 కోట్లు, 15 కోట్లు, 10 కోట్లు చొప్పున పెట్టి ప్రమోట్ చేశారా? లేదు. ప్రజల డబ్బు తీసుకువచ్చి, కొలాప్స్ అయి లిక్విడేట్ అయిన ఇండస్ట్రీస్ ను—అందులో ఉన్న వ్యక్తులను బేలవుట్ చేయాలని—వారు పెట్టిన డబ్బును పీనల్ ఇంబరెస్టుతోనహా వారికి యిచ్చి ఆ ఇండస్ట్రీస్ ను తీసుకొన్నారు. How this Government, worth its salt, is going to take up this matter with the Central Government, that is their business. పెంబ్రల్ గవర్నమెంట్ 238 కోట్లు ఆంధ్రదేశంలో ఇన్ వెస్టు చేసిన దానిలో తెలంగాణాలో ఎంత ఇన్ వెస్టు చేయబడింది, ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఎంత ఇన్ వెస్టు చేయబడింది చూడండి. ఆంధ్ర ఏరియాలో 38 కోట్ల చిల్లర, తెలంగాణాలో 198 కోట్లు ఇన్ వెస్టు చేశారు. మా మిత్రులు ప్రత్యేక తెలంగాణా కావాలని చెప్పినప్పుడు నేను—మంచిది, అట్లాగే చేయండి, పెంబ్రల్ ఇన్ వెస్టుమెంట్ ఆంధ్రకు 38 కోట్లు మాత్రమే వచ్చింది, తెలంగాణకు 198 కోట్లు పోయాయి, యీ రెండు రాష్ట్రాలు వేరుగా ఉంటే మాకు సక్రమంగా సగం వచ్చి ఉండేది—అని చెప్పాను. ఇది ప్లేటెసిక్స్ బట్టి, ఎకనమిక్స్ బట్టి చెప్పాను. ఇందులో ఇమోషన్స్ కు, పెంటిమెంట్స్ కు స్థానం తేదని చెప్పాను. Yes, who are you to say 'No' if they want Telangana? We have

lost much of the investment that is due, రాయలసీమ వెనుకబడి ఉన్నదని. అది క్రానికల్ ఖాకేవద్దు ఏరియా అని, రాయలసీమ డెవలప్ మెంట్ కొరకు ఒక షోరు పెట్టారు. ఈ ప్రభుత్వం ఇంతవరకు రాయలసీమలో సెంట్రల్ ఇండస్ట్రీస్ ఒకటి అయినా తీసుకువచ్చి పెట్టారా? లేదు. ఇప్పుడు ఏదైనా పెట్టటానికి ఆలోచన ఉన్నదా? లేదు. మీరు చేసిన వాగ్దానాలు ఫుల్ ఫిల్ చేసిన పరిస్థితులు ఈ అసెంబ్లీలో చెప్పగలరా? కనుక యిటువంటి దుర్బిదృష్టకరమైన పరిస్థితుల్లో ఉన్నాము. 118 కోట్ల రూపాయలు ఈ స్టేట్ గవర్నమెంట్ యిన్ వెస్ట్ మెంట్ చేసి స్టేట్ గవర్నమెంట్ ప్రమోద్ చేసిన యిండస్ట్రీస్ ఉన్నాయి. రాయలసీమలో ఎన్ని చేశారు అని అడుగుతున్నాను. కాబట్టి లిప్ సర్వీస్ లాభం లేదు. ఆ ప్రకృతన కూర్చున్న ప్రభులకు కూడ మనవిచేసు కుంటున్నాను. సక్రమమైన అభివృద్ధి జరగాలంటే మూడు రిజియన్స్ కు సరైన విభజన, యాలొకేషన్స్, ఆలాట్ మెంట్ జరగాలి. ఎక్కడ ఏ యిండస్ట్రీ పెట్టాలి. ఏ మినరల్ సోర్సెస్ ఉన్నాయి, ఎట్లా డెవలప్ చేయాలి అన్నది సమగ్రమైన స్టేట్ మెంట్ యిచ్చి దానికి ప్లిక్ ఆన్ అయి, ఆధేరకంగా ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో చేయ గలిగితే మీరు చేసే ప్రామిసెస్, మీరు చేయాల్సిన కార్యక్రమం చెప్పేటటువంటి కార్యక్రమం దానికి ఏమైనా అర్థం ఉంటుంది. సెన్స్ ఉంటుంది. ప్రజలలో ఉన్నటువంటి ఆశలను కూడ తీర్చగలుగుతారని మనవిచేస్తున్నాను. లాండ్ రిఫారమ్స్ గురించి మిత్రులు చాలమంది మాట్లాడారు. లాండ్ రిఫారమ్స్ అనే పదానికి అర్థమే లేదు అంటున్నాను. అది సక్రమంగా వాడుకోలేదు. లాండ్ రిలేషన్స్. లాండ్ కు, లాండ్ పైన ఆధారపడినటువంటి వ్యక్తి సంబంధించిన రిలేషన్స్ ఈరోజు రీ ఆర్జెస్ట్ చేయాలనే ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. కనుక it is not land reforms ; it is land relation reforms. కేవలం అది కాన్ సెప్టుయల్. ఈ లాండ్ రిఫారమ్స్ ఏ విధంగా చేయదలచుకొన్నారు? Everyday the Congress Party and the Congress Government are threatening to bring in new reforms అది ఎట్లా ఉంటుంది, దానిస్వరూపం ఏమిటి? ఇంతవరకు చెప్పలేదు. 25 సంవత్సరాలనుంచి ఏదో ఒకరకంగా చేస్తున్నారుగాని దానికి యివ్వదలచుకొన్న స్వరూపం యిచ్చి, దానిని కూలంకషంగా పరిష్కారం చేయాలనే ప్రయత్నం లేకపోవడం చాల విచారకరం. ఈ రోజు చాల లెజిస్లేషన్స్ తీసుకువస్తున్నారు. ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క లెజిస్లేషన్ తీసుకు వస్తారు. లాండ్ రిలేషన్స్ అనేది దేశం మొత్తమీద ఒక యూనిఫారమ్ లెజిస్లేషన్ తీసుకువస్తున్నారా అని అడుగుతున్నాను. దీనికి సమాధానం చెప్పలేదు. భూమి కమతాలపైన సీలింగ్ తీసుకువస్తున్నారు. భూమిపై వచ్చే ఆదాయం పైన సీలింగ్ తీసుకువస్తున్నారా? అది కూడ చాల అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రోజు యిన్ కం అనేది బ్రహ్మాండమైన పదం. దానికి విర్వచనం చేయలేక పోతున్నారు. ఒక్కొక్క వ్యక్తికి ఒక్కొక్క రంగంలో ఒక్కొక్క రకంగా యిన్ కం వస్తుంది. వాటన్నిటి పైన ఈరోజు లెజిస్లేషన్ తీసుకురాబోతున్నారు. పరిమితం చేయడానికి. పోషలిస్టిక్ అబ్జెక్టివ్ నెరవేరాలంటే అన్ని రకాలైనటువంటివి చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో చేసుకుపోతున్నారు అని మేము ఒప్పుకుంటున్నాము. కొన్ని రంగాలలో యిన్ కం పైన తీసుకువస్తే యింకా కొన్ని రంగాలలో ప్రాపర్టీపైన తీసుకురావడం న్యాయమైన విషయం కాదు. ఎంత తగ్గించి పెట్టాలి అనుకుంటున్నారో సీలింగ్ పెట్టండి. దానికి

అభ్యంతరం లేదు. దానికి కావలసిన సపోర్టు యిశాము యిటువైపు ఉన్న పార్టీ సభ్యులు. కాని అదేదో క్లియర్ గా నిర్వచనం చేయండి. లాండ్ రిలేషన్ అన్నది కమతం పైన సీరింగ్ తీసుకురావడమేకాదు. ఖామందుకు రైతుకు ఉన్నటువంటి రిలేషన్ అన్నీ కలిపి సమగ్రమైన రిజిస్ట్రేషన్ తీసుకురాండి. దానికి కావలసిన సపోర్టు అన్ని వైపులనుంచి వస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. బడ్జెట్ లో చిన్న చిన్న కాగితం తీసుకు వచ్చాను. దానిని చదివాను. దీనిలో విచిత్రమైన కాంట్రాడిక్షరీ పద్ధతులు చూచాను. ప్రీవి పర్ సెన్స్, అండ్ ఇండియన్ రూల్స్ అనేవారికి రు. 26 వేలు ప్రొవైడ్ చేశారు. మరల 9 వేలు ప్రొవైడ్ చేశారు. అడ్మినిస్ట్రేటివ్ మెసినిరి వారు తయారు చేసినటువంటి పుస్తకమా? దీనిలో చేర్చించినటువంటి పద్ధతులకు ఆర్థిక మంత్రిగారికి, ప్రభుత్వానికి అదుపు ఆజ్ఞలు ఉన్నాయా? ఒకవైపు పార్లమెంట్ ప్రీవి పర్ సెన్స్, ఇండియన్ రూల్స్ యిన్ స్టిట్యూషన్ అబాలిష్ చేస్తూ కాన్ స్టిట్యూషన్ అమెండ్ మెంట్ తీసుకువచ్చి దేశంలో బ్రహ్మాండమైనటువంటి, ఉద్రేకమైనటువంటి వాతావరణం తీసుకు వచ్చి చేస్తుంటే యిక్కడ ప్రీవి పర్ సెన్స్ కు 26 వేల రూపాయలు ప్రొవైడ్ చేశారు. ఇది హాస్యాస్పదం కాదా అని అడుగుతున్నాను. రిజిస్ట్రేషన్ చేసి రిజిస్ట్రేషన్ ను మళ్ళీ వాయిరెట్ చేసే పద్ధతి ఇదివరకు మన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వానికి ఉండే. అదే పద్ధతిని అనుసరిస్తున్నారా? ఒకవైపున ప్రీవి పర్ సెన్స్, ఇన్ స్టిట్యూషన్ ఆఫ్ ప్రీసెన్స్ అబాలిష్ చేశారు. వారే ప్రీవి పర్ సెన్స్ అనే పదం అనడంలో లోపాయికారిగా యిచ్చు కుంటున్నారా అని అడుగుతున్నాను. అది తెలియజేయవలసిన అవసరం యున్నది. ప్లాన్ పుస్తకంలో చాల ముఖ్యమైన విషయాలు ఉన్నాయి. వారు మొత్తం గ్రామాలలో ఉండే ఆర్థిక పరిస్థితిని పర్యవేక్షణ చేసి రిపోర్టు చేశారు. Some lakhs of villages, so many villages — 82% of them — are now going without drinking water. ఎన్నో వేల గ్రామాలలో ఈ రోజు మంచినీళ్లు ప్రొవైడ్ చేయలేనటువంటి ప్రభుత్వం. లక్షణంగా మంత్రులై కూర్చున్నారు. సిగ్గుపడాల్సిన అవసరంలేదా? ప్రాథమికమైనటువంటిది. Basic need for man is drinking water. ఆహారం యివ్వలేకపోయిన పరిస్థితిలో ఉన్నామంటే ఒప్పుకుంటాము. వారికి సరైన ఆదాయం ప్రొవైడ్ చేయలేనటువంటి పరిస్థితిలో ఉన్నాము అంటే ఒప్పు కుంటాము. ఇంట్లు ప్రొవైడ్ చేయలేదంటే ఒప్పుకుంటాము. ఏ విధమైన సమస్యను పరిష్కారం చేయలేదంటే ఒప్పుకుంటాము. మంచి నీళ్లు ప్రొవైడ్ చేయలేనటువంటి గవర్నమెంట్, సివిల్ లైట్ గవర్నమెంట్ ఈనాడు ఈ ప్రపంచంలో ఉంది. I do not know how the Finance Minister is taking it....

Mr. Speaker:—He is not the same man as the people have put him here.

శ్రీ వి. రత్నసభాపతి :—చేయగలిగింది ఏమిటి?

ఆర్థిక మంత్రి (శ్రీ ఎ. భగవంతురావు) :—అధ్యక్షా, నూతన శాసన సభ సమావేశానికి ఎన్నిక అయినటువంటి అందరు సభ్యులను ప్రప్రథమంగా నేను ఆహ్వానిస్తున్నాను. శాసన సభ్యులు క్రొత్తగా ఎన్నిక అయిన వారు వారికి ఉన్న

అనుభవాలను పురిస్కరించుకొని ఆయా ప్రాంతాలలో వ్యవహరించినప్పుడు వారికి గలిగి నటువంటి అనుభవాలను పురిస్కరించుకొని ఆ మేరకు తన అనుభవాలను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొనిరావడానికి ప్రయత్నించినందుకు ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు అర్పించాలి. ఎవరు ఏమి అనినా ఎలక్ట్రన్ సవ్యంగా జరిగినవి అనే మాట నిజం. అక్కడక్కడ ఏవో పొరపాటు జరిగినాయనిగాని. వాయిలెట్ యిన్సిడెంట్స్ ఉన్నాయని గాని లేవనిగాని చెప్పడంలేదు. మొత్తంమీద ఎలక్ట్రన్ జరిగినాయి అనేది సత్యం. కాంగ్రెస్ పార్టీకి ప్రజల నుంచి ఒక మాన్ డేట్ మాన్ డేట్ దొరికిందని చెప్పేదానిలో సందేహం లేదు. అది కాదనడానికి పీలు లేదు. అందుచేత కంపలన్ ఆఫ్ ది మాన్ డేట్ ఏమిటో ప్రభుత్వానికి తెలుసును. మేము గుర్తు పెట్టుకొన్నాము. మేము ఆలోచిస్తున్నాము. ఎలక్ట్రన్ లో ఏవిధమైన పీపుల్ మాన్ డేట్ దొరికిందనే సత్యం మాకు తెలుసు. బలహీనవర్గాలు సూరిజనులు గిరిజనులు యితర మైనటువంటి ఈ బలహీన వర్గాలవారందరు ప్రభుత్వ పార్టీ యొక్క ఆదేశాలను ఉద్దేశ్యాలను సవ్యంగా అర్థం చేసుకొనే ఈ మాన్ డేట్ మా పార్టీకి యిచ్చారనే దానిలో సందేహం లేదు. ఈ బలహీన వర్గాల పరిస్థితిని మెరుగుపరచడానికి ఏ విధమైన ఆలోచన చేయాలి అనేది ప్రశ్నలమంగా ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్న దృక్పథంలో మొదటి మాటగా తీసుకుంటాను. నేను ఒక సజెషన్ చేయబోతున్నాను. The financial administration here after needs a new look in the context of changed positions which need a positive approach involving a thrust towards modern thinking which reflects the dynamics of socio economic transformation. అందుచేత మనం సవ్యంగా మనకు ఇచ్చిన మాండ్రేటును అర్థం చేసుకుని సోషియో ఎకనమిక్ ట్రాన్స్ ఫర్మేషన్ తీసుకురావడానికి ఎట్లా మలచాలనేది ప్రభుత్వ లక్ష్యం.

1. We have the policies, programmes and administration should be oriented to performance ;

2. The policies, programmes and administration should be oriented towards the attainment of social justice i. e. they should be oriented deliberately for purposes of bettering the conditions of the weaker sections. ఈ ఉద్దేశ్యాన్ని మలచుకుని ఈ బడ్జెటును రూపొందించడానికి మీ వద్ద ప్రవేశ పెట్టాను. బడ్జెటులో ఏ ప్రోగ్రాం ఉందనే విషయమై కాని దేనిని గురించై నా సైనికంగా చెప్పారా లేదా అనే దానిపై కాని నేను ప్రత్యేకంగా ఈ సందర్భంలో సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. బడ్జెటు అనేది సాధారణంగా ఉన్న పరిస్థితిని ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఫిస్కల్ పాలసీలను సరిస్థితిని మీ ముందు పెట్టే ప్రయత్నంగా తయారై న డాక్యుమెంట్ మాత్రమే కాని రాష్ట్రంలో రావలసిన సోషియో ఎకనమిక్ ట్రాన్స్ ఫర్మేషన్ ఏ రకంగా తెస్తామనే దానిపై కాని అందుకు సూత్రాలను నిర్మింబంధంగా బడ్జెటులో చూపించవలసిన అవసరం లేదు. అటువంటి అవకాశం లేదని సభ్యులు గ్రహిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ బడ్జెటు ద్వారానే దేశాన్ని ఏ రకంగా మార్చబోతున్నది చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేయడం సాహసం అవుతుంది కాని ఇంత కంటే కాదు. ఆ మేరకు సభ్యులు బడ్జెటును సరిగా అర్థం చేసుకుని తగిన సూచనలు చేస్తారని ఆశించాము. బడ్జెటు గురించి కాని ఇందులో ప్రతిపాదించిన ఇతర ప్రాజెక్టులలో ఏదెమ్మెంట్ గురించి కాని బాగా జుజ్జుంగా అర్థం చేసుకుని తగిన

సలహాలు ఇవ్వడానికి సాహసం చేయలేకపోతే మాట చెబుతే మా మిత్రుడు రత్నసభాపతి గారికి కూడా కోసం రాదని అనుకుంటాను. దేశాన్ని రాష్ట్రాన్ని ఎట్లా మార్చాలి, రాష్ట్ర ప్రగతిని ఎట్లా మార్చాలి, పరిశ్రమలను వ్యవసాయాన్ని ఎట్లా అభివృద్ధి చేయాలి, మంచి నీటి వసతులు, విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా ఎట్లా ఉండాలి, ప్రాథమిక ఎకనమిక్ ప్రోగ్రాంను గురించి అందరూ బాహుళంగా చెప్పినందుకు సభ్యులను అభినందిస్తున్నాను. చెప్పవలసిన మాటే, కాదనడంలేదు. దీని విషయం కొంచెం సూచనగా ఎనల్వేన్ చేయగలిగితే ఇవన్నీ కాన్స్టిట్యూట్ ట్రెండ్స్ అని అనను కాని ఎపారంట్లీ కాన్స్టిట్యూట్ ఐడియాస్ మనం ఎక్స్ప్రెస్ చేసుకున్న వారం అవుతామని ఆనదానికి అవకాశం ఉంది. పోడెంపాడు ప్రాజెక్టుకు ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టాలి, శ్రీశైలం ప్రాజెక్టుకు ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టాలి, వంశధారకు ఎక్కువ ఖర్చు చేయాలి—నిజమే, సందేహం లేదు. ఖర్చు చేయవలసిందే. ఎన్నో కోట్లు విలువ కలిగిన స్టేటు ప్రాజెక్టు, పెంట్రల్ ప్రాజెక్టు మనకు కావలసిందే, సందేహం లేదు. They involve larger developmental outlay. అందులో క్వశ్చన్ లేదు. 82 వర్సంటు గ్రామాలకు మంచి నీటి వసతి కల్పించాలి. దీనికి సమగ్రమైన పథకం వేయాలంటే కోట్లు ఖర్చు కావాలని చెప్పడంలో తప్పు లేదు. 70 కోట్ల రూపాయలు విలువ కలిగిన డ్రైనేజీ స్కీములు మన ముందున్నవి. వాటిని ఎక్జిక్యూట్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది ఆనదంలో సందేహం లేదు. మన రాష్ట్రం అంతా ఎలక్ట్రిఫై కావాలంటే సుమారు 50 కోట్లు ఉంచేనే కాని కాదు. కాని వాటి అవసరం విషయంలో ఏమీ సందేహంలేదు, ఇవన్నీ చూచినప్పుడు, ఇవన్నీ కావాలని వారు చెప్పినప్పుడు అందుకు ఎంత డబ్బు కావాలి అనే ఎనెస్మెంటు కూడా చేసే ఉంటారని, చేయకుండా ఉండరని నేను అనుకుంటాను. అటువంటి ఎనెస్మెంటు మనస్సులో ఉన్నప్పటికీ బైటకు చెప్పి ఉండకపోవచ్చును. ఆ సూచనలు తీసుకుని అర్థిక మంత్రి ఏమైనా చేస్తాడనే భయమో, ఆ మేరకు ప్రజలు ఏమైనా అంటారనే భావమో కాని కొంత మంది ఆ విషయాలతో ముందుకు రాలేకపోయారని నేను అనుకుంటాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—ఆన్ ఎ పాయంట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, సర్—అందుకే ఉపన్యాసాలు జరిగేటప్పుడు బాధ్యత కలిగిన మంత్రులు సభలో ఉండాలని మేము అనేది. రిపోర్ట్స్ గురించి మేము చేసిన సూచనలు చాలా ఉన్నాయి. మేమేదో భయపడ్డం అనుకోనక్కరలేదు. మా సూచనలన్నీ క్రోడీకరించి చదవండి Budget should be an instrument to implement the socio-economic programme of the Government. ఆ మాటనే మీరు కాదన్నారు. దానితో మొత్తం డిరైల్ అనది.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు:—నేను దానికి కూడా వస్తాను. కాదనడం లేదు. Financial administration should be oriented towards bringing about social justice.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—ముందే కాదన్నారు. Budget should be an instrument to implement the socio-economic programme of the Government. అనే ప్రిన్సిపల్ ను కాదని ప్లార్డ్ అనారు.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—నేను చెప్పిన మాట అర్థం కాలేదేమో. నేను చెప్పింది ఇది. Financial administration should be oriented towards bringing about social justice and achieving socio-economic policies అని చెప్పాను. అర్థం చేసుకోండి. శాసన సభ్యుల సలహాలు ఏమిటంటే పెనాల్టీలు రద్దు చేయాలి, శిస్తు కలెక్ట్ చేయడం ఆపు చేయాలి, మరొకటి ఆపుచేయాలి, చెల్లించడానికి తైం ఇవ్వాలి. రైతులు బాధ పడుతున్న మాట నిజమే.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (వర్ధన్నపేట) :— మీరు పొరపాటు దారి పట్టిస్తున్నారు. వాస్తవమైన డ్రాట్ కండిషన్స్ కు ఓవర్ లో బడ్జెటుపై రిలెజ్ట్ చేయకండి.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :— వీటన్నింటివల్ల మనకున్న రిసోర్సెస్ పొజిషన్ కొంచెం డెబ్బి తింటుందనే మాట తెలుసును అనుకుంటాను. మనకు లార్డ్ డెవలప్ మెంట్ టౌటోలే కావాలనే ప్రతిపాదన ఒక ప్రక్క. మరొక ప్రక్క ప్రభుత్వం వారు ఈ రకంగా అవడమో, మాఫీ చేయడమో చేస్తే తప్ప రైతులలో కలవరం వస్తుంది అని చెప్పడంలో కాన్సిక్వింగ్ బ్రెండ్స్ అననుకూని ఉద్దేశ పూర్వకంగా చేశారనడానికి అవకాశం లేదు కాని రిసోర్సెస్ మాదిరి జెషన్ ఎట్లా అవుతుందనే మాట కనపడడం లేదు. ఇటువంటి పొజిషన్ మనకు ఉండడంవల్లనే మన ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ పొజిషన్ కూడా ఈ రకంగా వచ్చింది అని చెప్పడానికి మనకు ఎక్స్ ప్లనేషన్ దొరుకుతుంది. ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ అంటే భయపడుతున్నట్లు కనపడ్డారు కొందరు సభ్యులు. భయపడ వలసింది ఏమీ లేదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మాకు భయం లేదు.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—శ్రీరాములు గారు చెప్పినట్లు, ఇటీవ్ ఎ సైన్ ఆఫ్ గ్రోత్. మనకు కావలసిన ప్లాన్ కమిట్ మెంట్స్ కు రిసోర్సెస్ పొజిషన్ కంటే ఎక్కువగా ఖర్చుచేయడానికి నిరాయం చేసుకున్నాం కాబట్టి ఈ మధ్య కావలసిన సొమ్ము సేకరించి మన విధానం అమలు జరగడానికి చేసే ప్రయత్నం తప్ప దీనిని గురించి ప్రత్యేకంగా బాధపడవలసిన అవసరం లేదని శాసన సభ్యులకు విన్నవించు కుంటున్నాను. ఈ రకంగా ఆలోచన చేసేటప్పుడు సవ్యంగా రిసోర్సెస్ పొజిషన్ అభివృద్ధి చేసుకొని రిసోర్సెస్ గ్యూవ్ ఫిలప్ చేసే ప్రయత్నాలకు శాసన సభ్యుల సహకారం అర్థించుకోవాలి. తప్పని సరిగా అందిస్తారనే ఆశ నాకు ఉంది. శ్రీకృష్ణ గారు అగ్రికల్చరీ ఇన్ కం టాక్స్ విషయం చెప్పారు. ఏ రకంగా చేసుకోవానికి వీలుంటుందనే విషయమై మీ సూచనలు నేను అర్థించినప్పుడు అందచేస్తారని అనుకుంటాను. తెలంగాణా సమస్యగురించి పురుషోత్తమరావుగారు చెప్పినట్లుగా యిండులో రెండు అంశాలున్నాయి. ఇంకా సర్వీసెస్, సర్వీసెస్ మీద వచ్చిన తర్జనభర్జనలున్నాయి. సర్వీసెస్ గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు విన్నవే డెఫినిట్ గా ఒక స్టేటుమెంటు చేశారు. వారు చెప్పినదానికంటే అదనంగా యిప్పుడు నేను చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేయడం మంచిది కాదు. వారు ఎట్లా పరిష్కారం చేయాలనేది కూడా చూస్తున్నారు. రెండవ విషయం — రిపోర్టులో కూడా చదివారు. భారవా కమిటీ రిపోర్టు యిచ్చిన తరువాత వారి రికమెండేషన్స్ అధారంగా చేసుకొని బడ్జెటు తయారు చేయడం జరుగుతూ వచ్చింది యితవరకు. 70-71 లో ఓటాన్ ఎకౌంటు బడ్జెటులో రీజినలు కమిటీకి వచ్చినప్పుడు—యాన్యువర్

ఫినాన్సియల్ స్టేటుమెంటు అందించాలనే ఆరరు ప్రకారంగా అందించలేదు. కన్సాలిడేటెడ్ ఫండు, కంటింజెన్సీ ఫండు, పబ్లిక్ ఎక్స్కాంట్లు అనే మూడు అంశాల మీద కూడా సరైన విభాగాలు చేసి చూపించ లేదనే మాట వచ్చిన మాట నిజం. అది పురుషోత్త మరావుగారికి కూడా తెలుసు. దానిమీద చర్చ చేయడం జరిగింది. అడిటర్ ఆండ్ కంప్ట్రోలర్ జనరలుకు, ఇండియా గవర్నమెంటుకూ వ్రాయడం జరిగింది. వారు చెప్పినదానివిజ్ఞప్తి కన్జిస్టెన్సీ ఫండు కానీ పబ్లిక్ ఎక్స్కాంట్లు గానీ సెపరేటుగా చూపించడానికి అవకాశం లేదని అభిప్రాయపడ్డారు. అందుచేత.....

శ్రీ టి. పురుషోత్త మరావు (వర్ధన్న పేట) :—అడిటర్ జనరల్ ఆఫ్ ఇండియా నుంచి వచ్చినది అది —

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—పబ్లిక్ ఎక్స్కాంట్లుగురించి సెపరేట్ గా చూపించ దానికి అవకాశం లేదనేమాట—It has not been either in Assam or Meghalaya also. రీజినలు కమిటీ రెయిజ్ చేసిన పాయింట్లలో కంటింజెన్సీ ఫండు కానీ, పబ్లిక్ ఎక్స్కాంట్లు గురించిగానీ రీజినలు కమిటీకిగానీ ప్రభుత్వానికిగానీ తేడా ఉండ వలసిన అవసరం లేదు. The considered opinion is that they cannot be divided కానీ యీ బడ్జటు చూసుకుంటే నేషనల్ గా వారు చెప్పిన అభిప్రాయాన్ని మనసులో వుంచుకొని 1:2 విషష్టి ప్రకారం అంతేలు చూపించి నోషనల్ గా భాగం చేసి చూపించడం జరిగింది. ఈ విషయం మీద పూర్తిగా వారు వ్రాసిన దానికి, గవర్నమెంటుకూ సరైన అంగీకారం కుదరలేదు కాబట్టి రీజినలు కమిటీ చైర్మనుకు నేను మొన్ననే ఉత్తరం కూడా వ్రాశాను. ఈ విషయంలో భేదాభిప్రాయం లేకుండా కూర్చుని సరైన ఆలోచన చేసి ఒక నిర్ణయానికి రావడానికి ఏలుగా డిస్కస్ చేస్తామని నేను వ్రాశాను. మొన్ననే వారు మళ్ళా చైర్మనుగా ఎన్నిక కావడం జరిగింది కాబట్టి వారితో తిరిగి యీ అంశాలు ఆలోచించవలసిన అవసరమున్నది. కన్సాలిడేటెడ్ ఫండులో మూడు నాలుగు బటమ్ము గురించి రీజినలు కమిటీవారు చెప్పారు. ఆ విషయాల గురించి కూడా ఏమి చేయాలనేది ఇప్పుడు బడ్జటులో నోషనల్ గా ప్రవేశపెట్టబడింది కానీ ప్రత్యేకంగా ఏ విధంగా చేయాలనేది తిరిగి రీజినలు కమిటీతో సంప్రదించి చేసుకోవలసి యున్నది. దానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఈ మధ్యనే పెంటెటివ్ గా కాబినెటులో కూడా డిస్కస్ చేయడం జరిగింది. అది మనసులో పెట్టుకొని రీజినలు కమిటీతో పునరాలోచన చేయవలసి యున్నది. బడ్జటు విషయాల కోసం వారు స్పెషలు కమిటీ వేసి వుంటారు. ఆ అంశాలన్నీ వారు చూచిన తరువాత సమన్వయం చేసుకొని ముందుకు పోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అందువల్ల యిందులో సెపరేట్ అయితేనేగానీ కాదనే వాదన సరైనది కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. పురుషోత్త మరావు :—కావాలని రి పాయింట్ల ప్రోగ్రాములో ఉన్నది. అది కుదరదని వారే చెబుతున్నారు యిప్పుడు.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—నేను మరొకసారి శాసనసభ్యుల దృష్టికి తెస్తున్నాను. మన యాన్యువల్ బడ్జటు పరిస్థితి చూచుకుంటే మనం ముందుకు పోవలసిన కార్యక్రమాలు నిర్వహించడానికి చాలా ముఖ్యమైన ఎఫర్ట్స్ డైరెక్షన్లు చేయవలసిన

అవసరమున్నది. ఇదిగాక, టెంపెటివ్ ఫిగర్స్—సబ్జెక్ట్ టు వెరిఫికేషన్—నా దగ్గరవున్న సమాచారమేమంటే—పేల్చుటాక్సు, లాండు రెవిన్యూ, ఎక్సయిజు ఎరియర్సు చూచినట్లయితే సుమారు 50 కోట్ల రూపాయలు ఎరియర్సు పున్నాయని అనుకున్నప్పుడు లాండు రెవిన్యూ కలెక్టర్లు ఆపండి, కొంచెం వాయిదా వేయండి, రైతులు బాధపడుతున్నారు అనేది కూడా చూచి అసలు పొజిషను చూచుకుంటే రిపోర్ట్స్ పొజిషను ఎట్లా యింప్రూవ్ చేసుకోగలుగుతామనేది సీరియస్ గా ఆలోచించ వలసిన అవసరమున్నది. సభ్యులంతా యీ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని జాగ్రత్తగా ఆలోచించి తగిన సూచనలు అవసరం వచ్చినప్పుడు యిష్టారవి ఆశీస్సున్నాను. దీనిమీద 47 మంది సభ్యులు మాట్లాడారు. వీరు మాట్లాడిన దాంతో లోకల్ యిన్ఫ్యూస్ కొన్ని పున్నాయి. వాటిని గురించి సమాచారం తెప్పించి ఏ విధంగా పరిష్కారం చేయడానికి వీలున్నదో చేయదలచుకున్నాము. ఇవిగాక జనరలు యిన్ఫ్యూస్ ఉన్నాయి. బంజరు భూముల పంపకం ఉన్నది. నేను శాసనసభ్యులకు హామీ యిస్తున్నాను. ఇప్పటివరకూ జరిగిన బంజరు భూముల పంపిణీ కార్యక్రమం జరిగింది, యిందులో ఎందుకు లెకూన్ ఉన్నాయి ఏమిటి అనేది ఎస్సెస్మెంటు చేసి మళ్లా బడ్జెటు స్రటిపాడన చేసేటప్పటికి యీ విషయం మీద ఎంతవరకు ప్రోగ్రెస్ అయినదీ, ఏమి ఆటంకాలు వస్తున్నాయో, ఏ ఆటంకాలను తప్పిస్తే యీ పేద హరిజనులకు బంజరు భూములు యింకా పంచడానికి అవకాశం ఉంటుందనేది రియల్ ఎస్సెస్మెంటు చేసుకొని, అవసరమైన కార్యక్రమం కూడా చేయించి యీ సభవారికి తెలియజేస్తున్నాను.

ద్రెయినేజీ స్కీమ్ను గురించి ఎప్రెహెన్షన్లు ఉన్నాయి. 70 కోట్ల రూపాయల విలువగల ద్రెయినేజీ స్కీమ్ను ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ప్రవేశపెట్టదలచుకున్నప్పుడు— యీ సంవత్సరం కలెక్టు అయిన ద్రెయినేజీ సెస్ ఎంత వున్నది, ఎంత మేరకు ఖర్చు చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందనేది చూచుకొని ఆ విధంగా ఖర్చు చేయడానికి నిర్ణయించుకున్నాము. అట్లా చేస్తున్నాము. ధరలు పెరగడం గురించి, నిరుద్యోగ సమస్య గురించి చెప్పారు. ధరలు పెరగడంగానీ, నిరుద్యోగ సమస్యగానీ పేట ప్రొబ్లెమ్స్ కాదు. అవి నేషనల్ ప్రొబ్లెమ్స్. అవి మన ముందుకు వచ్చినప్పుడు నేషనల్ లెవెల్ లో జాతీయ దృక్పథంతో ఆలోచించి పరిష్కార మార్గాలు కనిపెట్టవలసి వుంటుంది. పేటకు సంబంధించిన కార్యక్రమంగా మనం భావించి పరిష్కరించ పూనుకోవడానికి ప్రయత్నం చేయాలనడంలో జాగ్రత్తగా విచారించవలసి వుంటుందని శాసనసభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను. నిరుద్యోగ సమస్య గురించి రత్న సభాపతిగారు చెప్పారు. ఆల్ ఇండియా లెవెల్ లో కూడా నిరుద్యోగ సమస్యను ఎస్సెస్ చేయడానికి సరైన రిపోర్టు పంపించడానికి ఒక కమిషను వేసిన విషయం కూడా మనకు తెలుసు. దీనిని జాతీయం దృక్పథంతో చూడవలసిన అవసరమున్నది. ఆ భాగంలో వున్న మేరకు పేట గవర్నమెంటు కూడా నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కరించడానికి చేయవలసిన ప్రయత్నం చేస్తుందనే మాటగా చెబుతున్నాను. దాని కనుగుణంగా పరిశ్రమల ఆభివృద్ధి చేసుకోవలసిన అవసరమున్నది. ధరలు పెరిగే విషయం కూడా అంతే. ధరలు పెరగడమనేది ఒక ఎకనామిక్ ఫినామినా. ధరలు తగ్గించాలనేది ప్రభుత్వం దృక్పథం. అందులో ఏమీ ఆనుమానం లేదు. ఎస్సెస్మెంట్ కమిషన్ మీద ధరలు తగ్గలి. పేదవారికి సరైన ధరకు

సామాన్య వస్తువులు అందించాలనేది ప్రభుత్వ లక్ష్యం. పెరగడం లేదని నేను చెప్పడం లేదు. పెరిగిన హుట తధ్యం. ఎట్లా పెరిగినాయి, ఎందుకు పెరిగినాయి అనే ఎనెస్మెంటు చేయవలసిన బాధ్యత ఉంది. ఐతే ఇవి జాతీయ సమస్యలు ఒక్క రాష్ట్రానికి సంబంధించిన సమస్యలు కావు. జాతీయ స్థాయిలో ఏ రకంగా సరిదిద్దడానికి ప్రయత్నం చేసుకోవలసిన అవసరం ఉందనే విషయమై కాసన సభ్యులు ఏకీభవిస్తారని అనుకుంటాను.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—ధరలు పెరుగుతున్నాయని తెలుసు. ఎందుకు పెరుగుతున్నాయో కాసన సభ్యులు చెప్పాలంటే—క్రితం సంవత్సరం సీజన్లో రైతులమందిరూ. 30 లకు వడ్ల బస్తా కొన్నారు. తరువాత రూ. 60 లకు అమ్మితే దానికి కాసన సభ్యులు ఏమి చేస్తారు? మూకు అధికారం ఇవ్వండి, మూడు రోజులలో కంట్రోలు చేస్తాం.

శ్రీ ఎమ్. ఒంకార (నర్సంపేట) :—బ్లాక్ మనీ మార్కెటులో ప్రవేశించి ధరలను పెంచడానికి తోడ్పడుతున్నది. దానిని అరికట్టలేనప్పుడు ఏమి ప్రయోజనం?

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—తెంగుళూరు ఎ.ఐ.సి.సి. లో ఆహార దాన్యాల వ్యాపారం మొత్తం జాతీయం చేస్తామని తీర్మానం చేశారు. అట్లా జాతీయం చేయనందువల్లనే ధరల పెరుగుదలవంటి అనర్థాలు వస్తున్నాయి అన్నారు. ఆ తీర్మానాన్ని ఎందుకు అమలు చేయలేదు? బాధ్యత ప్రభుత్వానికి పెట్టుకుని ఏదో చెబితే ఎట్లా? మీరు పాస్ చేసిన తీర్మానాన్ని ఎందుకు ఇంప్లీమెంట్ చేయడం లేదు?

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—దాన్యం వ్యాపారం స్టేట్ ట్రేడింగ్ కావాలి. జనరల్ ఇన్ సూయరెన్స్ జాతీయం కావాలి. ఇవన్నీ చేయవలసింది ఇండియా గవర్నమెంటు చేయాలి ఇవి ఎందుకు చేయడం లేదనే ప్రశ్న నన్ను వేయడం కాదు. అందరూ కలిసి నేషనల్ విధానం ఎందుకు జరగడం లేదనేది ఆలోచించడం సమంజసం.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఈ పాలసీని అనుసరించాలని ఈ సభలో యునానిమస్ గా పాస్ చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సంపుడాము. దానికి మీరు ముందుకు వస్తారా?

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—తీర్మానం గురించి నేను అభిప్రాయం చెప్పదలచుకోలేదు. మీరు మేమూ కలిసి ఒక జాతీయ విధానం రూపొందించడానికి సహకరించాలని అంటున్నాను. ఈ విషయాలన్నింటిని ఈ రకంగా పరిష్కారం చేసుకుని రాష్ట్ర భవిష్యత్తు తీర్చిదిద్దడానికి ఎప్పటికప్పుడు నాకు నరైన సలహాలు ఇస్తారని అతిస్తూ మీరు ఇచ్చిన సలహాలకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ చిన్న సలహాల విషయమై ప్రత్యేకంగా చూస్తామని చెబుతూ ఈ బడ్జెటును పాస్ చేయాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—బంజరు భూముల సమస్యపై ఇబ్బందులు చెబుతాం అన్నారు. వేలకొలది ఎకరాలు యాబ్సెంటీ లాండ్ లార్స్ కు ప్రభుత్వానికి చెందినవి లీజ్ కు ఇచ్చారు. లీజ్ ఐపోయిన తరువాత కూడా స్వాధీనం చేసుకోడం లేదు. కేబినెట్ లో కూడా నిర్ణయం జరిగిందని రివెన్యూ డోర్ల ఆదం వస్తుందని వింటున్నాం పభుత్వం బంజరు భూములను తిరిగితీసుకోడానికి ఇబ్బంది ఏమి వచ్చింది?

ఈ విధంగా వేలకొలది ఎకరాల బంజరు భూములను చేతులతో పెట్టుకున్న వారికి ప్రభుత్వానికి మధ్య ఏమైనా తాదరాయణసంబంధం ఉందా? 40 వేల ఎకరాల కొరేరు భూములు లీజుకు ఇచ్చారు. వాటి విషయంలో ప్రభుత్వ పాలసీ ఏమిటి? ఆ లీజులను రద్దు చేసి స్వాధీనం చేసుకోవడం ఒకటి. తరువాత వాటిని పంచిపెట్టడం. తిరిగి క్రొత్త లీజు ఇవ్వకుండా చూడడం.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—ప్రాజెక్టు క్రింద ఉన్న బంజరులకు నిషేధపు ఉత్తరువులు పెట్టారు. కాలువలు వచ్చాయి. పంటలు పండుతున్నాయి. ఇంకా నిషేధపు ఉత్తరువులు అట్లాగే ఉన్నాయి. త్రావ్ ప్రోగ్రాం క్రింద కూడా పర్యవేక్షణ పట్టాలి ఇవ్వలేదు. ఏకీకార పట్టాలు ఇచ్చారు. బి ఫారంకు ఏకీకార పట్టాకు తేడా లేదు. దానిని తీసుకువెడితే ఎవరూ అప్పు ఇవ్వరు. అందుచేత పర్యవేక్షణ పట్టాలు ఇవ్వడం, ప్రాజెక్టు క్రింద భూములకు నిషేధపు ఉత్తరువులు రద్దు చేయాలి.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—ఈ విషయాలన్నీ మనస్సులో పెట్టుకుని వచ్చే బడ్జెటు నాటికి రీవిజన్ చేసుకుని రివ్యూ చేసుకుని ఏమి యాక్తును తీసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుందో చెబుతాము. ప్రాజెక్టు ఏరియాలలో బాన్ తీసివేయడం విషయం, లీజెస్ విషయం రెసిషన్ తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—అలోచిస్తామంటే ఆరు సంవత్సరాలు. ప్రయత్నం చేస్తానంటే 12 సంవత్సరాలు.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—వచ్చే సెషన్ లోవల—

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—మేము కాంగ్రీట్ గా ప్రభుత్వం ముందు పెట్టాం. రాష్ట్రానికి ఏమైనా మాస్టర్ ప్లాన్ తయారుచేసుకున్నారా? ప్రభుత్వ ఆప్రామేయం ఏమిటి? రిపోర్టులు చాలా ఉన్నాయి. బట్టలో వేస్తున్నారు. ఇంటివద్ద పెట్టుకుంటున్నారు. ప్రభుత్వానికి మాస్టర్ ప్లాన్ ఉందా? ఓవర్ డ్రాఫ్టు గురించి ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడుతూ ఆందోళనకరంగా ఉందని చెప్పారు. ఆందోళనకరంగా లేదంటూ ఆర్థిక మంత్రిగారు మమ్మల్ని ప్రశ్నిస్తారేమిటి? ముఖ్యమంత్రిగారిని ప్రశ్నించాలి. సభ్యులు ఆందోళన పడుతున్నారని ఆర్థికమంత్రిగారు అంటున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారే ఆందోళన పడుతున్నామని అన్నారు. రిపోర్ట్స్ విషయంలో కాంగ్రీట్ సజెషన్స్ పెట్టాం. పార్లమెంటు ముద్రించిన ఆర్థిక సమీక్షలో ప్రణాళికలవల్ల ఆర్థిక ఆదాయం పెరిగిన వర్గాలన్నాయని, వారినుంచి ఆదాయం తెచ్చుకోవాలని అది స్టేటు సబ్జెక్టు అని అన్నారు. దాని విషయమై ఏమి చేశారు? కేంద్రం నుంచి ఫండ్స్ తెచ్చుకునే విషయంలో ఎంతవరకు కృషిచేశారు? పొగాకు ఎక్సైజులో సగం మసదే. వేసేజీ తగ్గించాలని కూడా అన్నాం. 90 కోట్లతో కావలసిన నాగార్జునసాగరు 150 కోట్లకు పెరిగింది. ఇట్లా పెరిగినప్పుడు దివాలా ఎత్తకుండా ఎట్లా ఉంటారు? పబ్లిక్ సెక్టర్ అండర్ టేకింగ్స్ లో నష్టంలేకుండా నడిపే బాధ్యత ప్రభుత్వం తీసుకుని లాభం వచ్చేట్లు చేయాలని చెప్పాం. 550 కోట్ల ఆదాయపువన్ను ఏరియర్లు వసూలుకావలసి ఉండగా రైతులనుంచి వసూలు చేస్తున్నారు. అక్కరీ కంట్రాక్టర్లనుంచి వేల రూపాయలు రావలసిఉంటే వాటిని రద్దుచేస్తున్నారు. ప్రయివేటు కంట్రాక్టర్లలో పెట్టి అదనపు

అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఖర్చు తగ్గించుకోవాలని కాంట్రీటు సజెషన్సు చేసినాము. వాటిని నోట్ చేసుకుని ఎంతవరకు అమలుపరుస్తారు ? మాస్టర్ ప్లాన్ గురించి, రిపోర్టును గురించి నెక్ట్ బడ్జటునాటికి తయారుకావడానికి సూచనగా చెబుతున్నాం. వాటిగురించి ఏమీ చెప్పలేదు. ఇప్పుడు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :— మూడు రీజియన్సుకు పెర్ సెక్టివ్ ప్లాను గురించి గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో చెప్పారు. రాయలసీమలో తయారైన డాక్యుమెంటున్నది. తెలంగాణాకు ఉన్నది. ఆంధ్ర ఏరియాకు.....

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— ప్లానులో ప్రెలిమినరీ యిన్ వెస్టిగేషనుకు సంబంధించినవి ఉన్నాయి.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :— 15 సంవత్సరాల పెర్ సెక్టివ్ ప్లాను తయారు చేస్తున్నాం. అందులో అన్నిరకాల సజెషన్సు ఉంటాయి. అగ్రికల్చరల్ ఇన్ స్కంటాక్సు గురించి. ఇది పూర్వం హైదరాబాదు రాష్ట్రంలో ఉండేది. ఆంధ్ర ఏరియాలో లేదు. హైదరాబాదు ఏరియాలో అగ్రికల్చరల్ యిన్ స్కంటాక్సు వసూలుకాక ఆపరేషనులో లేక పనికి రానటువంటి స్థితి అని 1957 లో దానిని చర్చచేసి తిరిగి లాండ్ సర్వే అని యింకో రకంగా మార్చడం జరిగింది. అగ్రికల్చరల్ ఇన్ స్కంటాక్సు ఏ రూపంలో ఉండాలి, సీజనల్ కంపెషన్సుమీద ఆధారపడి ఉన్నటువంటి అగ్రికల్చరల్ ఆపరేషనుకు సంబంధించినటువంటి యిన్ స్కం మీద ఆధారపడినది. ఏ మేరకు సర్వేస్ పుల్ గా ఉండడానికి అవకాశం ఉంటుంది. దీనికి ప్రత్యేకమైన అఫీసర్సును వేసుకుని అడిషనల్ ఇన్స్పెక్టరును భరించడమా ? పేర్లు టాక్సుతోనో లేక మరొకదానితోనో కలపడం ఎంతవరకు వాంఛనీయం, దీనిని వేస్తే అదనం ఆదాయం రాదు అని ప్రేటు గవర్నరు మెంటు ఆపడం జరిగింది. ఇప్పటి సలహా మేరకు ఏ పేపులో చేస్తే బాగుంటుంది ? కేరళలోను తమిళనాడులోను ప్లాం చేషన్సు ఉన్నచోట అగ్రికల్చరల్ యిన్ స్కంటాక్సు సర్వేస్ పుల్ గా పనిచేసేది. ఇక్కడ ఏమీ లేకుండా 10 మంది పెద్ద రైతులున్నా ఏమీ లేనివారు ఎక్కువ ఉన్నారు. అటువంటప్పుడు అగ్రికల్చరల్ యిన్ స్కంటాక్సు ఎంతో భారంగా ఉంటుంది. ఇవన్నీ సుదీర్ఘంగా ఆలోచించవలసిన అంశాలు. దీని గురించి తిరిగి ఆలోచిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :— గ్రేడెడ్ టాక్సిషను గురించికూడా ఆలోచించండి.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— అధ్యక్ష, నేను మాట్లాడినప్పుడు గరిభీపాటాలో అనేదానికి అర్థం ఏమిటని అడిగాను. ఇదివరకు హరిజనులు అనే వారు యిప్పుడు బలహీనవరాలు అంటున్నారు. బ్రాహ్మిన్స్ కూడా బలహీన వర్గాలైనా ? డ్రాట్ ఏరియాస్ లో వరాలు లేక నీరు లేక చాలా బాధపడుతున్నారు. అటువంటి ఏరియాలలో రిగ్స్ చాలా అవసరం. జిల్లాకు ఒక రిగ్ అంటున్నారు. అవి నరిగి పనిచేయడం లేదు. ఎక్కువ రిగ్స్ తెప్పించి నీటి సరఫరా చేయిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :— ఫెష్ వాటర్ సప్లయ ప్రాజెంట్ చాలా యాక్యూట్ గా రాష్ట్రంలో ఉందనేది మాకు తెలుసును. దానిని ఎక్స్ పరిష్కారం చేసుకోవాలనేది మేజర్ ప్రాజెంట్. దానిని పరిష్కరింపడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం. దీనికి

సంబంధించినంతవరకు రిగ్సు తెప్పిస్తున్నాం. ఏకైకంగానే కోరాము బీప్ మినిస్టర్ గారు తమ ప్రసంగంలో చెప్పినారు. వాటికోసం వ్రాయడం జరిగింది. దానివల్ల అవుతుందనుకుంటాను.

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీదాయి :—ఇంకా వ్రాయడం అంటే సూచనలు వదుతుంది

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—తొందరగా వచ్చేటట్లు చేస్తాం.

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీదాయి :—నేను అడిగాను. What is meant by "Gharibi Hataoe"? ఆ పర్డ్ వారికి తెలుసునా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—హిందీరాదు నేర్పించాలని చెప్పండి.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—బీదరికాన్ని నివారించే యదమును గరిబీ హతావో అంటారనుకుంటాను.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—కై నాన్స్ మినిస్టరుగారిని ఒక విషయం అడగడమవుతున్నాను ఇప్పుడు 418 కోట్ల రూపాయలు ఓవర్ డ్రాప్టు ఉందికదా. మొత్తం 72-73కి మీరు ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారం 113 కోట్ల రూపాయలు ఓవర్ డ్రాప్టు చెల్లించవలసి ఉంటుంది? అది ఎట్లా చెల్లించడం చేశారు. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్లు ఓవర్ డ్రాప్టు బ్యాన్ చేసినదికదా మీ రిపోర్ట్స్ ను ఎట్లా పెంచగలమున్నారు. వీటి సాగు విషయంలో, విద్యుచ్ఛక్తి, రోడ్డు రవాణా వగైరాలు అభివృద్ధి చేస్తాం అంటున్నారు. వీటికి ఎంత డబ్బు కావలసి ఉంటుంది. ఈ సందర్భంలో రిపోర్ట్స్ ఎట్లా చేయదలచుకున్నారు? అదనంగా పన్నులు వేయదలచుకున్నారా? ఎంత పన్ను వేయదలచుకున్నారు?

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—ఓవర్ డ్రాప్టు గురించి సెంట్రల్ గవర్నమెంట్తో కలస్పాండిమ్ము జరుగుచున్నాటని నిజం. పొజిషన్ ఎగామిన్ చేస్తారు. 1-4-72 నుంచి ఓవర్ డ్రాప్టు ఎలా చేయాలని నిర్ణయం తీసుకున్నారు. స్టేట్ గవర్నమెంట్లు పబ్లిక్ లోన్లు పోటు చేయడానికి అవకాశం ఇస్తామనే ప్రతిపాదన చేస్తున్నారు. అదీ కాక మామూలుగా ఓవర్ డ్రాప్టు వచ్చినప్పుడు ప్రతినవత్సరం కేంద్రం లోన్లు ఇచ్చి అడ్జస్టు చేసుకునే ఆచారం ఉంది. సొల్యూషను ఏమిచెబుతారో చూస్తున్నాం. ఓవర్ డ్రాప్టు పొజిషన్ క్లియర్ అవుతుందనే ఆశ ఉంది. తక్కిన స్కీమ్సు గురించి పరిశీలన చేస్తాము.

Sri C.V.K. Rao :- He is vague, Sir. He should be specific. What is the amount that he intends to spend for the water supply and how does he get the funds? Whether he is going to impose taxes; if so, what is the amount he is going to get by additional taxes

Sri A. Bhagavantha Rao :—Let us wait for the full Budget.

Sri C.V.K. Rao :—Why should we wait. Here is the Finance Minister and when I pinned him down, he cannot say—“let us wait and see”—like this.

Mr Speaker :—What will you do if you will be in Finance Minister's position?

Sri C.V.K. Rao :—I would not accept such a position in this type of Cabinet.

(Laughter)

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—అధ్యక్ష, ఇప్పుడు రీజియనల్ కమిటీ నుంచి వచ్చినటువంటి రికమెండేషన్లు ఒక్కొక్క రికమెండు మీకు క్యాబినెట్ తీసుకున్న డెసిషన్లు ఈ నెలఖర్చులోని టేబిల్ మీద పెడతారా? రెండవది తెలంగాణాలో జరుగుతున్న యిన్ జస్టిస్ సర్వీసెస్ గురించిగాని దెవలప్మెంట్ గురించిగాని సర్ప్లెసెస్ గురించిగాని సమస్యలు పేరుకుపోయిన వాస్తవాన్ని ప్రధానమంత్రిగారి దగ్గరనుంచి అంతా గురించి పేజీ లీడర్ షిప్ మార్చినందువల్ల పొలిటికల్ సౌల్యాషను చొరికి యింపాక్ట్ ప్రజలమీద పడుతుందని లీడర్ షిప్ మార్చారు. తెలంగాణా పీప్లెస్ ఫర్ అయినతరువాత, అయినప్పటినుంచి యిప్పటివరకు ఏ ప్రాబ్లెం గురించి మీరు డెసిషన్ తీసుకున్నారు. ఏవి సార్వీస్ చేసినారో, ముఖ్యంగా సర్వీసెస్ గురించి డెటెయిల్డ్ స్టేట్మెంట్లు బిల్లమీద పెడితే అర్థం చేసుకొనడానికి బాగా ఉంటుంది.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—క్యాబినెట్ లో కంప్లీట్ డెసిషన్లు తీసుకోలేదు. కొన్నింటిమీద రివ్యూ చేయడానికి ఆవకాశం యిచ్చాము. రీజియనల్ కమిటీ చైర్మన్ తో చర్చించినతరువాత రీజియనల్ కమిటీకి గవర్నమెంట్కు ఈ సమస్యల మీద అభిప్రాయభేదాలు రాకూడదనే నిర్ణయానికి వచ్చినందువల్ల పెండింగులో ఉన్నవి. I will see that they are put on the Table.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—నేను అడిగినదానికి సమాధానం రాలేదు. రీజియనల్ కమిటీ నుంచి ఎన్ని రికమెండేషన్లు వచ్చినవో అవన్నీకూడా బిల్లమీదపెట్టి, ఏ రికమెండేషనుమీద క్యాబినెట్ తీసుకున్న డెసిషన్లు ఏమిటో, లేకపోతే ఏ స్టేజీలో ఉన్నదో డిటెయిల్డ్ స్టేట్మెంట్లు టేబిలుమీద పెడితే అర్థంచేసుకొనడానికి అవసరం అయితే చర్చించడానికి వీలవుతుంది. ముఖ్యమంత్రి తెలంగాణావారు అయినందువల్ల ఎన్ని తెలంగాణా సమస్యలు సార్వీస్ అయినవో ప్రజలు అర్థంచేసుకొనడానికి లీడర్ షిప్ మార్చడంలోని లాజిక్ అర్థం చేసుకోడానికి తెలంగాణా ముఖ్యమంత్రి వచ్చినప్పటినుంచి రీజియనల్ సమస్యలు ఏ ఏ సమస్యలమీద ఏ నిర్ణయాలు తీసుకున్నారో ఎంతవరకు యింపి మెంట్లు చేసినారో డిటేయిల్డ్ స్టేట్మెంట్లు బిల్లమీద పెడితే అర్థంచేసుకొనడానికి వీలవుతుంది. శాసనసభలో చర్చించడానికి వీలవుతుంది. ప్రజలు అర్థంచేసుకొనడానికి వీలవుతుంది.

Sri A. Bhagwantha Rao :—Let them take some final shape. అప్పుడు వారి ముందు పెడితే బాగుంటుంది. మధ్యలో తీసుకువచ్చి పెడితే మనకు అండర్ స్టాండింగ్ కుదరదు.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—ఏ స్టేజీలో ఏమి వుంది చెప్పడానికి ఏమి? రీజియనల్ కమిటీ తరపునుంచి కొన్ని రికమెండేషన్లు చేశారు. ఎన్ని రికమెండేషన్లు చేశారు. ఏమి అమలు అయినవి.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—రీజియనల్ కమిటీ వారు సబ్మిట్ చేసిన రిపోర్టులోనే వున్నవి. ప్రత్యేకముగా టేబుల్ మీద పెట్టవలసిన అవసరము లేదు.

శ్రీ టి. పురషోత్తమరావు :—ప్రభుత్వానికి కొన్ని రిజర్వాషన్ ద్వారాను, కొన్ని సబ్ కమిటీ రిపోర్టుల ద్వారాను, కొన్ని చైర్మన్ లెటర్సు ద్వారాను వచ్చి వుంటాయి నేను ఆ డిస్కషన్స్ లో వున్నాను కాబట్టి అన్ని విషయాలు శాసన సభముందు పెడితే అర్థము చేసుకొనడానికి వీలు అవుతుంది. ప్రజలు అర్థము చేసుకొనడానికి వీలు వుంటుంది. ప్రతి విషయము కాగితాలలో వుంటుంది. రీజినల్ కమిటీ పెట్టినప్పటినుంచి ఏమి రికమెండేషన్స్ జరిగినవి? ఎన్ని అమలు అయినవి, ఎన్ని, ఏమి అమలు కావడము లేదు, ఒప్పుకున్నవి ఏమిటి, ఒప్పుకోకపోతే ఎందువల్ల ఒప్పుకొనలేదు. నెగోషియేషన్సులో ఏమి వున్నవి అనే దానికింద ఒక ఎక్స్ ప్లనేషన్ యిస్తే బాగుంటుంది. ముల్కీ రూల్స్ చెల్లవని హైకోర్టు కొట్టివేసినది. ప్రధానమంత్రి నాగార్జునసాగర్, వరంగల్లు ఎచ్చినపుడు యన్ జి. ఓన్ తో మాట్లాడినపుడుగాని. ఇతర రాజకీయ రిప్రజెంటేషన్సు జరిగినపుడుకాని అమె రెండు సమాధానాలుచెప్పారు. లీగల్ గా దీనిని సాల్వ్ చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తాము. అట్లాకాకపోతే ప్రొజిజరల్ గా ఏ విధంగా అయినా సాల్వ్ చేస్తామనిచెప్పారు. ఈ ప్రభుత్వము ఏ విధంగా సాల్వ్ చేయడానికి ప్రయత్నము చేశారు, చేస్తున్నారు? గత 7 మాసాలనుంచి వీరు చేసిన ప్రయత్నము, స్పెసిఫిక్ గా ఐటమ్ వెజ్ శాసనసభ దృష్టికి తీసుకురావాలి. లీగల్ గా కుదరకపోతే పార్టీ కల్ గా ఏమి చేయదలచుకొన్నారు అనేది వివరముగా చెబితే బాగుంటుంది.

శ్రీ బి. ఎల్లారెడ్డి (ఇందుర్తి) :—అధ్యక్ష, కరువు పరిస్థితులు వున్నవని అందరికీ తెలిసినదే మెట్టాగ్రింతాలో ప్రధానముగా తెలంగాణాలోని చాలా ప్రాంతాలలో తీవ్రమైన కరువు పరిస్థితి వున్నది. అబీ పంటలు పోయినవి. చెరువులలో నీరు లేదు. అబీ పంటలు, కుష్కి పంట పండలేదు. రబీ పంటలు ఎండిపోయినవి. రైతులకు ఏ విధమైన రిలీఫ్ ఇవ్వదలచుకొన్నారు? శిస్తు వసూళ్ళ విషయములో ఏమిచేయబోతున్నారు? తక్కువ వసూళ్ళు ఏమిచేయబోతున్నారు? ఆరియర్స్ కి సంబంధించి వడ్డీతో వసూలు చేయాలని అర్జర్సు వంపించారు అందువల్ల ఏమి చేయదలచుకొన్నది చెప్పాలి అనలు ప్రభుత్వ పాలసీ ఏమి అనేది చెప్పాలి.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—రేపు 3వ తేదీనో, 4వ తేదీనో డ్రాట్ కండిషన్స్ మీద చర్చించడానికి నిర్ణయము చేయడము మూలాన నేను దానిని వదిలిపెట్టాను. అప్పుడు ఇంకా సమగ్రముగా ఆలోచించవచ్చును. దానికి ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానము ఇస్తారు కదా అని దానిని వదిలిపెట్టాను.

Sri A. Sriramulu :—Several suggestions have been made during the discussion on the Budget. I request the Minister to get them examined, study them and finally indicate concretely the line of thinking of the Government atleast in the next budget speech.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—అధ్యక్ష, ఈ సంవత్సరము ఫ్రెష్ స్కాలర్ షిప్స్ కాలేజీలోని బ్యాక్ వర్డు కౌన్సెల్ వారికి రాలేదనేది వుంది. వెంటనే వాటిని అందచేసే ప్రయత్నము చేస్తారా? వ్యవసాయ కార్మికుల కూలీ రేట్లు పరిశీలించడానికి రెండవ కమిషను చేయాలి.

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి (కిమలాపురం) :—అధ్యక్ష, తెలంగాణా విషయములో ఆర్థిక మంత్రిగారు ముఖ్యమంత్రిగారి మీద తోయడం జాగ్రహం. 1969 లో ముఖ్యమంత్రిగారు విషయములో కాన్స్టిట్యూషన్ సీ అమెండ్ చేస్తామని ఢిల్లీ నాయకులు చెప్పిన విషయము అందరకు తెలిసినదే. అప్పటినుంచి ఇప్పటివరకు కాన్స్టిట్యూషన్ ని అమెండ్ చేయడానికి ప్రయత్నము చేయడముగాని, మార్పులుగాని జరుగలేదు. రీజినల్ కమిటీ చైర్మన్ సేటన్ పెంచిచే తెలంగాణా జాగుపడుతుందనుకొనడము పొరపాటు. ఎన్నికలలో ఎన్నో పొగొట్టినట్లు చెప్పి వచ్చాము. కాంగ్రెసు పార్టీ వారు సెపరేట్ ప్రోవైరు తీశారు. తెలంగాణాకు అది చేస్తాను, ఇది చేస్తాను అని చెప్పారు. ఒకసారి కాంగ్రెసు సభ్యులు దానిని చదువుకొంటే సరిపోతుంది. దానిని అమలుచేస్తే జాగుంటుంది. దానికొరకు ప్రత్యేకముగా శ్రద్ధతీసుకోవాలి. పురప్రోత్సహరావుగారు అడిగిన ప్రశ్నలకు ఆర్థిక మంత్రిగారు సమాధానము ఇచ్చేటట్లు చూడాలని ప్రయత్నము చేయవలెను.

DEMAND No. I LAND REVENUE—Rs. 1,07,68,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,07,68,000 for Land Revenue
by Rs. 100

To draw attention to the difficulties arising out of wrong Survey and issue of pattas and failure to issue as yet the promised Land Revenue chittas and to other aspects of Revenue Administration.

To reduce the allotment of Rs. 1,07,68,000 for Land Revenue
by Rs. 100

తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఆ రక్షిత జలాధారాలను సర్వేచేయించి శిస్తులు వసూలు కుండా పున్నందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 1,07,68,000 for Land Revenue
by Rs. 100

వరంగల్ జిల్లా ములుగు తాలూకా అన్నివరం చెరువు, కాలువలను మొత్తం ఆయకట్టుకు నీరు అందించ విధంగా మరమ్మత్తులు గావించుటకు పూను కోసందురు.

The cut motions were negatived.

DEMAND NO. VIII — STATE LEGISLATURE Rs. 23,49,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 23,49,000 for State Legislature
by Rs. 100

To stress the need to remodel the House of the Assembly and to accord necessary facilities to the Members of the House.

The cut motion was negatived.

DEMAND NO. X DISTRICT ADMINISTRATION AND MISCELLANEOUS—Rs. 4,11,55,000

To reduce the allotment of Rs. 4,11,55,000 for District Administration and Miscellaneous
by Rs. 100

For failure to arrest the spiralling prices of essential commodities food Kerosene and Sugar.

To reduce the allotment of Rs. 4,11,55,000 for District Administration and Miscellaneous
by Rs. 100

Failure to provided foo, and solve the food problem in Andhra Pradesh.

The cut Motions were negatived.

DEMAND No. XI-ADMINISTRATION OF JUSTICE Rs. 99,31,000

To reduce the allotment of Rs. 99,31,000 for Administration Justice
by Rs. 100

To draw attention to the need for further reform and improvement, and other aspects.

The cut motion was negatived.

DEMAND No. XIII-POLICE-Rs. 5,83,11,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 5,83,11,000 for Police by
Rs. 100

నర్సంపేట తాలూకా (వరంగల్) లో కమ్యూనిస్టు (మార్క్సిస్టు పార్టీ) కార్యకర్తలను, ఆభిమానులను, ప్రజలను వందల సంఖ్యలో అక్రమ కేసులలో యిరికించి వారిని దౌర్జన్యాలకు గురిచేయడం గూర్చి.

To reduce the allotment of Rs. 5,83,11,000 for Police by
Rs. 100

For failure to maintain Law and Order situation in Andhra Pradesh.

To reduce the allotment of Rs. 5,83,11,000 for Police by
Rs. 100

వరంగల్ జిల్లా ములుగు తాలూకాలో నక్సలైట్లనే పేరుతో అమాయక ప్రజలను, పాలకవర్గ ప్రత్యర్థులను అక్రమ కేసులలో యిరికించి, బాధించడం గూర్చి.

To reduce the allotment of Rs. 5,83,11,000 for Police by
Rs. 100

To draw attention to clean and efficient administration.

To reduce the allotment of Rs. 5,83,11,000 for Police by
Rs. 100

To discuss Police excesses in the City in general and during general elections in particular.

The cut motions were negatived.

DEMAND No. XVII-EDUCATION-Rs. 23,10,87,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 23,10,87,000 for Education by Rs. 100

To discuss the present educational policy and state of affairs prevailed in the Osmania University.

The cut motion was negatived.

DEMAND No. XX-AGRICULTURE-Rs. 8,33,86,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 8,33,86,000 for Agriculture by Rs. 100

ఎరువులపై పన్నులు పెంచినందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 8,33,86,000 for Agriculture by Rs. 100

కరెంటు మోటర్లపై పన్ను పెంచినందుకు.

The cut motions were negatived.

DEMAND No. XXIV-INDUSTRIES-Rs. 1,06,98,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,06,98,000 for Industries by Rs. 100

వరంగల్ జిల్లాలో పరిశ్రమలు పెట్టడంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధ చూపనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 1,06,98,000 for Industries by Rs. 100

వరంగల్ జిల్లా అజంతాహి మిల్లును కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థ తీసుకున్నాక కార్మికులకు పూర్వముండబడిన సర్వహక్కులను హరించి వేసినందుకు.

The cut motions were negatived.

DEMAND No. XXV-COMMUNITY DEVELOPMENT PROJECTS, NATIONAL EXTENSION SERVICE AND LOCAL DEVELOPMENT WORKS-Rs. 2,87,18,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,87,18,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by Rs. 100

వరంగల్ జిల్లా నర్సంపేట పట్టణంలో మంచినీటి పథకాన్ని పూర్తి చేయ నందుకు.

The cut motion was negatived.

DEMAND No. XXVI-LABOUR AND EMPLOYMENT-Rs. 67,50,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 67,50,000 for Labour and Employment by Rs. 100

For failure to solve the unemployment problem in Andhra Pradesh.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 67,50,000 for Labour and
Employment by Rs. 100

For failure in not implementing wages to agricultural labourers.

The cut motion was declared negatived.

A division was pressed by Sri B. Ratnasabhapati:—The House divided thus :

Ayes : 21

Noes : 75

Neutrals : Nil.

The cut motion was negatived.

DEMAND No. XXXI – IRRIGATION – Rs. 7,28,11,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,28,11,000 for Irrigation by
Rs. 100

For not completing the drainage scheme in Krishna, Western
Division, Guntur Dist.

To reduce the allotment of Rs. 7,28,11,000 for Irrigation by
Rs. 100

For not taking up repairs of Jellevagu drain.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,28,11,000 for Irrigation by
Rs. 100

To draw attention to the failure of the Govt. to construct any
irrigation scheme on river Jayhwali in Parvathipuram taluk and to
construct Pasupuvanivalagas scheme in Salur taluk, Makkuva firka
and to minor irrigation in general.

The cut motion was declared negatived.

A division was pressed by Sri C. Parasurama Naidu.

The House divided thus :

Ayes—21,

Noes—75.

Neutrals—Nil.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,28,11,000 for Irrigation
Rs. 100

by

పాకాల సరస్సు (నర్సంపేట తాలూకా వరంగలు జిల్లా) కు ప్రక్కనున్న వాగునుండి నీరు మలవరపోవడంలో ప్రభుత్వ వైఫల్యతను గూర్చి చర్చించే నిమిత్తం.

The cut motion was negatived.

DEMAND NO. XXXII ELECTRICITY—Rs. 2,63,26,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 2,63,26,000 for Electricity
Rs. 100

To draw attention to the failure of the Dept. in all aspects of electricity supply and production.

The cut motion was negatived.

DEMAND NO. XXXV—FAMINE RELIEF - Rs. 1,53,54,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,53,54,000 for Famine Relief
Rs. 100

తెలంగాణాలోని కరువు పరిస్థితిని ఎదుర్కోవటంలో ప్రభుత్వం విఫలమయి నందులకు.

The cut motion was negatived.

DEMAND NO. XXXVIII - PRIVY PURSES AND ALLOWANCES OF INDIAN RULERS - Rs. 9,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 9,000 for Privy purses and allowances of Indian Rulers by
Rs. 100

For failure to remove this demand on privy purses and allowances to Indian Rulers even after legislation on the abolition of privy purses.

The cut motion was declared negatived.

A division was pressed. The House divided: Ayes 24; Noes 68; Neutrals nil.

The cut motion was negatived.

DEMAND NO. XL - FOREST DEPARTMENT - 1,85,74,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,86,74,000 for Forest Department by
Rs. 100

వరంగల్ జిల్లా నర్సంపేట తాలూకా రాయచెట్లపాడు గ్రామాన్ని ఫారెస్టు విలేజ్ హోదా మార్చి రెవిన్యూ గ్రామముగా మార్చినందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 1,86,74,000 for Forest Department by
Rs. 100

వరంగల్ జిల్లా అడవి ప్రాంతంలో తునికాకు కూలి రేట్లను తక్కువగా నిర్ణయించినందుకు.

The cut motions were negatived.

DEMAND NO. XLII - MUNICIPAL ADMINISTRATION—
Rs. 36,30,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 36,30,000 for Municipal Administration by
Rs. 100

వరంగల్ పట్టణంకు మానేరు నది పీరు మళ్ళించటం ద్వారా మంచినీటి కొరత తీర్చే కార్యక్రమాన్ని చేపట్టనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 36,30,000 for Municipal Administration by
Rs. 100

For not mentioning about the Maneru drinking water scheme for Warangal City.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 36,30,000 for Municipal Administration by
Rs. 100

For the failure of the Govt. to implement the assurance made on the floor of the House in regard to the construction of memorial for those martyrs who laid down their lives in their struggle for a separate Telangana State.

The cut motion was declared negatived.

A division was pressed.

The House divided : Ayes 24 ; Noes 80 ; Neutrals nil.

The cut motion was negatived.

Sri Syed Hasan :—I beg to withdraw, as I am not given any opportunity to speak.

The cut motions were, by leave of the House, withdrawn.

DEMAND NO. XLIV - COMPENSATION TO ZAMINDARS—
Rs. 15,52,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 15,52,000 for Compensation to Zamindars by
Rs. 100

ఆర్థికభారంతో మనరాష్ట్రం కృంగిపోతున్న సమయంలో ఋణ భారం తగ్గించు కొనే విమర్శ.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 1,39,92,000 in advance in respect of the essential expenditure for a part of the financial year 1972-73 as per the Heads of Demands shown in the Annexure to the note dated 21st March, 1972”.

ANNEXURE

Demand Number	Service and purpose	Sums not exceeding
		Rs.
I.	Land Revenue	1,07,65,000
II.	Excise Department	92,73,000
III.	Taxes on Vehicles	12,61,000
IV.	Sales Tax Administration ..	58,59,000
V.	Other Taxes and Duties Administration	2,96,000
VI.	Stamps Administration	11,17,000
VII.	Registration Department ..	24,86,000
VIII.	State Legislature	23,49,000
IX.	Heads of State, Ministers and Headquarters Staff ..	1,88,45,000
X.	District Administration and Miscellaneous ..	4,11,55,000
XI.	Administration of Justice ..	99,31,000
XII.	Jails	47,88,000
XIII.	Police	5,83,11,000
XIV.	Commerce and Export Promotion Department, Weight and Measures, etc.	41,77,000
XV.	Miscellaneous Departments ..	69,95,000
XVI.	Mines and Archaeology etc. ..	16,85,000
XVII.	Education	23,10,87,000
XVIII.	Medical	5,83,00,000
XIX.	Public Health and Family Planning ..	4,06,10,000
XX.	Agriculture	3,33,86,000
XXI.	Fisheries	45,12,000
XXII.	Animal Husbandry — —	1,94,18,000
XXIII.	Co-operation — —	92,12,000
XXIV.	Industries — —	1,06,98,000
XXV.	Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works — —	2,87,18,000
XXVI.	Labour and Employment —	67,50,000
XXVII.	Other Miscellaneous Social and Developmental Organisations — —	29,77,000

				Rs.
XXVIII.	Women's Welfare Department etc.	—	—	17,79,000
XXIX.	Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes	—	—	4,13,60,000
XXX.	Interest on Capital Outlay on Multipurpose River Schemes	—	—	3,85,19,000
XXXI.	Irrigation	—	—	7,28,11,000
XXXII.	Electricity	—	—	2,63,26,000
XXXIII.	Public Works	—	—	6,17,50,000
XXXIV.	Ports and Pilofage	—	—	19,46,000
XXXV.	Famine Relief	—	—	1,53,54,000
XXXVI.	Pensions	—	—	1,99,15,000
XXXVII.	Territorial and Political Pensions	—	—	1,31,000
XXXVIII.	Privy Purses and Allowances of Indian Rulers	—	—	9,000
XXXIX.	Stationery and Printing	—	—	72,81,000
XL.	Forest Department	—	—	1,86,74,000
XLI.	Miscellaneous	—	—	2,40,13,000
XLII.	Municipal Administration	—	—	36,00,000
XLIII.	Other Miscellaneous Compensation and Assignments	—	—	2,18,54,000
XLIV.	Compensation to Zamindars	—	—	15,52,000
XLV.	Capital Outlay on Improvement of Public Health	—	—	1,15,50,000
XLVI.	Capital Outlay on Schemes of Agricultural Improvement and Research	—	—	1,23,000
XLVII.	Capital Outlay on Industrial and Economic Development	—	—	3,03,22,000
XLVIII.	Capital Outlay on Multipurpose River Schemes	—	—	4,12,36,000
XLIX.	Capital Outlay on Irrigation	—	—	9,59,37,000
L.	Capital Outlay on Electricity Schemes	—	—	4,03,78,000
LI.	Capital Outlay on Public Works	—	—	1,87,49,000
LII.	Other Works	—	—	17,23,000
LIII.	Capital Outlay on Forest	—	—	1,00,000
LIV.	Commutated Value of Pensions	—	—	10,67,000
LV.	Capital Outlay on Schemes of Government Trading	—	—	8,02,98,000
LVI.	Loans and Advances by the State Government	—	—	9,64,44,000
	Total	—	—	1,39,92,95,000

The motion was adopted.

Mr. Speaker :—Now the House stands adjourned to meet again at 4-30 P. M. today, the 29th March, 1972.

(The House adjourned Till Half-past-Four of the Clock)

(The House reassembled at Half-past-Four of the Clock)

[Mr. Speaker in the Chair]

SUPPLEMENTARY ESTIMATES OF EXPENDITURE
FOR 1971-72

Sri P. V. Narasimha Rao :—Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 34,31,74,200 be granted for further expenditure in the year 1971-72 as per the heads of Demands shown in the Annexure”.

ANNEXURE

Demand Number	Service and Purpose	Sums not exceeding
	A. Expenditure on Revenue Account.	Rs.
I	Land Revenue — — —	5,600
II	Excise Department — —	1,100
III	Taxes on Vehicles — —	1,23,800
IV	Sales Tax Administration — —	3,83,100
VI	Stamps Administration — —	2,46,800
VIII	State Legislature — —	51,68,900
IX	Heads of State, Ministers and Headquarters Staff —	30,17,000
X	District Administration and Miscellaneous — —	2,37,500
XII	Jails — — —	3,98,100
XIII	Police — — —	1,88,24,500
XIV	Commerce and Export Promotion Department, Weights and Measures, etc.	1,06,300
XV	Miscellaneous Departments —	8,85,000
XVII	Education — — —	5,07,84,200
XVIII	Medical — — —	7,22,600
XIX	Public Health — — —	4,40,800
XX	Agriculture — — —	55,42,900
XXII	Animal Husbandry — — —	28,05,300
XXIII	Co-operation — — —	1,40,36,000
XXIV	Industries — — —	5,69,800

Demand Number	Service and Purpose	Sums not exceeding
XXV	Community Development Projects.	
	National Extension Service and Local Development Works —	2,83,300
XXVI	Labour and Employment —	2,22,100
XXVII	Other Miscellaneous Social and Development Organisations —	5,43,100
XXIX	Welfare of Scheduled Tribes, Castes and Other Backward Classes	5,19,300
XXX	Interest on Capital Outlay on Multi-purpose River Schemes	36, 2,100
XXXI	Irrigation — — —	3,61 58,200
XXXII	Electricity — — —	16 20,500
XXXIII	Public Works — — —	28,000
XXXIV	Pensions — — —	20,000
XXXIX	Stationery and Printing — —	5,84,100
XL	Forest Department — —	5,32,000
XLI	Miscellaneous — — —	82,62,600
XLII	Municipal Administration —	1,64,000
Total A		15,86,41,900
B. Other Expenditure.		
XLV	Capital Outlay on Improvement of Public Health — —	34,800
XLVI	Capital Outlay on Schemes of Agricultural improvements and Research	4,02,000
XLVII	Capital Outlay on Industrial and Economic Development —	91,68,000
XLVIII	Capital Outlay on Multipurpose River Schemes — —	3,57,24,300
XLIX	Capital Outlay on Irrigation —	1,71,37,000
L	Capital Outlay on Electricity Schemes —	1,20,92,000
LI	Capital Outlay on Public Works —	2,14,200
LII	Other Works — — —	7,40,800
LV	Capital Outlay on Schemes of Government Trading —	1,20,68,500
LVI	Loans and Advances by the State Government —	9,69,55,700
Total B		18,45.82 300
Grand Total		34,31,74,200

Mr. Speaker :—Motion moved.

DEMAND No. I - LAND REVENUE, Rs. 5,600

Sri V. Srikrishna :—Sir I beg to move :

by To reduce the allotment of Rs. 5,600 for Land Revenue Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా లై కుల సూడి ఒకే దఫా నాలుగు సంవత్సరముల
డ్రైనేజీ మరియు బేరేజీ పనులు వసూలు చేయుచున్నందులకు.

Sri Md. Rajab Ali :—Sir, I beg to move :

by To reduce the allotment of Rs. 5,600 for Land Revenue Rs. 100

రాష్ట్రమంతటా పంచదార, కిర్రనాయిలు ఇతర ఆహార సామానులు,
సక్రమంగా ప్రజలకు పంపిణీ చేయలేని ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకముగా.

by To reduce the allotment of Rs. 5,600 for Land Revenue Rs. 100

వ్యవసాయ కార్మికులకై రలపెట్టిన కనీస వేతనాల చట్టాన్ని ఇతరవరకు
అమలు జరపలేని ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకంగా.

by To reduce the allotment of Rs. 5,600 for Land Revenue Rs. 100

భూమి లేని నిరుపేదవర్గాలకు బంజరు భూములను పట్టాలు యిచ్చే
కార్యక్రమములో జరుగుతున్న జాప్యాన్ని అరికట్ట లేని ప్రభుత్వ విధానానికి
వ్యతిరేకముగా.

by To reduce the allotment of Rs. 5,600 for Land Revenue Rs. 100

భూసంస్కరణలు అమలుజరిగి, దున్నేవానికి భూమి ఇవ్వాలనే నినాదమును
అంత్యముకావిస్తున్న ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకంగా.

Sri C.V.K. Rao :—Sir, I beg to move :

by To reduce the allotment of Rs. 5,600 for Land Revenue Rs. 100

Land Revenue on 10 acres and below be abolished.

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

DEMAND No. II—EXCISE DEPARTMENT —Rs. 1,00

Sri C.V.K. Rao :—Sir, I beg to move :

by To reduce the allotment of Rs. 1,100 for Excise Department Rs. 100

Corruption in Excise Department be rooted out.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

DEMAND No. III—TAXES ON VEHICLE—Rs. 1,28,000

Sri C.V.K. Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,28,000 for Taxes on Vehicles
by Rs. 100

The private ownership of public conveyances be abolished
and all bus routes be nationalised.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

DEMAND No. IV—SALES TAX ADMINISTRATION—Rs. 3,83,100

Sri C. V. K. Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 3,83,100 for Sales Tax
Administration by Rs. 100

That rampant corruption in Sales Tax be rooted out.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

DEMAND No. VI—STAMPS ADMINISTRATION—Rs. 2,46,300

Sri C. V. K. Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 2,46,300 for Stamps
Administration by Rs. 100

That black marketing in stamp sales be eradicated.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

DEMAND No. IX—HEADS OF STATE, MINISTERS
AND HEAD-QUARTERS STAFF—Rs. 30,17,000

Sri C.V.K. Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 30,17,000 for Heads of State,
Ministers & Hqs. staff by Rs. 100

That the Ministers when they visit a constituency should
first call on the Legislator of the constituency concerned.

To reduce the allotment of Rs. 30,17,000 for Heads of
State, Ministers & Hqs. staff by Rs. 100

That Legislators be provided phone facilities in the rooms and
quarters separately and also free rail travel facilities be provided to
Legislators going on work in the State on a par with the facility to
M. Ps.

To reduce the allotment of Rs. 30,17,000 for Heads of State,
Ministers & Hqs. staff by Rs. 100

That the number of Ministers be reduced to 12.

To reduce the allotment of Rs. 30,17,000 for Heads of State,
Ministers & Hqs. staff by Rs. 100

That the salaries of Ministers be reduced to Rs. 500 per month and their properties be made public.

Mr. Speaker:—Cut motion moved.

Sri M. Omkar:—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,17,000 for Heads of State, Ministers and Hqrs. staff by Rs. 100

For the failure to appoint Commission of Enquiry to enquire into the charges of corruption levelled against Ministers and people in high places.

Mr. Speaker:—Cut motion moved.

DEMAND No. X-DISTRICT ADMINISTRATION AND MISCELLANEOUS—Rs. 2,37,500

Sri C.V.K. Rao:—Sir I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 2,37,500 for Dist. Administration & Misc. by Rs. 100

That men of integrity efficiency and hard work should be put as District Heads.

Mr. Speaker:—Cut motion moved.

DEMAND No. XII - JAILS—Rs. 3,98,100

Sri C.V.K. Rao:—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,98,100 for Jails by Rs. 100

That jails be reformed and more facilities be given to convicts and special facilities for political prisoners regarding food, clothing, accommodation, family allowance be given.

Mr. Speaker:—Cut motion moved.

DEMAND No. XIII-POLICE—Rs. 1,88,24,500

Sri Md. Rajab Ali:—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 1,88,24,500 for Police by Rs. 100

చీటికి మాటికి రైతు వ్యవసాయ కూలీలను క్రమిసల్ కేసుల్లో యిరికించి, వారిని వ్యయప్రయాలకు గురిచేయుచున్న ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకంగా.

Mr. Speaker:—Cut motion moved.

DEMAND No. XIV-COMMERCE AND EXPORT PROMOTION DEPARTMENT, WEIGHTS AND MEASURES ETC—Rs. 1,06,300

Sri C.V.K. Rao:—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 1,06,300 for Commerce & Export promotion Dept, Weights and Measures etc., by Rs. 100

That a separate cell with men of efficient business and commerce and export formation without capitalistic affinities and mercenary be set up for its promotion.

To reduce the allotment of Rs. 1,06,300 for Commerce & Export promotion Dept. Weights and Measures etc. by Rs. 100

That commerce & export business be nationalised providing sufficient means and livelihood to those who are engaged in this profession.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

DEMAND No. XVII—EDUCATION—Rs. 5,07,84,200

Sri C.V.K. Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 5,07,84,200 for Education by Rs. 100

That all educational institutions in private hands be taken away and that Government should manage them.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

DEMAND No. XVIII—MEDICAL—Rs. 7,22,500

Sri C. V. K. Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 7,22,500 for Medical by Rs. 100

That all poor and middle class families be provided with free medical treatment in the entire State.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

DEMAND No. XIX—PUBLIC HEALTH—Rs. 4,40,800

Sri C.V.K. Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 4,40,800 for Public Health by Rs. 100

That protected drinking water be supplied to all villages and to all poor and middle classes without such supply in urban areas.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

DEMAND No. XX—AGRICULTURE—Rs. 55,42,900

Sri C.V.K. Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 55,42,900 for Agriculture by Rs. 100

That land to the tiller be given

Mr. Speaker :—Cut motion moved ;

DEMAND No. XXII - ANIMAL HUSBANDRY Rs. 23,05,300

Sri C. V. K. Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 23,05,300 for Animal Husbandry
by Rs. 100

That free milk supply be given to all poor families and their children.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

DEMAND No. XXIII - CO OPERATION Rs. 1,40,36,000

Sri Md. Rajab Ali :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,40,36,000 for Co operation
by Rs. 100

ఒక హీన పథకంపై పేరు ఆమోదం తీసుకొని, చర్యలు తీసి ఇంట్లో నిర్మాణానికి పూనుకోలేని ప్రభుత్వ ఉద్యోగానికి వ్యతిరేకంగా.

Sri C. V. K. Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,40,36,000 for Co-operation
by Rs. 100

That the bureaucratic and unhelpful approach of the Co-operative Department be eradicated and Co-operation be encouraged without corrupt middlemen.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

DEMAND No. XXIV - INDUSTRIES - Rs. 5,69,600

Sri C. V. K. Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 5,69,600 for Industries
by Rs. 100

That Andhra Pradesh be rapidly industrialised.

To reduce the allotment of Rs. 5,69,600 for Industries
by Rs. 100

That Sarvaraya Textiles Limited, Kakinada; Kirlampudi Sugar Mills, Pittapuram; Sarvaraya Sugar Mill, Cheyyeru be taken over by Government as the management is of feudal landlord class mercilessly exploiting the workers and shareholders.

Sri Ch. Parasurama Naidu :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 5,69,600 for Industries
by Rs. 100

To draw attention generally to the want of industrial development in the State, to want of Agro-Industries, and failure of the Khadasari Industry in the State.

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

DEMAND No. XXV—COMMUNITY DEVELOPMENT PROJECTS;
NATIONAL EXTENSION SERVICE AND LOCAL DEVELOP-
MENT WORKS—Rs. 20,83,300

Sri C. V. K. Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 20,83,300 for Community Development Projects, National Extension Service, and Local Development Works.

That the Labour Department be reorganised with efficient personnel devoted to the interests of the working people.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

DEMAND No. XXIX—WELFARE OF SCHEDULED TRIBES,
CASTES AND OTHER BACKWARD CLASSES—Rs. 5,19,300

Sri C. V. K. Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 5,19,300 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

That caste system be abolished full social security schemes be instituted and implemented to scheduled castes, tribes and other backward classes.

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

DEMAND No. XXXI—IRRIGATION—Rs. 8,61,53,200

Sri C. V. K. Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 8,61,53,200 for Irrigation by Rs. 100

That corruption in P. W. D. be eradicated.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

DEMAND No. XXXVI—PENSIONS—Rs. 20,000

Sri C. V. K. Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 20,000 for Pensions by Rs. 100

That old age pensions to all the deserving be given expeditiously and homes for old aged be instituted.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

DEMAND No. XL—FOREST DEPARTMENT—Rs. 5,2,000

Sri C. V. K. Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 5,20,000 for Forest Department by Rs. 100

Malpractices and inefficiency in Forest Department be removed

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

DEMAND No. XLII – MUNICIPAL ADMINISTRATION
Rs. 1,64,600

Sri C. V. K. Rao :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,64,000 for Municipal Administration by Rs 100

That the Directorate of Municipal Administration Government Secretariat be overhauled and corrupt on in Municipal Administration be rooted out.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

DEMANDS FOR EXCESS GRANTS FOR 1971-72

Sri P. V. Narasimha Rao :—Sir, I beg to move :

“That on the recommendation of the Public Accounts Committee and with the approval of the Governor, the following Demand for Grants to regularize the Excess Expenditure for the year 1966-67 be granted.”

‘A’ Voted Grants

I	Land Revenue	..	6,82,680
II	Excise Department	..	18,95,166
IV	Sales Tax Administration	..	1,53,703
VIII	State Legislature	..	11,07,780
IX	Heads of State, Ministers and Headquarters Staff.	..	2,55,314
X	District Administration and Miscellaneous.		83,11,435
XI	Administration of Justice	..	79,040
XIII	Police		45,85,961
XV	Miscellaneous Departments	..	3,68,290
XVII	Education	.	12,69,314
XIX	Public Health		1,16,16,573
XXVI	Labour and Employment	..	1,88,740
XXX	Irrigation	..	2,03,99,937
XXXII	Public Works	.	4,43,28,39
XXXIV	Pensions	..	11,33,562
XXXVII	Stationery and Printing	..	3,66,438
XLI	Other Miscellaneous Compensations and Assignments	..	56,55,238
XLIV	Capital Outlay on Improvement of Public Health	..	55,01,252
XLVIII	Capital Outlay on Irrigation		5,51,08,428
XLIX	Capital Outlay on Electricity Schemes.		5,27,20,292
L	Capital Outlay on Public Works	..	1,60,59,896
LII	Capital Outlay on Forests	..	1,18,895
LIII	Commuted Value of Pensions	..	1,93,272

LIV. Capital Outlay on Schemes of Government Trading .. 4,93,11,935

LV. Loans and Advances by the State Govt. 5,40,85,200

Mr. Speaker:—Motion moved. Now discussion will commence.

Sri C. V. K. Rao :—Both are moved at the same time, But in the agenda, they are items 3 and 4.

Mr. Speaker :—Is there any difficulty ? Is there any particular inconvenience ?

Sri C. V. K. Rao :—It is a question of propriety, apart from the question of convenience.

Mr. Speaker :—Was it not done before ?

Sri C. V. K. Rao:—Of that I am convinced.

Sri V. Srikrishna:—Will the Chief Minister make an explanatory speech on this ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—Sir, the explanation is very clear. One motion is for excess expenditure and this is being done on the recommendation of the Public Accounts Committee which went into it and recommended that these demands have again to be brought before the Legislature. It is a normal procedure that we get supplementary grants. There is nothing to explain. It is more or less a routine thing which is brought before the Legislature every year.

శ్రీవి. శ్రీకృష్ణ :— అవ్వక, సప్లిమెంటరీ గ్రాంటు కొరకు ప్రభుత్వము కోరుతున్నప్పుడు సహజముగానే ఎక్సపెండీచర్ ఎక్స్ పెండిచర్ ఐటమ్స్ గురించి కొంత వివరిస్తే బాగుంటుంది. దాని విన్న చీఫ్ మినిష్టరుగారు గవర్నరుగారు ప్రసంగముపై చూట్టాడినప్పుడు గాని. యివాళ బడ్జెటుపైన చర్చ ముగిస్తూ ఫైనాన్స్ మినిష్టరుగారు తెలియజేసిన విషయాలు చూచినప్పుడుగాని ఇప్పుడు సప్లిమెంటరీ గ్రాంటులో అక్సిసనర్ ఎక్స్ పెండిచర్ గురించి సభా ఆమోదము కొరకు అడుగుతున్నప్పుడు చెప్పవలసిన విషయాలనున్నవి ముఖ్యంగా ట్రావెలింగ్ ఎక్స్ పెండిచర్ వివరీకంగా పేర్కొనిపోతున్నది. పెట్రోలు, వెహికల్ మెయింటెనెన్సు ఇతర ఎక్స్ పెండిచర్ ఆన్స్ డిపార్టుమెంటులలో పెరుగుతున్న విషయము ప్రభుత్వము దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. ఎందుకంటే, దాని ఆదనము ఎంత ? అనవసరముగా తల బరువు పెరుగుతుందా అనేది దృష్టిలో పెట్టుకోకుంటే ఎరానసీ అబర్వేజీయడము ఎంతవరకు సాధ్యము అనేది ఆలోచించాలి. పైమండి ప్రోది వరకు, సెంటి లెవల్ వరకు ట్రావెలింగ్ ఎక్స్ పెండిచర్, వెహికల్ మెంటెనెన్స్, పెట్రోలు చాలా దుదాదా అవుతున్నది. స్వతః పనులకు వివరీకంగా అర్హు పెరుగుతున్నారంటే అది విన్న విషయము గాదు. చాలా జాగ్రత్తగా గమనముతో ఉంచుకొని దాని విషయములో యికముందు అయినా జాగ్రత్త తీసుకొని ఆదనపు గ్రాంటు విషయములో ఆమోదానికి పెట్టడం ఆదనము. అలాగే ఛార్జ్-విలేజ్ యిండస్ట్రీస్ బోర్డుకు కాంక్షన్ అయింది 7 కోట్ల 71 లక్షలు అయితే, దాని అఫీసు తదితర బాటి మెంటెనెన్స్ కొరకు అది 22 లక్షలు ఎక్కువ అయిందని అక్సిసనర్ అమౌంట్స్ కాంక్షన్ చాచాని కోరుతున్నాడు. ఈ బోర్డు గార మొదలు పెడితే

ఈ సభలో చెప్పుకోదగిన విషయాలు చాలా వున్నాయి. ఇదివరకు యీ శాసనసభ దృష్టికి చాలా విషయాలు తెచ్చారు. ఎక్కడై నా యీ డబ్బు సక్రమంగా వినియోగము అవుతుందా? రాష్ట్రానికి ప్రజలకు అది వుపయోగపడుతుంది అనుకోడానికి పీలులేని పద్ధతిలో దాని అడ్మినిస్ట్రేషన్. వున్నప్పుడు అవసరంగా 7, 8 కోట్లు దండుగ చేయడము కంటే దాని పరిపాలనకు ఎస్టాబ్లిష్మెంటుకు ఆయ్యే డబ్బును మరో విధంగా వుపయోగిస్తే మంచిది. లైసెన్సులు కోల్పోయి వాయిదాలు పడుచున్న, రెండు మూడు పరిశ్రమలను ఎస్టాబ్లిష్ చేసుకొని నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కారము చేయడానికి పీలు వుంటుంది. ఆ విషయాన్ని పరిశీలించకుండా యిలాంటి పద్ధతులు తెచ్చిపెట్టవద్దని మనవిచేస్తున్నాను. అలాగే స్మాల్ స్కేల్ యిండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్ కు అడిషనల్ అమౌంట్ ను శాంక్షన్ చేస్తున్నారు. అక్కడ పరిశ్రమలు పెట్టాము, యక్కడ స్కీములు పెట్టామని అన్నారు. ఇంతవరకు అక్కడక్కడ పెట్టిన యూనిట్స్ ను వేలం వేయవలసిన పరిస్థితి వుంది. వైజాగ్ లో యితగచోట్ల పెట్టినవాటిని మధ్యలో అమ్ముకోవలసిన పరిస్థితి వున్నప్పుడు దానిమీద సమగ్ర పరిశీలన జరిపి దాని ఫలితము ఏమిటో తెలుసుకోకుండా దుబారా ఖర్చు పెట్టడము మంచిదిగాదు. అలాగే కో ఆపరేటివ్ సెంట్రల్ స్టోర్స్ అనేక పట్టణాలలో వున్నవి. బాగా నడిచేవి వుండవచ్చు. గుంటూరులో నాకు అనుభవం వుంది. బ్లాకు మార్కెటులో—ప్రైస్ ఫిక్సేషన్ కమిటీ ప్రైస్ ఫిక్స్ చేయకుండానే, ఎరువులతోనహా, రికార్డులోకి ఎక్కకుండానే. అమ్ముతున్న ఘటనలను లోగడ ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చి వున్నాము. ఇలాంటి కేసుల్లో దివాళాతీసి, ప్రభుత్వాన్ని నష్ట పరిచి మొత్తము అంతా హాంబిగ్ అయిపోయి గోపన్న బ్యాంకు పద్ధతిలో తయారు అవుతూ వుంటే, అవి సరిగా వున్నాయా లేవా అనేది పరిశీలించకుండా అదనంగా ప్రభుత్వమునుండి డబ్బు యిచ్చి దుబారా చేయవద్దని చెబుతున్నాను. ప్రజలకు అది సర్వీ అవుతుందని అనుకుంటే శాంక్షన్ చేయాలి తప్ప యిలాంటిది చేయకూడదు. పెన్షినెడ్స్ కు అని 40 లక్షలు శాంక్షన్ చేశారు. యికా 40 లక్షలు అదనంగా కావాలని కోరుతున్నారు. మిరిక్కి యీ సంవత్సరము పురుగు పుతే రైతులు నష్టపడుతూ వుంటే ఆహారానవారు లేరు, మరి 80 లక్షలు ఎందుకు? అది రైతులకు సరాసరిపోతున్నది లేనిది పరిశీలన చేయాలి. అదేరకంగా ఎ.పి. కో ఆపరేటివ్ అగ్రికల్చర్ క్రెడిటు వైబిలైజేషన్ ఫండు అని మొట్టమొదట మూడు లక్షలు శాంక్షన్ చేయించుకున్నారు. తరువాత 23.6 లక్షలకు పెరిగింది. అసలు మొదటే యంత డబ్బు అవసరము వుంటుందని ఎందుకు తెలియలేదు? ఇలాంటి అవసరము ఎప్పుడు కలిగింది? ఎందుకు యంత అమౌంట్ పెట్టవలసిన అవసరము వచ్చింది? దానివల్ల ప్రయోజనము ఏమిటి? ఇలాంటి వాటికి సంబంధించి ఎక్స్ ప్లెనేటరీ నోట్స్ వుంటే బాగుంటుంది. ఈ ఫండుకు అదనంగా 20 లక్షలు పోషకము వల్ల, ఎంతవరకు రైతులకు వుపయోగపడుతున్నది? లేకపోతే దీనిని మధ్యస్థంగా వున్న దళారులు దుర్వినియోగం చేస్తున్నారా? ఏమి చేస్తున్నారనే విషయము ఆలోచించకపోతే దీనివల్ల నష్టం వచ్చే అవకాశము వుంది. అవి అన్నీ చూడకుండా పద్దులు శాంక్షన్ చేసే పరిస్థితిలో మేము వుండము, మాబాధ్యత నెరవేరిన వారము కామని మనవిచేస్తున్నాను. ఎలవంతు క్వింకనల్ రైస్ స్టాక్ పెప్షన్ 71-72లో ప్రారంభించి 72 సెన్సన్ తీసుకోడానికి 2.39 లక్షలు శాంక్షన్ చేయించు కున్నారు. మొదట ప్రొవిజన్ ఎందుకు లేకపోయింది? ఎందుకు ఆలోచించలేక

పోయారు? తరువాత ఎందుకు పెట్టవలసివచ్చింది? ఇలాంటివి అన్ని బడ్జెటు ప్రతిపాదనలలో రాకుండా ఆకస్మాత్తుగా సప్లీ మెంటరీ డిమాండ్సులో తీసుకరావలసిన అవసరము ఎందుకు వచ్చింది. పోతే టాస్టిక్ అలవెన్స్ — లక్షీనారాయణ బెంపుర్, శ్రీకాకుళం, ఒక లక్ష రూపాయలు వుంది. అదేమిటో నాకు అర్థము కాలేదు. ఆ స్థాయిలో ప్రభుత్వ పునర్వ్యవస్థలను అడిగాను. అందుకని అలాంటి దాని గురించి ఎక్స్ ప్లేన్ చేస్తే బాగుంటుంది. వ్యక్తా : దేముడా? ఎవరో తెలియడము లేదు. అలాంటి వద్దలు ఎందుకు వచ్చినవో వివరించి చెప్పవలసిన అవసరము వుంది. పోనీ యివన్నీ ఆమోదిస్తాము. కాని వెనుకబడిన కొలాల జాతులవారికి స్కాలర్ షిప్స్, లోన్స్ కు అని కోటి 25 లక్షలు కాంక్రీట్ చేసింది వుంటే దానిలో 40 లక్షలు తగ్గించారు. ఈ సంవత్సరము స్కాలర్ షిప్స్ రావని ఆఖరు నిమిషములో చెబితే వారంతా ఏమై పోవాలి? ఏమి దిక్కులేని విద్యార్థుల పరిస్థితి ఏమి అవుతుంది. అసలు దానిని తగ్గించవలసిన అవసరము ఎందుకు కలిగింది? ఇప్పుడు సప్లీ మెంటరీ గ్రాంటు అడుగు తున్నారు. మరి అట్లా అడిగేప్పుడు ప్రభుత్వము తన బాధ్యతను సక్రమంగా నిర్వహిస్తున్నదా? ఈ సందర్భములో ఒక విషయము తమ దృష్టికి తీసుకరావాలి. 20 శాతం ఎలక్ట్రిసిటీ కట్ వుంటుందని ప్రభుత్వం వుత్తర్వు ఇచ్చింది. దానివల్ల ఏమి జరుగుతుందో అలోచించాలి. ఆర్థిక మంత్రిగారు తమ రిప్లయలో ప్రత్యేక ప్రివిలీజు దానిని గురించి చేస్తున్నట్లు చెప్పలేదు ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పడం లేదు. దానివల్ల వచ్చే దుష్ప్రభుత్వాలను పెద్దల దృష్టికి తీసుకువస్తాను. వ్యవసాయానికి, పరిశ్రమలకు పంపు పెట్లకు ఎలక్ట్రిసిటీ కట్ చేస్తే రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితికి ప్రమాదము ఏర్పడుతుంది, దాని బాధ్యత ప్రభుత్వం వహించవలసివుంటుంది. పరిశ్రమలో కట్ చేసిన తరువాత, అప్పుడే బెక్సెటైలు షిప్స్ లో మూడు మాసాల వర్కింగ్ డేస్ లో 20 రోజులు లే అన్ యిచ్చారు, లేఫ్ 50 శాతం కాంపెనేషన్ ఇస్తే యివ్వవచ్చు. ముందు ముందు రిటెయిన్ చేసే ప్రమాదం వుంది. విద్యుచ్ఛక్తి కొరతవల్ల యిలాంటి పరిస్థితి వస్తే, వుద్యోగాలు లేక బాధపడుతున్న యీ రోజులలో, వున్న వుద్యోగాలు పోగొట్టుకునే పరిస్థితి వస్తుంది. విద్యుచ్ఛక్తి కొరకు ప్రయారిటీ ఇచ్చామని, స్కాలర్ షిప్స్ ఇస్తున్నామని, అటువంటి వాటికి సప్లీ మెంటరీ గ్రాంటు అడిగితే గ్రాంటు చేయడానికి అవకాశముంటుంది. విద్యుచ్ఛక్తి విషయములో ప్రభుత్వము మనస్సులో పెట్టుకొని తగు చర్యలు తీసుకోకపోతే నష్టం వాటిల్లుతుందని చెబుతూ నెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి (మునుగోడు) :—అధ్యక్ష, రాష్ట్రములో కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేస్తున్నప్పుడు కొన్ని పద్ధతులకు ఎక్కువ కొన్నింటికి తక్కువ ఉండడము సహజము. కాబట్టి యీ సప్లీ మెంటరీ డిమాండ్సును ఇన్ కం అండ్ ఎక్స్ పెండిచరు అంథా పూర్తిగా ఆమోదించాలని సభ్యులను కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు దేశములో ఎన్నికలు జరిగాయి. కాంగ్రెసుకు అఖండ విజయము లభించింది ఎన్నో సంవత్సరాలుగా అపొజిషను పార్టీవారు ప్రభుత్వమును విమర్శించడము ఎన్నింటి ముందు ప్రజలవద్దకు వెళ్లి వానకాలములో వచ్చే గొడుగుల మాదిరిగా కాంగ్రెసులో యీ కరప్షను ఉంది ఆ కరప్షను ఉంది ఇది అది అని చెప్పడము ముఖ్యముగా మా తెలంగాణ ప్రాంతములో ప్రజలు పది పదేను సంవత్సరాలుగా మోసపోయేవాడ. కాని ఇప్పుడు ప్రజలు పూర్తిగా అపొజిషనుపైన విశ్వాసము పోయి కాంగ్రెసుపైన విశ్వాసము ఉంచి కాంగ్రెసుకు విజయము చేకూర్చారు. మా నాయకురాలు ఇందిరాగాంధీ

చెప్పినట్లుగా యీ విజయము ఒక వ్యక్తి పరిమితము కాలేదు. ముఖ్యముగా మన నాయకురాలు ఇందిరాగాంధీ యీ దేశములో ప్రవేశపెట్టిన పాలసీలు ప్రోగ్రామ్స్ అన్నీ అమలుచేసేవాటిపైన ప్రజలకు విశ్వాసం ఉండి వోటు వేశారు. ఆ పాలసీలు ప్రోగ్రామ్స్ అన్ని ఇప్పుడు మనము అమలుచేయాలి.

తరువాత లాండు రిఫారమ్స్, అర్బన్ సీలింగ్స్ విషయం. గత రెండు సంవత్సరములుగా మాట్లాడడం జరుగుతోంది గాని లాండు రిఫారమ్స్ ఇంప్లిమెంటు కాలేదు. ఈ లాండు రిఫారమ్స్ ఎలాగ ఇంప్లిమెంటు చేయాలి. అర్బన్ ప్రాసరి సీలింగ్స్ ఎలాగ ఉండాలనేది ఆలోచించి ఇంప్లిమెంటు చేయాలి. లాండు రిఫారమ్స్ ఇంప్లిమెంటు చేసేముందు ఎకనమిక్ హోల్డింగ్స్పైన ఆన్ ఎకనమిక్ హోల్డింగ్స్ పైన శ్రద్ధ చూపించాలి. పంజాబు అగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీలో ఉన్న ప్రొఫెసరు గారు ఎకనమిక్ హోల్డింగ్స్ ఎలాగ ఉండాలి, ఎంత ఉండాలి దానికంటే తక్కువ సీలింగ్స్ ఆన్ ఎకనమిక్ హోల్డింగ్స్ అయితే రైతుకు లాభంగా ఉండదని అన్నారు. మన రాష్ట్రములో ఎకనమిక్ హోల్డింగ్స్ ఎంత ఆన్ ఎకనమిక్ హోల్డింగ్స్ ఎంత ఉండాలి, ఇరిగేటెడ్ లాండు ఎంత ఉండాలి అనే విధంగా లాండ్స్ క్లాసిఫై చేసి లాండు రిఫారమ్స్ ఇంప్లిమెంటు చేయాలి. అదికూడా త్వరగా చేస్తే అభివృద్ధి వారికి విమర్శించే అవకాశం అనలు ఉండదు. నాగార్జునసాగరు, కృష్ణా, గోదావరి దెల్తా ప్రాంతములో 2 ఎకరాలకు ఎక్కువగా ఉండకుండా చూస్తే ఎకనమిక్ హోల్డింగ్స్ గా ఉంటుంది. ఈ డ్రై ఏరియాలో కూడ లాండు రిఫారమ్స్ పూర్తిగా అమలు చేయాలి. అర్బన్ ప్రాసరి సీలింగ్స్ చాలా ముఖ్యం. మనం లాండు సీలింగ్స్ తెచ్చినప్పుడు పట్టణాల ఆస్తిపైన పరిమితి అవసరం. ఈరోజు గ్రామాలలో 5-3-2 ఎకరాలు వ్యవసాయం చేస్తుండడమువలన ఆన్ ఎకనమిక్ గా ఉండడమే కాకుండా 4-3 సంవత్సరములలో ఉన్న భూమిని అమ్ముకుంటున్నారు. ప్రభుత్వం 3-4-2 ఎకరాలు బంజరు చేసుకునేవారికి పట్టాలిస్తున్నారు. ఆ పట్టాలు చాలా కాలంగా ఉండడంలేదు. గ్రామాలలో ఉన్న షాపుకారులు కల్లుదుకాణంవారు ఆ భూమిని హరిస్తున్నారు. కాబట్టి బీదలు బ్రతకడానికి కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్స్ ద్వారా ప్రభుత్వం సహాయం చేస్తే బాగుంటుంది. సేను జర్మనీ మొదలైన ఇతర దేశాలు చూచాను. అక్కడ 2-3 ఎకరాలు లాండు ఉన్నవారు తమ ప్రక్కన ఉన్నవారికి 20-10 సంవత్సరములు బీజ్ కు ఇచ్చి ఎకనమిక్ హోల్డింగ్స్ చేసుకొని తద్వారా వ్యవసాయం చేస్తున్నారు. అలాగే మనంకూడా యీ పద్ధతి చట్టబద్ధంగా ప్రవేశపెట్టి గ్రామాలలో ఎకనమిక్ హోల్డింగ్స్ గా చేస్తే బాగుంటుంది. ఆన్ ఎకనమిక్ హోల్డింగ్స్ వలన ఆర్థిక పరిస్థితి దెబ్బతిని బీదవారు బాదలకు గురవుతున్నారు.

తరువాత, లాండు రెవిన్యూ కలెక్షన్స్ విషయం. కరువు వచ్చిందని లాండు రెవిన్యూ వాయిదా వేశారు. ఇప్పుడు ఆ బకాయిలంతా ఒకేసారి కలెక్షన్స్ ప్రారంభించారు. కరువు వచ్చిందని లాండు రెవిన్యూ కలెక్షన్స్ వాయిదా వేశారు కాని ఇప్పుడు వాయిదాపడ్డ దబ్బు ఇంటరెస్టుతో కలక్టు చేయమని ఆర్డర్స్ ఉన్నట్లుగా తెలుస్తున్నది. అలాగ ఇంటరెస్టు కలక్టు చేయకూడదు. శిస్తు వసూలు విషయంలో కూడ కొంచెం లిబరల్ గా ఉండాలని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే యీ కరువు రోజులలో త్రాగడానికి మంచినీరు లేదు, ప్రజలకు కరువు సమయ సాగడమూ లేదు

అన్ ఎంప్లాయిమెంట్ హెచ్చుగా ఉంది. ఈ పరిస్థితులలో ప్రజలను శిష్ట వసూళ్ళు అని బాధపెట్టవద్దని కొంచెం లిబరల్ గా ఉండాలని కోరుతున్నాను. కొన్ని ప్యాక్టరీస్ రా మెటీరియల్ లేనందువలన ఆగిపోయినాయి. దానివలన ఎంప్లాయిమెంట్ రిట్రెంచ్ మెంటు వచ్చింది. నేను రెండుమూడు నెలలు కొన్ని ప్యాక్టరీస్ లో ఎంప్లాయిమెంటు పొజిషను చూచాను మనదగర ఇండోసింగ్ అని బేడ్ ప్యాక్టరీ ఉంది. అది మానోపలి క్రింద వస్తుంది. నేను మానోపలి ఇండస్ట్రీస్ ను ఎంకరేజీ చేయమని చెప్పను. రాని మానోపలి ఇండస్ట్రీస్ ద్వారా పని జరిగితే వర్కయ్య ఎప్పటి మోస్తరుగానే ఉంటారు. కాబట్టి మానోపలి ఇండస్ట్రీస్ కు వ్యతిరేకముగా ప్రభుత్వం ద్వారాగాని, ప్రైవేటు కార్పొరేషన్ ద్వారాగాని వేరే ఇండస్ట్రీస్ స్థాపించి మానోపలి ఇండస్ట్రీస్ స్పెషలైజ్ చేసి ఆ బ్లెడ్డు మొదలైనవి తయారుచేయడానికి ఆ లేబరును యీ ఇండస్ట్రీస్ కు తీసుకొనడానికి వీలయి అన్ ఎంప్లాయిమెంటు ప్రాబ్లెము రిట్రెంచ్ మెంటు ప్రాబ్లెము తగ్గుతుంది. ఈ ఇండస్ట్రీస్ విషయంలో జిల్లాలవారిగా ఇండస్ట్రీయల్ ఎఫేట్స్ ఏర్పాటుచేస్తే అన్ ఎంప్లాయిమెంటు ప్రాబ్లెము తగ్గుతుంది. లేకపోతే దేశములో అరాచకము వస్తుంది. తరువాత కాటేజీ ఇండస్ట్రీస్ ఎంకరేజీ చేస్తున్నారు. నల్లగొండలో రూరల్ ఇండస్ట్రీస్ ప్రాజెక్టు ఉంది దాని విషయములో ప్రభుత్వముకు శ్రద్ధ ఉన్నట్లుగా లేదు. రూరల్ కాటేజీ ఇండస్ట్రీస్ అన్ని బాంకు సరము చేశారు. బాంకులు అప్పలిస్తారని ప్రతి గ్రామములోనూ పద్మశాలీలు, వడ్రంగులు మొదలయిన వారు నుంచి అప్లికేషనులు వస్తాయి చేశారు వారు పది రూపాయలు పదిహేను రూ.లు ఖర్చు చేశారు యీ ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటువారు అన్ని కలెక్టు చేసి బ్యాంకులలో ఇస్తే వారు అప్పలివ్వడము లేదు. దీని వల్ల రైతులకు దాదాపు గవర్నమెంటే బ్లాక్ మార్కెట్ పద్ధతిని ఎంకరేజీ చేస్తున్నట్లు కనిపిస్తున్నది. కాబట్టి ఈ విషయంలో వెంటనే శ్రద్ధ వహించి డి.సి.ఎమ్.ఎస్ ద్వారా మనం ఎరువులు నష్టం చేసినప్పుడు ప్రోపర్ గా పంపిణీ జరుగుతున్నదా లేదా అన్నది చూడాలి రైతుకు ఇప్పుడే మాన్యుయల్ పైన టాక్సు పెంచారు; కిరోసిన్ పైన టాక్సు పెంచారు. అదే విధంగా ఐరన్ మీద టాక్సు పెంచారు. ఇది అంతా రైతులపైన ఒక పెద్ద ఆర్థిక దెబ్బ. ఒకవైపు టాక్సు పెంచుతూ, మరొక వైపు పెంచిన ధరకు కూడా రైతుకు ఎరువు దొరకని పరిస్థితులు ఉంటే మాత్రం అది చాలా విచారకమైనటువంటి విషయం. ఈ విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వెంటనే గట్టి చర్య తీసుకోవాలి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఏదైతే టాక్సు వేసిందో అది పేద రైతులపైన పడకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకొని దానిని తీసివేసేటట్లు ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. తరువాత ఫామిన్ ఎరాడికేషను ప్రోగ్రాం. ఈవేళ మధ్యాహ్నం ఆఫ్రూవ్ చేశాము. దానిలో కూడా ఫామిన్ ఎరాడికేషన్ ప్రోగ్రామ్ విషయం శ్రద్ధవహించలేదు. ఫామిన్ వర్క్సు మొన్న జనవరి, ఫిబ్రవరి నెలలలో ఏ విధంగా అయితే జరిగినా యీ ఆ పెద్ద ఎత్తున ఈ రోజున వర్క్సు జరగడం లేదు. గ్రామాలలో తీవ్రమైన నిరుద్యోగం ఉంది. పని చేద్దామంటే దొరకడం లేదు. తిండి గింజలు కొనుక్కోవాలంటే వారి దగ్గర డబ్బులు లేవు. మనం ఫెయిర్ ప్రైసు పాపు అక్కడక్కడ పెట్టాము. వాటిద్వారా కూడా కొనుక్కోవడానికి కూడా వారి దగ్గర డబ్బు లేదు. కాబట్టి ఈ ఫామిన్ వర్క్సు చాలా ఇంపార్టెంటు. ఈ ఫామిన్ వర్క్సును మాత్రం అతి వెంటనే ప్రభుత్వం అందరికీ పని కలిగేటట్లు చేపట్టాలి

తరువాత ముఖ్యంగా మంచినీటి విషయం చాలా విచారకరంగా ఉంది. బావులను మనం ఎన్నిసార్లు లోతు చేయించినా కూడా నీరు లోపలికి పోతున్నది. మనం పూడిక తీయించినా ఫలితం దక్కడం లేదు. దానికి రిగ్గులు తెప్పించి బావులు త్రవ్విస్తున్నారు కొన్ని గ్రామాలలో. కాని వాటితో కూడా మూడు రోజులకు ఒక్కొక్క గ్రామంలో ఒక్కొక్కరికి ఇడుతున్నది. ఆ విధంగా చూస్తే ఒక సంచాయితీ సమితి కవర్ కావడానికి దాదాపు 6 నెలలు ఇడుతుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఎక్కువ రిగ్గు తీసుకోవాలి. ఇప్పుడు రిగ్గు వేసిన ప్రాంతాలలోని బావులలో కూడా నీరు తక్కువ అవుతున్నది. కొన్ని కొన్ని గ్రామాలలో బావులద్వారా మురికి నీరు వస్తున్నది. రిగ్గు 100 అడుగులు వేళాము అంటున్నారు కాని నాకు మాత్రం అనుమానంగా ఉంది. అటువంటి బావులలో ఇంకిపోవడానికి ఆస్కారం లేదు. కాబట్టి ఈ రిగ్గు ఎంత లోతు వేస్తున్నారనే విషయం కూడా ప్రభుత్వం జాగ్రత్తగా నిబ్బందిని నియమించి చూడవలసి ఉంటుంది. ముఖ్యంగా ఎలక్ట్రిసిటీ విషయం ఒకటి ఉంది. ఈ ఎలక్ట్రిసిటీ విషయంలో ఖర్చు చేశాము అంటున్నారు. కాని ఇంకా కొన్ని ధర్మరే ప్రాజెక్టులు కట్టవలసి ఉంది. ప్రతి ఎండాకాలం వచ్చినప్పుడల్లా మన రాష్ట్రంలో ఎలక్ట్రిసిటీ కట్ చేయడం జరుగుతున్నది. ఇప్పుడు 12 పైసల నుంచి 15 పైసలకు పెంచారు. మినిమమ్ ఛార్జెస్ కూడా 25 రూపాయల నుంచి 75 రూపాయలవరకు పెంచారు ఇటు మినిమం ఛార్జెస్ పెంచుతున్నారు అటు రేటు పెంచుతున్నారు. కాని ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు పరిస్థితి చూస్తే మాత్రం రోజు రోజుకు ఆర్థిక పరిస్థితి అధ్వాన్నంగా ఉంటున్నది. తెలంగాణా రీజియన్ కమిటీ నుంచి మేము ఫండ్లు ఇస్తే ఆ ఫండ్లద్వారా మెటీరియల్స్ను కొని తెలంగాణా ప్రాంతంలో పూర్తిగా ఎలక్ట్రిసిటీ వేసేటదులు చాలా భాగం మితి చెల్లించడానికే పోతున్నది. దాని తరువాత తెలంగాణా రీజియన్ కమిటీ ఇచ్చిన ఫండ్లలో సగభాగం తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఎలక్ట్రిసిటీ లైన్సుకు మొదలైన వాటికి వినియోగించలేదు. ఇంకా ఖర్చై కాలేదు. కాబట్టి ఈ విషయంలో ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు చాలా అధ్వాన్నమైన పరిస్థితిలో ఉంది. ఈ ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డువల్ల రైతులకు మేలు జరిగే బదులు భారం పడుతున్నది. అందువల్ల ఈ ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు పరిస్థితి కూడా రెవ్యూ చేయాలని కోరుతున్నాను. నాకు ఈ సమయం ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ నేను చెప్పిన ఈ పాయింట్లు అన్నీ కూడా మన ప్రభుత్వం తప్పకుండా పరిగణనలోనికి తీసుకొని ఈ ప్రాబ్లమ్ను సాల్వ చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ సబ్జెక్టుపై డిమాండ్స్ను యాక్ట్ ఇట్ ఈజ్గా ఆమోదించవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను.

Sri Syed Hasan (Charminar) :—Mr. Speaker, Sir. I take this opportunity to express the grave situation prevailing in the Hyderabad city about law and order. Never in the history of Hyderabad has such a situation occurred as it prevails now. I hope the hon. Chief Minister who is in charge of law and order would look into this grave situation and try his best to make good the position. I would give certain instances as to how the police behaved with the members of the public in the recent elections. One police Sub-Inspector by name Venkat Reddy, who was posted at Rain Bazar, Police Station, was acting as presiding officer in the recent elections and distributing ballot papers to the voters who had come for voting. This is a matter which the hon. Chief Minister should take notice of.

There are gambling dens and gudumba and illicit liquors are made in the city. There are brothel houses all over in my constituency and all over the old city. Nothing so far has been done in spite of the fact that in the previous Assembly also this matter was raised and through this House to the notice on the Government. It is a matter of shame for us that we live in a place where these brothel houses are patronised, where gudumba houses are patronised by the police who get very high remuneration. If what I say is not established, I am prepared to leave my membership of this Assembly. But the condition is that the hon' Chief Minister should look into it. I am not alleging any thing against his party or against him personally. But this is a matter which should be looked into with a humanitarian consideration. At Gowliguda, Rs. 10,000 are paid to the police as remuneration for their patronisation. The Andhra Club is continuing since a long time there. An amount to the extent of Rs. 25,000 a day is gambled in this Andhra Club. There are two brothel houses in my constituency—they are very well known. The Charminar Constituency is known for such brothel-houses for any person who is interested to get into such rubbish, the moment he comes to Hyderabad from outside or any other place. If police are informed about it no action is taken or certain persons are kept there and the Police catch hold of them and they produce them in the court and a fine of Rs. 4 or 5 is imposed on them. This is no way to deal with such dirt and filth and it is a scar on all of us who claim to be the residents of the city. One person called Govinda Raj who is an Inspector in my constituency is established leper and still he is moving freely with the members of the public and no action has been taken.

Recently one boy aged 14 years belonging to a decent family, just out of his childishness, had taken scooter of some person during the election day and after taking it a few yards he kept it there and ran away. That boy was caught and he was detained in the police station for 3 days without issuing an F. I. R. and he was given a torture which no one can imagine. He was made to sit on a big wooden log and then the police constable was asked to sit over his knees and the other constables were asked to sit on his shoulders and his hairs were pulled for 3 consecutive days; he was kept in the police station without issuing any F. I. R. and no action has been taken against that boy and he was left finally. Is this the way to deal with such a boy? If he had committed any offence or crime the legal process should have been adopted without giving torture to such a young boy and now he has become immune to all these tortures and he is likely to commit greater offences than what he had done as a child.

There are certain Inspectors and Sub-Inspectors with 15 to 16 years service in the city; they are never transferred to districts; all the time they are in Hyderabad and at the most they are transferred from one Police station to another Police station and that no action is taken with regard to their transfers. This is a serious thing; they have monopolised certain things. One Sayeed Baam and his gang committed so many crimes and still no action has been taken against that person and during election days he was roaming about and going with open daggers and no action has been taken. The widows of Salar Jung were duped of lakhs of rupees property by this Sayeed Baam and the Police a share

out of that booty. No action has been taken against Sayeed Baam or the Police Officers; such is the state of affairs in Hyderabad city. I am sure the Minister for law and order will look into this. There is another person called Krishna Reddy. At 2 o'clock in the early hours of the morning he and Ruchi Reddy and other Sub-Inspector who are supposed to be in charge of Anti-Goonda Squad entered and beat persons belonging to decent families, mercilessly and without any charge and no action is taken; they are never produced in the court. The same Krishna Reddy is supposed to have received a jack-pot about 1.45 lakhs or 1.85 lakhs-it is subject to correction, but I may state that investigation by the Special Branch was made and this person just to bring out his black money and convert it into white he stated this money as jack-pot. If further investigations are made the correct situation would come to light.

At Petla Burj Police line there are quarters which are not Government property and the residents of those quarters had contributed for that and the erstwhile Government or the Nizam Government had deducted from their salaries towards this and these persons would like to sit round the table with the I.G.P. or any other official and see that this long-standing case is decided; their case is before the Government. While I criticise the Police officials there is a word of appreciation also for some people. There is one Prahakara Rao, an Andhra official in charge of law and order who was found to be an honest person and who is duty-conscious and unbiased. So it is also our duty to express our appreciation about him.

Now after a lapse of 15 years, I am now again stepping back into the Assembly and there are no changes for the better; there is only deterioration. While the houses of Ministers, Deputy Minister, Chief Minister, etc. are air-conditioned and I am told the Council is also air-conditioned this Assembly is not air-conditioned. There are no proper water-coolers and no facilities are given. Previously papers and pencils were given but now no such thing is done. I would request the Chief Minister to look into these matters.

There are many learned persons than us but they do not like to come because if they have to be all-time workers, they must get certain facilities. I find the members of this House do not enjoy such facilities and therefore I would request through this House, to the Chief Minister to consider that as in Parliament, the members also may be provided with telephone facility-3000 free calls per year just as Rajya Sabha and Lok Sabha members are allowed 5000 calls. First class passes also may be given to go throughout Andhra Pradesh. In Bombay they give 1st class railway and bus passes. These members also should have this privilege and this would certainly increase the efficiency of work because in this meagre salary whole time work is not possible. Either we neglect our work or we find it difficult to continue as at present. I hope that while presenting the actual budget for the year the Chief Minister and the Finance Minister would keep this in view.

About the Municipal Corporation, it is a very sorry plight. I would like to inform the Chief Minister and the House that especially in the constituency of Mr. Salauddin Owaisi it looks as if animals also could not live; there is no sanitation at all and no water

facilities. People think that those who live in cities are privileged persons, but if you go into that area and other places you will find that animal could live better than inhabitants of those localities. It is all due to negligence and there is no public representation to the Corporation for the last two years. The officers live in luxury and they do not attend to their work; they do not come in time; when we try to contact the highest official on the phone or personally he is not there; either he is at home or he is not available at all. These are the conditions. I would like the Chief Minister to state when actually the elections will be held for the Municipal Corporation.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్ష, ఈ వివిధ పద్ధతులపై న మాట్లాడేటప్పుడు ప్రత్యేకంగా నేను ప్రభుత్వ దృష్టికి కొన్ని స్థానిక సమస్యలను తీసుకురావలెవాను. ఒక శాసనసభ్యుడు తన నియోజకవర్గములో ఉన్నటువంటి సమస్యలను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చినప్పుడు ఆ మంత్రులు సమర్థవంతముతో పని చేయవలసియుంటుంది. ఇది జరగదంటేదని ప్రభుత్వానికి హెచ్చరిస్తున్నాను. మంత్రుల పరిస్థితిచూస్తే చాలా జాలికరంగా ఉందని భావిస్తున్నాను. వారి వ్యవహారం అంతా కూడ బ్యూరాక్రసీమీద ఆధారపడటం, తమ స్వంత పనులకు ప్రాధాన్యత యివ్వడం వల్ల వారు సక్రమంగా పని చేయలేకపోతున్నారని భావిస్తున్నాను. స్థానిక సమస్యలు ప్రజలకు సంబంధించిన విషయాలు చెప్పినప్పుడు వాటిని గురించి సరిగా పనిచేస్తే ప్రతిపక్షంవారికి ఆ మెప్పు ఎక్కడవస్తుందోనని వారికి ఒక రకమైన జబ్బు వ్యాపించియున్నదని చెప్పవచ్చును. నిజానికి చూస్తే యీనాడు యీ హోదా, యీ బాధ్యత, యీ స్థానములో ప్రజల మెప్పు సంపాదించాలి—ప్రతిపక్ష సభ్యుడై నా ప్రభుత్వపక్ష సభ్యుడై నా, బయటమనిషి అయినా తన విరోధి అయినా—తనకు యిచ్చిన హోదా సద్వినియోగం చేయుటలో తనకు ఒక స్థానం ప్రజలలో ఏర్పడుతుందనే విషయం బాధ్యతగల స్థానములో ఉన్నవారు ప్రవర్తించాలని నేను హెచ్చరిస్తున్నాను. ఒక సమస్యను పరిష్కరించాలంటే ఒక సభ్యునికి నావంటివానికి కూడ సంవత్సరాల తరబడి పడుతోందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు కొన్ని విషయాలు విద్యావిధానానికి సంబంధించి, రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించి డిస్ట్రిక్టు ఆర్కివిస్ట్రీషనుకు సంబంధించి మునిసిపాలిటీకి సంబంధించి, సివిల్ సప్లయసుకు సంబంధించి కొన్ని ముఖ్యమైన వితమద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఆహార ధరలు ఎటూ పెరుగుతున్నవో అందరికీ తెలుసు. ఆహారం యీనాడు గుత్త పెట్టుబడిదారుల చేతుల్లో కేంద్రీకృతమై ఉన్నది. ఈనాడు పాలకవర్గం—జుత్తుడు గోవర్ధనరెడ్డి ఎంతచెప్పినప్పటికీ—చెప్పేది ఒకటి చేసేది ఒకటి అయినది. గుత్త పెట్టుబడిదార్లు చేతుల్లో యీ బియ్యం వ్యాపారం కేంద్రీకరించడంవల్ల పెద్ద పెద్ద ట్రాస్టాములు బియ్యం నిలవేసి ఎక్కువధరలకు అమ్ముతూ మొనాపలిస్తు క్రింద తయారవుతున్నారు. సామాన్య ప్రజలజీవితాలు దుర్భరమై పోతున్నది. జీతాల మీదనే జీవించేటప్పుడు సామాన్య బీదప్రజలు ధరల పెరుగుదల వల్ల తపఃభాగ్యుడైన పోషించుకోలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. పాలకవర్గంమమములకు పేదవర్గాల పరిస్థితి అర్థముకాదు. వారికి అర్థము అయ్యేది ఒక్కటే. పేదవారిని వోటింగ్ మెషిన్ క్రింద అర్థము చేసుకొంటున్నారు. కుటుంబానికి తిండిలేకపోతే కష్టమౌతున్నప్పుడు అనేది అర్థము కాదు. వారికి అర్థం అయ్యేది యీ శాసన సభలో ఎదిరించినప్పుడు, ప్రశ్నించినప్పుడు శాసనాలు యివ్వడం. ధరలు తగ్గిస్తామని వాగ్దానాలు యిచ్చారు. ముఖ్యమంత్రిగారు వాగ్దానాలిచ్చారు. సివిల్ సప్లయసు మంత్రి

వాగ్దానం యిచ్చారు. చౌకడిపోలు పెట్టి అక్కర్లు కిలో రూపాయకు అమ్మిస్తామని వాగ్దానం యిచ్చారు. ఇక్కడనేను అనేకసార్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చాను. ఎక్కడ అమ్మించారు? కన్నీళ్లు తుడవడానికి 10 కోట్లు 20 కోట్లు పెట్టి—అక్కడ పేదప్రజలందరికీ కాదు— ఏ వందమంది రెండువందలమందికో సరిపోయేట్లు రెండు బస్తాలో నాలుగు బస్తాలో యిస్తే ప్రతిరోజు రెండురిజిల్ కోసం పడికాపులు పడిఉండాల్సి భార్య ఒకరూపాయి. భర్త ఒకరూపాయి సంపాదించుకుని బ్రతుకు తుండేవారు. యీ బియ్యంకోసం పడికాపులు పడియుండవలసి వస్తోంది. భూస్వాముల నుంచి, పెట్టుబడి దారులనుంచి, సోమరులనుంచి వచ్చినవారికి వారి కష్టాలు తెలియవు. డిపోలు పెట్టాం మేలు చేశాము అనుకొంటున్నారు. వారు ఆ డిపోలపెంటబడి ఎంత కన్నీళ్లు కారుస్తున్నారో వీరికి తెలియదు. అయితే దృష్టికి తెచ్చాము. కలెక్టర్లను హాజరు కమ్మన్నాము. కాని కలెక్టర్లు సోమరులు, కాళ్ళవత్తే మనుషులు. ఖద్దరుకట్టుకొని బోపీలు పెట్టుకునేవారికి జోహాకుంటు పెట్టేవారు. అక్కడ ఏ శాసన సభ్యుడో ప్రజల ప్రతినిధిో చెప్పేటట్లుయితే కాదని నటించి ఏ గుమాస్తాకో తాసిలారుకో వప్పజెప్పడం రాసినదానికి సమాధానాలు రాకపోవడం జరుగుతోంది. ఈ చౌకడిపోలు అనేది కళ్ళనీళ్లు తుడవడానికి మాత్రమే. వేలకొలది బస్తాలు నిలవవేసి బ్లాకుమార్కెట్లలో అధిక ధరలకు అమ్మే వ్యాపారాన్ని బలపరచేవారవుతున్నారు. అనేక సార్లు యీ విషయం మంత్రుల దృష్టికి తెచ్చాను. ఇక్కడ ప్రివిలేజీమోషన్లు యిచ్చాను. వాగ్దానాలు చేశారు. రికార్డు అయి ఉన్నవి. ఇక్కడ ఎన్ని ఉపన్యాసాలు చెప్పినా మూర్ఖుని ముందు ప్రాధేయపడినట్లయినది. ప్రజలను దాడిచేసి స్వార్థాన్ని పెంచుకునే మనుషుల ముందు ఎలుగెత్తి చాటడం అయిందిగాని వాస్తవంగా సమస్య ఏమిటి? కలెక్టర్లను శ్రద్ధ తీసుకొనమని చెప్పడం జరిగిందా? లేదు. పత్రికలలో చూస్తుంటారు—చౌకడిపోల ద్వారా బియ్యం సప్లయ చేస్తున్నామని. ఒక్కొక్క డిపోకు రెండు మూడు బస్తాలు యిస్తూ ఆ మనిషి వద్ద రూ. 300 పుచ్చుకొన్నారు. అది యీ శాసన సభలో చారి చేస్తున్నాను—విచారణ చేయమని అడుగుతున్నాను. నాకు ఆ మనుషులే చెప్పారు. చౌకడిపోకు తాసిలారుకో రెవిన్యూ ఆఫీసరుకో కలెక్టరుకో రు. 300 చెల్లించడం అంటే 50 డిపోలు పెట్టారంటే ఎంత డబ్బు తీసుకొంటున్నారు? ఈ డబ్బు ఎందుకు, వారి వినోదాలకు విందులకు, మంత్రులు వచ్చినప్పుడు చేయడం కోసం. ఈ పద్ధతిలో నడుపుతూ ఇందిరాగారి పేదరికం ఎదుర్కొనడం అనేది సిగ్గులేదా మంత్రులకు, పరిపాలకులకు అని అడుగుతున్నాను. నేను స్వయముగా అనుభవించాను. మీకు కూడ తెలియనిది కాదు. అయితే మీరు ఒక స్థానములో ఉన్నారు కాబట్టి ఒక హుకుం యిచ్చారంటే పని జరుగుతుంది. మేము చెబితే వినరు. ప్రజలు కష్టాలలో ఉన్నారు. కలెక్టర్లకు చెప్పాలంటే కలెక్టర్లను ఎటువంటివారిని పెడుతున్నారు? వీరి పనులు చాటుగామాటుగా చేపేవారు తప్ప విజ్ఞాపితవారు ఎవరూ పనికి రారు. తూర్పుగోదావరి జిల్లాకు కృష్ణన్ అని ఉండేవారు. వారివద్దకు చిన్నా పెద్దా ఎవరు వెళ్ళినా సమానంగా బ్రీటు చేస్తాడు. ఏ విషయం చెప్పినా మెరిచేమిటో డీమెరిచేమిటో చూసేవాడు. అటువంటివారు పనికిరారు. ఆ మనుషులు పోయారు, ఆ రామలింగరాజు పోయాడు. కోట రామస్వామి అక్కడ మీ స్థానం అక్రమించుకొని కూర్చోన్నాడు. కాకివాడ పట్టణం వచ్చి దిగుతారు కాని యిటువంటి విషయాలు చర్చిస్తారా? ఈ విషయాల గురించి సమాధానం చెప్పాలని

అలోచన లేదు. అటువంటి కలెక్టరు ఎవరు చెప్పినా విన్నారు. ఆయనను ట్రాన్స్ఫర్ చేయాలి; మాలెకొండ రెడ్డిని పెట్టాలి. ఎటువంటాయన మాలెకొండ రెడ్డి. లాటరీ టికెట్లు అమ్మి లాటరీ టికెట్లు వ్యాపారము చేసిన మనిషి. సిగ్గులేదా అని అడుగుతున్నాను. ఆ మనిషిని యిప్పటివరకు అక్కడ పెట్టి వ్యవహారము చేస్తుంటే నిజానికి యీ చాకిరీ చేస్తున్నాడు. అటువంటి మనిషి ఉద్యోగదర్శాన్ని నేనెవ్వరైనా? ఎందుకు విహారాలు చేయడం — ఒక్కొక్క విందుకు రూ. 500 కావాలి అక్కడ నుంచి వస్తుంది? ఏమున్నట్టో, ఏ కర్ణాటక, ఏ శాన్ టోమో, ప్రజల నెత్తి కొట్టి తేవాలి. మీటింగ్ను పెట్టితే రెండు మూడు వందల ఖర్చు కావాలి. ప్రజల నోరు కొట్టాలి. ఈనాడు యీ పద్ధతిలో ఉద్యోగ బృందాన్ని కొంతమందిని తయారు చేసుకుంటే మరలా సీని ప్రభుత్వం తరపున తయారు చేశారంటే సిగ్గుచేటు. ప్రజలకు తెలుసు. ఇటువంటి వారు ఉండటం మంచిదే. ఎందుచేతనంటే ప్రజలు అసహ్యించుకొంటారు. వారిని మార్చమని నేను యీ శాసనసభలో చెప్పాను యీ శాసనసభలో హెచ్చరించాను. ఈనాడు కంప్లీట్ గా ప్రభుత్వ చార్జిషీటులో కూడ ఉన్నవి ఆ మాల కొండయ్య 2, 3 లక్షల టికెట్లు సంపాదించి, ఆ టికెట్లు అమ్మమని బలవంతం పెట్టి ఉద్యోగులచేత అమ్మించారు. వారు అమ్మకపోతే, వారి జీతాలనుంచి మినహాయించటం జరిగింది. అదృష్టవశాత్తు ఒక టికెటుకు లాటరీలో లక్ష రూ.లు వచ్చిన మీదట (ఆ టికెటుకు అసలు మనిషి లేడు) రాను ఆ టికెట్ కొని తీసుకొని ఆ లక్ష రూ.లు ఇద్దరు పంచుకోవడానికి ప్రయత్నం చేసి చదువు ఒక బ్లాక్ మార్కెట్లోకు బ్లాక్ మనిషి ఉన్నటువంటి ఒక మార్కెట్లో కూతురు పేర ట్రాన్స్ఫర్ చేసి, 2 లక్షలు, 3 లక్షలు అమ్మారు. వారు పదవులు గురించి నానా యాతన పడవచ్చును. ఆ విషయంలో నేను ఏమీ అనను. ఎవరైనా పదవులలో ఉండవచ్చును. కాకినాడ పట్టణం బహు విజ్ఞానవంతులు కలిగిన పట్టణము. చాలా పోరాటాలు చేసినవారు ఉన్నటువంటి పట్టణము. అటువంటి పట్టణంలో ఇటువంటి అవినితీకరిమైన కలెక్టరును ఉంచారంటే — (యీ విషయాలన్నీ పత్రికలలో పడినప్పటికీ) నరసింహారావుగారికి ఉన్న ఇంటరెస్టు ఏమిటి? నరసింహారావుగారి ఇంటరెస్టు అంతా — తన అభ్యర్థలను గురించి అక్కడ ముగ్గులు పెట్టి మనిషిని పెట్టారా అని అడుగుతున్నాను. ఈ పద్ధతులు మానుకోమని హెచ్చరిస్తున్నాను. మీరు ఏమీ ఎరగనటువంటి అమాయకులు ఎవరి దగ్గరైనా నటించవచ్చుమగాని, ఇక్కడ కూర్చున్న ప్రతిపక్షం ముందు నటించటానికి వీలులేదని చెబుతున్నాను. ఈ చార్జిషీటు తయారైనది హరిప్రసాద్ వ్యవహారంలో చేతులు కలిపినటువంటి యీ మనిషిని అక్కడ ఎందుకు ఉంచారని అడుగుతున్నాను. తక్షణమే ఆ మనిషిని ట్రాన్స్ఫర్ చేయమని అడుగుతున్నాను. అది కాకినాడ పట్టణానికి అసాదు. రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటుకు అసాదు. అది చార్జిషీటులో ఉన్నటువంటి విషయము. విచారణ జరపండి. విషయాలన్నీ చార్జిషీటులో ఉన్నవి రెండు సంవత్సరాల క్రితం మునిసిపల్ వ్యవహారాలలో ప్రభుత్వాన్ని విచారించమని అడిగాను. ఇప్పుడు మన చెంచురామనాయకుగారు వోడిపోయి ఎక్కడ ఉన్నారోగాని, నేను కష్టపడి వారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. కాకినాడ మునిసిపాలిటీ అవినితీతో సందిపోయిందని నేను చెప్పాను. వారు డిపార్టుమెంటు హెడ్ ను, డిప్యూటీ డైరెక్టర్ ను పిలిపించారు. అప్పట్ను పెక్రటరీని పిలిపించారు. కూర్చున్నారు, విచారణ చేశారు. 27 చార్జీస్ తయారు చేశారు. ఒక చార్జీ-మునిసిపల్ చైర్మన్ రిపోర్టులో

పాస్ చేసిన తీర్మానం కొట్టివేసి వేరే వ్రాశారు. అది అవ్ హోల్లు చేశారు ఇంకో చారి 15 వేలు, 20 వేలు ఖర్చు పెట్టాలన్నప్పుడు—అది మునిసిపాలిటీలో పెడితే తనకు మెజారిటీ లేదు కాబట్టి, ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీలో 20 వేలు 4 భాగాలు క్రింద చేసి—అది లిమిటలో పెట్టుకొని పాస్ చేసుకొన్నది ఉన్నది. అవి అవ్ హోల్లు అయినవి. ఉద్యోగాలలో ఇష్టం వచ్చినట్లు వేశారు. 25 చార్జెస్ అవ్ హోల్లు అయినవి. గవర్నమెంటు జి. ఒ. ఇన్స్ట్రూ చేసింది. గవర్నమెంట్ సక్రమంగానే పని చేసింది. నేను ఏదే పదే చెప్పాను. దానిలో చైర్మన్ ఇన్ వాల్వ్స్ అయి ఉన్నారు. ఈ ఇర్ రెగ్యులారిటీస్, ఎబ్జూక్ట్ ఆఫ్ పవర్, ఎబ్జూక్ట్ ఆఫ్ మనీ జరిగింది. దానిలో కమీషనర్ ఇన్ వాల్వ్స్ అయి ఉన్నారు. హెల్త్ ఆఫీసర్, టౌన్ ప్లానింగ్ ఆఫీసర్ ఇన్ వాల్వ్స్ అయి ఉన్నారు. రెండు సంవత్సరాలు అయినది నేను ఇక్కడకు రాకపోతే దానిని గురించి అడిగేవారు లేరు. వారు అనుకొన్నారు—సి. వి. కె. రావు ఎక్కడ వస్తాడు, మనం యీ మాయ చేసి, ఇలాగే జరపవచ్చును—అని పాలకవర్గం అనుకొన్నది. మీరు ప్రజలకు జవాబుదారి ఉన్నది కదా. ఈ కమీషనర్ పైన అంతకుముందు నేను చార్జెస్ పెట్టాను. అతడిపైన ప్రీవిలేజ్ మోషన్ వచ్చింది. అతడు సమాధానాలు చెప్పకపోయినప్పుడు—తాను వచ్చి ప్రీవిలేజ్ కమిటీ ముందు ఆపాలటే ఇచ్చారు. ఎటువంటి మనిషిని పెట్టారంటే—అతడు ఇంక్రిమెంట్ విత్ హోర్డ్ చేసినటువంటి మనిషి. ఆ మనిషి తన ఆఫీసర్ రికార్డ్ దొంగిలించిన మనిషిని అక్కడ పెట్టారు. ఎందుకని? అతడు కౌపులకు కావలసిన మనిషి. ఒక కులాన్ని బలపర్చాలి. ప్రత్యేకంగా ఆ కులం తరపున తోట రామస్వామిగారు పోటీ చేయదలచుకొన్నారు. అందుచేత తోట రామస్వామి గారికి అనుకూలమైన మనిషిని పెట్టారు. ఆ మనిషి చేస్తున్నది ఏమిటి? అక్కడ ఉన్న షేడవారి ఇంట్లో పీకటం, అక్కడ వాటర్ టేస్ కనక్షన్స్ తీసివేయటం, అతిగర్వంగా ప్రవర్తించటం జరుగుతున్నది. కమీషనర్ గా అతడు సమర్థవంతంగా లేడు. అతనికి ప్రమోషన్ కూడ ఇప్పించారు. ఆ మనిషిని ట్రాన్స్ ఫర్ చేయమని చెప్పాను. అక్కడ అతడు మునిసిపాలిటీలో పాలిటిక్స్ ప్లే చేస్తున్నారు. ఒక గ్రూపును తయారు చేసుకొని పాలిటిక్స్ ప్లే చేస్తున్నాడు. తక్షణమే అతనిపై చర్య తీసుకోమన్నాను. కాని చర్య తీసుకోలేదు. ఒక పట్టణంలో ప్రతిపక్షానికి సంబంధించిన మనిషి ఉన్నాడకనుక అక్కడ అవినీతి మనుష్యులను, అప్పింటిని తెగించిన మనుష్యులను పెట్టటం ద్వారా ఆ పట్టణానికి అగౌరవం తీసుకువచ్చాము; తద్వారా నన్ను ఇబ్బంది పెడదాము—అని అనుకొంటున్నారు. నాకు ఇబ్బంది ఏమీ లేదు. ఇది ప్రభుత్వానికి అపవాద తీసుకువస్తున్నది. ఇటువంటి చర్యలు మానమని నేను హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. వెంటనే దీనిపైన తగినటువంటి యాక్షన్ తీసుకోమని కోరుతున్నాను. మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఎడ్యుకేషన్ మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు నాకు సమాధానం ఇచ్చారు. ఎట్లా వేల రు.లు ఎంబజలమెంట్స్ ఆయ్యాయో సమాధానం ఇచ్చారు. ఎంబజలమెంట్స్ అయినప్పుడు చర్య తీసుకోవాలి కదా. కాని చర్య తీసుకోలేదు. ఆ మనుషులు తమకు ఉపయోగపడే మనుషులుగా ఉన్నారు. కాబట్టి ప్రభుత్వం చేసిన వాగ్దానాలు అమలుపెట్టన క్షర లేదా అని అడుగుతున్నాను. ఇదే విధంగా ప్రతి నియోజకవర్గం ఉన్నదని నేను భావిస్తున్నాను, ఇటువంటి పద్ధతులలో ఈనాటి పాలక విధానం పడిచేట్టైతే

దానివల్ల మనకందరికి అవవాదు వస్తుందికాబట్టి దానిని సరైన అదుపులో పెట్టమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. శ్రీరామూర్తి (నగరి కటకం) :—అధ్యక్ష శ్రీకాకుళం జిల్లాలో సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు సంకీర్తిబ్లిడ్డికి ఫౌండేషన్ వేయటం జరిగింది. 7 లక్షల రు.ల ఖర్చుతో 50 సం. నాటికి ఆ బ్రిడ్జి పూర్తి చేయటం జరిగింది. కాని ప్రారంభించకముందే-50 సం. లోనే పరదా రావటం, ఆ బ్రిడ్జి కూలిపోవటం జరిగింది. కాని యీ రోజువరకు ఆ బ్రిడ్జిని పునర్ నిర్మాణం చేయనందుకు చాలా విచారపడుతున్నాను. పాతపట్నం పాలకొండ ఏజన్సీ ప్రాంతాల నుంచి ఏజన్సీ ప్రొడ్యూస్ విశాఖ జిల్లాకు ఎగుమతి చేసుకొనటానికి ఎట్టి అవకాశాలు లేకుండా, అక్కడి ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులపాలు అవుతున్నారు. మన ముఖ్యమంత్రి గారు సంకీర్తి బ్రిడ్జి నిర్మాణాన్ని 4 వ ప్రణాళికలో చేర్చి తప్పకుండా ప్రారంభిస్తామని ప్రామిస్ చేశారు. ఈ ప్రణాళికలో దానిని చేర్చి, యీ సంవత్సరం బడ్జెట్ లో అవకాశం ఇచ్చి, దానిని పునర్ నిర్మాణం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఇండస్ట్రిస్ ఏమీ లేవు. అక్కడ నిరుద్యోగ సమస్య చాలా ఎక్కువగా ఉంది. కాబట్టి మన ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రీకాకుళం జిల్లాలో గిరిజనులకు సంబంధించి ఒక జూబ్ ష్యాక్టరీ పెడతామని శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఎనోన్స్ చేయటం జరిగింది కాని యీనాటివరకు ఎటువంటి చర్య తీసుకోలేదు. జూబ్ ష్యాక్టరీ శ్రీకాకుళం జిల్లాలో పాలకొండ పార్వతీపురం తాలూకాలకు సంబంధించి కోఆపరేటివ్ బేసిన్ లో పెట్టి గిరిజనులకు జీవనోపాధి కల్పిస్తారని ఆశిస్తూ వారిని కోరుతున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో యిప్పటివరకు జిల్లాపరిషత్ కు సంబంధించిన రోడ్స్ బ్లాక్ టూప్ చేయకుండా వారికి వ్యతిరేకంగా ఉన్నటువంటి పరిస్థితులలో మామూలుగా విడిచిపెట్టి రహదారులు బాగు చేయటకు అవకాశం లేకుండా చేస్తున్నారు. క్రాష్ ప్రొగ్రామ్ లో శ్రీమంజులింగం, నారాయణపురం, సోనన్నపేట ప్రాంతాలలో ఆ రోడ్స్ అన్ని బ్లాక్ టూప్ చేయించాలని కోరుతున్నాను. వంశధార ప్రాజెక్టుకు ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ లో కోటి 34 లక్షల రూపాయలు గ్రాంట్ చేయడం జరిగింది. కుడికాలవ యంతవరకు ప్రారంభించలేదు. మూడు తాలూకాలకు సంబంధించినటువంటి కుడికాలవ యంతవరకు ప్రారంభించలేదు. ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ లో కుడికాలవకు ప్రాధాన్యత యిచ్చి వంశధార ప్రాజెక్టు త్వరలో ప్రారంభం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. పాలకొండ, ఆముదాలపలస గ్రామాలలో వాటర్ వర్క్స్ కు యిప్పటివరకు ప్రారంభం చేయలేదు. ఈ బడ్జెట్ లో వాటర్ వర్క్స్ కు ప్రాధాన్యత యిచ్చి పాలకొండ, ఆముదాలపలస వాటర్ పంపాయితి వాటర్ వర్క్స్ కంప్లీట్ చేయగలందులకు కోరుతున్నాను. 61 సంవత్సరంలో శ్రీ సంజీవయ్యగారు పనసనందివాడ ప్రాజెక్టు శంకుస్థాపన చేయడం జరిగింది. కాని ఈ రోజువరకు వర్క్ ప్రారంభించడం జరగలేదు. చీపురుపల్లి పాలకొండ తాలూకాలకు చాలా ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టు అది. పనసనందివాడ ప్రాజెక్టు నాలుగవ ప్రణాళికలో చేర్చి రెండు తాలూకాల ప్రజలకు న్యాయం చేకూర్చవలసిందిగా కోరుతూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞత తెలపుతూ తెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. రామకర్మ (దేవరకొండ) :—అధ్యక్ష, మన ప్రభుత్వం చేసేటటువంటి ఖర్చు సక్రమంగా ఆమలు జరగక దుబారా కావడం, నిర్మాణ కార్యక్రమాలు

అలస్యం కావడం వల్ల ప్రజాసేకానికి అనేక యిబ్బందులు ఎదుర్కొనవలసిన పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి. ఉదాహరణకు నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ప్రారంభించి, 17 సంవత్సరాలు అయినా ఇంతవరకు క్రెస్టగేట్స్ నిర్మాణం పూర్తి కాలేదు. క్రెస్టగేట్స్ నిర్మాణం పూర్తి కాకపోవడం వల్ల ఈ నాడు పంట నష్టపడేటటువంటి ప్రమాదం సంభవించింది. వీటికి కాలసిన బేరింగ్స్ తెప్పించడానికి అలస్యం జరిగి క్రెస్టగేట్స్ నిర్మాణం పూర్తి కాకపోవడం అనేది సరైన పద్ధతి కాదు. వాటిని త్వరగా పూర్తి చేయాలి. జాతీయ ప్రాముఖ్యం కలిగిన ప్రాజెక్టు, దీనికి అవసరమైన డబ్బును కేటాయించి త్వరగా పూర్తి చేయాలి అని మీద్యారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. నాగార్జునసాగర్ పవర్ హౌస్ ప్రాజెక్టు యున్నది. ఆ పవర్ హౌస్ ప్రాజెక్టు కూడ యంతవరకు పూర్తి కాలేదు. పవర్ హౌస్ నిర్మాణం జరిగితే మెట్టతాలూకాలు అయిన నల్లగొండ జిల్లాలోని పిత్తం తాలూకాలకు ఉపయోగపడే అవకాశం యున్నది. పవర్ హౌస్ నిర్మాణాన్ని కూడ త్వరగా పూర్తి చేయించాల్సిన అవసరం యున్నది. శ్రీశైలం పవర్ ప్రాజెక్టు 1963 లో పండిట్ నెహ్రూగారు ప్రారంభించారు. ఇప్పటికి 10 సంవత్సరాలు అవుతున్నప్పటికీ పునాదులలోనే యున్నది. ఇప్పటివరకు పైకి రాలేదు. ఈ విధమైనటువంటి నిర్మాణ కార్యక్రమాల వట్ల ప్రభుత్వం చూపుతున్న ఆశ్రద్ధ క్షమించరానిదిగా యున్నది. డబ్బులు ఖర్చు కాకుండా ఉండడం లేదు. డబ్బు ఖర్చు అవుతున్నది గాని పనులు మాత్రం అనుకొన్న పద్ధతి ప్రకారంగా జరగడం లేదు అనేది గురించాల్సిన అవసరం యున్నది. దేవరకొండ నుంచి శ్రీశైలం వెళ్ళడానికి, వనపర్తి వెళ్ళడానికి ఉన్నరోడ్ మీద రోజువారీ 5, 6, ఆర్. టి. సి. బస్సులు నడుస్తున్నాయి. రైతులు డిండి ప్రాజెక్టు క్రింద పండించిన ధాన్యమును దేవరకొండ మార్కెట్ కు తీసుకురావలసిన అవసరం ఉంటుంది. ఇక్కడ వాగు మీద బ్రిడ్జి నిర్మాణం కొరకు 20 సంవత్సరాల నుంచి ప్రజాసేకం అనేకసార్లు విజ్ఞప్తి చేశారు. కాని యంతవరకు అది అమలు జరగడం లేదు. ఆ వాగుపైన రాళ్లు వేసి మట్టి వేయడానికి ప్రతినంవత్సరం ఎం.కాలంలో 5 వేల నుంచి 10 వేలదాకా ఖర్చు చేస్తారు. వర్షాకాలం రావడంతోపే రాళ్లు మట్టి కొట్టుకుపోతూ ఉంటాయి. ప్రతి సంవత్సరం, 5, 10 వేల రూపాయల బొప్పన యిప్పటికీ కనీసం 30, 40 వేల రూపాయలు దానిమీద దుబారా ఖర్చు చేయడం జరిగింది. కాని ఆ బ్రిడ్జి నిర్మాణం జరగలేదు. ఈ బ్రిడ్జి నిర్మాణం కొరకు సర్వే జరిగి 4 లక్షల రూపాయలవరకు ఎస్టిమేట్స్ కూడ తయారై చీఫ్ యింజనీర్ గారి దగ్గర యున్నది కాని అది పూర్తి కావడం జరగలేదు. మాతాలూకాలో ప్రాముఖ్యం కలిగినటువంటి ఈ బ్రిడ్జి నిర్మాణం ఈ ఆర్థిక సంవత్సంలో పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తే కరువునమస్య పరిష్కారం కావడానికి తోడ్పడుతుందని ప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థిస్తున్నాను. మా నియోజకవర్గంలో పాలువావిలి వాగుకు కతవ కట్టి మేడవరం చెరువులోకి కాలవ తీయాలని రైతాంగం అనేక సార్లు విజ్ఞప్తులు చేశారు. అక్కడికి మంత్రులు వెళ్లారు. బహిరంగసభలో చెప్పారు. ఆ కాలన సర్వే జరిగింది. మేడవరం చెరువులోని కాలవ తీస్తే మూడు గ్రామాలలో రెండు వేల ఎకరాలు సాగు అయ్యే అవకాశం యున్నది. ఇది ముఖ్యమైనటువంటి చెరువు. అందువల్ల ఈ కార్యక్రమాన్ని పూర్తి చేయడానికి పూనుకోవాలని నేను ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. చేపూరు చెరువుకు యిదివరకు కతవ యున్నది. గుజ్జంపూడి నుంచి వాగు కాలవ

యున్నది. ఆ కాలవను వెడల్పు చేసి చిహారు చెరువు కతవును పెంచినట్లయితే మొనంగికోత్ లావురం గ్రామాలలో ఘమార్చు 500 ఎకరాలు అదనంగా సేవ్యం అయ్యే అవకాశం యున్నది. ఇలాంటి నిర్మాణయుతమైనటువంటి, వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి చేయగలిగినటువంటి కార్యక్రమాలు అమలు జరపడం వ్వారా మన దేశంలో అహార సమస్య పరిష్కారం కావడానికి తోడ్పడుతుంది. ఆ విధమైన కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలని మీద్యారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. దేవరకొండకు 6 మైళ్ళ పైన బొల్లిగుట్ట అనే వలగురాతి గుట్ట యున్నది. అది గ్లాస్ ఫాక్టరీకి అవసరమైన గుట్ట. అది సర్వేజరిగింది. ఆ సర్వే రిపోర్టు కూడ గ్లాస్ కు ఉపయోగపడేటటువంటి రాయి యున్నదని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురాబడది. అయినప్పటికీ దీనిని గురించి ప్రభుత్వం ఎలాంటి శ్రద్ధ తీసుకోవడం లేదు. స్మార్ట్ ప్రాజెక్టు, స్మార్ట్ యిండస్ట్రీస్ క్రింద ఈ కార్యక్రమాన్ని తీసుకుంటే ఆ ప్రాంతంలో ఉన్న నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగ వసతి కల్పించడానికి తోడ్పడుతుంది. అందువల్ల ఈ గ్లాస్ ఫాక్టరీ ప్రారంభించడానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవాలని తమద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మా తాలూకాలో డిండి ప్రాజెక్టు ఘమార్చు 12 వేల ఎకరాలకు సేద్యం అయ్యేటటువంటి ప్రాజెక్టు డామ్ పైన యింకా మూడు అడుగులు కతవ నిర్మించాలని ప్రభుత్వానికి అనేకసార్లు విజ్ఞప్తి చేశాము. ఈ డామ్ పట్టర్న్ పేసినట్లయితే కట్టను కూడ పెంచాల్సిన అవసరంలేదు. కట్టను పెంచవలసిన అవసరం లేకుండానే డామ్ పైన పట్టర్న్ చేయడానికి అవకాశం యున్నది. ఆ విధంగా చేసినట్లయితే అదనంగా మూడు వేల ఎకరాలు సేద్యం అయ్యే అవకాశం యున్నది. ఇది ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురాబడింది. సర్వే కూడ జరపబడింది. ఈ సమస్యను పరిష్కారం చేయడానికి పూనుకోవలసిన అవసరం యున్నది. ఇదే ప్రాజెక్టు క్రింద ప్రభుత్వ బంజరులు చేసే రైతాంగానికి ప్రాజెక్టు అనే ఉద్దేశ్యంతో పట్టాలు యివ్వడం జరగలేదు. నిజాంనవాబ్ కాలంలో ఉండేవార్స్ బట్టి ఎకరానికి 30 రూపాయలు చొప్పున దాఖలు చేసేనే పట్టాలు యిస్తామని చెప్పారు. ఇక్కడ ఉన్న జనం దబ్బు దాఖలు చేసే స్థితిలో లేరు. మెట్టతాలూకాలలో యిస్తున్న పద్ధతి ప్రకారంగానే యిక్కడ కూడ ఉచితంగా యివ్వాలని ప్రజలు కోరారు. ఆ సమస్యను యింతవరకు పరిష్కారం చేయకుండా ఆజనానికి పట్టాలు యివ్వడం జరిగలేదు. ఇలాంటి సమస్యలన్నీ ప్రభుత్వం దాటవేయడం, అలస్యం చేయడం కాకుండా నిర్మాణయుతమైన వాటిని త్వరగా పూర్తి చేసినట్లయితే మనదేశం యొక్క అహార సమస్యపరిష్కారం కావడంతోపాటు అభివృద్ధికి కూడ అవకాశం ఉంటుంది. దుబారా తగ్గించడం జరగాలి. పనిలో జరుగుతున్న జాప్యం, అధికారులలో క్రింద నుంచి పైవరకు కాగితాలు వెళ్లడంలో జరుగుతున్న జాప్యాన్ని నివారించవలసిన అవసరం ఎంతైనా యున్నది. నిర్మాణ కార్యక్రమాలలో చొరవ తీసుకొని పని చేయడం మన రాష్ట్ర అభివృద్ధికి తోడ్పడుతుందని ఆశక్తితో ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ టి. వురుబోత్త మరావు :—అదృష్టం, నేను ఆర్థిక మంత్రిగారిని స్పెసిఫిక్ గా ఉదయమే అడిగాను. తెలంగాణా రిజిస్టర్ కమిటీ చేసిన రికమెండేషన్స్—ఆ రికమెండే షన్స్ లో ఏ రికమెండేషన్ మేరకు కాబినెట్ డెసిషన్ తీసుకున్నది, ఏ ఏ రికమెండే షన్స్ పై కాబినెట్ డెసిషన్ తీసుకోలేదు. అలాగే డెసిషన్ తీసుకోకపోతే దానికి కారణాలు, ఆ రికమెండేషన్ చేసినది ఎప్పుడు, డెసిషన్ తీసుకున్నది ఎప్పుడు : ప్రతి రికమెండేషన్ మేరకు చెప్పవలసిందిగా నేను కోరాను. తమరి ప్రొటెక్షన్ కూడ దానికి

సంబంధించి నేనుకోరివున్నాను. తమరుకూడ తోక్యం చేసుకుని ప్రభుత్వానికి దైర్యం యివ్వమని కోరుతున్నాను. ఈ సందర్భంలో ఒకటి రెండు విషయాలు మీద్వారా ఆర్థిక మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను. 72-73 బాడ్జెట్-2, పేరా-1 (ఇ) లో ఇన్ కం టాక్సు ఆన్ బిహాఫ్ ఆఫ్ ది రిజిస్ట్రేటివ్ కొన్స్ట్రక్షన్స్ అని చూపించారు. దీనిని క్లారిఫికేషన్ కొరకు అడుగుతున్నాను. 68 నేల 200 చ. అ ఇన్ కం టాక్సుక్రింద చూపించారు. దానిని క్లారిఫై చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను. అదేగాక—పేజీ నెం. 103 లో ఇన్ కం టాక్స్ ఆన్ బిహాఫ్ ఆఫ్ ది మినిస్టర్స్—ఈ పద్ధతి చార్జ్డ్ క్రింద చూపించారు. మినిస్టర్స్ కాలరీస్ వోలెడ్ క్రింద వున్నప్పుడు, దానిని పూర్తిగా చార్జ్డ్ క్రింద చూపించడం సమంజసం కాదు. ఈ పద్ధతు వోలెడ్ క్రింద చూపించాలని కోరుతున్నాను. అంతేగాక, నిన్ను కూడా నేను ఆర్థిక మంత్రిగారిని కోరాను, కోజింగ్ బాలన్స్—70-72 సర్ప్లస్ రు.9,86,81,000 అ, అని చూపించినప్పుడు, 71-72 క్రింద 47,34,39,000 అ మైనస్ చూపించారు. ఇది ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ అని చెప్పవచ్చు, కాని న్యాయంగా అయితే, కోజింగ్ బాలన్స్ పద్ధతు తీసుకువచ్చి ఓపెనింగ్ బాలన్స్ లో వేసిన తరువాత, దాని ప్రక్కనే ఏదైనా ఒక నోట్ పెట్టగాని, యితర విధంగా ఇండికేట్ చేసిగాని వుండవలసింది. ముఖ్యంగా తెలంగాణాను దృష్టిలో పెట్టుకుని మైనస్ లో షేర్ యివ్వాలని యిది యిట్లా పెట్టాలని నేను ప్రత్యేకంగా చెబుతున్నాను. అదేగాకుండా, బడ్జెట్స్ ఎస్టిమేట్స్ లో చూపించినప్పుడు—తెలంగాణా అండ్ రెస్ట ఆఫ్ ది స్టేట్ అన్నారు. అదేవిధంగా డిమాండ్స్ ఫర్ గ్రాంట్స్ ఫర్ ఫర్ డర్ ఎక్స్ పెండిచర్—క్రింద చూపించినప్పుడు ఆంధ్ర తెలంగాణా అని చూపించారు. ఇది పూర్తిగా—గ్రాన్స్ నెగ్లిజెన్స్, ఒక్క అక్షరం వ్రాపేటప్పుడు కూడా దాని కరెక్షను కూడా చూసుకోకుండా ఎస్టిమేట్స్ లో తెలంగాణా అండ్ రెస్ట ఆఫ్ ది స్టేట్ అని, నష్టి మెంటరీలో కూడా తెలంగాణా అండ్ రెస్ట ఆఫ్ ది స్టేట్ అని వుండాలి. లేకపోతే ఆక్కడా ఆంధ్ర, తెలంగాణా అని, ఇక్కడా ఆంధ్ర, తెలంగాణా అని వుండాలి. ఇటువంటి గ్రాన్స్ నెగ్లిజెన్స్ కూడా వుంది. కాబట్టి, నేను మొదటనే మనవిజేసినట్లుగా, బడ్జెట్ మెమోరాండం యివ్వకుండా, రెవిన్యూ రెసిప్టు యివ్వకుండా, కపీసం పదులలో సరియైన కరెక్షన్స్ లేకుండా, ఏమీ చూడకుండా యివ్వడం యిది ప్రభుత్వం యొక్క పూర్తి నిర్లక్ష్యాన్ని తెలుపుతుందని మనవిజేస్తూ వెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—అధ్యక్ష, ఈ చర్చలో పాల్గొన్న సభ్యులు కొంతగా ఏ విషయాలూ చెప్పినట్లుగా నాకు తోచడంలేదు. శ్రీకృష్ణగారు ఖాదీబోర్డు గురించి చెప్పారు. ఖాదీబోర్డు యొక్క ఉద్దేశం— చాలా చిన్న తరగతులవారికి, చేతిపట్టులపై బ్రతికేవారికి, తక్కువ వడ్డీతో పృథ్వులు కల్పించి, వారి జీవితవిధానాన్ని పెంచే లక్ష్యంతో పెట్టిన సంస్థయిది. ఈ సంస్థను పేద ప్రజానీకానికి పనికివచ్చే విధంగా తీర్చిదిద్దారు. కాబట్టి, యీ సంస్థను తీసివేయవలసిన అవసరంలేదు. సంస్థ జరిపే కార్యక్రమాలపట్ల, అధునాతనంగా రూపురేఖలు దిద్దడానికి సలహాలు యిస్తే, వాటిని తీసుకుని.....

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—లక్షల రూపాయలు ఖాదీబోర్డులో అధ్యక్షులు వారికి కావలసినవారు దుర్వినియోగంచేశారు. వారు రి-పేమెంట్ ఏమీ చేయడంలేదు. వారినుండి వసూలుచేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా? వసూలుచేయడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు? ఇది సూచనకాదా? దానిగూర్చి చెప్పండి.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : — ప్రెసిడెంట్ శాసనసభలో మేము అనేకవిషయాలు చెప్పడం మంత్రిలు మేము ఏమి చెప్పలేవనడం పరిపాటి అయిపోయింది. ఇది తరికాదు. ఇప్పుడు చాలా కంప్లెయింట్స్ వచ్చాయి. ఒక్కటికూడా, ఎలా దాదీబోర్డునుండి తీసుకున్న లోన్ గాని, యింటరాగాని, ఇండస్ట్రిస్ కొరకని తీసుకున్నది, ఒక్క ఇండస్ట్రికూడ ఎగ్జిస్టు కాకుండా, అదెట్లును దుర్వినియోగం చేసి, రి-పేమెంట్స్ లేకుండా ఎరియర్స్ అక్షంకొంది వున్నాయి, మీనోటీసుకు వచ్చినవి చాలావున్నాయి. స్పెసిఫిక్ గా కావాలంటేకూడా తీసుకొచ్చి చూపిస్తాను. ఇది ఏమి దుర్వినియోగంకి తప్ప పేవవాటికి ఉపయోగపడేవికాదు. కాదేజ్ ఇండస్ట్రిస్ పెడతామని చిన్నకాపు కొనుక్కుని, అదెక్కు తిప్పుతున్నాడు. ఇలాంటివి చాలావున్నాయి దీనిపై ప్రభుత్వానికి ఎందుకు భ్రమ? ప్రొహిబిషన్ విషయంలోకూడ యిటువంటి ప్రయత్నం పెట్టుకుని సంవత్సరాలతరబడి దేశాన్ని దుంపతెంచారు నాగార్జునసాగర్ ఎప్పుడో అయిపోవలసింది యిన్ని సంవత్సరాలు చేస్తున్నాడు. ఇంకో పదేళ్ళతరువాత ఖాదీబోర్డుగూర్చి ప్రభుత్వం యిటువంటి అభిప్రాయానికి రావడంకంటే యిప్పుడే నిజమేమిటో దృష్టిలోకి తీసుకోండి. అత్యవసరోదన చేసుకోండి. స్పెసిఫిక్ గా వచ్చినవి ఎన్నోవున్నాయి. పబ్లిక్ ఎక్కెంట్స్ కమిటీ రిపోర్టులో వున్నాయి. వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఆలోచించండి.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు : — ఇప్పుడు మీ మంత్రి వెంగళరావుగారు మొదలుగా ఎస్టిమేట్స్ కమిటీ యిచ్చిన రిపోర్టు వుంది. ఆ రిపోర్టులో యిచ్చిన వజెషన్స్ ప్రకారం, ఫలానా డేట్ లోవల యాక్స్ తీసుకుంటామని సూటిగాచెప్పగలరా అని నేను అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు : — ఆ రిపోర్టు యిచ్చినవారే ఇప్పుడు ఇండస్ట్రిస్ మినిస్టర్ గా వున్నారు వారు ఇప్పుడు యిక్కడనే వున్నారు కాబట్టి, మీ వజెషన్ వారు తీసుకుంటారనుకుంటాను. ఇవాళ, దీనిక్రింద, దుర్వినియోగం అయినట్లుగా వుంటే తప్పకుండా యాక్స్ తీసుకుంటాము.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి : — బ్రోడ్లన్న నేను చెప్పాను. ఎగ్జింపుల్స్ కావాలి అంటున్నారు. మాదీ మీదీ గుంటూరుజిల్లా యేగదా, మాచర్లలో ఖాదీ ఇండస్ట్రిస్ క్రింద వజ్రాల వెంకటరెడ్డి అనే ఆయన వేలకువేలు మింగేస్తే దానిపై యింతవరకూ దిక్కుమొక్కులేదు మీ కళ్ళు ఎదుటనే యిది జరిగింది. దీనిపై ఏమిచేశారు?

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు : — ఏవిధమైన దుర్వినియోగం జరిగినా, ఖాదీబోర్డు యాక్టు ప్రకారంగా, లాండ్ రెవిన్యూ రికవరీ యాక్టు ప్రకారంగా వారు ఏ యాక్స్ తీసుకోవాలో దానిప్రకారం డిరెక్టూరీ చేస్తారు.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి : — ఆయనకు దమ్మిదీ అస్థిలేదు. మొత్తం తినికూర్చున్నాడు. మంగళగిరి పానకాలస్వామికి 10 బిందెలుపోస్తే ఒక బిందెలన్నా కైకిక్కరాడు. యీయర అది చెయ్యడు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : — అక్షల రూపాయలకు సంబంధించి యిటువంటివి అనేకం వున్నాయి. రికవరీ కావు అది ఎస్టాబ్లిష్ అయి, ఎస్టిమేట్స్ కమిటీ రిపోర్టులోను, శాసనసభముందుకు అనేకం వచ్చాయి.

శ్రీ ఎ. భగవంకరావు :—రికవరీ అయ్యేవి. కానివి అటువంటిది వుంటే వాటిపై చారు యాక్ష్ న్ తీసుకుంటున్నారనే మనం అనుకోవాలి. రికవరీ కానివివుంటే తప్పనిసరిగా వాటిని రికవరీ చేయించడానికి డైరెక్షన్స్ ఇస్తామని చెబుతున్నాను.

Sri Syed Hasan said that Law and Order is bad in Hyderabad city. The allegations of the hon. Member that the Law and Order in Hyderabad city is bad, I don't think that is correct. I do not agree with him. That is what I say.

Sri Syed Hasan :—What do you mean by 'don't think it is correct'? What allegation is wrong? You cannot haphazardly say Sir.

Sri A. Bhagavantha Rao :—There are no allegations made, excepting the allegation that Law and Order is bad. 1, 2, 3 or 4. There are no instances specified.

Sri Syed Hasan :—Were you present in this House when this allegation was made? I have given specific instances that..

Mr. Speaker :—The hon. Member made specific allegation on a number of officers. It may be difficult for the Minister to give a straight answer, but he can say that he will enquire the matter and then tell at an opportune time.

Sri A. Bhagavantha Rao :—If an allegation is made on one or two things.... According to the notes here there is no evidence. If there are any allegations made against any officer I will see that they are enquired.

Mr. Speaker :—I was hearing. Go through the proceedings and take any action that is necessary.

Sri Syed Hasan :—Thanks.

శ్రీ ఎ. భగవంకరావు :—సి. వి. కె. రావుగారు చెప్పిన ఎరికేషన్లు మాత్రం ఆయన ఇష్టం వచ్చినట్లుగా చెప్పినట్లు కనిపిస్తోంది. వారు స్పెసిఫిక్ గా చెప్పుకుండా, కర్పెరు యీ పనిచేస్తున్నాడు. ఆ పని చేస్తున్నారు అన్నారు. మునిసిపల్ కమిషనరు మీద కూడా వారు ఎరికేషన్లు చేశారు. దాని విషయంలో ఏమి జరిగిందో ఏమిటో ఎంక్వయరీ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. శ్రీరామమూర్తిగారుగానీ, రామకృష్ణ గారు గానీ వారి నియోజకవర్గాలనుంచి చెప్పారు. పురుషోత్తమరావుగారు తెలంగాణా సర్వేయెస్ గురించి, తెలంగాణా సర్వేయెస్ గురించి చెప్పారు. దానిమీద ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక రాంప్రెజెంటేషన్ స్టేటుమెంట్ ఇచ్చారని చెప్పాను. దానికంటే అదనంగా నేను ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన పంలేదు.

శ్రీ బి. పురుషోత్తమరావు :—రాంప్రెజెంటేషన్ స్టేటుమెంట్ అంటే—ముఖ్యమంత్రిగారు చిరంకు ఏమి చెప్పారంటే-68-69లో ముఖ్యమంత్రిగారు రాన్ ప్రిజెంటేషన్ ఇచ్చినప్పుడు ఇక్కడివున్న సర్వేయెస్ కు కక్షలు కల్పించామని చెబితే ఇప్పుడు ఆ ఆలోచన వున్నదా లేదా అంటే దానిమీద ఆలోచన ఉన్నదంటే యిది పురోగమనం అనుకోవాలి లేక రిట్రోగ్రేడ్ మనం అనుకోవాలి? రీజినలు సర్వేయెస్ షయంలోకానీ, సర్వేయెస్ విషయంలోకానీ దెవంట్ మెంట్ వచ్చు గురించినానీ పజినలు కమిటీ చేసిన రికమెండేషన్లు—ప్రతి రికమెండేషను దానిమీద క్యాబినెట్

తీసుకున్న దెసిషను ఫినాన్స్ యాస్పెక్టు వరకే నా కి యరుగా చెప్పాలి కదా. చైర్మనుతో వచ్చిన క్లారిఫికేషను, కమిటీ మెంబర్లు చేసిన నెగోషియేషను—అవన్నీ సభ దృష్టికి తెస్తానని చెప్పండి.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు : ఫినాన్సియల్ యాస్పెక్టుకు సంబంధించి సంకవరూ వివరాలు పొందుపర్చు చెప్పాను. ఒక స్టేజీకివచ్చి నిర్ణయం తీసుకున్న తరువాత అసెంబ్లీలో పెట్టమంటే పెడరాదు. అంతేకానీ, కన్సర్వేషను స్టేజీలో, నిర్ణయం కానివి యీ సభలో పెట్టాలంటే కష్టమవుతుంది. ఫినాన్సియల్ యాస్పెక్టులో యీ విషయం మీద యీ స్టేజీకి వచ్చామని నిర్ణయం వచ్చిన తరువాత—రీజినలు కమిటీ చైర్మనుతో మాట్లాడి నిర్ణయం చేసుకున్న తరువాత—ప్రతిపాదనకు ఒక రూపం వచ్చిన తరువాత సభచే ముందు పెట్టడం సహజం— పెట్టమంటే పెడరాదు.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—అదృశ్య, ఈ విషయంలో మాకు మీ ప్రొటెక్షను కావాలి. రీజినలు కమిటీ రిపోర్టులు, సబ్ కమిటీ రిపోర్టులు ఒకటి రాదు. రెండు రాదు దాదాపు రెండు సంవత్సరాలనుంచి వచ్చిన రికమేండేషన్లు మీద యిప్పటికీ ప్రచుత్వం దెసిషనుకు రాకుండా సంవత్సరాలు తరబడి ఆ విధంగానే పేరుకొని పోయేటట్లు వుంటితే టీఎస్ గురించి సీరియస్ థాట్ లేకపోతే ఎట్లా ? అదృశ్యంవారైనా యీ విషయం తీసుకొని చెప్పాలి మాకు.

శ్రీ బద్దం ఎల్లారెడ్డి :—ఫినాన్సియల్ మ్యాటర్లు గురించి అయినా యీ బడ్జటు ప్రతిపాదనముండు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి యీ సభముండు పెట్టక పోవడం చాలా విచారకరమైన విషయం. ఈ సభయంలో కాకపోతే యింకెప్పుడు యీ సభలో పెడరారు ?

Sri A. Bhagavantha Rao :—So far as surpluses are concerned, it is a decided figure and it was placed in the Assembly. కాని యాస్సెంబ్లీ ఫినాన్స్ స్టేబులైజేషన్లో కొన్ని క్లారిఫికేషన్లు అడిగారు కాబట్టి వాటిని గురించిన సమాచారం ఈ ప్రొద్దున్నే చెప్పాను నేను.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—తెలంగాణా సర్వేయెస్ నిమిత్తం డిసెండ్ చేయడానికి తీసినమైన పద్ధతి ఏదైనా ఉన్నదా ? దానిని రీజినలు కమిటీ యాక్సెప్టు చేసిందా ?

Sri A. Bhagavantha Rao :—The Government have accepted the Bhargava Committee Report.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—భారతకమిటీ రిపోర్టుమీద నోషన్ గా క్రైటిసియా తీసుకొని సర్వేయెస్ వర్క్-వుట్ చేస్తున్నారు—2:1 అనేది చాలా దొర్చున. అది బ్యాక్ వర్డు ఏరియాను అభివృద్ధిచేయడానికి ఉపయోగపడే వర్తకరాదు. 2:1 ఏమిటి. 35% పాపులేషను ఉంటుంది. బ్యాక్ వర్డు ఏరియా అయినా 40% వుంటాము.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—రీజినల్ కమిటీ ముందు పెట్టాము. దానిని డిస్కస్ చేసి సజిట్టు చేయమనండి, చూస్తాము.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—అర్బిట్రేజింగ్ దాడుకపోయే సరిస్థితి మంచిదిరాదు. టీఎస్ గురించి రీజినల్ కమిటీ రికమేండేషన్లు—సర్వేయెస్ గురించి కాని.

దెమండ్ మెంటు వద్దన్న గురించికాని, సర్వీసెస్ గురించినానీ ప్రతి రికమెండేషన్ ను ఏ రేటింగ్ రీజినల్ కమిటీ చంపించింది, దానిమీద కాబినెట్ దెనిషను ఏమిటి, కాబినెట్ ఎన్ని సార్లు డిస్కస్ చేసింది. ఏ స్టేజీలో వున్నది ఈ సభ దృష్టికి తెస్తే ఎంత సీరియస్ గా గవర్నమెంటు ఈ సమస్యమీద ఆబ్జిక్టివ్ న్నాన్ మేము అన్వేషించ దానికి కీలుంటుంది.

Sri A. Bhagavantha Rao :— There is no second thought. It was a finalized matter and it cannot be reopened. It has been decided and accepted by the Government of India.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :— ఇంతకంటే అన్యాయం ఇంకా కంటిలేదు. 2:1 అనేది న్యాయమంటే యింక తెలంగాణను చేతుడే రక్షించాలి.

శ్రీ ఎ. చిగవంకరావు :— రీజినల్ కమిటీ చేసిన సిఫార్సుల మేరకు యిది ఎట్లా చేస్తే దాగుంటుందనే దానిమీద నోషనల్ ఫిగరకు వచ్చాము. రీజినల్ కమిటీ ముందు పెట్టాము. దాని దానిని చర్చించబోతున్నారు. కాబట్టి, వారు యిచ్చిన సిఫార్సులు ఎంతవరకు యాక్సెప్టు చేయదానికి వీలున్నదో చర్చించుకొని వచ్చాము. దానిని తిరిగి రీజినల్ కమిటీ డైరెక్టుతో చర్చించిన తర్వాత ఫైనల్ షేప్ వస్తుంది. అది వారికే కూడా తెలుసు.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :— అప్పట్లోగా ప్రోగ్రెసివ్ పాంసీకి వ్యతిరేకంగా డ్యాక్ వర్కు పీరియాను అభివృద్ధి చేసే సమయనే ఆలోచన అయినా లేకుండా 2:1 అంటే ఎట్లా? ఇది పాపులేషన్ బేసిస్ కాదు. డ్యాక్ వర్కు ఏమిటోను తీసుకొని చేసినది కాదు. 2:1 అనేది పూర్తిగా అప్పట్లోగా నిరంకుశంగా చెబుతున్నారు. ఇస్తున్నాము పుచ్చుకోండి. అంతే మేము చెప్పేమాట అని చెబుతున్నారు. అది న్యాయంకాదు, న్యాయంకాదు, న్యాయంకాదు.....

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— ఓనాన్సు మినిస్టరుగారికి రీజినల్ కమిటీకి అభిప్రాయభేదం ఉన్నప్పుడు దానిమీద అంగీకారం వారు తెలిగనప్పుడు దానిని రికార్డు చేసుకొనడంలో వున్న విషయం హౌస్ ముందు పెట్టకుండావుంటే ఎట్లా? వారిద్దరిమధ్య వచ్చిన డిఫరెన్సు ఏమిటో చూడాలియ్యదు. దానిని గురించి గట్టిగా చర్చిస్తున్నారు. దానికంటే రిపోర్టు అంటే రిపోర్ట్ అయితే మేము చదువుకుంటాము, సరిపోతుంది. సబ్మిటుకు వచ్చినప్పుడు ఆ డిఫరెన్సు ఏమిటో చెప్పాలికదా. What are the differences? What are the things to be resolved? What is the opinion of the Finance Minister? What is the opinion of the Regional Committee? These things must be put before the House. ఇక్కడ వేగంగా చర్చ జరుగుతోంది.

శ్రీ వి. రత్నసభాపతి :— రీజినల్ కమిటీకి గవర్నమెంటుకూ ఉన్న భేదాభిప్రాయాలు ఏ యిన్స్టాన్స్ పైన? రీజినల్ కమిటీ ఏ రికమెండేషన్ ను చేసింది. ఆ రికమెండేషన్ ను అన్నీ ఒప్పుకున్నారా, ఒప్పుకొన్నవి ఏమిటి, రిజక్ట్ చేసినవి ఏమిటి? లేక అన్నీ రిజక్ట్ చేస్తున్నారా అనేది కూడా సర్వే చేయవలసిన అవసరం చూడు ఉన్నది కదా. ఈ సభకు తెలియాలి కదా. భారత కమిటీ వారు సర్వే సెన్ గురించి సమగ్రమైన రిపోర్టు ఇచ్చారు. రీజినల్ కమిటీకి వారు తీసుకున్న క్రెడిట్ రిజర్వేషన్ పైన

భేదాభిప్రాయాలన్నాయా? ఈనాడు సర్వోష్ఠ్ ఎంత? ఏమే విషయా లో ఓపియే చేస్తున్నారే? వాటిలో గవర్నమెంటు ఎన్ని యంప్లిమెంటు చేసింది. ఎన్ని యంప్లిమెంటు చేయలేదు—పీటినైన తిరుగు సరైన సమాచారం ఇవ్వించవలసిన అవసరమున్నది.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—ఈడబ్ల్యు సంబంధించిన సేటుమెంటు, రీజినలు కమిటీలకు ఏమి చెప్పారో, డి.రెస్టు వచ్చిన పాఠాంట్లు ఏమిటో, చర్చించినవి ఏమిటో నేను సమగ్రంగా ప్రొద్దునే చెప్పాను. దుగరా విషయాలు యిప్పుడు నేను చెప్పేది కాదు

Mr. Speaker :—I have been hearing this from the last ten minutes. Neither the Member nor the Minister is trying to look to the Chair. When you get into difficulty, then you look to me. It looks as though I need your protection, not that you require protection. Kindly address the Chair; Look to the Chair; I am sorry to tell you that I have not understood even a single word that has passed between the Member and the Minister till now. What can I do :

శ్రీ బి. రత్నసదాశి :—చారు ప్రొద్దున్న చెప్పాను అందున్నాడు. నేను తమరిది ఇగ్నోర్ చేసి వాణి అడగడం కాదు.

Mr. Speaker :—Even earlier you have been following. You have been a witness.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఇక్కడ జరిగింది హౌస్ కు అర్థం కావడం లేదు. మీరు కూడా అదే అభిప్రాయం ఎక్స్ ప్రెస్ చేశారు. అంశవల్ల స్పెసిఫిక్ గా What are the proposals made? What are the differences with the Regional Committee. What are the differences between the Regional Committee and the Finance Minister?

శ్రీ జె. వెంగళరావు (పరిశ్రమ మంత్రి) :—తెంగాడా రీజినల్ కమిటీకి ప్రభుత్వానికి అభిప్రాయభేదం వస్తే ప్రజెడెనియల్ ఆర్డరు ప్రకారం గవర్నరుగారు పయిజర్ అచ్చి. భగవంతురావుగారు ప్యూబ్లిక్లరురావుగారు వాచించుకుంటే తేలేది కాదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అయితే ఈనభముందు చర్చ ఎందుకు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—రీజినల్ కమిటీ ముందున్నది. ప్రభుత్వానికి రీజినల్ కమిటీకి ఏదైనా తేడా వస్తే గవర్నరు డిటైల్ చెప్తాడు.

శ్రీ బి. రత్నసదాశి :—రీవిస్టె పోయిన సమావేశంలో గవర్నరోశం జరిగింది. రీవి లాడుగానే ముఖ్యమంత్రి మారడం, మరొకరు రావడం జరిగింది. ప్రభుత్వానికి రీజినల్ కమిటీ వచ్చిన దివరెన్ను వల్లనే రేశంలో అరాచకం వచ్చింది. అసలు ఉన్న అభిప్రాయభేదాలు ఏమిటి? క్రొత్త ప్రభుత్వం వచ్చినందువల్ల తెంగాడా కారికి ఎంత మేద కలిగింది, అంధ్రవాసికి ఎంత మేద కలిగింది. రాయలసీమ కారికి ఎంత మేద కలిగింది? మేము తెలుసుకోవాలి. ఒక సమగ్రమైన ప్లేట్ ఫార్ములు వర్తమందు వెకితే పంకోపిస్తాము.

Mr. Speaker:—(To the Member) You don't deal with the problem. When the Chief Minister is in the House, I shall inform that this matter will be raised and then you can ask for any clarification and he will be able to reply and that will satisfy the House.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—పెన్సికల్ గా బెజెంట్ చూపించిన పిగర్లు గురించి కొంత చెప్పారు. 1970-71 కి క్లౌజింగ్ డాటేన్స్ ఎంత వుంది, రివెన్యూ డివిజన్ డాటేన్స్ గురించి చెప్పారు వాటిగురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు అనుకుంటాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—దాడు యిబ్బందిగా వుంది, అధ్యక్ష.

జిస్టర్ స్పీకర్ :—నాకు తెలుసు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—సోషల్ వెల్ ఫేర్ స్కాండ్ డివ్ ఎందుకు తగించారంటే చెప్పలేము, ఎంప్లొయిబిటీ ఎందుకు కట్ చేశారంటే సజ్జాయిషీ లేదు. ఒక లక్ష 50 వేల రూపాయల మాత్రం టాప్ డిక్ ఎలవెన్స్ అనో ఏడో ఉంది. అదేమో నాకు అర్థం కాలేదు.

Mr. Speaker:—You spell it out more clearly.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—లక్ష్మీనారాయణపల్ టాస్టిక్ ఎలవెన్స్ 125 వేలు ఉంది.

శ్రీ ఎ. భగవంతురావు :—ఎంక్వయరీ చేసి చెబుతాను.

శ్రీ వి. రత్నసభాపతి :—అది దేవాలయాలకు ప్రభుత్వం ఇచ్చే ఆదాయం.

శ్రీ ఎమ్ నగిరెడ్డి :—దత్ అనేది ప్రొత్తగా ఉంది. దేవుని సంబంధం కనిపించదు. 166 వ పేజీ చూడండి.

In the month of August 1971, the Government have sanctioned a sum of Rs. 1,25,338. 04 towards arrears of basic allowance due to be paid to Sri Lakshminarasimhaswamy Dutt of Muttasuripalli village of Srikakulam District. This amount could not be provided in the Budget Estimate 1971-72 as the arrears to be paid were not arrived at the time of submitting Budget Estimates. The Expenditure was initially met by obtaining an advance of Rs. 1,25,400 from Contingency Fund. Hence an equivalent amount is included in the supplementary statement towards recoupment of advance to the Contingency Fund.

Mr. Speaker:—I shall now put the cut motions to vote.

DEMAND NO. 1—LAND REVENUE—Rs. 5,000.

Mr. Speaker:—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 5,600 for Land Revenue
by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా రైతులనుండి ఒకే చదా నాలుగు సంవత్సరముల రైగ్రేవేజీ మరియు జేఈఐ వస్తున్న వసూలు చేయబడుతుందని.

To reduce the allotment of Rs. 5,600 for Land Revenue
by Rs. 100

రాష్ట్రపంచకూ పంచవార. కిరసనాయలు ఇతర అసోర సామానులు, వక్ర మంగా ప్రజలకు పంపిణీ చేయలేని ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకంగా.

To reduce the allotment of Rs. 5,600 for Land Revenue
by Rs. 100

వ్యవసాయ కార్మికులకై రలపెట్టిన కనీస వేరనాల చట్టాన్ని ఇంతవరకు అమలు జరుపలేని ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకంగా.

To reduce the allotment of Rs. 5,600 for Land Revenue
by Rs. 100

భూమిలేని నిరుపేద పరాంకు బంజరు భూములను పట్టాలిచ్చే కార్యక్రమంలో జరుగుతున్న జాప్యాన్ని అరికట్టలేని ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకంగా.

To reduce the allotment of Rs. 5,600 for Land Revenue
by Rs. 100

భూసంస్కరణలు అమలు జరిపి, దున్నే చారికే భూమి ఇవ్వాలనే నిబంధనను, అంత్యము కావిస్తున్న ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకంగా.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker:—The question is:

To reduce the allotment of Rs. 5,600 for Land Revenue
by Rs. 100

Land Revenue an 10 acres and below be abolished.

The cut motion was negatived.

DEMAND NO. II—EXCISE DEPARTMENT—RS. 1,100

Mr. Speaker:—The question is:

To reduce the allotment of Rs. 1,100 for Excise Department
by Rs. 100

Corruption in Excise Department be rooted out.

The cut motion was negatived.

DEMAND NO. III—TAXES ON VEHICLES—RS. 1,28,000

Mr. Speaker:—The question is:

To reduce the allotment of Rs. 1,28,000 for Taxes on Vehicles
by Rs. 100

The private ownership of public conveyances be abolished and all bus routes be nationalised.

The cut motion was negatived.

DEMAND NO. IV—SALES TAX ADMINISTRATION—RS. 3,83,100

Mr. Speaker:—The question is:

To reduce the allotment of Rs. 3,83,100 for Sales Tax Admini-
stration by Rs. 100

That rampant corruption in Sales Tax be rooted out.

The Cut motion was negatived.

DEMAND NO. VI—STAMPS ADMINISTRATION · Rs 2,46,830

Mr. Speaker :—The question is.

To reduce the allotment of Rs. 2,46,500 for Stamps Administration by Rs. 100

That black marketing in stamp sales be eradicated.

The cut motion was negatived.

DEMAND NO IX—HEADS OF STATE MINISTERS AND HEADQUARTERS STAFF—RS. 30,17,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 30,17,000 for Heads of State, Ministers and Headquarters Staff by Rs. 100

That the Ministers when they visit a constituency should first call on the Legislator of the constituency concerned.

To reduce the allotment of Rs 30,17,000 for Heads of States Ministers and Headquarters staff by Rs. 100

That Legislators be provided phone facilities in the rooms and quarters separately and also free rail travel facilities be provided to Legislators going on work in the State on a par with the facility to M Ps.

To reduce the allotment of Rs. 30,17,000 for Heads of State, Ministers and Headquarters staff by Rs. 100

That the number of Ministers be reduced to 12.

To reduce the allotment of Rs. 30,17,000 for Heads of State, Ministers and Headquarters staff by Rs. 100

That the salaries of Ministers be reduced to Rs. 500 per month and their properties be made public.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 30,17,000 for Heads of State Ministers Headquarters staff by Rs. 100

For the failure to appoint Commission of Enquiry to enquire into the charges of corruption levelled against Ministers and people in high places.

The cut motion was declared negatived.

Sri B. Ratnasabhapatil pressed for a division.

The House divided thus :

Ayes-22

Noes-57

The cut motion was negatived.

DEMAND NO. X --DISTRICT ADMINISTRATION AND MISCELLANEOUS --

Rs. 2,37,500

Mr. Speaker :--The question is:

To reduce the allotment of Rs. 2,37,500 for Dist. Administration and Miscellaneous by Rs. 100

That men of integrity efficiency and hard work should be put as District Heads.

The cut motion was negatived.

DEMAND NO. XII--JAILS--Rs. 3,98,100

Mr. Speaker :--The question is :

To reduce the allotment of Rs. 3,98,100 for Jails by Rs. 100

That Jails be reformed and more facilities be given to convicts and special facilities for Political prisoners regarding food, clothing, accommodation, family allowance be given.

The cut motion was negatived.

DEMAND NO. XIII--POLICE--Rs. 1,83,24,500

Mr. Speaker :--The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,83,24,500 for Police by Rs. 100

చీటికి మాటికి రైతు వ్యవసాయ కూలీలను క్రిమినల్ కేసుల్లో యిర్కొంది-వారిని వ్యయప్రయాసాలకు గురి చేయుచున్న ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకంగా.

The cut motion was negatived.

DEMAND NO. XIV-COMMERCE AND EXPORT PROMOTION DEPARTMENT, WEIGHTS AND MEASURES ETC--Rs. 1,06,300

Mr Speaker :--The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,06,300 for Commerce & Export promotion Dept. whights and measures etc. by Rs. 100

That commerce & export business be nationalised providing sufficient means and livelihood to those who are engaged in this profession

The Cut motion was negatived.

DEMAND NO. XVII-EDUCATION--Rs. 5,07,84,200

Mr. Speaker :--The question is :

To reduce the allotment of Rs. 5,07,84,200 for Education by Rs. 100

That all educational institutions in private hands be taken away and that Government should manage them.

The Cut motion was negatived.

DEMAND No. XVIII—MEDICAL—Rs. 7,22,600

Mr. Speaker :—The question is :

by To reduce the allotment of Rs. 7,22,600 for Medical Rs. 100

That all poor middle class families be provided with free medical treatment in the entire State.

The cut motion was negatived.

DEMAND No. XIX—PUBLIC HEALTH—Rs. 4,40,300

Mr. Speaker :—The question is :

by To reduce the allotment of Rs. 4,40,300 for Public Health Rs. 100

That protected drinking water be supplied to all villages and to all poor and middle classes without such supply in urban areas.

The cut motion was negatived.

DEMAND No. XXI—AGRICULTURE—Rs. 55,42,900

Mr. Speaker :—The question is :

by To reduce the allotment of Rs. 55,42,900 for Agriculture Rs. 100

That land to the tiller be given

The Cut motion was negatived.

DEMAND No. XXII—ANIMAL HUSBANDRY—Rs. 28,05,300

Mr. Speaker :—The question is :

by To reduce the allotment of Rs. 28,05,300 for Animal Husbandry Rs. 100

That free milk supply be given to all poor families and their children.

The cut motion was negatived.

DEMAND No. XXIII—CO-OPERATION—Rs. 1,40,36,000

Mr. Speaker :—The question is :

by To reduce the allotment of Rs. 1,40,36,000 for Co-operation Rs. 100

బలహీనవర్గాల వద్ద మేరు అమౌంట్ తీసుకొని, వారందరికీ ఇండ్ల నిర్మాణానికి పూనుకోలేని ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకంగా.

by To reduce the allotment of Rs. 1,40,36,000 for Co-operation Rs. 100

That the bureaucratic and unhelpful approach of the Co-operation Department be eradicated and Co-operation be encouraged without corrupt middlemen.

The cut motions were negatived.

DEMAND No. XXIV—INDUSTRIES —Rs. 5,69,600

Mr. Speaker :—The question is :

by To reduce the allotment of Rs. 5,69,600 for Industries Rs. 100

That Andhra Pradesh be rapidly industrialised.

by To reduce the allotment of Rs. 5,69,600 for Industries Rs. 100

That Sarvaraya Textiles Limited, Kakinada, Kirlampudi Sugar Mills, Pittapuram, Sarvaraya Sugar Mills, Cheyyeru be taken over by Government as the management is of feudal landlord class mercilessly exploiting the workers and shareholders.

by To reduce the allotment of Rs. 5,69,600 for Industries. Rs. 100

To draw attention generally to the want of industrial development in the State, for want of Agro-Industries, and to failure of the Khandasari Industry in the State.

The Cut motions were negatived.

**DEMAND No. XXV-COMMUNITY DEVELOPMENT PROJECTS
NATIONAL EXTENSION SERVICE AND LOCAL
DEVELOPMENT WORKS—Rs. 20,83,300**

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 20,83,300 for Community Development Projects National Extension Service and Local Development works.

That the Labour Department be re-organised with efficient personal devoted to the interests of the working people.

The cut motion was negatived.

**DEMAND No. XXIX - WELFARE OF SCHEDULED TRIBES
CASTES AND OTHER BACKWARD CLASSES Rs. 5,19,300.**

Mr. Speaker :—The question is :

by To reduce the allotment of Rs. 5,19,300 for Welfare of of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes Rs. 100

That caste system be abolished full social security schemes be instituted and implemented to scheduled castes, tribes and other backward classes.

The Cut motion was negatived.

DEMAND No. XXXI - IRRIGATION - Rs. 8,16,58,200

Mr. Speaker :—The question is :

by To reduce to allotment of Rs. 8,16,58,200 for Irrigation Rs. 100

That corruption in P.W.D. be eradicated.

The cut motion was negatived.

DEMAND No. XXXVI - PENSION - Rs. 20,000

Mr. Speaker :—The question :

To reduce the allotment of Rs. 20,000 for Pensions
by Rs. 100

That old age pensions to all the deserving be given expeditiously and homes for old aged be instituted.

The cut motion was negatived.

DEMAND No. XL - FOREST DEPARTMENT— Rs. 5,32,000

Mr. Speaker .—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 5,32,000 for Forest Department
by Rs. 100

Malpractices and inefficiency in Forest Department be removed.

The cut motion was negatived.

DEMAND No. XLII—MUNICIPAL ADMINISTRATION—
Rs. 1,64,000

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,64,000 for Municipal
Administration by Rs. 100

That the Directorate of Municipal Administration Government Secretariat be overhauled and corruption in Municipal Administration be rooted out.

The Cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 34,31,74,200 for further expenditure in the year 1971-72 as per the heads of Demands shown in Annexure to the Notice dated 21st March, 1972.”

A N N E X U R E

Demand Number (1)	Service and Purpose (2)	Sums not exceeding (3)
A. Expenditure on Revenue Account.		
		Rs.
I.	Land Revenue	5,600
II.	Excise Department	1,100
III.	Taxes on Vehicles	1,28,300
IV.	Sales Tax Administration	3,83,100
VI.	Stamps Administration	2,46,300
VIII.	State Legislature	51,68,900
XI.	Heads of State, Ministers and Headquarters' Staff	30,17,000
X.	District Administration and Miscellaneous	2,37,500

(1)	(2)	(3)
XII. Jails		3,98,100
XIII. Police		1,88,24,500
XIV. Commerce and export Promotion Department, Weights and Measures, etc.		1,06,300
XV. Miscellaneous Departments		8,85,000
XVII. Education		5,07,84,200
XVIII. Medical		7,22,600
XIX. Public Health		4,40,300
XX. Agriculture		55,42,900
XXII. Animal Husbandry		28,05,300
XXIII. Co-operation		1,40,36,000
XXIV. Industries		5,69,600
XXV. Community Development Projects, National Extension Service and Local development Works		20,88,800
XXVI. Labour and Employment		2,22,100
XXVII. Other Miscellaneous Social and Developmental Organisations		5,48,100
XXIX. Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes		5,19,300
XXX. Interest on Capital Outlay on Multipurpose River Schemes		36,12,100
XXXI. Irrigation		3,61,58,200
XXXII. Electricity		16,20,500
XXXIII. Public Works		23,000
XXXVI. Pensions		20,000
XXXIX. Stationery and Printing		5,84,100
XL. Forest Department		5,32,000
XLI. Miscellaneous		82,62,600
XLII. Municipal Administration		1,64,000
Total A		15,86,41,900

B. OTHER EXPENDITURE

XLV. Capital Outlay on Improvement of Public Health	34,800
XLVI. Capital Outlay on Schemes of Agriculture Improvements and Research	4,02,000
XLVII. Capital Outlay on Industrial and Economic Development	91,68,000

(1)	(2)	(3)
XLVIII.	Capital Outlay on Multipurpose River Schemes	3,57,24,300
XLIX.	Capital Outlay on Irrigation	1,71,87,000
L.	Capital Outlay on Electricity Schemes	1,20,92,000
LI.	Capital Outlay on Public Works	2,14,200
LII.	Other Works	7,40,800
LV.	Capital Outlay on Schemes of Government Trading	1,20,68,500
LVI.	Loans and Advances by the State Government	9,69,55,700
Total B		18,45,32,800
Grand Total		84,31,74,200

The motion was adopted and the grants made.

Mr. Speaker :—The question is :

“That the respective sums of excess expenditure in the year 1966-67 not exceeding the amounts shown in column 3 of the notice dated 24-3-1972 be granted in respect of the demands entered in the first and second columns thereof.”

ANNEXURE

	Rs.
I. Land Revenue	6,82,680
II. Excise Department	18,95,166
IV. Sales Tax Administration	1,53,703
VIII. State Legislature	11,07,780
IX. Heads of State, Ministers and Headquarters staff	2,55,834
X. District Administration and Miscellaneous	88,11,435
XI. Administration of Justice	79,040
XIII. Police	45,85,961
XV. Miscellaneous Department	3,68,299
XVII. Education	12,68,314
XIX. Public Health	1,16,46,573
XXVI. Labour and Employment	1,88,040
XXX. Irrigation	2,98,09,937
XXXII. Public Works	4,43,23,309

XXXIV.	Pensions	12,33,362
XXXVII.	Stationery and Printing	8,05,438
XLI.	Other Miscellaneous Compensations and assignments	56,55,238
XLIV.	Capital Outlay on Improvement of Public Health	55,01,252
XLVIII.	Capital Outlay on Irrigation	5,59,08,428
XLIX.	Capital Outlay on Electricity Schemes	5,27,29,292
L.	Capital Outlay on Public works	1,00,59,896
LII.	Capital Outlay on Forests	1,18,895
LIII.	Commuted Value of Pensions	1,98,272
LIV.	Capital Outlay on Schemes of Government Trading	4,98,11,935
LV.	Loans and Advances by the State Government	5,40,85,200

The motion was adopted.

The House stands adjourned to meet again at 8-30 AM on Thursday the 30th March, 1972.

6-20 P. M. (The House then adjourned till Half-Past Eight of the Clock on Thursday, the 30th March, 1972).